

ERDÉLYI KÖNYVESHÁZAK V.

ADATTÁR XVI-XVIII. SZÁZADI SZELLEMI
MOZGALMAINK TÖRTÉNETÉHEZ
MATERIALIEN ZUR GESCHICHTE DER GEISTESSTRÖMUNGEN
DES 16.-18. JAHRHUNDERTS IN UNGARN

16/5.

Sorozatszerkesztő / Herausgegeben von

BALÁZS MIHÁLY
KESERÚ BÁLINT

ERDÉLYI KÖNYVESHÁZAK V.

1541–1782

Vegyes források

Sajtó alá rendezte

Bíró Gyöngyi, Monok István, Verók Attila

BUDAPEST

MTA Könyvtár és Információs Központ

2018

Készült az
MTA Könyvtár és Információs Központ,
az egeri Eszterházy Károly Egyetem
Kulturális Örökség és Művelődéstörténet Tanszék, az
Erdélyi Múzeum Egyesület, és a
Szegedi Tudományegyetem
Kulturális Örökség és Humán Információtudományi Tanszék
együttműködése keretében

Szerkesztette
MONOK ISTVÁN

Lektorálta
ZVARA EDINA

Technikai szerkesztő
DETRE ILDIKÓ

A kutatást az EFOP-3.6.2-16-2017-00007 azonosító számú, *Az intelligens, fenntartható és inkluzív társadalom fejlesztésének aspektusai: társadalmi, technológiai, innovációs hálózatok a foglalkoztatásban és a digitális gazdaságban* című projekt támogatta. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásában valósul meg

HU ISSN 0230-8495
ISBN 978-963-7451-41-6

Megjelent az
NKA támogatásával

TARTALOM

ELŐSZÓ	XI
VORWORT.....	XIV
RÖVIDÍTÉSJEGYZÉK	XVIII
KÖNYVJEGYZÉKEK	1
Pesti Gáspár felsorolása a Johann Honter nyomdájában megjelent könyvekről, 1541	3
Martinus Transylvanus könyvjegyzéke, 1600 körül	4
Református intézményi és magánkönyvtárak	6
Kannagyártó Ferenc kolozsvári polgár könyvhagyatéka, 1646	6
Ismeretlen személyek feljegyzései könyvekről, 1650 körül.....	7
Ismeretlen kolozsvári polgár könyveinek összeírása, 1650 körül.....	9
A gyulafehérvári fejedelmi nyomda készletének feljegyzése, 1655	10
Könyvbejegyzés Dadai János könyveiről, 1660 körül	11
Szenci Kertész Ábrahám hagyatéki leltára, 1667	12
Jászberényi Pál könyvei, 1670.....	19
Pataki István könyvei, 1671-1690	24
A zabolai református templom könyvei, 1677-1680	29
Szatmárnémeti Mihály autobibliográfiája, 1677-1686	30
Johann Heinrich Bisterfeld könyvei, 1688 körül	31
Könyvbejegyzés a Buzinkai család könyveiről, 1688.....	39

Kaposi Sámuel könyvjegyzékeinek pótlásai, 1688–1689	40
B jegyzék pótlása, 1689	40
C jegyzék pótlása, 1690 körül	41
G jegyzék, 1688 körül	42
H jegyzék, 1688	46
Nyarádi Mihály könyveinek jegyzéke, 1690	49
Feljegyzés Bethlen Mihály franekeri olvasmányairól, 1692–1693	50
A székelyudvarhelyi Református Kollégium könyvei, 1698	51
Ismeretlen tulajdonos könyvei Vajdahunyad várában, 1703	52
Pápai Páriz Ferenc könyvei, 1716	53
Pápai Páriz Ferenc és András könyveinek jegyzéke, 1716–1763	56
Enyedi Sámuel könyvei, 1722	60
Borosnyai Lukács János könyvei, 1725	69
Cserei Mihály könyvei, 1726	80
Bethlen Gergely könyvei, 1754	87
Könyvbejegyzés Madas István könyveiről, 1755	89

Unitárius intézményi és magánkönyvtárak 92

Feljegyzés a kolozsvári unitárius kollégium első könyvtáráról, 1684	98
Toroczkay Mihály könyvajándéka a kolozsvári unitárius kollégiumnak, 1684	98
Feljegyzés a kolozsvári unitárius kollégium második könyvtáráról, 1700	99
Árkosi Tegző Benedek és Ferenc könyvei, 1661	100
Feljegyzések a kolozsvári unitárius egyházközség első könyvtárából való kölcsönzésekről, 1664–1675	106
Feljegyzés Dersi Pál könyvkölcsönzéséről, 1673	108
ifj. Joachim Stegmann könyvei, 1678	109

Feljegyzések a kolozsvári unitárius egyházközség első könyvtárából való kölcsönzésekről, 1685–1690	120
A kolozsvári unitárius egyházközség második könyvtárának katalógusa, 1738.....	121
A tordai unitárius iskola könyvtárának könyvei, 1746–1782	151
Feljegyzés Lisznai Gyárfás(?) könyveiről, 1620 körül.....	164
Kamuthy László elismervénye Kamuthy Farkas könyveinek átvételéről, 1655.....	166
A Petriytevity Horváth család könyvei, 1701 után.....	167
Könyvbejegyzés Josias Dersi könyveiről, 1716	170
Demjén Ferenc könyvei, 1718	171
Ismeretlen unitárius tulajdonos könyvei, 1750 előtt	181

Katolikus intézményi és magánkönyvtárak..... 184

A kolozsvári Szent Erzsébet ispotály kápolnájának könyvei, 1591	184
<i>Gyergyóalfalu</i>	
Köszvényesi Miklós kölcsönzése a gyergyóalfalui plébániáról, 1705(?).....	185
Köszvényesi Miklós könyvei Gyergyóalfalun, 1711	186
Antalfi János könyvadománya a gyergyóalfalui plébánián, 1713	187
Gyergyóalfalu plébániájának könyvei, 1730	188
<i>Gyergyószárhegy</i>	
Gróf Lázár Ferenc könyvei, 1722	189
<i>Kivonatok az egyházlátogatási jegyzőkönyvekből .....</i>	
Alsótorja, 1731	192
Barót, 1731, 1735.....	192
Csíkdelne, 1735.....	194
Csíkmindszent, 1735.....	194
Csíksomlyó, 1731.....	195

Csíkszentgyörgy, 1731, 1735.....	196
Csíkszentlélek, 1735.....	197
Csíkszentmihály, 1732, 1735.....	197
Csíkszentmiklós, 1735.....	198
Csíkszentsimon, 1731.....	199
Deményháza, 1731.....	200
Ditró, 1735.....	200
Esztelnek 1747.....	201
Gyergyócsomafalva, 1735.....	202
Gyergyószárhegy, 1735.....	202
Gyergyóújfalu, 1735.....	203
Imecsfalva – Petőfalva, 1735.....	204
Iszló, 1731.....	204
Kászonújfalu 1735, 1747.....	205
Kézdimartonos, 1747.....	206
Kézdiszentlélek, 1731.....	207
Kolozsvár, 1730.....	208
Korond, 1735.....	215
Lemhény, 1747.....	215
Miklósvár, 1731.....	216
Nagykászon, 1735, 1747.....	217
Nyárádköszvényes, 1731.....	218
Nyárádremete, 1731.....	219
Nyárádselye, 1731.....	220
Oláhfalu, 1735.....	220
Osdola 1747.....	221
Pálfalva, 1735.....	222
Székelyhodos, 1731.....	222
Székelykál, 1731.....	223
Szováta, 1731.....	224
Tekerőpatak, 1735.....	224
Zetelaka, 1733, 1735.....	225

A román görögkatolikus (unitus) egyház könyvtára..... 227

1747 A fogarasi püspökség balázsfalvi könyvtára.....227

Inocențiu Micu-Klein.....228

Ioan Giurgiu Patachi.....231

A román görögkeleti egyház könyvtárai..... 238

1685 A brassói Szent Mihály-templom könyvei 238

1698–1699 A gyulafehérvári román püspökség könyvei.....240

REGISTER

Ortsnamenregister 243

Namenregister 254

Előszó

Napjainkban számos olyan kérdés feltehető, amely abban az időben, amikor a szegedi József Attila Tudományegyetem Régi Magyar Irodalomtörténeti Tanszéke elkezdte a kora újkori Magyar királyságbeli és erdélyi könyvjegyzékek összegyűjtését, elképzelhetetlen lett volna. Az első kérdés rögtön az, hogy 2018-ban van-e értelme egy forráskötet kiadásának, papíron, jegyzetekkel, mutatóval. Miért nem egyszerűbb a dokumentumokból adatbázist építeni, és azt nyilvánossá tenni? Ez összhangban lenne a modern technológiák alkalmazásával, a digitális bölcsészet kívánalmaival, sőt, több más kutatási programot megelőzve, az *open data* mozgalom elvárásainak is megfelelné. A válasz az, hogy elvileg is csak részben van igaza annak, aki ezt netán állítaná, gyakorlatilag pedig inkább nincsen igaza.

Elvileg azért nincsen, mert bármely történelmi forráscsoport kizárólagosan digitális megjelenítése kockázatos, nem felel meg a feltáró szándékának, amennyiben az nem egyszerűen a kortárs megismerés lehetőségének a biztosítása, hanem több generáció számára megismerhetővé tevé. Vagyis nem teszi lehetővé az archiválást. Kis példányszámban, elsődlegesen archív jelleggel, meg kell jelentetni mindent papíron is. Ezt követi az az ellenérv, hogy sokan, e sorok írója is, jól, és kedvvel olvassa a mutatókat. Úgy, és olyan összefüggések azonnali meglátásával, amelyhez informatikai megoldásokkal is el lehet jutni, de bonyolultabban, no és nem mellesleg, programozó bevonásával. Szakismeret, pénz, idő... Egyikben sem dúskálunk.

Nem tudjuk azt a tény sem feledni, hogy a szegedi kutatóműhely, 1983-tól informatikai eszközöket is használt az alapkutatási eredmények megjelenítésében, és a felépített adatbázis, éppen, amikor már komoly, nemzetközileg is számon tartott mennyiségű és minőségű dokumentumot – könyvjegyzéket – tartalmazott, megszűnt létezni. Nem tűnt el véglegesen, de újraélesztéséhez szakismeret, pénz és idő kell. Sok pénzzel kevés idő, de kevés pénz sincsen. Az *Adattár* sorozat azonban kézbe vehető, ahogy a *Könyvtártörténeti füzetek* (a könyvjegyzékek bibliográfiai leírása) 12 kötete is. Majd megjelentetünk egy 13. kötetet is, hiszen viszonylag sok új forrás került elő, a kutatások szerencsés folytatási lehetőségének köszönhetően.

Erdély vonatkozásában már régóta adósak vagyunk az *Erdélyi könyvesházak* 5. kötetével. Mostanra elkészült, és kiderült, kell egy 6. kötet

is. Azért, mert amikor a nagyszzebeni levéltári anyagot kutattuk, a szász evangélikus káptalanok anyaga még nem volt hozzáférhető. Ma igen, így jelentős új forrásanyaggal tudjuk ismereteinket gazdagítani, az olvasmányok és a könyvtárak történetét dokumentálni. Ezért hiányzik a lutheránus egyház a mostani kötetből. Az *Adattár* sorozatban eddig megjelent, Erdély olvasmány-, és könyvkultúráját érintő kötetek:

Adattár XVI-XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez

(Sorozatszerkesztő: Balázs Mihály, Keserű Bálint)

- 16/1.** Erdélyi könyvesházak I. Jakó Klára: Az első kolozsvári egyetemi könyvtár története és állományának rekonstrukciója (1579–1604). Szeged, 1991, Scriptum.
- 16/2.** Erdélyi könyvesházak II. Kolozsvár, Marosvásárhely, Nagyenyed, Szászváros, Székelyudvarhely. Jakó Zsigmond anyaggyűjtésének felhasználásával sajtó alá rend. Monok István, Németh Noémi, Tonk Sándor. Mutató: Farkas Gábor, Varga András. Szeged, 1991, Scriptum.
- 16/3.** Erdélyi könyvesházak III. 1563–1757. A Bethlen-család és környezete. Az Apafi-család és környezete. A Teleki-család és környezete. Vegyes források. Sajtó alá rend. Monok István, Németh Noémi, Varga András. Szeged, 1994 [1995], Scriptum.
- 16/4/1-2.** Erdélyi könyvesházak IV/1-2. Bibliotheken in Siebenbürgen IV/1-2. Lesestoffe der siebenbürger Sachsen 1575–1750. Bistritz, Hermannstadt, Kronstadt, Schäßburg, Kleinere Orte. Hrsg. von István Monok, Péter Ötvös, Attila Verók. Bp., 2004, Scriptum.
- 32.** Kénosi Tózsér János: De typographiis et typographis Unitariorum in Transylvania. – Bibliotheca scriptorum Transylvano-Unitariorum. Compiled by Ferenc Földesi. Szeged, 1991, Scriptum.

A mostani kötetből kiderül, hogy a katolikus egyház hierarchiájának a 17. század végén történt helyreállítása után az intézmények sora kezdte újra rendszeres tevékenységét. Ehhez komoly könyvanyag is kellett. A kis plébániai könyves tékák, illetve a plébánosok olvasmányjegyzékei is a megerősödő katolikus lelkiség eruditív háttérét mutatják meg

számunkra. A levéltári forrásokon túl jól halad a ma is meglévő régi könyvvállományok katalogizálása. A tulajdonosi bejegyzések segítségével a mostani kötetből nyerhető kép jól kiegészíthető. Több olyan katolikus vagy éppen örmény plébános neve került látóterünkbe, akiknek 50–150 könyve is fennmaradt. Ezek az anyagok a könyvjegyzékekkel komplementer halmazt képeznek.

Az unitárius egyház értelmiségének tudományos és kulturális horizontjáról könyvtárnyi szakirodalommal bírunk. Most a könyvtáraikról is képet formálhatunk. Nagy érdeklődéssel várjuk a ma is meglévő könyvvállomány unitáriusoktól származó bejegyzéseit számba vevő monumentális munkát (Bíró Gyöngyi). Nem hiszem, hogy sokat tévednénk azonban, ha azt mondanánk, hogy ifj. Joachim Stegmann vagy Árkosi Tegző Benedek könyvtárának összeírását hasonló várakozás előzte meg. Bíró Gyöngyinek köszönhetően a fennmaradt források jól elválaszthatóak úgy, hogy azok ténylegesen melyik unitárius gyűjtemény könyvtárát mutatják be nekünk.

A református egyház több ismert személyiségének olvasmányműveltségéről alkotható kép egészül ki ez után a kötet után (Kaposi Sámuel, Pápai Páriz Ferenc stb.). Kutatástörténetileg is érdekes az előbbi személy könyvtára: a Ceaușescu időkben, illegálisan, titokban készített hiányos fotódokumentáció alapján egyszer már kiadott könyvjegyzéket is ki lehetett egészíteni az eredeti kézbevételeivel.

Fontosnak tartjuk, hogy mindkét román egyház is megjelenhetett a kötetben, egyáltalán fennmaradt olyan forrás, amely ezek könyvhasználatát jellemezhetővé teszi. Az utóbbi időben jelentőssé váló román könyvtörténeti kutatások ismerik ezeket, de – furcsa mód – a balázsfalvi jegyzék teljes terjedelmében nem jelent meg (legalábbis mi nem ismerjük).

Reményeink szerint a közeli időkben ki tudjuk adni a hatodik *Erdélyi könyvesházak* kötetet is, így egy *Erdélyi olvasmányok* monográfia megírásának lehetőségéhez nem kevés dokumentummal járultunk hozzá.

Monok István

Vorwort

Eine Reihe von Fragestellungen lassen sich in unseren Tagen aufwerfen, die damals, als am Lehrstuhl für Ältere Ungarische Literatur an der Attila-József-Universität zu Szeged die Sammelarbeit der frühneuzeitlichen Buchkatalogen aus dem Königreich Ungarn bzw. Großfürstentum Siebenbürgen begann, noch undenkbar gewesen wären. Erstens ergibt sich sofort die Frage, ob die Herausgabe eines Quellenbandes auf Papier, mit Aufzeichnungen und Verzeichnissen im Jahr 2018 noch einen Sinn macht? Wieso wäre es nicht einfacher, aus den Dokumenten eine Datenbank zu erstellen und zu veröffentlichen, was sogar mit den Ansprüchen der modernen Technologien sowie der digitalisierten Geisteswissenschaften im Einklang stünde und noch vor vielen anderen Forschungsprogrammen sogar den Ansprüchen der *open data*-Bewegung entsprechen würde. Die Antwort lautet nämlich, dass eine solche Aussage sogar theoretisch nur teilweise, aber von der praktischen Seite gesehen eher nicht zutreffend wäre.

Die Theorie gesehen kann dies daher nicht zutreffend sein, weil eine ausschließlich digitale Darstellung irgendeiner Quellengruppe das Risiko in sich birgt, indem sie der Originalabsicht des Forschers nicht entspricht, insofern diese Absicht in der Gewährung einer Erkennungsmöglichkeit nicht nur für Zeitgenossen, sondern auch für mehrere nachkommende Generationen besteht. Die Archivierung wäre also nicht gesichert. Alles soll in einer niedrigen Auflagenhöhe, jedoch auch auf Papier, in erster Linie mit Archivierungszwecken veröffentlicht werden. Darauf folgt auch das Gegenargument, dass viele Leute – jedoch auch der Autor dieser Zeilen – die Verzeichnisse korrekt interpretieren und gerne lesen. Auf einer solchen Betrachtungsweise und mit der Soforterkennung solcher Zusammenhänge, was zwar auch durch Mitteln der EDV möglich wäre, wäre jedoch viel komplizierter und lediglich durch Mitwirkung eines Programmierers / Informatikers zu verwirklichen. Fachkenntnisse, Geld, Zeit... wir schwelgen ja in keinem.

Es kann jedoch auch die Tatsache nicht vor Auge gelassen werden, dass die Forschungswerkstatt von Szeged ab 1983 auch auf Wege der Informatik die Ergebnisse ihrer Grundlagenforschungen dargestellt hat und die aufgebaute Datenbank eben in dem Zeitpunkt als die bereits über einen bedeutenden, sogar im Ausland hochgeschätzten Qualität und Umfang von Dokumenten – Bücherverzeichnissen – verfügte, aufgelöst

wurde. Obwohl diese Datenbank nicht endgültig verschwunden ist, beansprucht ihre Wiederbelebung jedoch eine Menge von Fachkenntnissen, Geld und Zeit. Mit vielem Geld bräuchte man weniger Zeit, man hat aber nicht einmal wenig Geld dafür. Die Buchserie *Adattár* (*Datenverzeichnis*) kann jedoch in die Hand genommen werden, so wie auch die 12 Bände *Könyvtártörténeti füzetek* (*Hefte zur Bibliotheksgeschichte*, die bibliographische Beschreibung der Bücherverzeichnisse). Auch ein 13. Band folgt noch, da dank der glücklichen Fortsetzungsmöglichkeiten der Forschungen relativ viele neue Quellen aufgetaucht worden sind.

Bezüglich Siebenbürgens sollen wir schon seit langer Zeit noch der Veröffentlichung des 5. Bandes von *Erdélyi könyvesházak* (*Buchhäuser in Siebenbürgen*) nachkommen. Der Band ist nun fertig, und soll offensichtlich auch noch ein 6. Band darauffolgen, da zur Zeit der Archivforschungen in Nagyszeben (Sibiu, Hermannstadt) die Sammlungen der sächsisch-evangelischen Domkapitel noch nicht zugänglich waren. Allerdings sind sie heute schon erreichbar, somit steht uns noch ein neues Quellenmaterial mit großer Bedeutung zur Erweiterung unserer Kenntnisse und zur Dokumentierung der Geschichte der Lesestoffe und der Bibliotheken zur Verfügung. Dadurch lässt es sich begründen, dass die Kirche lutherischen Bekenntnisses aus dem aktuellen Band noch fehlt.

Die bisher in der Serie *Adattár* veröffentlichten Bände, die die Lesestoffe und Buchkultur Siebenbürgens behandeln, sind wie folgt:

Adattár XVI-XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez

*(Materialien zur Geschichte der Geistesströmungen
des 16.–18. Jahrhunderts in Ungarn)*

(Redaktion: Balázs Mihály, Keserű Bálint)

- 16/1.** Erdélyi könyvesházak I. Jakó Klára: Az első kolozsvári egyetemi könyvtár története és állományának rekonstrukciója (1579–1604). Szeged, 1991, Scriptum // *Bibliotheken in Siebenbürgen I. Klára Jakó: Geschichte und Bestandsrekonstruktion der ersten Universitätsbibliothek in Kolozsvár ((1579–1604). Szeged, 1991, Scriptum*
- 16/2.** Erdélyi könyvesházak II. Kolozsvár, Marosvásárhely, Nagyenyed, Szászváros, Székelyudvarhely. Jakó Zsigmond anyaggyűjtésének felhasználásával sajtó alá rend. Monok István,

Németh Noémi, Tonk Sándor. Mutató: Farkas Gábor, Varga András. Szeged, 1991, *Scriptum* // *Bibliotheken in Siebenbürgen II. Kolozsvár, Marosvásárhely, Nagyenyed, Szászváros, Székelyudvarhely. Aufgrund der Quellensammlung von Zsigmond Jakó Red. von István Monok, Noémi Németh, Sándor Tonk. Verzeichnis: Gábor Farkas, András Varga. Szeged, 1991, Scriptum*

16/3. Erdélyi könyvesházak III. 1563–1757. A Bethlen-család és környezete. Az Apafi-család és környezete. A Teleki-család és környezete. Vegyes források. Sajtó alá rend. Monok István, Németh Noémi, Varga András. Szeged, 1994 [1995], *Scriptum* // *Bibliotheken in Siebenbürgen III. 1563–1757. Die Familie Bethlen und ihre Umgebung. Die Familie Apafi und ihre Umgebung. Die Familie Teleki und ihre Umgebung. Gemischte Quellen. Red. von István Monok, Noémi Németh, András Varga. Szeged, 1994 [1995], Scriptum*

16/4/1-2. Erdélyi könyvesházak IV/1-2. Bibliotheken in Siebenbürgen IV/1-2. Lesestoffe der Siebenbürger Sachsen 1575–1750. Bistritz, Hermannstadt, Kronstadt, Schäßburg, Kleinere Orte. Hrsg. von István Monok, Péter Ötvös, Attila Verók. Bp., 2004, *Scriptum*

32. Kénosi Tózsér János: *De typographiis et typographis Unitariorum in Transylvania. – Bibliotheca scriptorum Transylvano-Unitariorum.* Compiled by Ferenc Földesi. Szeged, 1991, *Scriptum*

Der aktuelle Band zeigt es deutlich, dass nach der Wiederherstellung der Hierarchie der katholischen Kirche am Ende des 17. Jahrhunderts eine Reihe von Institutionen ihre regelmäßige Tätigkeit wieder aufnehmen konnte. Das setzte natürlich einen bedeutenden Buchbestand voraus. Die kleinen Buchsammlungen in den Pfarrhäusern bzw. die Lektürenverzeichnisse der Pfarrer zeigen uns ebenso den eruditiven Hintergrund des sich verstärkenden katholischen Geistes. Über den Archivquellen hinaus zeigt auch die Katalogisierung des erhalten gebliebenen Buchbestandes gute Fortschritte. Mit Hilfe der Possessor-Einträge lässt sich das durch den aktuellen Band gewonnene Bild gut ergänzen. Die Namen von mehreren katholischen oder eben armenischen Priestern tauchten in unserem Blickfeld auf, von denen sogar 50 bis 150 Bücher

erhalten geblieben sind. Diese kleinen Büchereien bilden mit den Bücherverzeichnissen eine Komplementärmenge.

Über den wissenschaftlichen und kulturellen Horizont der Intellektuellen der unitarischen Kirche steht uns eine ganze Menge Fachliteratur zur Verfügung. Diesmal wird es möglich, sogar über ihre Bibliotheken ein Gesamtbild zu schaffen. Mit großer Begeisterung erwarten wir das monumentale Werk mit der Zusammenfassung der Einträge von Unitariern in den auch heute noch auffindbaren Buchbeständen (Gyöngyi Bíró). Es wäre meiner Meinung nach kein großer Irrtum zu behaupten, dass die Auflistung der Bibliotheken von Joachim Stegmann, d. J. oder Benedek Árkosi Tegző ebenso sehnsüchtig erwartet worden sind. Dank der Arbeit von Gyöngyi Bíró können die erhalten gebliebenen Quellen gut nach der von der dargestellten unitarischen Sammelbibliothek abgesondert werden.

Durch diesen Band lässt sich das Gesamtbild über die Bildung mehrerer bekannter Persönlichkeiten der Reformation durch die Lesestoffe ergänzen (Sámuel Kaposi, Ferenc Pápai Páriz usw.). Sogar aus forschungshistorischem Aspekt ist die Bibliothek der ersterwähnten Person besonders interessant: ein bereits veröffentlichtes Bücherverzeichnis, das aufgrund einer illegalen, heimlich gefertigten und mangelhaften Fotodokumentation in der Zeit von Ceaușescu zusammengestellt wurde, konnte mit Hilfe des Originals ergänzt werden.

Es ist von besonderer Bedeutung, dass beide Kirchen Rumäniens im Band erscheinen konnten und solche Quellen überhaupt bestehen geblieben sind, die die Darstellung und Charakterisierung von ihrer Buchverwendung ermöglichen. Die sind von den in letzter Zeit immer mehr an Bedeutung gewonnenen buchhistorischen Forschungen Rumäniens zwar bekannt, das Verzeichnis von Balázsfalva (Blaj, Blasendorf) wurde aber – merkwürdigerweise – in seinem vollen Umfang (zumindest unseren Kenntnissen nach) bisher nicht veröffentlicht.

In der näheren Zukunft können wir hoffentlich auch den sechsten Band der Serie *Bibliotheken in Siebenbürgen* veröffentlichen, der der Zusammenstellung einer Monographie *Lesestoffe in Siebenbürgen* einen wichtigen Beitrag leistet.

Monok István

RÖVIDÍTÉSJEGYZÉK

ELTE BTK	Eötvös Loránd Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar
KvAkKvt	Kolozsvár, Román Tudományos Akadémia Könyvtára (Biblioteca Academiei Române, Cluj Napoca)
MKsz	Magyar Könyvszemle
MOL	Magyar Nemzeti Levéltár, Országos Levéltára
MTAK	Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára
OSZK	Országos Széchényi Könyvtár

Adattár 16/2.	Erdélyi könyvesházak II. Kolozsvár, Marosvásárhely, Nagyenyed, Szászváros, Székelyudvarhely. Jakó Zsigmond anyaggyűjtésének felhasználásával sajtó alá rend. Monok István, Németh Noémi, Tonk Sándor. Mutató: Farkas Gábor, Varga András. Szeged, 1991 (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez, 16/2.)
Adattár 16/3.	Erdélyi könyvesházak III. 1563–1757. A Bethlen-család és környezete. Az Apafi-család és környezete. A Teleki-család és környezete. Vegyes források. Sajtó alá rend. Monok István, Németh Noémi, Varga András. Szeged, 1994 (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez, 16/3.)

- Adattár 16/4. Erdélyi könyvesházak IV/1-2. Bibliotheken in Siebenbürgen IV/1-2. Lesestoffe der siebenbürger Sachsen 1575–1750. Bistritz, Hermannstadt, Kronstadt, Schäßburg, Kleinere Orte. Hrsg. von István Monok, Péter Ötvös, Attila Verók. Budapest, 2004 (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez, 16/4.)
- Bibliotheca Dissidentium XV. János Káldos: Ungarländische Antitributarier, 2. György Enyedi. Unter Mitwirkung von Mihály Balázs. Baden-Baden, 1993 (Bibliotheca bibliographica Aureliana. Bibliotheca Dissidentium, XV.)
- Dankanits Dankanits Ádám: XVI. századi olvasmányok. Bukarest, 1974.
- Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek, I. Erdélyi római katolikus egyházlátogatási jegyzőkönyvek és okmányok. Közzéteszi Kovács András, Kovács Zsolt. Kolozsvár, 2002 (Erdélyi művelődéstörténeti források)
- Humanistes du Bassin de Carpates I. Humanistes du bassin des Carpates. I. Traducteurs et éditeurs de la Bible, par István Monok, Edina Zvara, avec la collaboration d’Eva Márza. Turnhout, 2008 (Europa humanistica, 5)
- KtF I. Magángyűjtemények Magyarországon, 1551–1721. Könyvjegyzékek bibliográfiája. Összeáll. Font Zsuzsanna, Herner János, Kokas Károly, Monok István. Szeged, 1981 (Könyvtártörténeti füzetek, I.)
- KtF III. Magángyűjtemények Magyarországon, 1545–1721. Könyvjegyzékek bibliográfiája. Összeáll. Herner János, Monok István. Szeged, 1983 (Könyvtártörténeti füzetek, III.)

- KtF VII. Intézményi- és magángyűjtemények Magyarországon, 1722–1750. Könyvjegyzékek bibliográfiája. Összeáll. Monok István, Varga András. Szerk. Monok István. Szeged, 1990 (Könyvtártörténeti füzetek, VII.)
- KtF VIII. Intézményi- és magángyűjtemények Magyarországon, 1552–1750. Könyvjegyzékek bibliográfiája. Összeáll. Monok István, Zvara Edina. Szerk. Monok István. Szeged, 1997 (Könyvtártörténeti füzetek, VIII.)
- KtF X. Erdélyi szász intézményi- és magángyűjtemények, 1578–1750. Könyvjegyzékek bibliográfiája. Összeáll. Monok István, Ötvös Péter, Verók Attila. Szeged, 2001 (Könyvtártörténeti füzetek, X.)
- KtF XI. Intézményi- és magángyűjtemények, 1589–1750. Összeáll. Monok István, Zvara Edina. Szeged, 2001 (Könyvtártörténeti füzetek, XI.)
- KtF XII. Intézményi- és magángyűjtemények, 1541–1750. Összeáll. Monok István, Zvara Edina. Szerk. Monok István. Budapest–Szeged, 2008 (Könyvtártörténeti füzetek, XII.)
- MsU The Manuscripts of the Unitarian College of Cluj/Kolozsvár in the Library of the Academy in Cluj Napoca. I. Catalogue. Compiled by Elemér Lakó. Szeged, 1997.
- RMK I. Szabó Károly: Régi Magyar Könyvtár I. kötet (RMK I.) Az 1531-től 1711-ig megjelent magyar nyelvű hazai nyomtatványok könyvészeti kézikönyve. Budapest, 1879.

- RMK II. SZABÓ Károly: Régi Magyar Könyvtár II-dik kötet (RMK II.) Az 1473-tól 1711-ig megjelent nem magyar nyelvű hazai nyomtatványok könyvészeti kézikönyve. Budapest, 1885.
- RMNy Régi magyarországi nyomtatványok - Res litteraria Hungariae vetus operum impressorum. I: 1473-1600. II: 1601-1635. III: 1636-1655. IV: 1656-1670. Borsa Gedeon, Hervay Ferenc, Holl Béla, Käfer István, Kelecsényi Ákos, Fazakas József, Heltai János, Vásárhelyi , Judit, Ecsedy Judit, Perger Péter munkája. Budapest, 1971, 1983, 2000, 2012.
- Szinnyei Szinnyei József: Magyar írók élete és munkái. I-XIV. kötet. Budapest, 1891-1914.
- Trócsányi 1980 Trócsányi Zsolt: Erdély központi kormányzata, 1540-1690. Budapest, 1980.
- ÚMIL Új magyar irodalmi lexikon. 1-3. kötet. Főszerk.: Péter László. Budapest, 1984.
- VD 16 Verzeichnis der im deutschen Sprachbereich erschienenen Drucke des 16. Jahrhunderts (VD 16) - <https://www.bsb-muenchen.de/kompetenzzentren-und-landesweite-dienste/kompetenzzentren/vd-16>

KÖNYVJEGYZÉKEK

**Pesti Gáspár felsorolása a Johann Honter
nyomdájában 1541-ig megjelent könyvekről**
(Kivonat Pesti Gáspárnak a brassói tanuló
ifjúsághoz szóló ajánló leveléből)

„Nam cum eruditio sine praesidiis librorum nulli facile contingat, locaeque illa quae nobis librorum copiam facere consueverunt, ita a nobis dissita essent, ut aut raro admodum libri ad nos perferrentur, aut etiam allatorum, propter inopiam rei familiaris multis emendi potestas deesset, assiduitate diligentiaque eiusdem effectum est, ut Typographiam vobis utilissimam, et apud nos antea non visam, suis sumptibus fieri curaret: ut ex bonis authoribus optima quaeque ad cultum ingenii uestri desumpta (ne multum temporis in scribendo amitteretur) typis statim excusa in lucem prodirent. Primum igitur

- (1) Grammaticam graecam [RMNy 36]
- (2) et latinam, unde recte scribendi et loquendi cognitio uobis contingeret, tanta felicitate edidit ut ab istis rudimentis quasi per gradus paulatim ad ampliora uobis exurgere liceret. [RMNy 33]
- (3) Deinde cum censeret eum qui eloquentiae laude duceretur, earum rerum quae praeceptis dialecticorum et rhetorum continentur, rudem esse non debere cum ex illa praecepta optime disserendi, hinc vero ornate grauiter copioseque dicendi facultas peteretur, Aristotelem [RMNy 28]
- (4) Hermogenem [RMNy 32]
- (5) Ciceronemque et Quintilianum, earum disciplinarum facile principes secutus [RMNy 34] ...
- (6) Sententias ex libris Pandectarum Iustiniani ut aditum nobis ad omnes libros iurisprudentiae aperiret [RMNy 35] una cum
- (7) Sententiis diui Aurelii Augustini doctoris celeberrimi, qui liber totus certe pius, et eruditione plenus est, non ita multo eius officina emisit. [RMNy 30]
- (8) Sententiae porro Publii mimographi, Enchiridionque Xisti [RMNy 37] et
- (9) Disticha Catonis [RMNy 31] cum aliquot
- (10) Opusculis Senecae [RMNy 38] ...

- (11) Sentencias catholicas Nili Monachi Gracei antea nunquam impressas, ex vetusto quodam exemplari nobis quasi denuo peperit [RMNy 40] ...
- (12) Sed quid de Geographia dicam? [RMK III. 282, 296, 304, 306, 307, 308, 324] ...
- (13) Accessit his nunc Epitome Adagiorum ex dictissimi uiri Erasi Roterodami Chiliadibus congesta. ...”

Mai lelőhelye: RMNy 43. Erasmus, Desiderius: *Epitome adagiorum Graecorum et Latinorum iuxta seriem alphabeti ex Chiliadibus Erasmi Roterodami*. Coronae, 1541, Johann Honter (OSzK fotó példányról dolgoztunk)

Kiadta: Gustav Gündisch, MKsz 1965. 11–13.; *Humanistes du Bassin des Carpates* I. 63–68.

KtF XII. 1.

2

1600 körül, Erdély

Martinus Transylvanus könyvbejegyzésként fennmaradt könyvjegyzéke

Catalogus librorum Martini Trans(ylvani)

- Hesiodus
 Nomenclatura
 Methamorpho(ses)
 Cicero Fami(iares epistolae)
- (5) Ouidius
 Rauisius
 Curtius
 Rethorica Soarij
 Graetserus
- (10) Justinus, et
 Alter Justinus
 Horatius Frases poeticae
 Mantuanus antiquus

Mai lelőhelye: Moszkva, Országos Idegennyelvű Könyvtár (Rudomino), H 584 Inv. 626268

Tulajdonos: az ismeretlen Martinus Transylvanus

Megjegyzés: A jegyzék egy kolligátum előzéplapjára feljegyezve maradt ránk. A kolligátum tagjai : Hesiodus ... *Opera et dies. Accedunt in idem brevia scholia, a Iacopo Ceporino primum conscripta, nunc ver per Ioannem Frisium aucta. ... Item selecta aliquot Graecorum epigrammata ... Tigurini, 1548, Christoph Froschauer – Coll. 2. : Hesiodi ... Opera et dies ... una cum duabus praefationibus Philippi Melanthonis. ... Francofurti, 1557, Petrus Brubachus. A könyvjegyzék mellett más kézzel: „Nunc togam gestamus Anno Salutis 1604”; Az első kolligátum címlapján, XVII. századi kézzel: „Ex libris Andreae Zentkiralj”*

KtF –

Református intézményi és magánkönyvtárak

1

1646, Kolozsvár

Kannagyártó Ferenc kolozsvári polgár könyvhagyatéka

Voltok Keonyvek melet jutot Margitnak

1. Est jutot egy német Biblia Estimáltak ... 60 d
2. Est jutot Egy in 4to Folio In Markgraff ...d 50
3. Est Ittem egij Nemet In ...d 50
4. Est Ittem Legendar(ium) P(ap)isticor(um)(?) Estimáltak ... d 50
5. Est Ittem nemet Christliche Instruction ...d 50
6. Est Ittem Nemet Cristliche Psalmen ...d 20
7. Est Ittem Egij Nemet Uij Testamentum ... d 75
8. Est Ittem egy Nemet Imadsagos keony ... d 25
9. Est Ittem egy kis imadsagos keony ... d 25
10. Est Ittem egy Reformatio ... d 20
11. Est Ittem egy Illumi(nalt?) keonie ... .. d 20
12. Est Ittem ...Copiosa Linguae Elegantes ... d 15
13. Est Ittem Examen Vitebergensis Latine ... d 25
14. Est Ittem az kalen(darium) (Wittenb)ergensi(?) pro Deo Populo ... d 12
15. Est Ittem egij szamzattan könij ... d 20
16. Est Jutot esmet egij kis katechizmus könij ... d 15
17. Est Ittem egij Magyar Evangeliamok ... d 15
18. Est Ittem egij Historianom igazan mondo d 20
19. Est item egy Imadsagos arainos(?) ... d

Mai lelőhelye: MOL F 31 1. csomó, fol. 7(20) r-v.

Tulajdonosa Kannagyártó Ferenc, kolozsvári polgár.

Megjegyzés: A fol. 9(22) rectón: „Talaltanak valami keonyveket, melyeket nem estimáltak, mind hogy magais az keonyueket elatta volt ...”

KtF XI. 29.

1650 körül, Gyulafehérvár(?), Kolozsvár(?)
Ismeretlen személyek feljegyzései könyvekről

(Az első lapon:)

Laus Deo semper 1650 die <...>
Az minemeo könjuejmet az en <...>
Hattam hogj el adassa eo keg<...>
Vram azoknak szama

8 Biblianak Hispanicumban
12 Biblianak pergamenben
98 Perchinsius
29 Tüszes ozloph Biblia tanuj <...>
3 Tüszes ozloph biblia tanuj<...>
7 Psalterium
1 Tecsi

Hogi (...) ta(...)tom kgel<...>
Kgelmed paranczolon ha a <...>
leszek szolgálni. Az ur <...>

Anno 1650 die 8 Januarij
ez könjuekk(el) az (...)usok
arat ki tudom, miuel magam
szamara maradtak eligazodot
(...) miuel az<...>
az tobbivel eokegelme(?) contentalt
Czepregi Mi<hály>

(A másik lapon más kézzel:)

Rudimenta 120 exemplarum
Cathecheseos 123 Exemplarum perfecta(rum)
Rhetoricae 264 Exempl.
Logicae 354 Exempl.
R(udimenta?) 45 Exemplarum

Mai lelőhely: Nagyszében, Állami Levéltár (Direcția Generală arhivelor Statului, Filialia Arhivelor Statului Sibiu), Colecție de acte fasciculare, F. Nr. 46.

Tulajdonosa ismeretlen.

Megjegyzések:

A papírlapok egy, a Johann Heinrich Bisterfeld gyulafehérvári nyomdai, iskolai könyvkiadói tevékenységével kapcsolatos iratok palliumában maradtak fenn. Az egyik lap szélét láthatóan levágták, ezt jelöltük <...> jellel.

A feljegyzések 1650 körül készültek, az egyik datált, 1650. január elején írták. Az első lapon olyan kiadványok szerepelnek különböző példányszámban, amelyeket 1647 és 1648-ban adtak ki a Németalföldön (Leiden, Utrecht, Amsterdam), református katekizmusok, alapismeretek a hitről, a bibliáról. Mindegyik fordítás: RMNy 2201 (Csepregi Turkovics Mihály – William Perkins), RMNy 2217 (Szokolyai Anderkó István Bibliai tanítások), RMNy 2247, 2249 (Milotai Hegedűs János – Alexander Grosse, kolligátum); illetve két váradi kiadvány, Técsi Joó István tézisei Máté evangéliumából (RMNy 2200), és egy énekeskönyv (RMNy 2251).

Sajnos a szöveg csak nyomokban olvasható, így nem világos, hogy Csepregi Turkovics Mihály maga adta a könyveket adóssága fejében valakinek, vagy csak valaki az ő nevét említi, mint aki szintén adósságot elégitett ki. Miután Perkins könyvét Csepregi Turkovics fordította magyarra, és a szövegben „magam számára maradtak” áll, valószínűbb, hogy a feljegyzés készítője is ő maga volt. Könnyen elképzelhető, hogy kapcsolatban állt Bisterfelddel, és ő hozta a németalföldi kiadványokat haza terjesztésre is azért, hogy Bisterfeld iskolai programja a könyvigény szempontjából kielégítettebb lehessen.

A másik lapon a gyulafehérvári fejedelmi nyomda kiadványai közül sorol fel valaki néhányat, és megjegyzi, hogy hány példány van előtte. Vö.: Viskolcz Noémi *Johann Heinrich Bisterfeld és a gyulafehérvári tankönyvkiadás a XVII. században*, Magyar Könyvszemle, 2002. 249–271. A szerző utal itt arra, hogy milyen szoros kapcsolat volt a váradi Szenci Kertész Ábrahám-féle műhely és a fejedelmi székváros nyomdája közt. Kölcsönösen átvehettek egymástól

könyveket terjesztésre, illetve foglalkoztak mindketten a külföldön megjelent alapvető magyar nyelvű művek forgalmazásában.
KtF XI. 31.

3

1650 körül, Kolozsvár
Ismeretlen kolozsvári polgár könyveinek összeírása

Ebben az Inuentariumban rend szerint keonveknek aestimatioia
keouetkezik

Egy Testamentum Biblia Bezae Vulgata versio Georeoggel egiutt ér	Fl. 2 d. -
Egy Dictionarium Latinum Hungaricum in quarto ér	Fl. 2. d. 50
Francistus Toletus in quarto	Fl. 1. d. 25
Sintagma Institutionum Juris Joannes Décsi ér	Fl. 1. d. 25
(5) Poematum Joannis Stigelij Liber 1. continet sacra In octavo folio ér	Fl. - d. 60
Erotemata dialecticae et Rhetoricae Philip(pi) Melant(honis)	Fl. - d. 32
D. Martini Lutheri Cathecis(mus) in Octavo	Fl. - d. 20
Andreae Hyperij varia opuscula Theologica	Fl. - d. 20
Apofteghmaton ex optimis utriusque linguae scriptoribus	Fl. - d. 25
(10) Philippi Melanctonis Philosophia ér	Fl. - d. 20
Polidorij Virgilij	Fl. - d. 55
Methodus seu ratio Compendaria	Fl. - d. 20
Senatus et ducupium	Fl. - d. 40
Enijedi Georgij V. Opussa Deákul ér	Fl. 1 d. 50
(15) Commentarij Collegi in quatuor Libros de Coelo ér	Fl. - d. 80
Initia doctrinae phisiae ér	Fl. - d. 25
Diogenes Laertius Philos(ophus)	Fl. - d. 20
Petri Baijri de medendis humanis malis Enchiridion	Fl. - d. 15
Grammat(ica) Philippi Melanton(is)	(áthúzva)
(20) Esophij Phrigis	(áthúzva)

Aristotelis de moribus Greco Latinum	Fl. – d. 16
Dialectica Philippi Melanct(onis)	Fl. – d. 35
Tertia Pars Cronici Cárionis	Fl. – d. 28
Graecae Linguae Erotemata ér	Fl. – d. 20
(25) Publij Ouidii Nasonis Methamorfosion	Fl. – d. 16
Compendium Concertacionis	Fl. – d. 16
Emblemata Andr(eae)	(áthúzva)
Joannis de Sacro Busco Libellus de Sfera	Fl. – d. 15
Epitetorum Joannis Rausii	Fl. – d. 16
Summa	Fl. 15 d. 45

Mai lelőhely: MOL R 314 városi iratgyűjtemény, 11 csomag, leltár-töredékek (az MTAK Kézirattárából átemelt irat)

Tulajdonosa ismeretlen kolozsvári polgár.
KtF VIII. 26.

4

1655. március 3.

A gyulafehérvári fejedelmi nyomda készletének feljegyzése

Consignatio Exemplarium Anno 1655. die 3. M.

1. Janua lingvarum	Nro. 743
2. Vestibulum	775.
3. Cato	807.
4. Rhetorica	504.
5. Colloq(ua) Erasmi	348.
6. Colloq(ua) Corderij	556.
7. Oratoria	330.
8. Logica	185.
9. Grammatica	359.
10. Rudimenta	116.
11. Catechismus	354.
12. Epist(olarum) Ciceronis	89.
13. Poetica Pisc(atoris)	371.
14. Index vocabulorum	746
15. Latium	658.
16. Medulla latinitatis	586.

17. Oratio Ciceronis 936.
 18. Alphabetarium 15.
 Consignantes Michael ... Senior Coll. Jul.

Mai lelőhelye: Nagyszeben, Állami Levéltár (Direcția Generală a Archivelor Statului, Filiala Archivelor Statului Sibiu) Colecție de Acte Fasciculare F. Nr. 16.

Kiadta: Viskolcz Noémi: *Johann Heinrich Bisterfeld és a gyulafehérvári tankönyvkiadás a XVII. században.* Magyar Könyvszemle, 2002. 249–271.; az egyes tételek pontos meghatározásával.

KtF XI. 33.

5

1660 körül

Könyvbejegyzés Dadai János könyveiről

Libri apud D. Joh(annem) Albisi

Robertus Bellarminus Parei

Disputationes Rob(erti) Bellarmini

Osiander

Melchioris Junij Orationes

(5) Egy regi Grammatica Syntaxissal

Schola Ludus Joh(annis) Comenii

Mai lelőhelye: Robertus Bellarminus De justificatione impii libri V. explicati et castigati a Davide Pareo. Heidelbergae, 1615, Petrus Rosa (Nagyenyed (Aiud), Bethlen Kollégium Nagykönyvtára 2871 Th)

Tulajdonosa Dadai János (?–1668), aki debreceni és hollandiai tanulmányok után Küküllővárott szolgált (lásd a jegyzetet).

Jegyzet: A kötet címlapján: *Christi. Nodormin(...)* (17. sz.); az első táblán: *Ex libris Joannis Dadai mpr. Symb. in silentio et spe.* (17. sz.); uo. más kézzel: *empt. fl. 1 d. 73*; uo. talán Dadai kezével: *Libri apud D. Joh(annem) Albisi* – Kettő Dadai János ismert, apa és fia, mindkettő lelkész. Az idősebb debreceni és hollandiai tanulmányok után Küküllővárott szolgált és 1668-ban hunyt el, a fia Enyeden 1662-ben subscribált, Hollandiában tanult, „*in acad. Belgicis uxoratus cum virgine Belgica*” tért haza, Újtordán lelkészkedett, 1678-ban halt meg – Albisi János, a könyvkölcsönző kortársról nincsen adatunk. Elvileg

elképzelhető, hogy azonos a Bethlen-alumnus Albensis Nagy Jánossal, kinek könyvtára ismert (ADATTÁR 16/3. 9-12.), és aki találkozhatott a Bethlen birtokon (Küküllővár) lelkész Dadaival.
KtF XII. 23.

6

Nagyszeben, 1667. július 29. Szenci Kertész Ábrahám hagyatéki leltára

Anno Dominij 1667 Die 29 Julij Nach absterben des Ehrenfesten H. Herr Zentzij Abraham buchthruckers Sein wir Johannes Hanbt Rathgeschwornner vndt Georges Arembuster Rathgeschwornner beyde erwehlette vnd Verordnete Theylherren der Hermannstatt bittligen ersucht vndt angesprochen worden. In obernanntes Verstorbnen Herren Zentzij Abrahams behaussung nach zu folgen vndt alda, in allen seinen beyde bewegligen vndt vnbewegligen gütteren eine richtige vndt schliessige Thaylung zu haltten Czwischen(!) seiner Chinder(!) bliebner lieben Hausfrauen Zekes Feyervari Anna, vndt den ins kinsstig vnhakgebenden Erben als 2theyyls Erben welches bittliges anhaltten vndt begehren wir für billig vndt reicht erkannett nach Pfiechtvessers amtes dahingefolgett die Theylung, angetragen vndt verrichtett In gegenwart vndt bey sein, Zeremi Istvan vndt Posta Jannos negtsblutt freundt folgenderweis form vndt gestalt

(A vagyon részei és elosztásuk:)

(Ezután következnek a könyvek, és a különböző időpontban összeírt nyomdai felszerelés:)

Consignatio

Der Neyen eingebundenen Bücher welche in H. Abraham Szentzj theilung aufs 2theil dessen Haeredibus sein gefallen

Erstlig ein Ney eingebundene theutsch Biblia	Nro. 16. a(estimiert) fl. 6
Mehr Comaromi Predig buecher	Nro. 14. a(estimiert) fl. 2.25
Mehr Lateinisch Abc. Buecher	Nr. 42. a(estimiert) fl. - 10
Mehr Vocabula	Nro. 88. a(estimiert) fl. - 10
Mehr Ungrisch Abc buecher	Nro. 129. a(estimiert) fl. - 12

Mehr Teutsch Abc bücher	Nro. 72. a(estimiert) fl. - 10
Mehr Donatus	Nro. 39. a(estimiert) fl. - 24
Mehr Dupelt Lateinisch Abc buch	Nro. 1. a(estimiert) fl. - 15
Mehr Rudimenta Linguae Latinae	Nro. 18. a(estimiert) fl. - 40
Mehr Ungrische Vestibula	Nro. 17. a(estimiert) fl. - 12
Mehr Pataki Grammatiken	Nro. 24. a(estimiert) fl. - 50
Mehr Molnaris Grammatiken	Nro. 10. a(estimiert) fl. - 18.
Mehr Fabulae Aesopi cum praeceptis morum	Nro. 16. a(estimiert) fl. - 24.
Mehr Fabulae Aesopi	Nro. 21. a(estimiert) fl. - 12
Mehr Praecepta morum	Nro. 13. a(estimiert) fl. - 10
Mehr Fundamenta religionis	Nro. 18. a(estimiert) fl. - 10
Mehr Lateinisch v(nd) Teutsch Catechismi	Nro. 6. a(estimiert) fl. - 18
Mehr Corderi colloquia	Nro. 10. a(estimiert) fl. - 24.
Mehr Catechismi	Nro. 10. a(estimiert) fl. - 15
Mehr Impressa	Nro. 12. a(estimiert) fl. 1.60
Mehr Logica Bisterfeldij	Nro. 6. a(estimiert) fl. - 50
Mehr Utitars Keönyvek	Nro. 20. a(estimiert) fl. - 70
Mehr Comaromi Centur(iae)	Nro. 20. a(estimiert) fl. - 80
Mehr Temetö Kert	Nro. 12. a(estimiert) fl. - 50
Mehr Lelki probakö	Nro . 6. a(estimiert) fl. - 60
Mehr Temetés Pompay Keönyvek	Nro. 7. a(estimiert) fl. - (!)
Mehr Lelki alombol felserkenes	Nro. 5. a(estimiert) fl. - 30
Mehr Palatinatus Catechismus	Nro. 14. a(estimiert) fl. - 50
Mehr Lateinische Catechismi	Nro. 14. a(estimiert) fl. - 20
Mehr Úr imadsagh Keönyvek	Nro. 4. a(estimiert) fl. - 40
Mehr Beckeri Orator	Nro. 4. a(estimiert) fl. - 80
Mehr Petri Rami Dialectica	bis a(estimiert) fl. 1 -
Mehr Versus Sententionalis	Nro. 4. a(estimiert) fl. - 50
Mehr Nro. 50 Rechen büchern	a(estimiert) fl. - 50
Mehr Lateinische Euangelionalia	Nro. 17. a(estimiert) fl. - 30
Mehr Ungrische Psalteria	Nro. 4. a(estimiert) fl. - 75
Mehr Leichengesang bucher	Nro. 10. a(estimiert) fl. - 30
Mehr Röuid suenke(?!)	Nro. 6. a(estimiert) fl. - 18
Mehr Ungrisch gebethbüchlein	Nro. 8. a(estimiert) fl. - 25
Mehr Buzgo imadsag Keönyuek	Nro. 6. a(estimiert) fl. 20
Mehr Gesang vnd Gebeth büchel Ungrisch	Nro. 10. a(estimiert) fl. - 25
Mehr Orthodoxus Christianus	bis a(estimiert) fl. - 30
Mehr Janua Linguarum	Nro. 4. a(estimiert) fl. - 80
Mehr Confessio fidei	bis a(estimiert) fl. - 60

Mehr Soltar és Imadsagos Keönyvek	Nro. 8. a(estimiert) fl. – 40
Mehr Stephani Patay Liber	Nro. 1. a(estimiert) fl. – 50
Mehr Lidius Lapis Scripturae	Nro. 1. a(estimiert) fl. – 50
Mehr Myrothecium Spirituale	Nro. 2. a(estimiert) fl. – 40
Mehr Ciceronis	Nro. 2. a(estimiert) fl. – 25
Mehr Mikolay Janos	Nro. 1. a(estimiert) fl. – 20
Mehr Perkinsius	Nro. 1. a(estimiert) fl. – 30
Mehr Jesuita Paterek	Nro. 3. a(estimiert) fl. – 25
Mehr Vier Ungarisch gesang buch1	a(estimiert) fl. – 25
Mehr Sanctus Hilarius semel	a(estimiert) fl. – 30
Mehr David paritjaj Tractatus	a(estimiert) fl. – 20
Mehr Ein Ungrisch v(nd) lateinisch Catechismusa	(estimiert) fl. – 20
Mehr Historiae Trajanae	Nro. 29. a(estimiert) fl. – 05(!)

Alte Bücher

In Folio

- Caluini Expositiones in Nouum Testamentum
- Commentarius in Epistolas Pauli
- Caluini Harmonia Sacra
- Biblia Haebrea Ariaemontani
- (5) Lutheri Postilla
  - Danaei Opuscula Theologica
  - Biblia Hungarica bis
  - Clauuis Scripturae Flaccij
  - Zanchius de Tribus Elohim
- (10) Volffij Tomus Secundus
  - Selnecerj in Genesisin
  - Biblia Hungarica
  - Postilla Steckelij
  - Historia Ecclesiastica
- (15) Biblia Latina
  - Centuria Ecclesiastica Quinta
  - Bucerij in Psalmos Daudicos
  - Caluinj in Prophetas minores
  - Philipi Operum pars prima
- (20) Chemnitij Concilium Tridentinum
  - Disputationes Theolog(icae) Grynaei
  - Determinationes Dauenanti

- Vindiciae Thisij
 Tractatus Theologicus Caluini
 (25) Lexicon Graecum Scapulae
 Grossij Theatrum Biblicum duobus voluminibus

In Quarto

- Harmonia Confessionum
 Panharmonia Stephani Jensi
 Specimen Sacrae praxeos Jer(emiae) Henrici Diesti
 (30) Psalterium Hungaricum
 Dialogus Politico Ecclesiasticus
 Speculum Trinitatis
 Catechesis Palatina
 Nouum Testamentum Ungaricum
 (35) Religio Sociniana Arnoldi
 Opuscula Theologica Vesselij
 Helvetica Fides Ungarica
 Fides Christiana Hungarica
 Georgij Abbatis Explicationes
 (40) Kereszturi Paul Opus
 Macovij Colloquia theologica
 Acta Colloquiorum Paraei
 Prodromus Borrichij
 Malleficum Historicum Peucelij
 (45) Socinianismus Hornbekij
 Historische Tractaten Vnterschied(lichen) Nro. 25.

In Octauo

- Biblia Haebrea
 Examen Jasbringij bis
 Symbola XVII Seculi
 (50) Institutiones Theologicum Bucani
 Institutiones Christianae Caluini
 Promptuarium Connubiale Bidembachij
 Synopsis Theologica Wridenbachij
 Regulae vitae Christianae
 (55) Idea Concionum Sculteti

Alt Vnterschiedliche bücher Nro. 23.
Vnterschiedliche Historische Tractät(en) Nro. 226.
Confessiones et Expositiones fidei Nro. 5.

In Cruda Materia

- Zwey groß Bündel Beckeri Oratoris
- (60) Comaromi Opera Nro. 58. Ein Exemplar pro fl. 1,40
Lelki alombol felserkenes. Ein groß bund.
Methodus Concionandi. Ein großes bund.
Terentius Christianus zwey groß bünder. Ein Exemplar pro den. 33.
Peregrinatio Pauli. Ein groß bund
- (65) Zwey groß bünder Diest
Lateinisch Euangelia. Ein bund.
Carmina Prouerbialia. Ein bund.
Cantionalium. Ein bund.
Ein großes bund Paterek Titkay
- (70) Ein großes Bund Conversio Pauli
Ein groß Bund Catechismi
Ein Bund Beckeri materien
Ein klein Bund Molnaris Grammatiken
Ein klein Bund Materien Uti Tars
- (75) Ein Bund Exemplar de conservacione bona valetudine
Ein klein Bund Szoros Kapuja
Ein groß Bund Uti imadsagok
Zwey groß Bund rein Papier
Ein klein bund rein Papier
- (80) Agenda v(nd) Conversiones Pauli ein groß bund
Orthodoxus, Uti imadsagok, Agenda, Hilarius etc. Ein groß bund.
Maculatur. Ein groß Bund.
Bekeri, Diest, Lelki alombol valo serkenes. Ein groß bund.
Centuriarum 2dae Comaromi. Ein groß bund.
- (85) Centuria prima vnd Tizozlop Comaromi. Ein Bund.
- Zwey groß Bündel Contionalia
Abcdaria, Donatus v(nd) andere Materien. Ein groß bundt.
Ein klein bund Pasko Historien v(nd) Catechesis Palatinata
Comaromi Predigen sieben groß Bündel.
- (90) Klein bünder von allerhand Materien Nro. 86.

Ciceronis, Catonis, Virgilij etc. Nro. 65 klein bünder
Czirien fell(?) weiß Nro. 35.
Roth v(nd) Schwartz fell nro. 18.

INVENTARIUM

Instrumentorum Tipographicarum et bibliorum Hungaricorum a pie defuncti Tipographo Dno Abrahamo Szenci relictorum fideliter confectum

Az bötük megh masaltatvan kös( ) fontok szerint s 141 fontbol allo mása
szerint

...

Az Prelum alatt felben maradott könyv 3. vagyon

1. Enchiridion Militis Christiani G bötüigh niomtattatot mint egy ket
arcus hija Leszen szam szerint Nro 500 ha elkeszül
2. Brassai Donat ket arcus beniomtatva, volt vagy hat irásra telnek.
Lenne öszszesen ez is Nro 500.
3. Kota nélkül valo soltar, de ebben csak ez első arcusra szedett ki, egy
Arcust sem niomtak benne, kezdetben van.

(A lap alján őrszó:) Magyar Bibliak

Magyar Bibliak in folio Compactio nélkül czomokban mint egy
balokban kötözve vadnak

Az 1. kötésben vagyon egész Biblia	Nro 16.
2 ban vagyon	Nro 13.
3 ban	Nro 16.
4 ben	Nro 16.
5 ben	Nro 14.
6 ban	Nro 13.
7 ben	Nro 12.
8 ban	Nro 13.
9 ben	Nro 13.
10 ben	Nro 17.
11 ben	Nro 16.
12 ben	Nro 16.
13 ban	Nro 13.
14 ben	Nro 13.
15 ben	Nro 13.
16 ban	Nro 10

17 ben	Nro 16.
18 ban	Nro 16.
19 ben	Nro 16.
20 ban	Nro 12.
21 ben	Nro 10.
22 ben	Nro 17.
23 ban	Nro 13.
24 ben	Nro 16
25 ben	Nro 16.
26 ban	Nro 16.
27 ben	Nro 13.
28 ban	Nro 13.
29 ben	Nro 13.
30 ban	Nro 12.
31 ben	Nro 13.
32 ben	Nro 13.
34 ben	Nro 13.
35 ben	Nro 2.
36 ban	Nro 13.
37 ben	Nro 13.
38 ban	Nro 13.
39 ben	Nro 15.
40 ben	Nro 14.
41 ben	Nro 9.

Summa

Nro 566.

Az Apocriphusokban vagion niomatva tizenket arcus masfel ezer Exemplarnak kellett volna lenni, ha elkeszülhetett volna. Defectusis vagyon nagy rakassal. Vadnak azmint velü(n)k Kolosvaratt is bizonios szamu Magyar bibliak ugy mint az mellieket Barcsay Ákos Feiedelemtöl Ali Passának az Tipographiaert es minden könyvekert adatot Ezer Tallerert Kemény János Feiedelemnek kellett volt adni. Compactoriahoz valo Eszközök is vadnak bövön.

(A lap alján őrszó:) Ex Mandato

Ex Mandato Illustrissimi ac Clementiss. Principis Dni Dni Celsissimi Cibinii, anno 1667. die ult(ima) Maij

Per nos Inventatores
Stephanum Beszermenyi Requisite[m] m[er]it[us] L. S.
et
Georgium Geörkei Cancellarium Maiorem Scribam
m[er]it[us] L. S.
Praesentibus nobis adjunctis
Egr[eg]o Martino Major, olim Typographo
Albens[is]
Prudentibus et Circumspectis
Georgio Armpruster Senator et
Joanne Szabo Cive Juratus Cibiniensis
Passatum per me
Stephanum Giarmathi aliter Requisite[m] Cap[ituli]
Albens[is] m[er]it[us] 1667

Mai lelőhelye: Nagyszeben, Állami Levéltár (Direcția Generală a Arhivelor Statului, Filiala Arhivelor Statului Sibiu), Colecție de acte fasciculare, F. Nr. 6.

Kiadta: V. Ecsedy Judit – Monok István: *Szenci Kertész Ábrahám kereskedői könyvkészlete halálakor. Egy erdélyi könyvnyomtatóműhely 1667-ben.* In: *Emlékkönyv a Teleki Téka alapításának 200. évfordulójára 1802–2002.* Szerk.: Deé Nagy Anikó, Sebestyén-Spielmann Mihály, Vakarcs Szilárd. Marosvásárhely, 2002, Mentor Kiadó. 360–391.

Megjegyzés: A hagyaték elemzését lásd az idézett kötetben (Ecsedy Judit, Monok István)

KtF XI. 45.

7

1657–1670

Jászberényi Pál könyveinek összeírása

Inventaris van goederen en boecken bij een Ungarisch Stud. naegelaten,
leggende in een koffer staende in het convent der Universiteit binnen
Franeker.

Boecken in Folio

1. Biblia hebraica.
2. Ravanelli bibliotheca sacra.

In Quarto

1. Joannis Casi lapis philosophicus.
2. Maresii sijstema Theol(ogiae)
3. Schotani conciones in epist. Petri. // Schotani conciones in epistol(as) Petri.
4. Voetii philos(ophia) naturalis 2 vol.
5. Regii phijsica.
6. Macrelii lexicon philosophicum.
7. Arnoldi catechesis racoviana. // Arnoldi cathegesis racoviana.
8. Heerboord meletemata philos(ophiae)
9. Scheibleri metaphijsica.
10. Alstedii methodus theol(ogiae)
11. schriefboeck. // een schrijfboeck.
12. Dictata.
13. Berckringeri disp(utationes) eth(icae) // Berckringeri disp(utationes) aethicae.
14. Manuscripta philos(ophica) theol(ogicaque) 4 vol. // Manuscripta philos(ophica) theologica 4 vol.
15. Platonis epistolae, et Ramus in Ciceronem etc.
16. Amesii medulla theol(ogiae) charta pura. // Amesii medulla theol(ogiae) cum charta pura.
17. Disp(utationes) collectae.
18. Jacobi epistola per Laurentium.
19. Anth(onii) Bullae horae subcisivae. [Sic, leg.: subsicivae]
20. Hoornbeek Socinianismus. // Hoornbeecki Socinianismus.
21. Esserii defensio concilii theol(ogici)
22. Brerewood tractatus ethici.
23. Disp(utationes) collectae.
24. Maresii Socinianismus contra Vokelium.
25. — — — de jure canonico.

In Octavo

1. Chemnichii loci theol(ogici) // Gemnichii loci theol(ogici)
2. Joh. Baptistae Sijnocusca Advocatorum.
3. Pistillius de instituendo principe.
4. Aerarium poeticum.
5. Alstedii clavis Lulliana.
6. Pacii analijsis.

7. Danaei inst(itutiones) ethicae. // Danei instit(utiones) ethicae.
8. Rami dialectica.
9. Varii J(uris) C(onsul)ti de jure patronatus 2 vol.
10. Clenardi gram(matica) graeca.
11. Dieterici dialectica et logica.
12. Rami rudimenta et Bassonis philos(ophia) naturalis.
13. Flores Senecae.
14. Valerius Maximus.
15. Laurembergii chronius etc.
16. Casmanni nucleus mijsteriorum.
17. Baccii thesaurus elegantiar.
18. Een ungarisch boeck.
19. Cunaei republ(ica) // Cunaei respublica.
20. Carolus Molinaeus de commerciis. // Caroli Molinaei tractatus de commerciis.
21. Schickardi horologium. // Schikardi horologium.
22. Martini praxis concionandi.
23. Valasnac een Ungarisch boeck.
24. Hottingeri erotemata ling. sanctae.
25. Sluterus in Rami dialecticam.
26. Florus.
27. Grepzii analijsis.
28. Biblia heb(raea) et nov(um) testam(entum) gr(aecum) // Een hebreuse bibel en griecks testam.
29. Keckermanni sijstema log(ica) // Keckermanni sijst(ema) log(ica)
30. Laeti historia universalis. // Laeti hist(oria) universalis.
31. Diest mellificium catecheticum. // Diest mellificium cathegeticum.
32. Craetsii viridarium.
33. Manuscriptum.
34. Comenii latininitatis schola.
35. Tatinghof clavis philos(ophiae) nat(uralis) // Tatinghof clavis philos(ophiae) naturalis.
36. Aurelius Victor Scotti.
37. Merclini quaestiones rethoricae.
38. Gualtheri regula vitae christ(ianae) // Gualteri regula vitae christ(anae)
39. Polani logica.
40. Mulleri astronomia et Euclijdis elem(enta) // Mulleri astron(omia) et Euclijdis elem(enta)

41. Sijnonijma Pelegromi. // Synonima Pelegromi.
42. Grammatica lat(ina) // Gram(matica) latina et phijsica. [N.B.]
43. Manuscriptum // Manuscrip(tum)
44. Giltichius de Christo. // Giltijchius de Christo.
45. Rami dialectica.
46. Thesaurus conscr(ibendis) epist(olis) // Thesaurus conscrib(endis)
Epistol(is)
47. Een Ungarisch boeck.
48. Erasmi epistolae.
49. Catechesis. // Cathegesis.
50. Schotani coll(ectanea) disp(utationum) // Schotani collec(tanea)
Disp(utationum)
51. Maccovius contractus.
52. Cassander de articulis religionis.
53. Mulleri astronomia. // Mulerii astronomia. [N.B.]
54. Manuscripta 4. // 4 manuscripta.
55. Loci communes biblici.
56. Plosi inst(itutio) spiritualis. // Plosii inst(itutio) spiritualis.
57. Manuscriptum. // Manuscriptum. [x]
58. Dieterici oratoria. [x]
59. Catechesis. // Cathegesis. [x]
60. Thalaei rethorica. [x]
61. Processus judicarius. [x]

N.B.: Die fünf mit [x] markierten Titel wurden in der anderen, undatierten Liste in erster Instanz - zu Unrecht - den Büchern *in Duodecimo* zugeordnet. Dieser Fehler ist vom Sekretär selbst an dieser Stelle (handschriftlich) korrigiert, siehe unten.

In Duodecimo

1. Sithmanni nucleus juris.
2. Besoldi sijnopsis.
3. Testam(entum) Ungar(icum) // een ungarisch testam.
4. Beckeri orator extemporaneus.
5. T. Aquinatis compendium. // Tho. Aquinatis compendium.
6. Bouricii advocatus et Lipsii politica. // Bouritii advocatus et Lipsii
politica etc.
7. Testam(entum) Ungar(icum) // een Ungarisch testam(ent)

8. Vendelini politica.
9. Schotani examen juridicum.
10. Burgersdici idea philos(ophiae) naturalis.
11. Alstedii comp(endium) log(icae) // Alstedii compend(ium) Log(icae)
12. Wasii axiomata log(ica) // Wasii axiomata logica.
13. Kirchneri orationes.
14. Hobrechtii tractatus.
15. Burgersdici logica. // Burgersdici logica etc. [N.B.]
16. Een engels boeck. // een engelsch boeck.
17. Gauderdi medulla jurispr(udentia) rom(ana) // Gauderdi medulla
jurisp(rudentia) romana.
18. Testam(entum) lat(inum)
19. Senguerdi metaphijsica.
20. Buchleri Thesaurus.
21. Amesii medulla, et casus consc. // Amesii medulla et casus cons.
22. Piscatoris aphorismi.
23. Erasmus de conscribendis epistolis bis. // Erasmus de conscribendis
epist. bis.
24. Terentius Farnabii.
25. Fuller een Engels boeck. // Fuller engels boeck.
26. Bisterfeldii prima philos(ophiae)
27. Ars notariatus.
28. Joh(annis) Baptistae orationes. // J(ohannis) Baptistae orationes.
29. 2 memorieboecken.

N.B.: Hier volgen in der anderen, undatierten Liste fünf
Buchtitel, welche alle den Büchern „in 8vo“
zugehören, siehe oben: Die Nr. 57, 58, 59, 60 und
61. Die Korrektur wurde an dieser Stelle vom
Sekretär deutlich angegeben.

30. Burgersdici metaphijsica.
31. Mennijei lampas.
32. Instrumentus pacis. // Instrumentum pacis.

Aldus gedaen en g'inventariseert
In kennisse van mij
Sec(reta)ris
W. Knijff

1670.

Kiadta: Ferenc Postma, MKSz 2006. 483–491.

Mai lelőhelye: Leeuwarden, Archief Franeker Universiteit, Nr. 150., fol. 19a–22b.

Tulajdonosa Jászberényi Pál (1630?–1678?), nyelvtanár, Londonban egy latin iskola vezetője (ÚMIL 977–978, Varga Imre).

Jegyzet:

Az összeírás nem datált, az sem derül ki róla, hogy kinek a javait írták össze. Az irat végén a dátum „1660” volt, de nem az összeíró írásával. Kötetes levéltári irategyüttesben maradt fenn, amelyben vagyonszeírások találhatók. A Jászberényi-féle összeírás előtti irat dátuma 1669. december 18., az utána következőé pedig 1670. március 25.” Feltehetően ezért írta át valaki (még a XVII. században) a dátumot „1670”-re.

Ugyanebben a levéltárban a „Nr. 152, brossur nr. 86, fol. 1a–4b” jelzeten megtalálható ennek az összeírásnak egy ugyancsak datálatlan másolata. A jegyzék 4b. folióján XVII. századi kézzel olvasható: „Paulus Jaszberenyi Transylvanus. Inventaris”, majd egy modern ceruzás levéltáros megjegyzés „(1657) 1670”. A bizonytalanság oka az lehet, hogy nem tudta, milyen alkalommal készült az összeírás. Feltehetően akkor, amikor Jászberényi Oxfordba távozott, és javainak egy részét hátrahagyta Franekerben.

KtF XII.21.

8

1671–1690

Pataki István könyveinek jegyzéke

[69r.] Series librorum Steph. S. Pataki Claudiopolitani

In folio

Omnia opera Theol. Coccei vol. 8 cum Indice, constant Tall. 40 id est
negyven, mellyeket ithon Balogh László uram kért töllem ft. 100.

Marloratus in N. Testamentum constat flor. 5,50

Biblia Tremellii et Junii cum notis flor. 3,50

Calvinus in Pentateuchum cum Gallasio in Exodum fl. 2,30

(5) Acta Synodi Dordrechtensis ft. 2,50

Gualther in Minores Prophetas ft. 2

- Bullingeri Comment. in Jeremiam et Danielelem, item Lavater in Ezechielem fl. 3
 Com. Petri Martyris in 1. et 2. lib. Samuelis val. fl. 1
 Loci Communes Petri Martyris cum Haereseologia veterum Theologorum fl. 2
- (10) Comment. Pellicani in libros Apochriphos, Jobum, Psalmos, Proverbia, Ecclesiastem fl. 1,60
 Biblia Hungarica in folio, Várad fl. 10
 Opera Theol. Dav[idis] Parei fl 1,50
 Calvini Harmonia Evangelistarum
 Musculus in Ep(isto)las Pauli ad Gal. et Eph.
- (15) Zach. Ursini Tractationes Theologicae
 Musculi Loci Communes Theol.
 Origenis Adamantii Operum pars 2-da
 Approbatae Constitutiones Regni Tran(silva)niae
 Antonii Sadelis Opera Theologica
- [69v.] (20) Gualteri Homiliae in Evang. Luc. et Joh.

[71r.] In quarto

- Summa Theologiae Joh. Cocceji tall. 2
 Synopsis Theologiae Franc. Burmani tom. 2 tall. 3 stif. 20
 Biblia Hebraica Johan. Leusden tall. 5 st. 15
 Philologus hebraeus Johan. Leusden tall. 2 st. 20, *Hebraeo mixtus item Haebraeo Graecus*
- (25) Epitome Historiarum Totius mundi Joh. Cluveri tall. 2 st. 10, *donavi serenissimo Principi Mich. Apafi*
 Biblia Hungarica cum mago defectu tall. 1 st. 39, *vendidi*
 Dictionarium Latino-Graeco-Ungaricum st. 40, *mansit in Belgia*
 Maresii AntiTirinus Theol. Elenct. tom. 1. st. 24
 Comment. Joh. Coccei in Cantica, Danielelem, Apocal. st. 32
- (30) Ejusdem Judaicarum Responsionum et quaestionum consideratio st. 26
 Synopsis Theol. Burmanni tom. 2-dum in ma(teri)a compact. tall. 1 st. 22
 Habeo Comm. in libr. Histor. in Colleg. privatis a celeberrimo Domino Franc. Burmanno ad calamum exceptum etc.
Ejusdem Notas in cap. 26 et 27 Matthaei, valet tall 2.
 Johannis Leusden Philologus mixtus gross. 20 caesar.
 Momma

- (35) Vitsius
 David Pareus in Epist. ad Gal. Hebr. et Apoc.
 Thomae Cartwright Comment. in Prov. Salom.
 Syntagma Theol. Amandi Polani
 Sibrandus Lubbertus de Jesu Christo
- (40) Abrahami Gulichii Theol. Prophetica
 Petri Bessaei Conciones
 Fejedelmi Lélek
 Szű Titka
 [71v.] Sion Vára Czeglédi Istváné
- (45) Világ dolgainak igazgatásának Mestersége
 Loci Communes Antony Valaei
 Anatome Arminianismi
 Sylva Homiliarum Zaepperi
 A Sz. Soltárok Resolutioja
- (50) Enochnak Istennel való mindennapi járása
 Gaspari Sibely Meditationes in Catechesim
 Johannes Piscator in N. Test(ament)um
 Analysis Geneseos Franc. Juny Biturigis 2
 Theatrum Biblicum Joh. Georgy Grossy
- (55) Exeqliae Ceremoniales Susannae Carolyi
 Noé Bárkája
 Speculum Trinitatis
 Frid. Spanhemy Dubiorum E(van)gelicorum Pars 3tia
 Abrahami Sculteti Ideae Concionum ad Hebr(aeos)
- (60) Aequipollentes ex Sc(ripta)ra Phrases de Christo
 Temetési Pompa
 Apologia Ministrorum Ev(an)gelicorum Hung.
 Liber Anglicanus
 Henrici a Diest Conciones
- (65) Mysterium Pietatis Bisterfeldij
 Dialogus Politico-Ecclesiasticus
 [72r.] Dágon ledülése
 Magyar Vendelinus
 Titkok Titka
- (70) Alstedij Theologia Didactica
 Postilla Scultetica Alberti Molnár
 Idvesség Kapuja
 Decretum Latino Hungaricum

[73r.] In octavo

- Biblia Latina Im. Tremel. et Franc. Junij tall. 1 st. 2
(75) Compend. Theol Dogmaticum Andreae Essenij st. 30
Heidelbergensis Cateches. expl. a Joh. Coccejo st. 18
Epito. Hebr. Gram. Buxtorfy a Joh. Terentio aucta st. 16
Grammaticam hebraeam Jacobi Alting st. 14
Album Scapum pappini continentem st. 10
(80) Clavim Graecam N. T. Joh. Leusden st. 26
Grammatica Graeca Vossii st. 6
Synopsis Grammat. Syriacae et chald st. 18
Beza de Divortiis et Polygamia capit. 2
Heideggerus de sangvine et suffocato cap. 1 et dim
(85) Hallii Henochus gross. 1 caesar.

[75r.] In duodecimo

- Medulla Amesij cum Conscientia st. 11
Exegesis M. Ames. Lib. 1. ex Patria allata.
Turris Babel Alstedij st. 8
Synopsis Hebr. et Chald. Gram. Joh. Leusden cum manualis Buxt. St. 16
(90) Johannis Cocceji Summam Doctrinae de Foedere st. 23
Hebraicum psalterium cum versione latina Pagnini st. 12
Historiam Eccl(esi)asticam Hornij st. 18
Summa Theologiae Elencticae et Didacticae Leonardi Rissenij st. 15
Bellarminus Enervatus Amesij st. 20
(95) Graecum T(estamen)tum vol. 2 st. 22
Horny Historia naturalis constat capit. 1
Ejusdem Orbis politicus et Arca Mosis capit. 1 et dim.
Ulysses Peregrinans in ma[teri]a cum orbe Imp. sax. gr. 8, const. 6
caes.
Item Ulysses Per. in ma(teri)a sax. gr. 5
(100) Logica Claubergii caesar gr. 5

[76r.] In vicesimoquarto

- Salustius historicus st. 3 ½
Diarium habeo ex Patria allatum, emtumque ibidem dr. 42
Barclavius sive Euphormio st. 6

[77v.] No(mi)na Librorum St. Pataki in belgio Ultrajecti relictorum:
Dictionarium Latino-Graeco-Ungaricum

- (105) Maresii AntiTirinus Theol. Elencticae tom. 1.
 Epitome Heb. Gram. Buxtorf. a Cl. Terentio aucta
 Clavis Graeca N. T. opus Cl. Leusdeny
 Synopsis Gram. Heb. et Chald. cum lexico Manuali [áthúzva]
 Exegesis medullae Amesianae lib. 1. in Hung. edita
- (110) Synopsis Gram. Syriacae et Chald. Cl. Leusd. *in papiro ceruleo*
 Summa theol. Elenct. et Didact. Leonard. Risseny viridi colore
 punctata
 Bellar. Enervatus Amesii
 Graec. Test. vol 1-mum in Evang. et Acta, cum versione Interp.
 Montani
 Barclavius seu Euphormio
- (115) Disputationes Theol. et Philosoph. et oratio de liberatione a jugo
 Hisp. Hollandica
 Hi sunt qui debent transmitti data occasione reliquis,
 seq. pag. descripti quiescant.

[77r.] Compend. Theol. Dogm. And. Essenij
 Gram. Graeca Vossii
 Rami Logica, *pertinet ad D. Selyki, et si sit inter meos libros*
 Medulla Amesii cum Conscientia

- (120) Turris Babel Alstedii
 Hebraicum psalterium, Pagnini cum versione
 In lib. 5. Ames. Conscient. *In materia exegesis D. Danielis Varsányi*
 Salustius Historicus
 Ars concionandi Martonfalvi
- (125) De autoritate Sc(ripta)rae opusculum quoddam

Hi si possent vendi vel commutavi, excepta Logica Rami, q. jam in
 Patriam iturus his non indigeo, non me male haberet.
 Vestes Hungaricae itinerariae sint hospitis si opus habeat, si non dentur
 misero alicui ad arcentum a se fugus.
 Cellulam Vinariam dono reliquo Cl. Viro.

Mai lelőhelye: Román Országos Levéltár Kolozs megyei igazgatósága,
 Pataki család levéltárában - 16. tétel: Pataki István omniáriumma,
 Fol. 69r-77r

Tulajdonosa: Pataki István (1650 k. - 1705/1707) református lelképásztor.

Megjegyzés:

Pataki Kolozsváron született, szülővárosában tanult. Utrechtben (1671–1672) és Marburgban (1672–1674) peregrinált. Radnóton (1675–1681), Kolozson (1681–1686), Torockó-szentgyörgyön (1687–1692), Enyedszentkirályon (1693–1695) és Görgényszentimrén (1696–1705 v. 1707 mh.) volt lelkesz. Barátságban volt I. Apafi Mihály fejedelemmel és Teleki Mihállyal.

A könyvjegyzék első része utrechti tanulmányai kezdetéről, 1671 nyaráról származik, hazatérése után folyamatosan bővítette, a tételek között Teleki Mihály *Fejedelmi lélek* című műve jelent meg legkésőbb, 1689-ben, tehát a jegyzék utolsó bejegyzése ennél későbbi.

A könyvjegyzéket Ősz Előd fedezte fel, és írta át.

KtF -

9

1677

Zabola

Bona Ecclesiae. In omnibus sic sunt reperta prout in visitatione preterita,
his additis.

Vagyon edgy Malnoratus könyv in Novum Testa(mentum)

Biblia Hebraica et Graeca et

Novum T(estamentum) Graecum et Latinum,

edgy Gradual

edgy magyar Biblia in folio,

edgy tisztessesges Cantionalis in quarto,

edgy kis Magyar Psalterium.

Mai lelőhelye: Kolozsvár, Erdélyi Református Egyházkerület Gyűjtőlevéltára, Tordai Református Egyházmegye levéltára, II/1-2. szám, fol. 35r.

Tulajdonosa a zabolai (Zăbala, RO) református egyház.

Megjegyzés: A könyvjegyzéket Csáki Árpád fedezte fel, és Sipos Gábor írta át.

KtF XI. 50.

10
1680

Nova Visitatio Zabolaini

Bona Ecclesiae in omnibus sic sunt reperta, uti in praeterita visitatione;
His additis:

- 1 Vagion egy (Marl)oratus in Novum T(estamentum)
- 2 Biblia Haebrica et Latina et Novum T(estamentum) Graecum et Latinum
- 3 Egy Gradual in folio
- 4 Egy Magyar Biblia in Folio
- 5 Egy tisztesseséges Impressum in quarto
- 6 Egy kis Magyar Psalterium

Mai lelőhelye: Kolozsvár, Erdélyi Református Egyházkerület Gyűjtőlevéltára, Tordai Református Egyházmegye levéltára, II/1-2. szám, fol. 35r.

Tulajdonosa a zabolai (Zăbala, RO) református egyház.

Megjegyzés: A könyvjegyzéket Csáki Árpád fedezte fel, és Sipos Gábor írta át.

KtF XI. 54.

11
1677-1686

Szatmárnémeti Mihály

„Kegyes Olvasó, az Istenemnek nékem adatott talentumom szerint, az ő Felsége velem lévő Lelkének kegyelme által, írtam, s már világra is bocsátattam apró könyvecskéket, úgymint:

1. Reformata Ecclessiában lévő idevsségről
2. Sido Grammatikát
3. Igasság probakövet
4. Azon igasság proba kövének nyert perét
5. Az egy Isteni természetben lévő. három Isteni személyeknek Tükörét
6. Evangeliumnak világos Tüköré
7. Soltárok magyarázattyát

8. Mennyei Tárház Kulcsát
9. Evangeliumi Dominicát
10. Catchesica Dominicát
11. Halotti Centuriát
12. Praedicátori erősségét és
13. Dominica Toldalekját.
 az Apostoli cselekedetekre
 a Sz. Pál minden leveleire (az Sidokhoz irt levelen kívül) exegetico
 praetica analysist.
 Két miscellana Centuriát.
 Egy innepi Centuriát.
 Profetai és Apostoli Reformata vallást oltamazó Paisocskát.
 A' Jesus Christus örök Istenségéről kiváltképpen való Praedicatiokat.
 A' Jesus Christus örök Istenségét tagado
 Enyedi Könyvének
 Praedicatiókban való meg-czáfoltatását.
 Evangeliumi igasság fajtojái: mellyben egy Sodoma hegyén termett
 szőlő gerezd, meg sajtoltatott.
 Magyar Catecheticát. A' Nabugodonozor nagy álló képét

Mai lelőhelye: RMK I. 1353: Szatmárnémeti Mihály: Dominicalis praedicationes taldalicia... Kolozsvár, 1686, Némethi Mihály. „Az egyes olvasóhoz” írott ajánlásban.

Tulajdonosa: Szatmárnémeti Mihály (1638–1689), református lelkész, egyházi író (Szinyei XIII. 460–462.)

Jegyzet: A jegyzéket Szathmárnémeti maga rendezte sajtó alá (vö. HOLL 2000. 94.) Az RMK II. 1402 ajánlásában is szövegesen elmondja tevékenységét: Dominica catechetica, Kolozsvár, 1677.

KtF XII. 41.

12

1688 körül

Feljegyzés Johann Heinrich Bisterfeld könyveiről

1. Scaligeri Exer(citationum) de Subtilit(ate)
2. Sennerti Hypomnemata
3. Voetii disput(ationum) Select(arum)
4. Cicero de nat(ura) Deor(um)

5. Senecae Quaest(iones) Nat(urales)
6. Caelius Rhodigin(us)
7. Bellarm(inus) De usu Ph(i)l(ologiae) Nat(ura)
8. Reyes in Campis Elyh(sius)
9. Caranza de partu
10. Jungi DoxoScopia
11. Grotii Ep(isto)la ad Auberium
12. Frans Lemeus
13. Casauboni Epl(istola) ad Molinaeum
14. Aristoteles
15. Laert(ius) De vitis Philos(ophorum)
16. Epiphanius
17. Hoffm(ann) Clavis Schröd(eriana)
18. Nolli Phy(lo)s(ophia) Hermet(ica)
19. Euseb(ius) Praepar(ationes) Evang(elicae)
20. Borrich de ort(u) Et pr(o)g(ressu) chym(iae)
21. Borrich Hermet(is) Et sapient(ia)
22. Valesii Physica Sacra
23. Alsted Thesaur(us) Chronolog(iae)
24. Josephi de bello Jud(aico)
25. Heurnius Hist(oria) Phil(osophiae) U(n)i(versalis)
26. Spanhemii dubia
27. Godwinus
28. Nicol(aus) Serrarius
29. Lomejer de Bibliot(heci)
30. Amerpol cartesius mosaizans
31. Schefferus de Phil(osophia) Ital(ica)
32. A(uli) Gellii N(octes) A(tticae)
33. Porphyrius
34. Schuleri Miscellan(eas)
35. Jamblichii Hist(oria) Pythag(orica)
36. Jamblichii de Myster(iis) Aegypt(orum)
37. Strabonis Geograph(ica)
38. Sextus Empiricus adversus mathem(aticos)
39. Conring de Medic(ina) Hermet(ica)
40. Clemens Alexandr(inus) In libr(os) stromatorum
41. Huetius de demonstr(atio) Evang(elica)
42. Kircher Oedip(us) Aegypt(iacus)
43. Rogerii Thür zum Heydentum

44. Hist(oria) Barnabae etc. Brissoni
45. Horni Phil(osophia) Natura(alis)
46. Apulejus in Florid(o)
47. Martini Atlas Sinensis
48. Trigaltius de Sinens(is)
49. Ad(am) Schall Hist(oria) Sinen(sis)
50. Spicel Res literaria Sinensis
51. Kircheri Sina illustrat(a)
52. Neyhoffs Legat(io) Sinen(sis)
53. Swalve de Alkali et acido
54. Ammianus Marcellinus
55. Tacitus
56. Rudbekius
57. Justin(us) Martyr
58. Theophilus ad Auto(lycum)
59. Tatianus
60. Herodotus
61. Dictys Cretensis de bell(o) Trojan(o)
62. Vossius de Idololatr(iae)
63. Bocacius de geneal(ogia) Deorum
64. Baco de Verulam
65. Hesiodus
66. Homerus
67. J(ohann) B(aptista) Personae Noct(es) Solitariae
68. Parmenides
69. Empedocles
70. Senophon
71. Orphei Fragmenta
72. Patritii ...morphia
73. Pythagoras
74. Salvianus
75. Ocel(lus) rerum
76. Theophrastus Graecus Hist(oria) Plant(arum)
77. Jonsii Hist(oria) Script(oribus) Philos(ophiae)
78. Plinii Hist(oriarum) Nat(urae)
79. Pareus de antiquis Ph(i)l(osophic)is
80. Horneji Histor(ia) Ph(i)l(osoph)iae
81. Lindeni Bibliot(heca) Medic(a)
82. Magneni Democritus redivivus

83. Hippocrates
84. Gassendus
85. Salmasius Exerc(itationes) in Solinus
86. Hesychius
87. Lactantius
88. Graffii Histor(ia) Phil(osoph)iae
89. Philo Judaeus
90. Ciceronis Quaest(ionum) Acad(emicarum)
91. Ciceronis de oratore
92. Barlamus
93. Lipsii Manuct(uctio) Ph(i)l(osophiam) Stoicam
94. Lipsii Physiolog(iae) Stoic(orum)
95. Helmontius
96. Zeidleri introd(uctio) ad lection(em) Arist(otelis)
97. Lauonojus de Ar(istote)lis fortun(a)
98. Crato Ep(isto)l(a) Ad Sylburgium et Ep(isto)la ad Goldastium
99. Heinsius
100. Alex(ander) Aphrodiens(ensis)
101. Averrhoës
102. Petrus Lombardus
103. Himmelius de jure canonice
104. Rogerius Baco
105. Albertus M(agnus)
106. Raymundus Lullus
107. Isaacus Hollandus
108. Emanuel Chrysoloras
109. Theod(orus) Gaza
110. Jovii Elogia
111. Hermolaus Barbarus
112. Phil(ipp) Melanchton in variis Scriptis
113. Titelmanni compend(ium) Phyl(osophiae)
114. Velcurio
115. Pererius de rerum p(rinci)piis
116. Chytraeus de ratione studiorum
117. Sagittarii Phys(icorum) Arist(totelico) Scalig(eratorum)
118. Theophr(astus) Paracelsus
119. Naudaeus
120. Basilius Valent(inus)
121. Petrus de Rupe Scissa

122. Savonarola
123. Morhofii Ep(isto)la de transmut(atione) Metalli
124. Petrus Ramus
125. Laurentius Valla
126. Ludov(icus) Vives
127. Timplerus
128. Goclenius
129. Bernh(ardi) Thylesii de rerum natura
130. Franz(iscus) Patrizius in Discus(sionum) Peripath(etorum)
131. Thomae Campanellae varia ut de reformat(ione) Scientiae
132. Janus Niceus Erythraei
133. Cardanus volumina edita a tandeo
134. Jord. Brunus de triplici minimo etc.
135. Gilbertus Glocestreus de magnete
136. Baconis Verulamus opera - 65
137. Bassonis 12 libri Phil(osophiae) nat(uralis) reform(ata)
138. Rob(ert) Flud de triplici anatomia
139. Joh(ann) Amos Comenius Phys(icae) Synopsis
140. Gassendi Synt(agma) Phil(osophiae) Epicureae
141. Renatus des Cartes
142. Henrici Regii Physolog(ia)
143. Martin Schookius
144. Maresius de abusu Ph(i)l(osophiae) in Theo(logia)
145. Heerbordius in Disput(ationibus)
146. Joh(ann) Ray
147. Claubergius
148. Petrus van Mastrickt de novitate gangranae cartesianae
149. Herbinii Examen de motu quietitatis
150. Vitichius de abusu Sc(r)iptur(ae) S(acrae) et consensu veritatis
151. Spinosae Tr(actus) Theolog(ico)-polit(icus) Alii
152. Lipstorpi Spec(imina) Ph(i)l(osoph)iae Cart(esianae)
153. Henr(icus) Morus Ep(isto)l(a) pro Cartesio
154. Kenelm Dygbaeus de natura quorum et immort(alitate) Animae
155. Thomae Hobbes opera
156. Vallesius
157. Sturmii Ep(isto)la ad Morum
158. Rob(ert) Boyle
159. Joh(ann) Alph(onsus) Borellus de vi percussionis; De motu
Animalium

160. Leibnitzius de motu
161. Joh(ann) Freitageus
162. Joh(ann) Zeisoldus
163. Zeidleri Introd(uctio) ad lectionum Ar(istote)lis
164. Sperlingius in variis operibus
165. Abdias Drey
166. Hon(oratus) Fabri Physica
167. Joh(ann) de Ray clavis et introd(uctio) in contemplation(is)
168. Joh(ann) Pic(o) Mirandul(a)
169. Scalichius
170. Sirylicius
171. Braadellus(?) (Brachelius?)
172. Seb(astian) Foxius
173. Franc(iscus) Vito mercatus
174. Jac(ob) Mazocius
175. Joh(ann) Greydanus
176. Potamon Alexandr(is) Primus Eclecticus
177. Sturm Phys(icae) conciliatricis
178. Sviceri Comp(endium) Phys(icae)
179. Dioscoridis Hist(oria) Plant(arum)
180. Plinii Hist(oria) Natur(ae)
181. Solini Compend(ium) Plinie
182. Salmasii Exercit(ationes) Plin(ianae) In Solin(o)
183. Bellovac(ensis) Specul(um) Naturale
184. Thomasius de plagio
185. Vossii Physiolog(ia) Christiana s(ive) de idololatria
186. Ferrantei Imperati Neipol(itani) Hist(oria) Na(tur)ae
187. Cardanus de subtilit(ate)
188. Scaligeri exercit(ationes)
189. Porta magia nat(uralis)
190. Reineskii Epistolae
191. Fort(unio) Liceti Quaest(iones)
192. Reinesii Epistolae Medic(inales)
193. Barthol(inus) Ep(isto)l(ae)
194. Monkonesii Itiner. (Monconys, Balthasar de)
195. Perenotii Itiner
196. Camerarii Centur(ia) 16. 1661.
197. Thomae Mori Utopia
198. Abrah(am) Coblaei Medici de secret. Erud.

199. Acta Societatis Anglicae
200. Journal de Scavans
201. Act(a) Haffniens(ia) Barth(olini)
202. Sachsii Ampelogr(aphia)
203. Eph(emeridum) Germ(anicarum)
204. Vormii Musaeorum
205. Aldrovandi Musaeum
206. Majoris Seefart ohne schiff
207. Villis de fermentatione
208. Thomae Garzoni Theatrum vitae humanae
209. Th(imothei) Polii Schauplatz
210. Paul Kentzen von Landwirten[?]
211. Thevenotii Hist(oria) Mechan(icae)
212. Campanella de sensu rerum
213. Marci Ph(i)l(osophia) vetus et nova
214. Agrippa de occult(a) Ph(i)l(osophia)
215. Hamel de infidele experim(enta) Successu
216. Varenus de gloria mundi
217. Alex(ander) Aphrodisie(n)sis
218. (*A tétel címe áthúzások miatt olvashatatlan*) The...(?)
219. Olympiodorus
220. Joh(ann) Philoponus
221. Mich(ael) Ephesius
222. Joh(ann) Casus
223. Havenreuter
224. Christoph Gvannareus
225. Joh(ann) Petrus Martellus
226. J(ulius) C(aesar) Scaliger
227. Merklini Lindenius redivivus
228. Conimbricenses
229. Melanchton de anima
230. Strigelius
231. Jac(obus) Schekeus
232. Herm(olaus) Barbarus
233. Velkurio
234. Velambrugius[?]
235. Joach(imi) Curei Physica
236. Boatii antiperipat(etica) in Phil(osophia) Nat(uralis) Reformat(a)
237. Claud(e) Berigard in circulis Pisanus antiperip(ateticis)

- 238. Sebast(ian) Basso antiperip(atetica)
- 239. Fragm(enta) Democrite Mizaldio
- 240. Lucretius ad lexico Parei
- 241. Gassendus
- 242. Bernier Gassendus
- 243. Rolfinc Chym(ia)
- 244. Crameri coll(egio) chym(icum)
- 245. Schröd(er) Pharmacop(oeia)
- 246. Ettmull(er) chym(ia)
- 247. Beguin Tyroc(inium) chym(icum)

Mai lelőhelye: Nagyszeben, Állami Levéltár (Direcția Generală arhivelor Statului, Filialia Arhivelor Statului Sibiu), Colecție de acte fasciculare, F. Nr. 46.

Tulajdonosa Johann Heinrich Bisterfeld (1605?-1655, ÚMIL 236.), filozófus, egyházi író.

Megjegyzés:

A könyvek jegyzékét Bisterfeld naplójának töredékével együtt őrizték meg, Viskolcz Noémi szerint a jegyzék ugyan Bisterfeld könyveit sorolja fel, de írtak hozzá tételeket a későbbiekben. A mostani változat 1688 körül véglegesedett: Viskolcz Noémi: *Johann Heinrich Bisterfeld (1605–1655) bibliográfia. A Bisterfeld-könyvtár.* Budapest–Szeged, 2003, OSZK–Scriptum. (A Kárpát-medence koraújkori könyvtárai – Bibliotheken im Karpatenbecken der frühen Neuzeit VI.) A szerző valamennyi azonosítható könyvet jelöli a kötetben.

Lásd még: Sebestyén Mihály: *A Bisterfeld-könyvtár egy újabb kötete.* Erdélyi Múzeum, 2006/3-4. 91–93.

KtF XI. 30. Tévesen 1650 körülre datáltan.

13
1688
ifj. Buzinkai Mihály

1. Cursus (theo)logicus Scarpaii
2. Biblia latina
3. Systema (theo)logicus Maresii
4. Medulla Amesii
5. Exegetes Amesij duobus tomis
6. Coccejus in Jobum, Danielelem et Apocalypsin
7. Amesij Sciagraphia cum explicatio Epistolae Divi Petri
8. Libri historicij Mojsis
9. Catechesis Palatinata
10. Turris Babel destructa
11. Bellarminus Enervatus
12. Tractatij de Summo Bono
13. Impressum
14. Temetési Pompa
15. Testamentum latino Graecum
16. Manuale Graecum Pasoris
17. Compendium Historae Universalis Joh(annis) Laetii
18. Philosophia Na(tur)alis Clariss(imi) Posahazi
19. Compendium Metaph(isicum) Logicum, Physicum, Geometricum,
Astronomicum, Opticum, Ethicum, Politicum, Arithmeticum
Schejbleri
20. Johannis Buchleri Centum Elegantiae
21. Johannis Bilstenij Dialectica
22. Grammatica Alberti Molnar Rheto(rica) Clar(issimi) Buzinkaj
23. Johannis Despaterij Grammatica
24. Syntaxis
25. Ravisius
26. Ars Versificatoria etc.

Kiadta: Simon Melinda: Egy XVII. századi erdélyi értelmiségi család könyves műveltsége. MKsz. 1998/1. 1-12.

Mai lelőhelye: Johannes Scharpius: Cursus theologicus ... Genf, 1620, Petrus et Jacobus Chouet - Marosvásárhely, Teleki Téka, BO 1459 jelzetű könyve.

Tulajdonosa ifj. Buzinkai Mihály, akadémista, id. Buzinkai Mihály
sárospataki tanár fia.
KtF VIII. 100.

14

1688-1689

Kaposi Juhász Sámuel eddig ismeretlen könyvlistái

14/1

1689

B jegyzék (KtF III. 95.) kiegészítése

Libri An. 1689. Miskoltzini relictii

1. Aretius in N. T. f(olio)
2. Calcius in Expl. Psal. f
3. Perkins. Oper. (Th)eol Tom(us) I. f
4. Parei Commentaria f
5. Volphis in Neh Prov. Borrhai in Job Eccl. f
6. Sibellii Conciones in Judae(?) Psal. Cant. Apoc. f
7. Sib. Conc. Gen. 22. et 32. Ex. 17. (Psal). 16. et 22. et 131. et 133. Ecl. 12.
1-9 Es. 38. f
8. Piscator à Jobo ad Malachia(m) f
9. Gvalteri Homiliae in Esa. f
10. Perkins. Angli Conflict. Theol. opera pract. f
11. Piscator à Genesi ad Joba(m) f
12. Bibl. Lat. Osiandri cum Annot. Visor Emd. f
13. Sibellii conciones Luc. 2,25-32. Mat. 16 et 17. 1-27. et 26. f
14. Mollerus in (Ps)almos f
15. Bibliae N. T. cu(m) Z(ac)h(ar)iae Ursinus exarmor f
16. Piscator in N. T. f
17. Pareus in Ro. 1Cor. Gal Phil. Heb - Apoc. f
18. Szegedinus f
19. Riveti Dietismar(?) 4
20. Polani Hist Concilii Tridentium 4
21. Grossii Theatr. Bibl. in vindicar(um) S(criptur)ae 4
22. Scappii Cursus Theol. 4
23. (...)

24. Brandmylleri Analysis Typica S(criptur)ae 4
25. Piscator in N. T. f
26. Voetii cespatacta(?) cu(m) pap. 4
27. Sibelius in Testa. 4

14/2

C jegyzék (KtF III. 98) kiegészítése

Libri in Folio

1. Catena Graecor. Patr.
2. Cameronis opera
3. Tabula Sansonis
4. Kircheri Traumaturgus mechanicus.
5. Altingii opera.
6. Calovius in Bibl. (facto in 4-to)
7. (Széfer Maqelel Jufi) Perfectio pulchritudinis S. Commentarius in
Loca Selecta Stres. Autore R. Sal. Ben Malek. cu(m) graphici legio
R. Jac. Abondana. Amstelod. An. 5421.
8. Beyerlinkii Theatr(um) vitae h. 8. voll. fol. Lugd.
9. Hakot Deser. Indiae cu(m) figg.
10. Joh. Zahn Telescopiu(m) seu oculus Artificialis triplici fund.
Superstructus Physico Mathem. Mechan. Herbipoli, 1685.
11. Scotti opera; ex illis. Horographia maursacio? Pantometer etc.
12. Martinii Lexicon
13. Boudrandi Lexicon- Geogr. N. Auxis etiam Ferrari.
14. Concordantia Graecor. Smidii.
15. Helvetii Theatr. Historicu(m) Marpurgi coll. 1629. Est ego Chronol.
Kest. S(criptur)ae hr. in D. Leydekker.
16. Godefridus Bidlow Amstelodami editus ppi Massorio vidientus 1685.
Excellis intr Anal.
17. Samuelis Crook (ta diaphéronta) NB. Hypocritar(um) ingenio
numerat 30 classis v. g. Hypocritae orantor(um)
18. Atheo mastix Fotherby.
19. Cornel. à Lapide XIII. voll. Hor. 80.
20. Bettini Apiati minorsae Philos. Mathematicae Bononiae.
21. Selden ex jure N. et G.
22. Gassendi Phil. Exiens.
23. Platonis opera Marsilii Ficini
24. Ferdinand(us) Quirin (us) in Proverbia.

25. Armalis Robinsoni
26. Bidaeus Stella in Luca(m)
27. Boekleri Architectura curiosa.
28. Polyglotta flor. 100.

14/3
1688 körül
G jegyzék

Series Librorum S. Kaposi

1. Concordantiae Hebraicae Buxtorf.	9-
2. Lux evangelica Engelgraphy	5-
3. Encyclopedia Alstedy duob. vol.	8-
4. Sextus Empyricus adversus Matt.	5-
5. Johannis Amos. Commene.	4-
6. Byfild Anglus ad Colos.	0-
7. Flammiae Augustini. Angl.	2-
8. Aelas Mercatoris	2-
9. Mommae Oeconomia.	5-
10. Flocchenius.	+
11. Physiologia Isendorny.	-18
12. Phylologus Mixtus.	+
13. Praecognita Alstedy.	+
14. Schola Sacrificioru(m) Cloppenb(u)r(chii)	1-15
15. Thajlor pugna Christi ling. B.	1-18
16. Witsy Oeconomia.	+
17. Pars Synopsis Burmanni	+
18. Meditationis Chartesy	+
19. Hejdeggeri Historia patri. 2. voluminib.	+
20. Christiani Matth. Theat. Histor.	-12
21. Phylologus Hebr. et Hebr. Graeca	+
22. Medicinia Regij	+
23. Lux Arnoldi	+
24. Gangrena Cartes.	-5
25. Maccovij opera Phyl.	+
26. Redivivus Maccovius	-2
27. Polemica Alstedij	+

28. Maresius cum notis	-12
29. Futij disput. pars. 1.	+
30. Vis veritatis Leydekkeri.	+
31. Prophetica Alstedij.	+
32. Philosophia prima Futij.	+
33. Principia Cartesij	+
34. Ejusdem Futij Oecolog. Na(tur)alis	+
35. Calepinus Pasteracij	+
36. Licostenis Apophteg.	+
37. Lexicon Belg.-latin	-15
38. Triumphus Biblicus Alsted.	-18
39. Biblia Hebr. Aethiae	1-17
40. Nomenclator Octoling.	+
41. Gradus ad Parnassu(m).	1-19
42. Ascethica Futij	+
43. Dormi secure Tympy.	+
44. Lingvae latinae Ephemerid.	-1(?)
45. Horatius cum notis Bondij.	+
46. Sphaera Johannis de Sacro-	+
47. Physiologia Futij.	1-1
48. Onomasticon Leusdenij	1-5
49. Lexicon Syriacu(m) Gutbijri.	-19
50. Gramm: Hebr. Merfurerij	-14
51. Vendelinus Stellat.	1-3
52. Collegia Herbordi.	+
53. Pastor Evangelicus	-19
54. Catechesis Tigurina	0
55. Psalteriu(m) Spete	-17
56. Ethica Libent.	1-3
57. Encyclopedia Apaczai.	1-7
58. He bloem. Hosien. der Gebid.	1-12
59. Politica Vendelini.	-12
60. Introductio Spanhemii in historiam Sacr(am)	+
61. Grammat. Anglic. Coperi.	-19
62. Geographia Varenij.	-3
63. Statuta Academiae Oxoniens.	-15
64. Contemplatio mortis et Im. Angl.	(nincs)
65. Samuél Hebr.	(-)18
66. Ecclesiastica Hornij.	-13

67. Belgium Schokij	-19
68. Leo Belgicus.	-15
69. Facceiae Bebelij.	-7
70. Grammat. et Colloq. Angl. Belg.	-17
71. Observationes Lemoien.	-14
72. Magia Na(tur)alis Belgice.	-15
73. Physica Vendelini.	+
74. Itinerariu(m) Hegenitij.	-17
75. Astronomia Blau (kihúzva)	(nincs)
76. Analecta Ursini.	+
77. Controversiae Essenij.	+
78. Initia primae philosophiae Dan. Futij.	-12
79. Colloquia Corderi Belg. latin.	-13
80. Fundamenta Gyöngyösi	-4
81. Nov. Test. Syriacu(m).	5-19
82. Schola Syriaca Leusd(eni).	-16
83. Aritmetica et globus Micr.	-17
84. Grammat. Graeca Golij	-7
85. Foedus Coccej.	+
86. Exempla Gramm. Belg.	+
87. Compendiu(m) Oecolog. Alsted.	-15
88. Physica Sengverdi	-14
89. Janua Comenij Belg.	-18
90. Systema Mnemonicu(m) Als(tedi).	-10
91. Despanye Belg.	2-9
92. Politica Ecclesiast. Voetii	+
93. Manuale Hebraeo. Graecu(m)	1-17
94. I(n)stitutio Horrenbechij.	1-18
95. Synagoga Judaica Buxt(orfii).	+
96. Grammat. Vossii.	-5
97. Janua Anglicana. bis.	-6
98. Notitia Angliae ling. Angl.	2-18
99. Janua latinè Angl. Gal.	-4
100. Dictionariu(m) concionatoriu(m)	2-3
101. Ethica Kekermanii.	+
102. Oecologia Essenij.	-18
103. Logica Helbordi.	+
104. Regnu(m) Dei Nemethi.	+
105. Tyrociniu(m) lingv. lat.	5

106. Vestibulu(m) Belgicu(m)	-4
107. Vallis Grammat. Angl.	12
108. Vendelini Logica.	(nincs)
109. Joachimus Fortius.	9
110. Symbola Savedra.	-17
111. Casuistica Alsted.	+
112. Physica Commenij.	-6
113. Magyar Vollebius.	-7
114. Janua graeco latina	-13
115. Physica Isendor.	-
116. (Th)eologia Rijszenij.	(-)17
117. Politica Boxhornij.	(-)18
118. Physica Sperlingij.	-7
119. Epigramma Ovenij.	3
120. Coelum Drexelij.	-9
121. David et Noè Drex.	-19
122. Tragemistus Drexel.	-8
123. Rhetorica et Gazophil. Drexel.	-16
124. Antigrahaeus Drexel.	-9
125. Aeternitas Drexel.	-7
126. Respub. Holl.	-6
127. Res. Belg. Foed.	-6
128. Res Brit.	-6
129. Colloquia Erasmi.	-9
130. Rad. ling. Grae.	-8
131. Martialis.	-2
132. Biblia Angl.	1-13
133. Colloquia Sex. ling.	+
134. Etyca Burgeszd.	+
135. Sinopsis Juris.	-1
136. Metaphysica scripta.	0
137. Exemplaria Decalog. Hung.	3-4
138. Catonis Distica moralia.	-1
139. 24. Disput. Oecol. et Phyl.	-19
140. Juvenalis	-1
141. Disputationu(m) Fasenli 59.	(nincs)
142. Astron. Lujes.	-4
143. Libellus albae-pag.	0
144. Calendaria.	0

145. Biblia Hungarica.	(nincs)
146. Gvevara Horol. Ppum bis.	+; 3-8
147. Analys. Inst. Calv.	+; 2-5
148. Conciones Crugii 2-5 (kihúzva)	1-15
149. Chronol. Landsbergii.	+; 1-2
150. Fasciculus Mirrh. Mares.	(-)19 (új kéz:-16)
151. Prosod. Smetii.	+; 3
152. Fax nova Ling Lat. Lat Ang.	1-7
153. Metaph. Timpleri	+; 0
154. Manuscripta Controc. Cocc. (Th)eol Ryss. bis.	(nincs)
155. Catech. Lat.	+; 0
157. (sic!) Manualis Pesonis	+; (-)7
158. Meletemata Voetij.	+; (-)14
159. Distinctionor. Castandi.	+; 0
160. Metaph. Maccovii.	+; 0
161. Athanasii Kircheri Ars magna fidei.	+; 4(?)

14/4

1688

H jegyzék

Libri mei Lugduni comparati

1. Buxtorf. Lexicon Talmudicu(m) opus XXX. annor	(nincs)
2. Leigh Critica Sacra	10-
3. Spenceri (kaina kai palaia)	3-5
4. Hexapla in Leviticu(m)	2-
5. Scotti cursus mathematicu(m)	9-
6. Stribneri Historia Eccles.	1-17
7. Gaillard. De Filio H(eb)rais	2-13
8. Mittelholszeni Florilegiu(m) Angl.	3-5
9. Antitirimus? Maresii	1-4
10. Sermones Crugii	2-5
11. Concordantiae Nolaei	6-
12. Conciones Mommae Belg.	2-15
13. Physica Stierii	-4
14. Gnomonica Stengelii	1-12
15. Ars Discurrendi Weberi	1-13
16. Thesaurus Politic(us) Olaenburgeri	5-17

17. Atriu(m) Opinii	1-13
18. Lexicon Januale Comenio	(nincs)
19. Biblia Belgica	2-7
20. Biblia Gallica	
21. Biblia Hungar(ica)	
22. Medicina Waldsm.	
23. Compend. Leusdeni	
24. Horol. Sicardi	
25. Phylos. Vriesii	
26. Theol. Hyp. Hulsii	
27. Epit. Buxtorfii	
28. Gramm. Heb. Diest(i)	
29. Biblia Hebraeo Grae(ca)	
30. Albu(m) Comaromi	
31. Foedus Cocceji	
32. Margarita philosophica in Annualo	
33. Diest. Theol. Bibl.	
34. Biblia Latina	
35. Cardany de Subtil.	
36. Conciliatoriu(m) Bibl.	
37. Elench(us) Spanhemii	
38. Geogr. Cluver Hildebr. XII 8	
39. Comenii oculus fidei	
40. Janua aurea Comenii	
41. Podius Miner(?) Clavis lingvae Angl.	
42. Lexicon Ang. Coles.	
43. Colloquia Ang. Lat.	
44. Antiquit. Jud. Pfeiff.	
45. Florus Anglicus	
46. Emanuelis Alvari Gramm.	
47. Gramm. Melfurevi (Koma...)	
48. Admiranda Mizaldi	
49. Polidor(us) Vergili(us)	
50. Paradys Hoofken	
51. Notae Cosmograph.	
52. Manuscripta quaeda(m)	
53. Gram. Regia	
54. Disputa(ti)ones varia	
55. Exemplaria Sol. Grag?	

56. Geogr. Luyes?
57. Perezii Institu(tion)es Jan...
58. Rysseni(us)
59. Comenij Anglice Lar??
60. Bibliotheca Tberii??
61. Memoriale Bibl. Debr.
62. Theol Hulsii
63. Lexicon manuale Biga
64. Judea Historiar(um) Bur
65. Bibl. Janua Oveni?
66. Szam? Anal Gallic.
67. Ene? Sam? Anal. P? (levágva)
68. Stadiu(m) Drelincurti (oldalt írva)
69. Fasciculus ex Avlas (oldalt írva)
70. Psalter(ium) (oldalt írva)

Kiadta: Csorba Dávid: *Kaposi Juhász Sámuel eddig ismeretlen könyvlistái.* Lymbus. Magyarisztan tudományi forrásközlemények, 2011. 196–207.

Mai lelőhelye: Kolozsvári Egyetemi Könyvtár, Collectie Speciale, Univ. Mss. 692.: Manuscriptorum t. 7. continens Omniarium Samuelis Capossii Anno Dñi 1695. *B jegyzék pótlása:* Fol. 123r.; *C jegyzék pótlása:* Fol. 126r.; *G jegyzék:* Fol. 160r-063v.; *H jegyzék:* Fol. 164 r.

Tulajdonosa: Kaposi Juhász Sámuel (1660–1713), református teológus, gyulafehérvári professzor.

Megjegyzések:

Kaposi Juhász könyvtárának forrásait a Ceaușescu időben titokban másolták le a szegedi kutatócsoport számára, sajnos a sietség, és a kockázat miatt néhány lap kimaradt a másolatból. A kézirat eredetijének tanulmányozásával lényegesen keigészül a kép a református tanár olvasmányairól. Az eddigi szakirodalom is bőven foglalkozott ezzel: KONCZ József: *A Marosvásárhelyi Evang. Reform. Kollégium története (1557–1895).* Sajtó alá rend., bővítette DÓCZI Örs. Marosvásárhely, Mentor Kiadó, 2006, 121–123; GYALUI Farkas: *Adatok a könyvnyomtatás történetéhez Magyarországon.* MKsz 10(1902) 74–76; HÉVÍZI Natália: *Kaposi Juhász Sámuel, gyulafehérvári professzor könyvjegyzéke a 17–18. század fordulóján,* Szakdolgozat,

Budapest, ELTE BTK, 1991, 18–26. (Megtalálható: OSzK Könyvtártörténeti és Könyvtártudományi Szakkönyvtár, jelzete: CD 5227.); Adattár 16/3. 223–265.: *B jegyzék*: KtF III. 95.; *C jegyzék*: KtF III. 98.

G. és H. jegyzékek KtF -

15

1690. június 18.

Nyárádi Mihály könyveinek jegyzéke

Catalogus Librorum Mich(aelis) Nyárádi

- 1mo Biblia in octavo
2. Amesius in Duodecimo habeo
3. Maresius in quarto
4. Stegmannus in octavo
5. Dictionarium in Quarto
6. Catechesis in Duodecimo
7. Metaphisica hl() Pos() una cum Pnent() et introdu(ctione) in 12cimo
8. Metaphisica Timpleri in octavo
9. Metaphisica Alstedij in duodecimo
10. Compendium Logic(um) Cl(arissimi) Buzin(kai) opus in duodecimo
11. Rethorica conjuncta cum Oratoria Cl(arissimi) Buzin(kai) opus in octavo
12. Rhetorica Piscat(ori) in octavo
13. Verulanus oratoricus in duodecimo
14. Philippi Melan(ch)thonis Ora(ti)ones in octavo
15. Erasmi Rhetoricam in octavo
16. Medulam Logicae Burgersdianae in octavo à Cl(arissime) Joh(anne) Dombai quondam H. Seniore Donatum
17. Descriptiones in singulas materias oratoricae in duodecimo
18. Notationes in Grammaticam
19. Oratoria Enyediensis in ocatvo
20. Vale Poësis Arianor(um) <...> in Pergamine

Mai lelőhelye: Bibliothek des Nationalarchivs Kronstadt (Archivele Statului Braşov, Biblioteca): Photinianismus, hoc est, succinta refutatio errorum Photinianorum ... excussa a Josua Stegmanno

... Francofvrti, 1643, Matthias Kempffer. Br. I. 2650, nro. 9651.
(alte Nr. III-400, nro. 13372) - bejegyzés a hátsó tábla belső
oldalán.

Tulajdonosa Nyárádi Mihály(?-?).

Jegyzet:

A könyv címlap rektóján: „Petki Janos”, „Petri K. Vásárh.”, „Bibl. Gymn.
Cor. Lib. 6. VIII. 6. 48.g.”, „Biblioth. Cor. Dicat Josephj Teutsch.
1744”; „Est Michaëlis Nyárádi Empt(us) pro Denar 10 Anno 1690.
Die. 18. Junij”

A könyvben fennmaradt Johannes Saxopolitanus (?-?) könyvjegyzéke is.
Lásd ADATTÁR 16/4. 646. KtF X. 27.

Nyárádi könyvjegyzékét brassói fennmaradása miatt kiadtuk az
ADATTÁR 16/4. kötetében is (pag. 645.)

KtF X. 28.

16

Bethlen Mihály 1692-1693

Libri a me lecti in Academia
Franeckerana Anno 1692 et 93.

- I. Hugonis Grotii Ius belli et pacis perlectum. Mense Xbri et
Januario Anno 1693
- II. Decretum Tripartitum alia via lisdem illis Mensibus
- III. Florus Germanicus de bellis Protestantium cum Ferdinandis II.
et III. lectus Mense Januario
- IV. Rixae Perizonii et Huberi lectae Mensibus Januario, Febuario,
Martio
- V. In lingvam Germanicam expositus Liber Dialogorum Sebastiani
Castellionis. Mense Xbri
- VI. Historia Svedica Puffendorffi ex Lingva Germanica translata
Mensibus Januario et Febuario et Maio. Anno 1693.
- VII. Lectum Jus Poli. Anno 1693.
- VIII. Colloquia Corderii et Erasmi ex Latina in Lingvam Germanicam
translata
- IX. Francisci Baconis Verulamij Sermones Fideles sunt lecti
- X. Historia Universalis Henrici Alting et Sviceri lecta

- XI. Severini de Monzambano ad Laelium Fratrem de statu Imperij Germanici scriptus liber unus lectus est.
- XII. Inutilis quidam difficilis Liber ex Germanico expositus. Anno 1693.
- XIII. Theologia Braunij lecta. 1693.
- XIV. Origines Hungaricae Dominis Fóris
- XV. Chronologia Danica Johannis Jani Svaningii Ripensis lecta Hafniae Diebus 17. 18. 19. 20. 8bris. Anno 1693.
- XVI. Historia Domini mei Avi lecta Hagae Diebus 17. 18. 19. 20. 21. 9bris. 1693.

Kiadta: Bethlen Mihály útinaplója 1691–1695. Sajtó alá rend. és az utószót írta Jankovics József. Bp.: Magyar Helikon, 1981. 40–41.

Mai lelőhelye: OSZK Oct. Hung. 1261.

Tulajdonosa: Bethlen Mihály (1673–1706), naplóíró (ÚMIL 245, Jankovics József)

Megjegyzés:

Bethlen egy könyvére Farkas Gábor Farkas figyelt fel egy aukción, ma magántulajdonban van: *Justi Lipsii politicorum sive civilis doctrinae libri sex*. Ed. Matthias Berneggerus. Praemissa dissertatione Johannis Henrici Boecleri *de politicis Lipsianis*. Francoforti ad Viadrum, Lipsiae, 1674. Az első táblán belül: „*Ex donatione Reverendissimi ac Doctissimi Domini Clementis Breth Concionatoris Augustanae Confessionis apud Francofurtenses ad Wiadrum possidet Michael de Bethlen mppria Francofurti ad Wiadrum Die 6/16 8bris 1692.*”

KtF XII. 45.

17

1698

Székelyudvarhely, a református kollégium könyvtára

Tituli librorum Coetus apud Iohannem Jastfalvi residentem ad manus datorum A(nno) 1698 die 15. Septembris

Calepinus

Forbesius theol(ogia) Hist(oria)

H(einrich) Alting theol(ogia)

- Sutlivj contra Bellar(minum)
- (5) Disp(utationes) Rethor Fortis(!)
 Theol(ogia) Naturalis Intii(?)
 Item Altare Damascenum
 Item Index contro(versiarum) Iesuit(arum)
 Anat(omia?) Author Sanosotanismi
- (10) Grammatica Emmanuelis
 Comenius János
 Kalauz Pazmany
 Ciceronis Epistolae Famil(iares)
 Canisius theol(ogia)
- (15) Calvini Inst(itutio)
 Kekkerman Philos(ophia)
 Magiri Philos(ophia)
 Jac(obi) Martini Metaph(ysica)
 Timpleri metaph(ysica)
- (20) Philiph Mel(anchton) Grammatica
 Polidorus Virgil(ius)
 Lux in Tenebris
 Poliantea

Mai lelőhelye: Székelyudvarhely, Tudományos Könyvtár, Nr. 38.

Tulajdonosa: A református kollégium coetusa.

Megjegyzés: Az összeírás Jástfalvi János könyvtáros senior alatt készült.

A könyvtár történetére lásd Jakó Zsigmond: *A székelyudvarhelyi Tudományos Könyvtár története*. In: Uő.: *Írás, könyv, értelmiség*. Bukarest, 1976. 219–251.

KtF. VIII. 107.

18

1703. március 19.

Vajdahunyad

Inventarium arcis V. Hunyadiensis...

Egy Ladaba ezek a könyvek

Disputatio Theologiae Daniele Tileno

Meinardus Scotanus (=Schotanus)

- Gisberti Voetii Disp(utationum) Pars Secunda
- (5) Concilij Tridentini Per D. D. Martinum Chemnicium Scripti opus
 integrum
 Orationes Duae Mich(aelis) Philippi Beuветteri(! = Beutheri)
 Promptuarium Exequialis Pars posterior Gaspar(i) Streso(nis)
 Etymologicum Hungaricae linguae libellus Centuriae(?)
 Gisberti Voetii Theologiae
- (10) Acta Synodi rationalis

Mai lelőhelye: MOL P 658 Teleki-család Levéltára, 15. csomó, 3199. szám,
 fol. 75v.

Tulajdonosa ismeretlen a vajdahunyadi (Hunedoara, RO) várban.
 KtF XI. 62.

19

1716 körül

Pápai Páriz Ferenc

Franc(iscus) Pariz Pápai Medic(us)

A

Ausonius Popma de differentijs nonqua satis liber laudus
 Alphonsus de Vargas de scripsit Jesuuitarum faci noxa omnia
 accuratissime noxa omnia acceptissima atque morbis Suspeje amarile

B

- Brutum Fulmen Liber Lectu dignissimus
 Bergius Calvinista Doctissimus
- (5) Berneckeri Tuba pacis, seu Libellus Sciopij Pontificis oppositus
 classico belli
 Beroaldus De Festis Liber lectu dignissimus

C

- Cornelius Gallus Poeta optimus
 Catalogus Testium Veritatis optimus Liber
 Clavis Flaccij scripturae 5. Liber Prastantissimus
- (10) Cruteri Theaurus Criticus
 Carolus Sigonius: De Nominibus edidit Librum ...

D

Daniel Schanio Calvinista Doctissimus et vir insignis

F

Feurborn Lutheranus scripsit librum de casibus Conscientiae accuratissimum

Frontinus egregius Author Stratagematum Bellicorum

G

- (15) Johannes Tarnovius scripsit Exercitationes Biblicas admiratione dignas

H

Heningius Arnissaeus Principatis author Politicorum Hieremiae Drexelij recta intentio omnium humanarum actionum. Eiusdemque amussis Tractatus optima

J

Johannes Tarnovius in Biblicis suis Exercitationibus vindicat Locos 5/S.(?) sinistri citatos

Johannis Pappij Liber Ecclestiacae Historiae Lectu dignissimus. Cum etiam eius libellus de Haeretibus

Janus Drusius. Edidit etiam opera doctissima

- (20) Johannis Pontani Catalogus seu Liber Haeticorum optimus

Johannes Selden De Diis Sijriis Liber opt(imus)

Josephus Scaliger scripsit Librum Doctisimum De Emendatione temporum

Joachimus Camerarius edidit etiam Libros pretiosissimos

Janus Drusius Doctis edidit Libros

L

- (25) Laurentius Fabritius Librum edidit de Partitione Haebraei codicis Doctissimum

Lexicon Kircheri opt.?

Liber in 70 Interpretes

M

Matthiae Martini lexicon Etymologicum liber pretiosior auro

Michaelis Gvvalteri spongia Mosaica: Officina Biblica: Harmonia sacrae scri(psit?) Libri sunt praestantissimi

- (30) Matthiae Martini Lexicon optimum inter caet.

Martini Cornelij Analysis logica libellus optimum

N

Nylus Episcopus Tessalonicensis edidit libellum pretiosissimum ex Bibliotheca Vaticana ad nos delatum a quodam, quem prodere nolo quia ignoro

Nicolaus Remigius conscripsit Libellum egregium Daemonolatria die Dictus

P

Petrus Molineus scripsit tractatum egregium de potestate Ecclesiastica Calvinista

- (35) Perkinzius scripsit doctissimum tractatum de casibus Conscientiae
Polienaeus collector stratagematum ex o(mn)ium pone Graecorum
Authorum scriptis industrius Philippus Mornatus
Pierii Liber de notis Hieroglyphicis pretiosissimus
Petrus Suavis edidit Liber omnibus Theologicae studiosis utilisimum

S

Sixtinus Amoma: Sixtus senensis scripsit

- (40) Bibliothecam sacram quere satis laudori nunquam potest(?)
Scoppius edidit libellum, quem insignivit
Classicum Belli: in Haereticos, omnes esse Comburendos

V

Vulteius scripsit Librorum de Jurisprudencia Doctis

Kiadta: ADATTÁR 16/2. 192-193: magyar fordításban, válogatva.

Lelőhelye: Román Tudományos Akadémia Kolozsvári Könyvtára
Kézirattár, Mss. Ref. 1505. fol. 3-20.

Tulajdonosa Pápai Páriz Ferenc (1649-1716) nagyenyedi professzor, s az Apafi-család udvari orvosa.

KtF III. 110.

Pápai Páriz Ferenc és András könyveinek jegyzéke

MDCCLXIII

[Szélsőjegyzet 22r-v:] Ex Testamentaria legatione p(ii) d(efuncti)
Sp(ectabilis) D(omini) *Francisci P(áriz) Pápai* M(edicinae) D(ocoris)

In Folio

- Andr(eae) Vesalii Anatomia
Animadversiones in Pharmacopaeiam Augustanam
Joh(annis) Heurnii opera omnia
Dan(ielis) Sennerti operum Tomus I et III
(5) Joh(annis) Savonarollae Practica Major
Herbarium vivum

In Quarto

- Franc(isci) Pomei Dictionar(ium) Gall(ico-) Lat(ino-) Germanicum
Felicis Plateri Praxis Medica
Georg(ii) Horscii Observ(ationes) Medicae
(10) Laurentii Chirurgia Germ(anice)
Hadr(iani) Minsicri(?) Aromentale
Conr(adi) Pejeri Merycologia
Phil(ippi) Grulingii Florilegium Hypocratico Gelenicum
Casp(ari) Bauhini Pinax Theatri Botanici
(15) Scotani Exegesis in Meditationes Cartesii
Siegmundin Ars Obstetritia Germ(anice)
Jac(obi) Veckeri Antidotarium
Tsrnhausen Medicina Mentis et Corporis
Pauli Hermanni Cynosura Ma(teri)ae Medicae
(20) Godofr(edi) Moebii Epitome Instit(utionum) Medicarum
B(althasar) Timaei Casus Medicinales
Joh(annis) Woyts Gazophilaceum Medico Physicum
Joh(annis) Raei Clavis Philos(ophiae) Na(tur)alis
Christ(iani) Martgrau ma(teri)a Medica contracta
(25) Athan(asii) Kirkeri Scrutinium Phis(icum)
Joh(annis) Schrederi Pharmacopoeia Medico Chymica
Phil(ippi) Grülingii Medicina Practica
Diog(enes) Laertius de Vitis Philosophorum

- Franc(isci) Tidicei De teriaca
- (30) Godof(redi) Moebii Funda(menta) Medicinae Philos(ophia)
 Hypocratis Libelli aliquot
 Fasciculus Dissertationum, quarum 1ma est de Miraculis Mormorum
 Fasciculus alter incipit de Lue
 Halotti Actiok Gyulai Kata K(egyelmes) Asszony felett
- (35) Volumen MSS Variorum incipit de Legibus Na(tur)ae Curios(ae)
 Tyrocinium Philosophiae verae MSS
 Albini Collegium Medico Practicum MSS
 Goclike(?) Collegium Cerapoeticum MSS
 Jod(oci) Lemnii Observ(at)iones Medicinales cum Notis MSS
- (40) MSS quod incipio de Tempore Prouisionis
 Pantheum Hagiasticum Hypocratico Hermeneuticum
 Celendarium ad Annum 1647 Dav(idis) Froelichii
 Enuclatio Logicae Claubergi MSS
 Casp(ari) Bartholini Specimen Philos(ophiae) Na(tur)alis
- (45) MSS quod incipit de Tri(ni)t(a)te
 Bod Péter Magyar Leksikonnya

[Szájjegyzet 23r-24v:] Ex Testamentaria legatione
 Sp(ectabilis) D(omini) M(edicinae) D(octoris) *Andr(eae) P(áriz) Pápai*

In Octavo

- Joh(annis) Hübeneri(!) Conversat(ions) Lexicon German(ice)
 Zvingeri Compendium Medicinae Univ(ersalis)
 Laur(entii) Heisteri Compendium Anatomicum
- (50) Bened(icti) Victorii de Curandis Morbis Practica M(agna)
 Riverii Praxis Medica
 Sam(uelis) Dale Pharmacologia
 Joh(annis) Hartmanni Praxis Chimiartinica(!)
 G(asparis) Bauhini Institut(io) Anatomicae
- (55) Capelli Lexicon Medicum
 Felicis Plateri Observationes
 De Graaf de Mulierum organis g(ene)ra(ti)oni inservientibus
 Joh(annis) Rulandi Pharmac(opoea) nova de Stercora et Urina
 De Graaf de Virorum organis g(ene)ra(ti)oni inserv(ientibus)
- (60) Enchyridion Practicum Medico Chyrurgicum
 Dictionarium Gall(ico) Germ(anico) Latinum
 Georg(ii) Nenteri Pathologia Medica

- Georg(ii) Nenteri Physiologia Medica
 Joh(annis) Jonstons Idea Univ(ersae) Medic(in)ae Practicae
- (65) Jac(obi) Fontani Practica Curandorum Morborum
 Brockhausen Oeconomia Corporis Animalis
 Paracelsus de Curationibus Morborum ex Tartaro
 Hartnacii Admiranda Physica
 Joh(annis) Juncken Praxis Medica
- (70) Lydelii Ars Medica
 Realdi Columbi de Re Anatomica Libri XV.
 Joh(annis) Sperling Tractatus de For(matione) hominis in utero
 Scholae Salernitanae Liber de Conser(vanda) Valetudine
 Joh(annis) Claji Ecclesiastes Salamonis Metrica
- (75) Stalii Observ(ationes) Clinico Practicae
 Tauvri Nova Anatomia
 Dioscoridis Libri de Ma(teri)a Medicinali
 Paeonis et Pythagorae Exerc(itationes) Anatomicae
 Jatrion Medicamentorum Simplicium
- (80) Lemnius de Miraculis occultis Na(tur)ae
 Leonh(ardi) Fuchschii(!) de humani Corporis fabrica Epitome
 B(aptistae) Liberti Amicus in necessitate German(ice)
 Fernelii Universalis Medicina
 Thomae Bartholini Cista Medica
- (85) Joh(annis) Juncken Fund(amen)ta Medicinae Moderna
 Bruel(l)ae Praxis Medicinae
 Verhagen Anatomia
 Hernelii (Fernelii!) Universa(lis) Medicina
 Petri Morelli Formulae Remediorum
- (90) Barchausen Pharmacopoeus Synopt(icus)
 Gasp(aris) Bauhini Catalogus plantarum circa Basil(eam)
 Senkii (Schenck von Grafenberg) Observ(ationum Medicarum Libri
 IV.
 Joh(annis) Melchioris Fund(amen)ta Theologiae Didascalon
 Franc(isci) P(áriz) Pápai Pax Corporis
- (95) Georgii Sabini Poemata
 Miscellanea et Physicum systema MSS
 Thomae Sydenham opera Medica Universa
 Paul(l)ini Observ(ationes) Phys(ico) Medicae sine tit(ulo) et
 comp(actione)
 Math(iae) Belii Instit(utiones) Linguae German(icae)

- (100) Joh(annis) Begoini (Beguini) Tyroc(inium) Chymicum
 Andr(eae) Goelicke Idea Philos(ophiae) Na(tur)alis
 Lorichii opera
 Joh(annis) Jantke selectus Ma(teri)ae Medicae

In 12mo

- Steph(ani) Blankardi Anatomia Practica Rationalis
 (105) Fr(ancisci) Sylvii Disput(ationes) Medicae
 D(octoris) Fontani de Morborum Inserv(ientibus) Corandorum
 Libri IV.
 Fr(! - Henrici) Martini Anatomia Urinae
 Ammanni Paraenesis ad Discentes
 Medium Praeservans Corpus h(uma)ni (..) Contagionis
 (110) Th(omae) Villis Diatribe de Fermentatione ac Febris
 Fr(ancisci) Sylvii Idea Praxeos Medicae
 Pharmacopoea Collegii Londinensis
 Dan(ielis) Sennerti Epitome Instit(utionum) Medicar(um)
 Rorarii Liber de eo quod Animalia bruta melius utantur Ra(ti)one
 q(uam) h(omi)nes
 (115) Bucchanali Paraphrasis Psalmi Davidis
 P(ublilii) Ovidii Nasonis Opera
 Laurentius de crisibus
 Liber Anatomicus sine Tit(ulo)
 Claudiani Opera
 (120) Joh(annis) Foulnemii(?) Methodica ad Chyrurgiam
 Bidermanni Utopia
 Cornelius Agrippa de Vanitate Scientiarum
 Jonstoni Taumatographia Na(tur)alis
 Faventini Practica Medicinalis
 (125) Antonii Brassavolii examen o(mni)um Loch
 Schola Salernitana de Conserv(anda) Valetudine
 Joh(annis) Jessenii de Sangvine vena secta dimisso judicium
 Blosii(?) Anatomia contracta
 Sperlings Synopsis Physicae
 (130) Ludovici Vivis Colloquia
 Pras(ch)ii Poematum libellus
 Hypocratis Aphorismi, cura Gul(ielmi) Plancii
 Hypocratis Aphorismi, cura Jansonii
 Hypocratis Aphorismi, cura Galeni Commentariis

(135) Hypocratis Aphorismi, cura Heurnii
Sagittarii Horatius Christianus

Libri Gallici et Germanici in 8vo et 12mo
(*Sajnos nem jegyezték fel!*)

Mai lelőhelye: Kolozsvár, Református Teológiai Akadémia Könyvtára, MS
1608. Fol. 22r–24v.

Tulajdonosa a Pápai Páriz Ferenc (1649–1716) és fia, András (1703–1763)
(Szinyei X. 400–408.)

Megjegyzés:

A jegyzéket 1763-ban készítette Monai A. József könyvtáros akkor, amikor a család Pápai Páriz András hagyatékát átadta a kollégiumnak. A könyvek között apjának Pápai Páriz Ferencnek könyvei is ott voltak.

A Pápai Páriz család (Ferenc, Imre és András) könyvtáráról lásd: Pápai Páriz Ferenc: Békességet magamnak és másoknak. Kiad. Nagy Géza, Bukarest, 1977, Kriterion. 587–589., 613–623., 714–716. (megjegyezzük, hogy Nagy Géza két jegyzékről beszél, jöllehet Monai József egyetlen jegyzéket írt, de széljegyzetben az octavo könyvektől Ferenc neve helyett a fiúét, Andrásét szerepelteti.; KtF III. 110.; Adattár 16/2. 192–193. A könyvek közül a Kollégium Könyvtárának állományából Nagy Géza számosat azonosított (i. m. 613–623.)

KtF XII. 59.

21

1722

Enyedi Sándor könyvhagyatékának összeírása

Catalogus Librorum in folio

1. Istvanffi Historia Hungariae
2. Bonfinii Historia Hungariae
3. Pelshofferi Statts Klugheit
4. Orteliu Historia Hungarica
5. Besmann Historia Diplomatica
6. Kitionits Directio Methodica Juris Hungarici

7. Mausoleum Regum Hungariae
8. Constitutiones Regni Transylvaniae
9. Othonis de gwericke experimenta de vacuo Spatio
10. Foresti Observationum medicinalium opera omnia
Observationum medicinalium Tom: II

In majori quarto

11. Corpus Juris Civilis Tom: I; Tom:II
12. Pomey Dictionarium le' grand royal

In quarto

13. Ortelius continuatus
14. Decretum Verbötzij
15. Matthiae Theatrum Historicum
16. Antonii le grand Inst: Philosoph:
17. Strickii Annotationes ad Lauterbachium
18. Hübnerii Statts Lexicon
19. Georgii Enyedini explicationes loco utriusque Testam(entum)
20. Hoppius ad instit(utionum) Justiniani
21. Meadleus gelehrten Lexicon
22. Spatens deutscher Sprach Schatz I Theil; II Theil
23. Puffendorff de jure naturae et gentium
24. Sitruvii Syntagma Hist(oriae) Germanicae
25. De Hain Jus Publicum
26. Cluveri Philosophia Divina
27. Thomasii Jus naturae et gentium
28. Bulla Clementis Papae examinata
29. Comment(arii) in Justiniani Institu(tion) Lib: I Ingleichen lib. IV ist
Lib: II hievon vorhanden
Lib: III
30. Guevara opera Historico Politica
31. Decretum Juris Consuetudinarii regni Hungariae et Transylvaniae
32. Cluveri Disquisitiones Philosop(hicae)
33. Schambogen ad Inst(itutionem) Jur(is) Justinian(um)
34. Bayeri Delineatio Juris Divini
35. Joannis Broën Op(era) Medica (ist abgängig)
36. La Liturgia la Maniera de celebre le Service Divin:

37. Jablonszki Christliche Predigten
38. Johann Arndtes 4 Uralte geistreiche büchlein
39. Andala Systema Theologico-Physico-Metaphisicum
40. Sturmii Collegium Curiosum
41. Erinnerung des durchl(euchtigsten) Fürsten Ludwigen von Borbon
42. Andala Disertationum Philosoph: Pentas
Exercitationes Academicae
43. Dissertationes de laudibus et effectibus Podagrae
44. Hoffmani clavis Pharmaceutica

In Octavo

45. Biblia Hungarica
46. Ministerium Card(inal) Richelij et Mazarini
47. Corn(elii) Taciti Operum Tom: I.
Operum Tom: II.
48. Henr: Cardinal Drelincourt Kraft der glaubigen Seelen (abgängig)
49. Lampe Synopsis Hist(oriae) Sacrae
50. Biblia germanica Lutheri
51. Puffendorff Politische Beschreibung der geistl(ichen) Monarchie
52. Gnosura Juris Hung(arici)
53. Valesij Philos(ophia) Sacra
54. Waldfried operum Medico Practicorum Pars I., Pars II.
55. Concilium Tridentinum
56. Rudolphi Catechesis Palatina
57. Recueil et Suite des remedes faciles et domestiques
58. Becmanni Meditationes Politicae
59. Lassenij biblischer Weyrauch
60. Lobwasser Psalmen Davids
61. Schelinsing Rechenkunst
62. Goepelij Fons Scientiarum ex Jure nat(ura)
63. Tableau de la fortune
64. Nierenbergij Virtus coronata
65. Thomasini rerum Gallicarum Epitome quadrilingue
66. Der lustige Jurist
67. Conduite an Cielavec Allemande a Core par Bona (abgängig)
68. Calendarium oeconomicum perpetuum
69. Schmucken Secretorum Chymicorum Thesauriolus
70. Le nouveau Testament

71. Monzambanus de Statu Imperii Germanici
72. Goldschmids Hexen und Zauberer Advocat
73. La Roche der Probier Stein
74. Menantes auserlesene Brieffe I und II Teil, III. Teil
75. Puffendorffij Introductio ad Hist(oriarum) Europaeam
76. Robinson Crusoe Leben und Begebenheiten I Teil, II. Teil
77. Fortsetzung des curiosen Antiquarii
78. Spatenbach politische Philosophia
79. Gründliche Nachricht von Conclave
80. Jakson Enchyridion Medium
81. Deütsche und französische Gespräche
82. Epitome Geographicarum Tabularum
83. Richters nötige Erkentuns des Menschen
84. Paris Papaj Dictionarium manuale
85. Histoire Secrete de la France dieß Buch wird des Erblaßers
86. Keller Meister dienstmensch beyschaffen
87. C: Salustij opera
88. Medicina Experimentalis Digtaeanae
89. Hammond Practique de la Morale Chretienne
90. Nisi et quasi Sive Mundus quasificatus
91. Bouclier de la Foj
92. Pepliers Gramatica Royale
93. Entlehrte französische Inquisition
94. Funcii Introductio ad Orbis Imperantis notitiam
95. Entretiens d´un Pere et de Sons Fils
96. Hist(oire) des Troubles de Hongrie
97. Neuer Secretarius für die Reisenden
98. Le Bouquet Prieres, et Meditations
99. Alting Hist(oriae) Sac(rae) et Prophanae Compendium
100. Schritschmeyers Speculum politicum
101. Preservations contre le Changement de Religion
102. Lettres d´Andilli
103. Arnold historische Geographia
104. Die durchleuchtige Welt I Teil, II. Teil und III Teil
105. Hugrenini Catholicae Religionis Veritas
106. Apologetique de Tertullien
107. Die Christliche Tugendlehr
108. Confessio Religionis Christianae
109. Vitriarij Inst(itutiones) Juris Nat(uralis) et gentium

110. Entretiens des Voyageurs
111. Von der Religion der heutigen Griechen
112. Faussette des Virtus Humaines
113. Chronologie des allgemeinen Statts Archivs
114. Letters de Müller
115. Histoire des Croesades
116. Lycurgus de opt(imo) reip(ublicae) Statu
117. L Art de bien parler Francois
118. De la recherche de la verite´ Tom: I et II.
119. Pepliers Gramatica Gallica
120. Johann Scheibels Emblematischer Schau-Saal
121. Thomae Godvin ritus Civilis et Eu..
122. Alcoranus Lingua Latina
123. Catechismus cum ordine Confirma(ti)onis in Ecclesia Anglicana
124. Recueil relations et Traités curieuse Europe gleichfals abgängig
125. Dialogues François
126. La Clef du Cabinet des Princes de l´Europe
127. Gramatica Linguae Anglicae
128. Anweisung zu der Schildkröten arbeit
129. Stahlis observationes Medicae
130. Loci communes sententiosorum Versuum
131. Bodikeri Grundseze der teütschen Sprachen
132. Rohaulti Tractatus Physicus
133. Wilhelm Dillich hungar(ische) Cronica
134. Der Europaeischen Höfe Liebs und Helden Geschichte
135. Volderi Escercitationes Academicae
136. Homiliae et Orat(iones) Clementis Papae: XI
137. La Vie admirable du grand S(aint) Patrice Patriarche D. Hybernie
138. Dominici Baudii Epistolae et orationes abgängig
139. Suiceri Compendium Physicae
140. Biblia Anglica
141. La Vie de Jean Babtiste Colbert
142. Vermehrter Curioser Antiquarius
143. Peplier Grammatica Gallica
144. Curieuser Geschichts Calender
145. Französ-iteütsches-lächerliches Lager Obs
146. Relation de l´ Etat Present du royaume de Perse
147. Aparhi Vita Triumphans Civilis
148. Grammatica Hispanica

- 149. Paulini kleine baurne PhysicPhysice
- 150. Anonymi Enchyridion Physicae aestitutae
- 151. Edmundi Campiani rationes decem de fide
- 152. Ciceronis Epistolae familiares
- 153. Idee´ d´un regne Doust et Heureuse
- 154. französisch Sprachbuch
- 155. Les Six Vogayes de Jean Babtiste Tavernier
- 156. Belii Gramatica linguae Germanicae
- 157. De Charlatanetia Eruditorum Declamationes Duae

In Duodecimo

- 158. Centuriae 43florum ex u(niver)so Jure Digest(is) Codicis
- 159. Lutheri Neü Testament gehet gleifals ab
Bibl(ia) teütsch
- 160. Epistolae Obscurorum Virorum
- 161. Einleitung zu der teütschen Sprach
- 162. Miser de Dieu
- 163. Abrege de Politique
- 164. Mülleri Deliciae Hortenses
- 165. Pest-buch
- 166. Corvini Jus Canonicum
- 167. De la Sagesse Trois Livres
- 168. Boetius de Consolatione Philos(ophiae)
- 169. Traite del Priere traduit de le Anglois
- 170. La Pratique Chretienne
- 171. Barclaj Satyricon
- 172. Histoire de la Comtesse de Strasbourg
- 173. Le Solide Tresor
- 174. Traicte de Sacrament de la Sacre Cene
- 175. Geulints Ethica
- 176. Lettres familiares
- 177. Aggrippa de Vanitate Scientiarum
- 178. Die vornehmste Europaeische Reisen
- 179. Summa Politica
- 180. Fable de Pilpaj
- 181. L. Exercice de la Constance Christienne
- 182. Das heüntige(!) Sina
- 183. Fardella Dialectica rationalis Tom: I et II

184. Le Tresor de l'Arithmetique
185. Busbequii Epistolae de rebus turcicis
186. Itinerarium Germaniae Politicum
187. Lipsii Monita et Exempla Politica
188. Corvini Jus feudale
189. Elementa Philosophica de Cive
190. Excerpta de Calamitatibus Germaniae
191. Bosen Weiber Apothecke
192. Contiunatio Consiliorum Sapientiae
193. Siegreiche Conguesten Anno 1716 1717 wider den Türcken
194. L Exercice del ame fidele
195. Französischer Sprach Meister
196. Bethlenii les Tran(silva)nicae
197. Krugens dreyfaches göttliches Liecht
198. Tresor de Sentences
199. Augustini Confessionum Lib: XIII.
200. Histoire du Prince Ragoczi
201. Hopii Escamen Instit(utionum) Imperialium
202. Schola Salernitana
203. Directorium Aulicum de ratione Status
204. Le Berger fidele
205. Amours des Dames Illustres
206. Leben und Thatten der Könige in Engeland
207. Der zu allen Zeiten bekante Historicus
208. Nouveau Secretaire francois
209. Virgilii Opera
210. a Maratre des Grandes
211. Lipsius de Constantia
212. Histoire Amouereuse et Badine
213. Fürstl(iche) Macht-Kunst, oder unerschöpfliche Gold-Grube
214. Gernbergii Doemonologia
215. Terentii Comaediae
216. Les regles de la Vie Civile
217. Examen Doctrinae Cartesianae
218. Derkennis de Creatione Mundi
219. Danielis Omeisij Compendium Ethicum
220. Tracte de la liberte de Conscience
221. Pasori Manuale graecarum vocum N(oum) Test(amentum)
222. Die Curiose Medicin in XII Ang.

- 223. Paradini Symbola Heroica
- 224. Le Politique desinteresse
- 225. Beschreibung des Königreiches Portugall
- 226. Französische Tyraney
- 227. L. Anneus Florus
- 228. Amesij Medula Theologica
- 229. Beschreibung des Königreiches Spanien
- 230. Cornelius Nepos
- 231. Q. Curtius Rufus
- 232. Puffendorff de habitu religionis Christianae
- 233. Historia nostri temporis rerum per Europam gestarum
- 234. Le Moyen de reduire la France
- 235. Memoriale Passionis D(omi)ni N(ostri) J(esu) C(hristi)
- 236. Ovidii Metamorphosis
- 237. Lesprit de Luxemburg
- 238. Reginaldi Poli Sendschreiben
- 239. Avancini Orat: Panaegyri
- 240. L Estat present del Angletere
- 241. Lirinensis commonitorium adversus Haereticos
- 242. Hübners kurze Fragen aus der Geographie
- 243. Rissenii Horologium Theologicum
- 244. M: Annaei Lucani Pharsalia
- 245. Alcoran Lud: XIV oder ..Politisches Testament J. Mazarini
- 246. Christ: Hayn Idea Juris Universi
- 247. Crucii Epistolae

In Decimo Sexto

- 248. Arndii Paradies gartlein
- 249. Neu eröffnet(es) Weißheits-Cabinet
- 250. Viatorium Germaniae, Galliae, et Italiae
- 251. Goldenes Kleinod zur himlischen Hocheit
- 252. Del Combattimento Christiano
- 253. Ovidii Opera omnia
- 254. Lipsii Politicorum Lib: III.
- 255. Institutiones Justiniani
- 256. Q. Curtius Rufus
- 257. Justi Enchyridion Militiae Christianae
- 258. Silius Italicus de IIdo Bello Punico

259. Variae Orationes cum annexis 7.
 260. Balassa Balintnak Istenes éneki
 261. Des Weisen Beiderachs Send-Schreiben
 262. Flori Hist(oriae) Romanae Epitome

in 4to

263. Joannis Braunii doctrina foederum
 264. Auth(ore) Matthias Miles Siebenbürg(ischer) Würg-Engel

In 8vo

265. Hugonis Grotii de jure belli et pacis libri tres
 266. Orig(inis) Hungariae fran(cisci) forris Otrokocsi
 267. Manuctio ad coelum
 268. Lelki Élet
 269. Histoire d' Émeric Tekeli

In 12o

Psalmen Davids in Ungarischer Sprach in Füttral
 Discours contre les zevoltez
 Nugae Venales

Mai lelőhelye: Österreichische Staatsarchiv, Haus-, Hof-, und Staatsarchiv (HHStA, Wien) Hofarchive Oberstlandmarschallamt Abhandlungen Kt. 670. Nr. 2312

Tulajdonosa Enyedi Sándor (?-1722), Enyedi István nagyenyedi professzor és Sárospataki Sára fia, az Erdélyi Udvari Kancellária fogalmazója.

Megjegyzés: az Erdélyi Udvari kancellária fogalmazója súlyos betegségben halála előtt még ingóságairól leltárt készíttetett (1722. szeptember 30. Bécs). A leltár elkészítése után nem sokkal elhunyt, 1722. október 21-én már hitelesített másolat készült a vagyonleltárról. Az Erdélyi Udvari Kancellária és az Obersthofmarschallamt levelezéséből kiderül, hogy Enyedi örököse, édesanyja, Sárospataki Sára volt, aki Enyedi István nagyenyedi professzor (Szinyei II. 1331-1332) özvegye.

A jegyzéket Font Zsuzsa találta.

KtF XII. 62.

Borosnyai Lukács János könyveinek jegyzéke

Catalogus Librorum Joh(annis) L(ukács) Borosnyai
in Peregrinatione comparatorum

	fl. Belg., Stif.
In folio	
1. Beza in N(ovum) T(estamentum) A(nno) 1598	1,30
2. Paraei opera 2 vol. 3,10 (<i>áthúzva</i>): vendi Fl.	1,14
3. Josephi Antiq(uitates) Judaicae, Genev(ae) 1634	2,16
4. Cave histor(ia) Literaria	1,18
(5) 5. Synodus Dordrac(iensis)	1,-
6. Scaliger de Emendatione Temp(orum)	-,18
7. Coccejus in Psalmos	
8. (Coccejus) in 12 Profet(as) minores <i>cum aliis in 4to vide infra</i>	
9. (Coccejus) in Jerem(iam) et Ezech(ielem) <i>donum D. B.</i>	
(10) 10. (Coccejus) in Jobum <i>donum D. Boles.</i>	
11. Mappae Geographicae <i>Donum D. Gerling pro compactione</i>	2,-
11. (!) Institutiones Calvinii	
12. Diplom(a) Hist(oriae) Hung(aricae) exempl(ar) 1 Tal. 10 gr. Comp(actio) 10. (<i>alatta összegzés?:</i>) fl h. 3 d. 30	
[A 183. oldal után a folio könyvek összeírása a 182. lapon folytatódik? <i>Feltehetően utólag, már itthon(?) hozzáírta. Erre utalna, hogy már magyar florenusban adja meg az árat:]</i>	
	fl. den.
In fol(io)	
Biblia Critici [<i>sc. Sacri, sive doctissimorum virorum ... annotationes;</i> <i>John Pearson, London, 1660</i>] 9 Tom.	62,40
(15) Coccei Opera 10 Tom. Fran(ekerae) edit(i) Gejeri Uxori a Patre(?) Carpzovii Jus Eccles(iastica)	35,- 3,-
Marloratus in N(ovum) T(estamentum)	
Biblia Junii lat(ina)	4,8
(20) Theatrum Terrae S(anctae) Adrich(emii) Index v(el) Concord(antia) Bibliae	

Hospiniani Tom. I.		
Eusebii Histor(ia) Ecclesi(astica)		
Gomari Opera Omnia		2,-
		fl. Belg., Stif.
In 4to		
(25)	1. Melchioris cum analysis Joh(annis) Honertii cum charta Ejusdem O(mn)ia opera 2 vol.	2,4 6,-
	2. V(an) Til Theol(ogia) Nat(uralis) et revel(ata)	2,-
	3. Analysis V(an) Til 2 vol.	8,-
	4. Methodus Concionandi	3,6
(30)	5. (Salomon van) Til Habac(uc) et Malachias 2 vol.	2,16
	6. Paracletica 2 vol.	5,-
	7. Homiliae Catechet(icae) et Festales complet	3,10
	8. De Taber(naculo) (et) Zoolog(ia) (<i>alatta:</i>) stif. 30 Dissert(ationes) (<i>alatta:</i>) stif. 20 – Antidot. lig. 10 (<i>alatta:</i>) 2	3,2
	9. Cluverii Geographia	5,-
(35)	10. Ora(ti)o Elsneri de zelo th(eologici)	-,6
	11. Ouseel puncta(ti)o hebraica (sine charta)	1,10
	12. Le Grand Philos(aphia)	1,-
	13. Czujtingeri hungariae liter(atae)	1,10
	14. Andalae opera o(mn)ia 5. vol. prae(...) Vec(...?)	12,-
(40)	15. Burmanni Synopsis theol(ogiae) 2. vol.	3,5
	16. Burman(ni) Disserta(ti)ones Rotterd(ami)	0,16
	17. Summa Coccei	-,7
	18. Worstius in Ep(is)t(ol)as N(ovi) T(estamenti) (<i>áthúzva</i>)	0,18
	19. Gurtler(?) Institu(ti)ones theol(ogicae) Hallae 1721	4,-
(45)	20. Theol(ogia) Prophetica ejusd(em) 1724	3,8
	21. Origines mundi ejusd(em) 1708	2,2
	22. (<i>üres</i>)	
	24.(!) Teelman in Parabol(as) cum Praef(atione) Vit(ringae)	-,6
	25. Vittichius Antispinoza	-,14
	26. (Wittichius) Ad Roman(os)	-,13
(50)	27. Deus mundi Rector ejusd(em) (<i>átfirkálva</i>)	

	28. Ejusd(em) Consensus Veritatis (<i>átfirkálva</i>)	–,11
	29. Sibelij Tr(initatis? ...) (<i>olvashatatlanul</i> <i>átfirkálva</i>)	1,16
	30. Theol(ogia) Pacifica (<i>átfirkálva</i>) vide infra	
	31. Eademque Defensa (<i>átfirkálva</i>) (<i>Az átfirkált tételek mellett:</i>) venditus	
(55)	32. Cartesii opera	–,7
	33. Epistola cum Horolog(io?) Curtii 2. vol. (<i>áthúзва</i>) venditus	4,1
	34. V(an der) Vaeyen Summa Th(eologia) incomp(actus)	0,10
	35. (Waeyen) De Numero 7nario incomp(actus) compactio utriusque	–,6 –,10
	36. Colla(ti)o Hagiensis (<i>áthúзва</i>)	0,4
(60)	37. Scripta in Catech(esis) Palat(ina) et Hei(delbergensis?) (<i>utólag:</i>) venditus	
	38. Brauni Systema (<i>áthúзва</i>)	2,–
	39. (Brauni) Respons(io) ad Marck(ii)	0,2
	40. (<i>űres</i>)	
	41. Svetonius alius Casaubboni (<i>az utolsó szó</i> <i>áthúзва</i>)	0,4
	42. Ora(ti)o Fabricii Jubilaeae	0,16
(65)	43. Relandi Palaestina s(ine?) ch(arta?)	3,3
	44. Vittsii Miscell(anea) Tom(us) 1 (<i>áthúзва</i>)	2,14
	45. Ejusdem Aegyptiaca et altero(?) (<i>áthúзва</i>)	1,4
	46. (Witsius) In Symbol(um) et ora(ti)onem	2,10
	47. (Witsius) Oeconomia Foeder(um)	1,10
(70)	48. (Witsius) Meletemata Lejd(ensia) (<i>A két utóbbi tétel mellett:</i>) pro ch(...?)de(?)	1,10
	49. Vossii Rhetorica (<i>áthúзва</i>)	0,5
	50. Allingae Erotemata cum alio libro n(em)pe(?) Disquis(itionis) critica (<i>fölötte:</i>) o(mn)ia s(ine?) ch(arta?)	–,9
	51. Trigland pro perfectione (<i>áthúзва</i>) S. S.	–,5
	52. Disserta(ti)ones Sub Vittring(a) Roël	–,6
(75)	53. Voëtii Disputa(ti)ones theol(ogicae) (<i>áthúзва</i>)	
	54. Socinus de statu primi h(o)m(ini)s (<i>áthúзва</i>) (<i>ár előzővel együtt</i>)	–,6
	55. Momma Oeconom(ia) Patr(iarcharum) 2 vol. alter inco(m)p(actus)	2,4
	56. Platina de Vita Pontific(um) (<i>áthúзва</i>)	–,10

	57. Cave minist(er) J(esu) Christi	–,6
(80)	58. Horrnbeck Theol(ogia) Practica 2 vol.	1,18
	59. Cocceus ad Titum inco(m)p(actus)	
	40. (!) Junii opera anal(ytica) 1. Tom.	
	41.(!) V(an) d(er) Meulen de Veri(ta)te Rel(igionis) (ár előző kettővel együtt)	–,8
	42.(!) Langius de annis Christi	–,5
(85)	43.(!) Disserta(ti)ones variorum sub Volder	–,9
	44.(!) Stephani Diction(arium) Histor(icum) Poët(icum) (áthúzva)	–,5
	45.(!) Calepinus 9 Linguarum	–,11
	46.(!) Leusden Clavis Heb(raica) V(eteris) T(estamenti)	
	47.(!) Philolog(us) Hebraeus	
(90)	48.(!) (Philologus) Hebraeo mixtus (ár előző kettővel együtt)	2,10
	(Philologus) Hebraeo graecus	–,15
	49.(!) Hejdani Corpus theol(ogiae)	1,16
	50.(!) Sontagii Tituli Psalmorum	–,14
	51.(!) Cluveri Histor(ia) univers(alis) (alatta:) donum D(omini) Pisonis	
(95)	52.(!) Röel ad Ephes(ios) cum Math() com(mentario) Titum	2,4
	5(!) (Röel) De Na(tur)a Maturi(tate) (áthúzva)	–,16
	53.(!) V(an) Til Zoolog(ia) in (...) (áthúzva)	1,10
	54.(!) Disserta(ti)ones in (...) (alatta:) supra habent(ur?) (áthúzva)	1,–
	55.(!) (üres)	
	56.1 Cocceus in Cant(ica) Apoc(lypsin) Philip(penses) 1 vol.	
(100)	56.2 (Coccejus) In Joh(annis) evang(elium) et Colos(senses) 1 vol.	
	56.3 (Coccejus) in Epist(olam) (ad) Rom(anos) 1 vol.	
	56.4 (Coccejus) Hebreos et in Evang(elium) Joh(annis)	
	56.5 (Coccejus) (ad) Galat(as) Ephes(ios) et Juda(eos) 1 vol.	
	56.6 (Coccejus) in Timot(heum) utriusque et Tit(um)	
(105)	56.7 (Coccejus) Sanhedrin et Maccot	

	56.8 (Coccejus) Quaest(ionum) et Resp(onsionum) Juda(icarum)	
	56.9 (Coccejus) in ultima Mosis 1 vol. cum comme(n)tario in Psal(mos) et 12 Prophet(as) Min(ores) (<i>ár együtt 1–9</i>)	7,–
	Lampe in Psal(mos) 45	2,8
	Vittringae Observ(ationum) 2 Tom.	6,–
(110)	57. H(enrici) Altingii theol(ogia) elenctica donu(m) B. Gassendi c(ontra) Cartes(ium) donu(m) ejusdem	
	58. Varia Critica Philo(lo)g(ica) (...) de (Psalmo?) LXXV. Hotting(eri) de in(...) cum(?) de Utero (Aurorae, hoc est ... ad locum) Psalmi (CX)	
	5 Stif. Typogr(aphus) comp(actor) 6	
	59. Balduinus Valeus in Evang(elia) et Acta	4,–
	60. Ora(ti)o Perizon(ii) (...?)	–,9
	61. Braunii Systema elen(cticae) s(ive) foed(erum)	
(115)	62. Ciceronis o(mn)ia opera donum ejusdem (<i>áthúzva</i>)	
	(A 188. oldal üres lehetett, láthatóan utólag jegyezte be ezeket a tételeket:)	
	Gulichii Compend(ium) (librorum) Prophet(icorum)	–,14
	Homil(iae) Til Fragment(a) et Alpha(betum?) (<i>alatta:</i>) cum compactione	–,13
	Victtichii(!) Disserta(ti)ones (Wittich) Consensus Veritatis	
(120)	(Wittich) Pacifica (Wittich) Ejusd(em) defensa (<i>ár a négy kötet együtt</i>)	1,16
	Hejdanj de origine erroris	–,18
	Cameron Myrothecium	
	Mornei Myster(ium) iniq(uitatis) (<i>ár az előzővel együtt</i>)	–,8
(125)	Golani(?) (<i>olvashatatlan</i>)	–,19
	B (<i>olvashatatlan</i>)	
	Histor (<i>olvashatatlan</i>)	–,16
	Hamerstede Triumph(us) (ecclesiae)	
	Junii (Sacra) Parallela	
	Streso in 7. et 8 (Caput Pauli ad) Rom(anos) (<i>a három utóbbi együttes ára</i>)	–,7

(130)	Glassii Philologia editi 1725	fl. 3. 8 gr.
	exempl(ar) 1 Tal. 20 gr. lig. 12.	4,13
	Stockii Lexicon editi 1717	4,-

In 8-vo_(189. oldalon folytatva az eredeti jegyzéket)

	1. Grammat(ica) Alting(ii) Hebr(aica) etc. 1717	2,-
	2. Thesaurus Buxtorf(i) Gram(maticus) 1663	1,14
	3. Lexicon Buxtorf(i) Hebr(aicum) A(nno) 1710	1,14
(135)	4. Bythneri Lyra Davidis	1,4
	5. Schiccharidi Grammat(ica) et Danei donum (...?)	
	6. Logica Claub(ergiana) Flend(eri) <i>(későbbi kézzel:)</i> alio domino dedi <i>(áthúзва)</i>	1,4
	7. Logica eadem A(nno) 1712 <i>(későbbi kézzel:)</i> dedi <i>(áthúзва)</i>	1,4
	8. Logica eadem A(nno) 1703 <i>(későbbi kézzel:)</i> dedi <i>(áthúзва)</i>	-,16
(140)	9. Logica eadem edit(us) 1712 <i>(későbbi kézzel:)</i> teneo	-,16
	10. Ars cogitandi sive logica 1702	-,12
	11. Sejbald Colloq(uia) Germ(anica)	-,13
	12. Grammatica belgica idem <i>(áthúзва)</i>	-,3
	13. Golii Gram(matica) Graeca Gemina	-,5
(145)	14. Rosarium viduae Francfor(di)	2,-
	15. Ruschat Gram(matica) Hebr(aica) <i>(későbbi kézzel:)</i> cum Ch(arta?) pura	-,16
	16. Biblia Hebrai(ca) v(an) Hoogt	10,-
	17. Testament(um) Graec(um) optim(a) edit(io)	2,10
	18. Melchioris cum analys(is) Lampe	1,2
(150)	19. Lampe Histor(ia) Sacra	1,-
	20. Russenius plenior A(nno) 1703	2,10
	21. Psalterium Hebraicum (...) lingvam <i>(áthúзва)</i>	-,3
	22. Aphorismi Th(eologiae) N(aturalis) Cl(arissimi) Honerti <i>(későbbi kézzel:)</i> cum Ch(arta?) pura	-,17
	23. Medulla Marckii 1705	-,8
(155)	24. Godvin Mos(es) et Aaron 1723 <i>(fölkötte:)</i> 2 Tom.	3,14
	25. Godvin itidem(?) cum Regum	-,6
	26. Coccei Foedus 1691	-,8
	Idem <i>(olvashatatlan)</i>	-,2
	27. Petavii R(ationarium temporum) 1710	2,2

	28. Biblia Latin(a) Hannov(eri) 1715	2,10
(160)	29. Bibliorum hung(aricarum) compactio	1,10
	30. Ursini catechesis (<i>áthúzva</i>)	
	31. Cotteri Revela(ti)ones (<i>áthúzva</i>)	
	32. Hoornbeck Socin(ianismi) confut(atio) (<i>utóbbi három együttes ára</i>)	–,16
	33. Lati Historia univer(salis) 1653	–,6
(165)	34. Augustini de Civitate (Dei) 2 vol.	–,2
	35. Ejusdem Enchiridion	–,1
	36. Tursellini Histor(ia) 1718	1,6
	37. Rodolphi Catech(esis) Palat(ina) 1723	1,–
	38. Clavis Homerica (<i>áthúzva</i>)	–,6
(170)	39. Volder Exercita(ti)ones	1,9
	40. Hulsii Syst(ema) th(eologiae) (...) (<i>áthúzva</i>)	
	41. Momma ad Romanos	
	42. Spanhemii Geograph(ia) 9	
	43. Durrein(?) Melchisedek (<i>utóbbi négy együttes ára</i>)	–,7
(175)	44. N(ovum) Test(amentum) Bezae Grae(ce) et Lat(ine)	–,3
	45. Bellii Antiquitates Rom(anarum) incomp(actus)	–,6
	Compactus idem simul ad Kimpingio	–,6
	46. Taylor Christus revel(atus)	–,12
	47. Tileus (S(eptimus) Severus et Berniera)	–,9
	48. S(eptimus) Severus et Berniera comp(actus) simul p(ro)	–,6
(180)	49. Grotius de jure belli (<i>áthúzva</i>)	
	50. Erasmi copia verborum (<i>utóbbi kettő együttes ára</i>)	–,6
	51. Europae Gesta(rum) in compact(us)	
	52. Leusdeni(?) compend(ium) Graec(ae) (<i>áthúzva</i>)	
	53. Sandii Histor(ia) (<i>áthúzva</i>)	
(185)	54. Kimpingii(!) Antiq(uitatum) R(omanarum) incomp(actus) (<i>utóbbi három együttes ára</i>)	–,9
	55. Examen Ferrarien(ses) Pharma(copolas) (<i>áthúzva</i>)	
	56. Relandi Imago Princip(is) (<i>utóbbi kettő együttes ára</i>)	–,8
	57. Vacca rufa (<i>áthúzva</i>)	–,9
	58. Slejdani de statu relig(ionis)	–,2
(190)	59. Riveti Critica sacra (<i>áthúzva</i>)	
	60. Voetii Asketica (<i>áthúzva</i>) (<i>utóbbi kettő együttes ára</i>)	–,4
	61. Rittangelus incomp(actus) 10 comp(actus)	–,18

	62. Burman(i) Pietas	–,7
	63. Grotius de Verit(a)t(e) Rel(igionis) incomp(actus) 8	–,12
(195)	64. Rhuschat Gram(matica) cum al(iis)	–,7
	65. Vittring(a) animadvers(iones) in M(ethodum) Conc(ionandi)	–,8
	66. Huetii Demonstra(ti)o evang(elica)	1,18
	67. Biblia (...) LXX	2,2
	68. Synopsis Prof(essorum) Lejdens(ium)	
(200)	69. Hoornbeck Instit(utiones) theol(ogicae) <i>(utóbbi kettő együttes ára)</i>	–,4
	70. V(an der) Vaeyen theol(ogicae) Ex(ercita)ti(ones)	
	71. Prodromus Danielis <i>(áthúzva)</i> <i>(utóbbi kettő együttes ára)</i>	–,9
	72. Phoedrus Schefferi <i>(áthúzva)</i>	
	73. Senecae opera <i>(áthúzva)</i>	
(205)	74. Svetonius cum not(is) variorum <i>(áthúzva)</i> <i>(utóbbi három együttes ára)</i>	–,9
	75. Crucii Epistolae <i>(áthúzva)</i>	
	76. Gronovi Suplem(entum) Predicationis	
	77. Francii Eloquentiae ex(terioris) <i>(utóbbi három együttes ára)</i>	–,9
	78. Vri(e)s de natura Dei <i>(áthúzva)</i>	
(210)	79. Pasor (Lexicon) Graeco-Lat(inum) <i>(áthúzva)</i>	
	80. Dictionar(ium) belg(ico) lat(inum) <i>(áthúzva)</i> <i>(utóbbi három együttes ára)</i>	–,4
	81. Fragme(nta) de Volder	–,4
	82. Val(lei) Paterculus	–,7
	83. Machiavel(li) Hist(iae) Florent(inae) <i>(áthúzva)</i>	
(215)	84. Slejdan de Relig(ionis) <i>(áthúzva)</i>	
	85. Chronicon Carionis <i>(áthúzva)</i> <i>(utóbbi három együttes ára)</i>	–,11
	86. Schmitzii Compend(ium) Med(icinae) donum	
	87. Cl(audius) Galenus de Sanitate tuenda <i>(áthúzva)</i>	
	88. Horstius de cadav(eribus) bis <i>(áthúzva)</i>	
(220)	89. Liber med(icinae) Italice <i>(áthúzva)</i> <i>(utóbbi három együttes ára)</i>	–,10
	90. Buxtorfii Synagoga Jud(aica) ed(iti) 1661	–,10

	91. Magiri Philosoph(ia) Perip(atetica) (<i>áthúzva</i>)	
	92. Cicero de officiis Gronov(ii) incomp(actus)	
	93. Cocceus de Foedere incomp(actus) (<i>áthúzva</i>) (<i>utóbbi három együttes ára</i>)	–,4
(225)	94. Phaedri Fab(ularum) cum ver(sione) Gal(lica) Belg(iae?) et notis. 1694. Fran(equerae) donum (<i>áthúzva</i>)	
	95. Europae gest(arum) a pace Pyrenaea (<i>alatta:</i>) in fol. 5 (<i>áthúzva</i>)	–,8
	96. Synopsis Gurtleri donum Bleau liga(tur)a <i>áthúzva</i>)	–,3
	97. Grotius de Verit(a)te Relig(ionis) Clerici n(otulis) cum sup(...)	–,14
	98. Cicero de officiis incomp(actus) cum aliis comp(actis)	
(230)	99. V(an der) Wayen Epistola contra Spanhem(ium) incomp(actus)	–,3
	100. Cuperi Paratitla incomp(actus) (<i>áthúzva</i>)	–,3
	101. Puffendorf Introductio (ad historiam) Europ(aeam)	1,–
	102. Welleri Grammatica Gr(aeca)	–,3
	103. Puffendorf iterum 1703	1,5
(235)	104. Coccei Foedus et Lud(us) Ex typ(opgraphia?)	–,5
	105. Logica Burgersdici	–,3
	106. Otrokotsi Irenicum	–,2
	107. Libenicus Eques Polon(us)	–,2
	108. Lactantii opera	–,16
(240)	Francii (...)rachs(?) Perizonii	–,5
	Dousa et V(elleius) Paterculus	–,6
	Buxtor(f) de abbreviatur(is)	
	Selden de Diis Syris	–,11
	Kippingii antiquit(ates) Rom(anarum)	
(245)	Voetius compend(ium) juris	
	Vossii Gram(matica) Graeca (<i>utóbbi három</i> <i>együttes ára</i>)	–,10
	Ursini Analecta sacra	
	Arboretum biblicum	
	Arboreti continuatio (<i>utóbbi három együttes ára</i>)	2,16
(250)	Testamentum Syriac(um) et Graecum	1,12
	Francii Poemata et ora(ti)ones	

	Clericis Notae criticae (<i>utóbbi kettő együttes ára</i>)	1,8
	Vitringa Vita Sp(irituali) et Vitsius	1,-
	Turselini Epit(ome) Hist(oriarum)	-,15
(255)	Ciceronis orat(ti)ones selectae	-,16

In 12-mo majori et minori

	1. Curcell(aei) Test(amentum) Graec(um) 1658 Elz(evier)	-,16
	2. Pasoris Manuale Graecum 1656	-,5
	3. Pagnini Psalter(ium) Hebr(aicum) Basil(eae) 1648	-,14
	4. Claji Grammat(ica) Germ(anica) edit(io) 11-ma	-,9
(260)	5. Erasmi Colloquia 1660	-,4
	6. Hornii Dissert(ationes) Hist(oricae) Polit(icae)	
	7. Arca Noë	
	8. Orbis Polit(icus)	
	9. Orbis imper(iorum)	
(265)	10. Arca Mosis	
	11. Histor(iae) natural(is)	
	12. Ulyssaea	
	13. Bethlenius cum annexis de Polonia (<i>áthúzva</i>)	1,10
	14. Idem Amstel(odami) 1664	1,-
(270)	15. Velthusii Usus ra(tio)nis in theol(ogia)	-,2
	16. Bellarminus enervatus	-,2
	17. Cicero de officiis	-,3
	18. Novum Test(amentum) Lat(inum) donum D(omini) Ros.	
	19. Florus Minellii	-,3
(275)	20. Aptoni Progymn(asmata)	
	21. Julius Caesar	
	22. Wassenb(erger) Panegy(ici) (<i>áthúzva</i>)	
	23. Grotius de religione (<i>utóbbi négy együttes ára</i>)	-,6
	24. Cornel(ius) Nepos et Hartus Gronius	
(280)	25. Ovidii opera o(mni)a (<i>utóbbi kettő együttes ára</i>)	-,4
	26. Lavaterus de spectris	-,7
	27. Hornii Orbis polit(icus)	
	28. Histor(ia) belg(icorum) tumult(uum) (<i>utóbbi kettő együttes ára</i>)	-,5

	29. Pasoris manuale Auctum pr(aeter) V(eteris) T(estamenti) 1672	
(285)	30. Aptonii Progymnas(mata)	
	31. Amesius contra Remonst(rantes) (<i>utóbbi három együttes ára</i>)	–,6
	32. Heinsius Poemata	
	33. Terentius	
	34. Horatius (<i>utóbbi három mellett:)</i> Dona D(omi)ni C. Zoatmaat	
(290)	35. Confessio belg(ico)-graec(o)-lat(ina)	–,2
	36. Psalmi Rythm(ice) Latine	–,2
	37. Hornii Hist(oria) Eccl(esia)stica	
	38. Vollebii compend(ium) th(eologiae)	
	39. Capellus de Liter(arum) Hebr(aicarum)	
(295)	40. Witsius de Ep(isto)lis Apoc(alypticis) (<i>áthúzva utóbbi négy együttes ára</i>)	–,10
	41. Thomas a Kempis	
	42. Buchanani Poëm(ata)	
	43. Gerhardi Medit(ationes) (<i>utóbbi három együttes ára</i>)	–,7
	44. Spanhem(ius) de Contovers(iis)	
(300)	45. Bellarm(inus) de arte mori(endi) (<i>áthúzva</i>)	
	46. Gejerus de luctu Hebr(aeorum) (<i>utóbbi három együttes ára</i>)	–,5
	47. Bona manud(uctio) ad coelum (<i>áthúzva</i>)	
	48. N(ovum) T(estamentum) Graecum antiq(uus) Elzev(ier)	
	49. Cocceus de aphesi paresi	
(305)	50. Drexelius de aeternit(ate) (<i>utóbbi négy együttes ára</i>)	–,7
	51. Phaedri Fab(ularum) Fran(equireae) 1700 donum	
	52. Tacitus Boxhornii donum	
	53. Methodus Concion(andi) Fillii(!) et Wayen	–,8
	54. Gerhardi Meditat(iones) Lipsiae 1717	–,12
(310)	56.(!) Senacae opuscula	–,1
	57. Persecu(ti)o Bohemica	–,2
	58. N(ovum) T(estamentum) Graecum Leusden 1701	–,7
	59. Ethica Geulincs Flenderi cura 1709	–,24
	60. Cocceus de Babyлоне et Eccl(esi)a etc. donum	

- (315) 61. Cocceus Hejd(ri)ch Pri(marius?) de(...) de Sabbatho deest
ligat(ura) -5
62. Slejdani 4 Monarchiae cum n(otis) Hornii -3
63. Huetii Censura Cartesii incomp(actus) -1
- (Id est V(an der) Wayen de n(ume)ro 7 et Epistola
ejus contra Spanhem(ium)
Cuperi Paratitla et hic Slejdanus ac Huetius simul
Stif. 16)

Mai lelőhelye: Kolozsvár (Cluj Napoca, Romania), Protestáns Teológiai Akadémia Könyvtára, MSS 67.: *Album pro consignandis raritatibus in peregrinatione occurrentibus ... a Johanne Lucas Borosnyai ... A(nn)o 1721 diebus 7bris, Cibinii in Transylvania parari jussum*, pag. 182–199. – Kurta József, könyvtárigazgató tájékoztatása szerint, 2018. október 1-én a kézirat nincsen meg. Az 1980-as évek elején készült, rossz minőségű foto alapján dolgoztunk.

Tulajdonos: Borosnyai Lukács János (1694–1760), Teleki Sándor alumna Frankfurtban és Leidenben (1721–1726), hazatérve Nagyenyeden, majd Székelyudvarhelyen tanár (Színnyei I. 1249–1250).

Megjegyzés: A könyvjegyzék a 183. oldalon kezdődik, ám a folio méretű könyvek pótlása(?) a jegyzéket megelőző üres oldalon történt (pag. 182). Borosnyai Lukács a könyveket a tanulmányi évei alatt vásárolta, köttette, de az utólagos bejegyzésekből sejthetően, a köttetést hazatérve, Erdélyben is folytatta.

KtF VII. 11. (*fedő mai lelőhely jelzettel, az eredetiről készült fotó alapján*)

23 1726 körül Cserei Mihály könyveinek jegyzéke

Könyveim Regestruma mind a melljek a Brassai Ládámba vadnak, mind
penigh a melljek ide haza Ajtán velem vadnak.

1. Drexellius
2. Öreg Decretum
3. Dictionarium verborum et Historiarum
4. Horologium Principum
5. Mizlad Antal orvos könyve
6. Hármás Historia

7. Kertész könyv
8. Institutio Joannis Calvini
9. Livius Historicus 2.
10. Ursinus Theologiaja
11. Augustini opera
12. Philosophia Kekhermann
13. Herodotus
14. Sphinx
15. Egi fekete bőrben varrot magam könyvemben való munkaim
16. Tholnai Kalauzza
17. Seneca
18. Papai orvosságos könyve
19. *Cserei átugrotta a számozáskor a 19. számot.*
20. 21. Két kis soltaros könyv
22. Quintus Curtius 2. egik Deák, másik magyar
23. Szakács könyv
24. Baromius Verulanius
25. Makkovii Theologia
26. Juvenalis
27. Vendelinus 2. egiek Deák, egiek magyar
28. Sz. Irás Historiaja
29. Mars Germanicus
30. Persecutiones Ecclesia Bohemicae
31. Sambucus
32. Alciatis cum Aesopi Fabulis
33. Sententialis
34. Ars Heraldica
35. Theologia Amesii
36. Historia Ecclesiarum Transylvanicarum
37. Didacus Savedra
38. Georgii Hornii Historia Ecclesiastica
39. Manuale Politicum
40. Joannis Thaddaei Conciliatio Locorum Biblicorum
41. Confessio Helvetica
42. Keskeny ut
43. Szent Janos Jelenese magyarazattia
44. Historia universalis Henrici Breveri
45. Philippi Melanctonis Apologia
46. Cariclia Historiaja

47. Mathias Collinus
48. Adolphi Brachelii Historia universalis
49. Ejusdem Authoris Historia
50. Compendium operis Tripartiti
51. Magyar Biblia 2.
52. Lelki Balsamom
53. Meditationes Gerhardi 2.
54. Sententionalis
55. Cornelius Tacitus
56. Soltaros könyv menyei tárhazzal egiüt
57. Origo Nationis Hungaricae
58. Theologia Pacifica
59. Breviarium Politicorum
60. Eló kenyér
61. Diaphanes Scotodolus
62. Plinius Secundus
63. Impressum
64. Dictis Cretensis cum commentariis Julii Caesaris
65. Lelki bölcseségre tanito oskola
66. Praxis pietatis 2.
67. Fejer irhaba kötve magam irasim
68. Ezüst kapcsos Deák Biblia
69. Commenius
70. Cynosura Juris Prudentiae
71. Dictionarium
72. Decretum Approbata Compilata egi Corpusban
73. Mathaei Christiani de 4. Monarchiis Historia
74. Istvanffi Historiaja
75. Egi sárga börben varrot magam munkaim
76. Egi sárga börü könyvbe magam irta Erdelyi Historia
77. Decretum Compendiuma
78. 79. Tizenkét elmélkedesek, egik Deák, másik magyar
80. Flavii Josephi Historia
81. Bonfini Historia
82. Beniaminis Vodroffe Examen examinis
83. Refutatio 15. Dilemmatum Kettö
84. Bellator Pacificus
85. Pax sepulcri
86. Thalamus nuptialis Electoris Bavariae

87. Collis Face Junonia ardens
88. Vectigal Transylvanicum
89. Volter kirali Historiája
90. Meta Mikesiana
91. Eginéhany Tyrnaviense kalendariumok
92. Dissertatio Metaphisica de Cultu Rationali
93. Orationis de Liberata Vienna
94. Austriaca Austeritas
95. Continuatio ejusdem
96. Kemény és Mikola Familiak genealogiaja
97. Annotatio de Hippica
98. Regulamentum militare
99. Procuratorok Historiaja
100. Groff Apor Istvan Batyam Funebri oratioja
101. Válcság titka
102. Bethlen Elek és Mikes Mihali funebri oratioja
103. Res memorabiles Hungariae
104. Liber selectiorum Carminum
105. Magam munkaja
106. Responsa non responsa
107. Vulgata Biblia
108. Fel serdült keresztvény
109. Eutropius, Marcellus
110. Terentius Christianus
111. Centuria colloqui
112. Harom reszben foglaltatott könyvecske
113. Lessus Sacri Sanctorum
114. Organum Aristotelis
115. Logica Kekhermanni
116. Professiones Scholastica Pauli Lisznyai
117. Origines Hungarica
118. Petri Castalii Pegma
119. Rudimenta
120. Tractatus historico Politicus
121. Vestibulum Lingvae Latinae
122. Poncianus
123. Novum Testamentum Graecum
124. Novum Testamentum Latinum
125. Joannis Barclaii Satyricon

126. Eobanus Hessus
127. Balthasaris Cellarii Politica
128. Kemeny Janos Historiaja
129. Lusus symbolicus
130. Török birodalomrol énekes Historia
131. Graeca Erotemata
132. Fejer Tablaju Deák Biblia
133. Templum Pacis
134. Plutarchi moralia
135. Brevis norma
136. Virgilius Xtianus
137. Nagi Atyam Cserei Mihali irasai
138. Deák és magyar Cathecismus
139. Rövid igazgatás az Erdelij törvényről
140. Philippi Melanchtonis Epigrammata
141. Dissertatio Juridica
142. Oratoria
143. Menyei lakó Ház
144. Catonis Disticha
145. Seneca Christianus
146. Apologia pro Ecclesiis Reformatis
147. Orationes Heroica
148. Titulare
149. Scripta Theologica
150. Libellus Repudii
151. Pacis Tractatus Turcae, Caesaris, Moschovitarum
152. Veritas declarata
153. Pauli Ritter fata
154. Cloppenburgii Volebii Theologia
155. Kincses Tárház
156. Corona Virtutum
157. Philosophia Sylvani
158. Becherus
159. Amesii Synodalia Decreta
160. Lisznyai Magyar chronica
161. Elegantiae Aldi Manutii
162. Calendarium oeconomicum perpetuum
163. Pentas elegiarum
164. Lusus Allegorici

165. Catullus Tibullus Propertius egiüt
166. Logica. Oratoria.
167. Inscriptio Cathechesios
168. Theses de S. Trinitate
169. Enchiridion Precationum
170. Phrases Manutii
171. Enchiridion oratorium
172. Institutio Justiniani 2.
173. Martialis Epigrammata
174. Virgilii Aeneidos
175. Logica Buzinkai
176. Historia Sulpitii
177. Tüzes oszlop
178. Philosophia moralis
179. Edmundus Campanus
180. Rudimenta Rhetorica
181. Geographia Cluverii
182. Geographia Golnicz
183. Sodalis Augustus
184. Apologia Otrokocsi
185. Dialectica Rami
186. Pestis Dacica
187. Arithmetica
188. Speculum Politicum
189. Exercitationes oratoriae
190. Suetonius
191. Justinus. Florus egiüt
192. Balassa 2.
193. Flores Indici
194. Thomas Kempis 2.
195. Lelki Tegez
196. Számvető könyv
197. Kitonics
198. Summum Bonum
199. Csombor munkaja
200. Ovidii Liber Tristium
201. Schola Salernitana
202. Andreas Fredro
203. Radai Pal Lelki Hodolás

204. Institutiones Aulicae
205. Pax crucis
206. Tizenket Liliom
207. Papisták ujsaga
208. Commentarius Cocceji
209. Csengetyö
210. Monita Lipsii
211. Joannes Decius
212. Sz. Haromság titka
213. A magam jedcző könyvem ebben irtam ki az adossagimat
214. Pax Animae
215. Apologia unitariorum
216. Physica Michaelis Szathmari
217. Concilium Tridentinum
- 217 (!) Pauli Jovii Elogia
218. Forum Poli seu Conscientiae Andreae Vander Muelen
219. Forum Poli sive Conscientiae

Kiadatlan.

Mai lelőhelye: Budapest, Magyar Tudományos Akadémia levéltára, K 103 p. 342-343.

Tulajdonosa Cserei Mihály (1668-1756), történetíró autográf feljegyzése könyveiről.

Megjegyzés:

Cserei könyveinek három jegyzékét közölte az ADATTÁR 16/3. 293-302. (KtF I. 165.; KtF VII. 38, 39.), köztük az 1741. évi feljegyzésekből származót is, megemlítve, hogy a fenti jegyzék ez utóbbi előzményének tekinthető. Kovács Mária azonban arra hívja fel a figyelmet, hogy a két jegyzék nincsen teljes átfedésben, fontos mindkettő ismerete akkor, amikor Cserei könyvtárát rekonstruáljuk. Vö.: Kovács Mária: Cserei Mihály könyvtára (előkészületben *A Kárpát-medence korai újkori könyvtárai* sorozatban).

Cserei olvasmányairól, ezeknek az írói alkotói folyamatra gyakorolt hatásáról Tóth Zsombor több tanulmányban értekezett. Ezek összefoglalóan: TÓTH Zsombor: A kora újkori könyv antropológiája. Kéziratot irodalmi nyilvánosság Cserei Mihály (1667-1756) írás- és szöveghasználatában. Budapest, 2017, reciti (Irodalomtörténeti füzetek, 178.)

KtF -

1754, Bethlenszentmiklós
Bethlen Gergely könyveinek összeírása

Catalogus Librorum Ill(ustrissi)mi D(omi)ni D(omi)ni Gregorij C(omitis)
 de Bethlen in B(ethlen)Sz(ent)Miklos Existen(tium) Anno 1754 Die
 16. Julij recensitorum

- 1mo Herodoti Halicarnassei Historia. Historia Thucydidis eodem Tomo
 2do Calvini Lexicon Juridicum Tomo I. Ejusdem Tomo II.
 3^{tio} Mausolium Regium et Ducum Regni Apostolici
 4to Valerij Maximi Libri Noni cum Notis Variorum Tomus I. Ejusdem
 Tomus II.
 5to Pufendorffi Samuelis Jus Naturae et Gentium T. I. Ejusdem T. II.
 6to Kirchi Adami Friderici Cornu Copiae seu Lexicon Latino
 Germanicum
 7mo Petavi Dyonisij Rationarium Temporum
 8vo Boehmeri Justi Henning(ii) Jus Ecclesiasticum Tomus I. Ejusdem
 Tomus II.
 9no Liber Manuscriptus Tomi 2.
 10. Wojt Jos(ephi) Jacob(i) Gazophilacium Medico Phisicum
 11. Hoffmanni Friderici Medicinae Rationalis T. 3. Ejusdem T. 4^{ti} Pars
 2da. Ejusdem T. 4^{ti} Pars 3^{tia}
 12. Papai Fran(cisci) Dictionarium Latino Hungaricum
 13. Nadudvari Péter Prédikátioja
 14. Grotij Hugonis Jus Belli et Pacis
 15. Forma Processus Judicij Criminalis
 16. Thesaurus Numismatum antiquorum Hollenderiauns(!)
 17mo Annotationes in teologiam Naturales Hanertij
 18vo Huetius Petr(i) Dan(ielis) Demonstratio Evangelica
 19. Ottonis Everardi Notitia Praecipuarum rerum Publicarum Europae
 20. Bod Péter Magyar Lexikonja
 21. Huszti Andreae Juris Prudentiae Tran(sylva)nico Hungarica
 22. Diaeta Novissima Princ(ipum) Stat(uum) ord(inum) Regni
 Hung(ariae)

23. Sylloge Continens Specimina Studiorum Samuelis Gyulai
24. Boehmeri Just(i) Henning(ii) Institu(tiones) Juris Canonici
25. Stapferi Jos(ephi) Frider(ici) Institutiones Polemi T. 4.
26. Nieupoort G. H. Historia Rei Publi(cae) et Imperij Romanorum
27. Brunings Christianus Comp(endium) Ant(iquitatum) Graec(arum) e
Profanis Sacr(is)
28. Biblia Latina V(ulgatae) Editionis
29. Magyar Biblia
30. Biblia Germanica
31. Psal(mi) Germanici
32. Verbotius Illustratus
33. Nieupoort G. H. Antiquitates Romanae
34. Gellij Auli Noctes Atticae
35. Boerhabe Herman(ni) Institutiones Medicae
36. Pomey Fran(cisci) Panth(eum) Mythicum
37. Orbis
38. Slejdani Joh(annis) de statu Relig(ionis) et Rei Pub(licae) Libr. 26.
39. Catullus et Claudianus in eodem Tomo
40. Carl Jos(ephi) Sam(uelis) Ichnographia Praxeos Clinicae
41. Steph(ani) Tôke Institu(tiones) Phil(osophiae) Nat(uralis)
42. Apologia Refor(matae) Relig(ionis)
43. Boerhaave Herm(anni) Aphorismi de Cognoscendis et Curandis
Morbis
44. Liber Germanicus
45. Syntagma Juris Hung(arici)
46. Thomasij Jenkini de Regimine Ecclesiastico (...) primorum Eccl(esiae)
Christ(ianae) Seculorum et Histor(ia) Philo(sophiae) de
Atheismo
47. Hejneccij Joh(annis) Gotl(ieb) Elementa Juris Civilis
48. Harmonia Psal(morum) Davidicorum
49. Lavateri Lud(ovici) de Ritibus et Institutis Eccl(esiae) Tygurinae
50. Carmina Latina
51. Psal(terium) Gallicum
52. Tripartitum Juris Ungarici Tyrocinium
53. Cicero de officijs
54. Vitrarij Philipi Reinhardi Institutiones Juris Publici Romnano
Germanici
55. Pufendorff de officio hominis et Civis
56. Lypsij Justi Monita et exempla Politica

57. Vinnius Arnoldus de Pactis
58. Mundus alter et idem. Ibidem Campanellae Civitas. Solis Poetica.
Item Verulanij Nova Atlantis
59. Idea actionum Juridicarum
60. Lelki Tárház az az Ó és Uj Testámentumi könyvek rövid Summaja
61. Borosnyai N(agy) Sigmond Keresztényi embernek Papi Tisztiról
62. Eutropi breviarium Romanae Historiae
63. Lypsius Justus de Constantia
64. Hejdelbergai Cathecismus
65. Plautus
66. Horatius, Juvenalis, Persius eodem Tomo
67. Terentij Comoediae
68. Liber Gallicus
69. Kempis Thomae de Imitatione Christi
70. Bona Joannis Manuctio ad Caelum

Mai lelőhely: Kolozsvár, Erdélyi Múzeum Lt. Keresdi Bethlen Lt. Nr. 4. Fol 6-7.

Tulajdonosa: Bethlen Gergely (1717-1792 k.), a történetíró Bethlen Farkas unokája - a család monográfusa szerint - közhivatalt nem viselt. Vö. Lukinich Imre: *A bethleni gróf Bethlen-család története.* Budapest, Atheneum, 1927. 533.

KtF -

25

1755 körül

Könyvbejegyzés Madas István könyveiről

Madas Istv(an) fiam számára vett Könyvek
Libri praecipui

1. Synonimus. el adodott 136
2. Virgilius
3. Epist(olae) Ciceronis
4. Fun(damenta) Sty(li) Hejneccii
5. Πάυζη Μότικ(?)
6. Justini Historia Ovidii
7. Cornelius Nepos
8. Geographia (*más kézzel*) Incerto Authore

9. Mappae Geographicae
10. Terentii Opera
11. Ψ Da(ph)nis(?) Eleg(iae)(?) comp. Sensus
12. *kihúzza*
13. Smetius
14. Biblia Hist(oria) Karoli editus
15. Ovidius
16. Eutropius
17. Oratio Ciceronis
18. Oratio Mureti
19. Oratorio Frejeri
20. Körösi Poésis
21. Propria artis cogitandi
22. Harmonias könyv
23. Plinius
24. Hübner Latine editus
25. Németh Grammatica

(innen más kéz írása:)

26. Logica Heineccii
27. Orationes A. Cunei
28. Curtii V^{ti} Opera
29. Orationes Extemp(tatio) Becheri
30. Arithmetica Marothi
  - Principia Sermon(is) Graeci
  - Dictionarium P. Papai
  - Castellionis Dialog(us)
  - Erasmi Planioris(?) A. Coll.
- (35) Franzii Historia A(nim)alium

Mai lelőhely: Kolozsvár, Román Tudományos Akadémia Könyvtára, RMK
 F 72: Szatmárnémeti Mihály: *A négy evangelisták szerint való Dominica*,
 Kolozsvár, 1675 (RMK I 1179) című, rongált bőrkötésű (18. sz.) kötet
 hátsó tábláján, belül.

Tulajdonosa: ifj. Madas István, aki 1746-ban született. E tankönyveket
 1755 után vásárolhatta az apja.

Megjegyzés: A kötet többi bejegyzése:

f. 9 v.: Comparatus est hic liber per possessorem Stephanum
 Madas de N. Szalonta grossis 22dus pro Domesticis in
 Ao 1738 die mensis 28 Augusti

Első táblán: [Madas Ist]ván Házához való ez Könyv ab Ao 1739
(*a név kivakarva*)

Primus filius Stephanus in Nosocomio natus 1741 die die 9na
8br. Obiit Ao sequente die 16ta Augusti.

Secundus filius Steph. Ibidem natus 1744 die 16ta januarii, sed
Ao eodem die 6ta 7bris obiit in Dno

Tertius filius Steph. Natus Ao 1746 3^{tia} Febr.

Quartus Filius Paullus natus 1751 Septembr. Mortuus Ao 1771
die 22 Aug. aetate Ao 20 et mensis

Quintus filius Joannes natus 1755 11ma 8br. Et 16ta sub
obseditate(?) Clar. Profess. Joan. Varjas, D. G. Georg.
Kazay compactor, Sam. Matolcsi mercatoris baptizatus.

Pecsét: Ex libris Alexandri Madass

KtF -

Unitárius intézményi és magánkönyvtárak

(lásd még Adattár 16/2. 29–47.)

Három XVI–XVIII. századi Erdélyben működő unitárius intézményi könyvtárral kapcsolatban maradt ránk jegyzékszerű források.¹ Kettő Kolozsvárt volt, egy pedig Tordán.

A két kolozsvári intézményi könyvtár, a *kollégium* és az *egyházközség* könyvtárának története a korábbi feltételezésekkel szemben csak 1738-ban kapcsolódott össze, amikor a kollégiumi könyvtár mellett helyezték el az egyházközségét is.² A kollégium XVI–XVIII. századi történetében ez ekkor már a harmadik „könyvtár” volt, az egyházközség történetében a „második.” Emellett az unitáriusok fenntartásában működő Szent Erzsébet ispotályban is voltak könyvek. Ezeknek a könyveknek az összeírása a korai időkből, 1591-ből maradt fenn. Nem meglepő, hogy tartalmilag ekkor még egy katolikus templomi kis gyűjteményt látunk a jegyzéken.³

A *kollégium első* könyvtárának – amely az 1560-as évek végétől 1693-ig az óvári iskolában, majd 1693-tól 1700-ig vagy 1716-ig a Szent Mihály templomban működött – két könyvjegyzéke maradt fenn 1684-ből (ezeket most közöljük, alább: Nr. 1. és 2). Már Gál Kelemen is megemlítette ezeket a kollégium történetéről szóló monográfiájában,⁴ létezésük mégis egészen a jegyzékeket rejtő *Fasciculus rerum scholasticarum*-sorozat kutatásáig feledésbe merült. A szakemberek könyves források ismerete nélkül vagy más, tévesen annotált könyves források segítségével alkottak

---

¹ Feltételezésünk szerint a negyedik unitárius intézményi könyvtár, a lengyel unitárius egyházközség könyvtárának jegyzékét készítette el Augusztinovics Pál 1691-ben. Buzogány Áron még az „ekklézsia irományai közt” látta, ma már azonban ismeretlen: BUZOGÁNY Áron: *Augustinovics Pál életrajza, tekintettel a lengyel unitáriusok történetére*. Keresztény Magvető, 1868. 24.

² A kolozsvári unitárius egyházközség könyvtára valójában a kolozsvári magyar és szász unitárius egyházközség közös könyvtára volt, amelyet már – mint „bibliotheca publicát” – az erdélyi unitárius egyház minden tagja használhatott az 1670-es évektől.

³ A jegyzéket kötetünkben az időrendes részben közöljük, a 2. tételként.

⁴ GÁL Kelemen: *A kolozsvári unitárius kollégium története 1568–1900*. II. kötet, Budapest, 1935. 308.

képet a kollégium első „könyvtáráról.”⁵ A *Könyvtártörténeti Füzetekben* felsorolt és az *Adattár-sorozatban* kiadott kéziratok ugyanis – mint az utóbbi évek kutatásai⁶ bizonyítják – valójában nem ennek, hanem az egyházközség első könyvtárának forrásai.⁷

A *kollégium második* könyvtárának – amely 1700-tól 1718-ig a piaci iskolában működött, – 1700-ból származó két könyvjegyzéke közül csak az egyik maradt fenn (ez mostani szövegközlésünkben a 3. tétel). Továbbra sem ismert azoknak a könyveknek a jegyzéke, amelyeket Nagybányai István ajándékozott a kollégiumnak.⁸

---

⁵ SIMÉN Domokos: *Az unitáriusok kolozsvári főiskolájának könyvtára*. Keresztény Magvető, 1877. 193-207.; GÁL i. m. II. kötet. 187-199.; BENCZÉDI PÁI: *A volt kolozsvári unitárius kollégium könyvtárának kéziratáról*. In: *Emlékkönyv Kelemen Lajos születésének nyolcvanadik évfordulójára*. Kolozsvár – Bukarest, 1957. 33-34. (A Bolyai Tudományegyetem Kiadványai I. Tanulmányok); BALÁZS Mihály: *A kolozsvári unitárius kollégium könyvtáráról*. in: *Vigilia* 1990. 850-852.

⁶ BÍRÓ Gyöngyi: *Az unitárius egyházi értelmiség könyvtárai a XVI–XVII. századi Kolozsvárott*. Magyar Könyvszemle, 2000. 131-144., valamint in: Keresztény Magvető, 2000. 35-48.; BÍRÓ Gyöngyi: *A kolozsvári unitárius egyházközség könyvtára a XVI–XVIII. században*. In: *Kolozsvár 1000 éve*. A 2000. október 13-14-én rendezett konferencia előadásai. Szerkesztette DÁNÉ Tibor Kálmán, EGYED Ákos, SIPOS Gábor, WOLF Rudolf. Kolozsvár, 2001. 140-149.; BÍRÓ Gyöngyi: *A kolozsvári unitárius intézményi könyvtárak története a 18. században*. In: *Könyves műveltség Erdélyben*. Szerk.: BÁNYAI Réka. Marosvásárhely, Mentor, 2006. 81-89.; vö. BÍRÓ Gyöngyi: *A kolozsvári Unitárius Kollégium elfeledett 18. századi diákkönyvtárosai*. In: *Könyvek által a világ... Tanulmányok Deé Nagy Anikó tiszteletére*. Szerk. BÁNYAI Réka, SPIELMANN-SEBESTYÉN Mihály. Marosvásárhely, 2009. 73-90.; BÍRÓ Gyöngyi: *Az erdélyi unitárius olvasmánytörténet kutatásának helyzete*. In: *Egyházi gyűjtemények szolgálatában. A gyulafehérvári milleneumi konferencia tanulmánykötete*. Kolozsvár, 2010. 51-58.

⁷ Még az *Adattár*-kötet tévesen „templomi” (és nem egyházközségi!) könyvtárnak mondja ezeket. Ráadásul a tévedésre való figyelmeztetés után is jelent meg olyan munka, amely a 17. század második feléből fennmaradt forrásokat a kollégiumi (és nem az egyházközségi!) könyvtár jegyzékeinek tekinti. MADAS Edit – MONOK István: *A könyvkultúra Magyarországon a kezdetektől 1800-ig*. Budapest, Balassi Kiadó, 2003. 125., 136.

⁸ Erdélyi Unitárius Egyház Gyűjtőlevéltára, Kolozsvár. Jelzete: nincs: Fasciculus rerum scholasticarum n(ume)ro III. ab A(nn)o 1697. januar 1 – 1705. april. 22. pag. 72. Sipos Gábor szerint Nagybányai István könyvei nem a piaci iskolában lévő második kollégiumi „könyvtárba” kerültek, hanem a Szent Mihály templomban ekkor egymás mellett lévő első egyházközségi és első kollégiumi

A *kollégium harmadik* könyvtárának, amely 1722-től az úgynevezett Huszár-házban működött,⁹ két, 1750 előtt készült katalógusa nem maradt fenn.¹⁰

Az *egyházközség első* könyvtárának – amely az 1560-as évek végétől 1716-ig a Szent Mihály templomban működött – az *Adattár-sorozatban* megjelent tévesen (unitárius templominak) annotált forrásai mellett két olyan katalógusát ismerjük, amelyek magánszemélyek egyházközségi tulajdonba került könyveit írják össze (ez utóbbiakat a 4. és a 7. szám alatt találja az olvasó).¹¹

„könyvtárba.” Sipos Gábor kijelentése – mint később ő magától megtudtuk – a szakirodalom téves értelmezésén alapult. Vö.: A kolozsvári Akadémiai Könyvtár Régi Magyar Könyvtár-gyűjteményeinek katalógusa. Catalogul colecțiilor Biblioteca Maghiară Veche a Bibliotecii Academiei Cluj-Napoca. A katalógust összeállította: KOVÁCS Mária, KUSZÁLIK Eszter, SÁNTHA Emese, SIPOS Gábor, SZŐKE Imola. Szerkesztette és a bevezető tanulmányokat írta SIPOS Gábor. Kolozsvár, 2004 (Sapientia könyvek 28.) 364.

⁹ A kolozsvári unitárius egyházközség 1722. január 20-án tartott gyűlésén határozták el, hogy „a Scholaba a Kapu közt Bibliotecat erigalni szükséges...” – A Kolozsvári Unitaria Eklésia Jegyző-Könyve. 1722-től –1733-ig. Lelőhelye: Belvárosi unitárius egyházközség, Kolozsvár. Jelzete: Lit. N. A bibliotéka felállítása után kerülhetek ide a második kollégiumi „könyvtár” könyvei, amelyeket Kolozsvári Dimény Pál plébános 1719. december 16-i számadása szerint egy boltban tartottak. – A Plebania Háztól Piatzi oskolából el vittett Portékákrol 1719. Kézirat. Lelőhelye: EUE GyLvt. (Kolozsvár), jelzete: Reg. A. Fasc. 18. Említi: GÁL *i.m.* I. kötet 202.

¹⁰ A Várfalvi Pálfi Zsigmond püspök által 1737-ben a kollégiumnak ajándékozott kötetekről készült katalógus említése: „Libriq(ue) juxta Catalogum apud Thecarios existentem 15 Junii introducuntur.” – In: Fasc. [rerum scholasticarum] n(ume)ro IV. A(nn)o. 1705. maj. 9 – 1748. apr. 13. 580. Lelőhelye: EUE GyLvt. (Kolozsvár), jelzete: nincs. Említi: GÁL *i.m.* II. kötet 189. A RTA Kvt., Kolozsvár U 63438-63439 jelzetű kötetében olvasható bejegyzés szerint: „Annumerat hunc Librum, inseritq(ue) Catalogo Coetus Unitarior(um) Claud(ipolitani) Georgius Dersi Studiosus. Annô 1744.”

¹¹ 1: *Cathalogus librorum utriusque Arkosini Benedicti, et Francisci ... 1661* (KtF XI. 38.) – 2: *Index Librorum Joachimi Stegmanni ... 1678* (KtF XI. 51.) Ezt említi: JAKAB Elek: *Kolozsvár története. Második kötet, oklevéltárral. Újabb kor. Nemzeti fejedelmi korszak (1540-1690)*, Budapest, 1888. 814.

- 1: *Inventarium librorum in sacristia templi majoris ... 1675. ... consignatum* (KtF VI. 96 (1. része). Adattár 16/2. 29–34.)
  - 2: *Series librorum maximam partem Laurentij Dalnochi* (KtF III. 66. (=KtF VI. 96. 2. része) Adattár 16/2. 34–37.)
  - 3: *Catalogus aliorum librorum ... 1675* (KtF VI. 96 (3. része). Adattár 16/2. 37–41.)
  4. *Regestrum universale bonorum mobilium at immobilium... Adami Franci ... 1676* (KtF III. 32. Adattár 16/2. 41–44.)
- A egyházközség első könyvtárából történt kölcsönzéseket leíró jegyzékeket a *kölcsönző* neve alatt tüntetik fel. – KtF. III. 72. (1677), KtF III. 75. (1680), KtF III. 76. (1680), KtF XII. 37. (1680 körül), KtF III. 94. (1689). Megjelentek: Adattár 16/2. 45–47

Ismereteink szerint 1716, illetve 1718 után mindkét (kollégiumi és egyházközségi) intézményi könyvtár teljes vagy részállományáról készítettek, illetve készíthettek jegyzékeket.¹²

¹² A XVIII. század második felében több magánkönyvtár állománya is a kollégiumi könyvtárba került. 1776 és 1778 között pedig a könyvtárból hiányzó kötetek jegyzékét is elkészítették. Kiadatlan jegyzékeik publikálására itt nincs lehetőségünk. Azonban fontosnak tartjuk megemlíteni őket és megadni, hol találhatóak. – Kmita János könyveinek jegyzékét (?) nem ismerjük. – Említi: Simén *i. m.* 201., Gál *i. m.* II. kötet 189. – Szentmártoni József Gagy Pap Testámentumá(na)k mássa, melyb(en) némely Könyveit Testálja a Kolosvári Collegium(na)k ... (1755) Kézirat. Lelőhelye: EUE GyLvt. (Kolozsvár), jelzete: Reg. A. Fasc. I. 29. – Említi: Simén *i. m.* 201., Gál *i. m.* II. kötet 189. – Tordátfalvi György Könyv Testamentuma (1777) Kézirat. Lelőhelye: EUE GyLvt. (Kolozsvár), jelzete: Reg. A. Fasc. H. 18. – Említi: Simén *i. m.* 201., Gál *i. m.* II. kötet 189. – *Catalogus Libror(um) per se Georg(!) Kőkösi Bib. Collator(um) 1791.* Kézirat. Lelőhelye: EUE GyLvt. (Kolozsvár), jelzete: Reg. B. Fasc. XLVI. 35. – *Copia Catalogi Librorum Ladislai Suki 1791.* Kézirat. Korábbi leelőhelye: EUE GyLvt. (Kolozsvár), jelzete: Reg. B. Fasc. XLVI. 40. Ma már nem található meg az Erdélyi Unitárius Egyház Gyűjtőlevéltárában. – A Suky-könyvtár betűsoros lajstroma. Kézirat. Lelőhelye: a Román Tudományos Akadémia kolozsvári könyvtára (a továbbiakban RTA Kvt., Kolozsvár), jelzete: MsU 1686. – A kézirat valójában nemcsak a Suki-könyvtár kötetének jegyzéke. – *Deficientes Libri et Recutae Bibliothecae sub Georg(!) Markos.* Kézirat. Lelőhelye: EUE GyLvt. (Kolozsvár), jelzete: Reg. B. Fasc. XLVI. 37.

Az *egyházközség második* könyvtárának 1716 és 1738 közötti történetéről szinte semmit sem tudunk.¹³ Nem tudjuk például, hogy hol helyezték el az egyházközség első könyvtárából visszakapott könyveket. Az bizonyos, hogy 1738-ban kapott helyet a kollégium épületében a kollégiumi könyvtár mellett. Egyetlen ma ismert XVIII. századi katalógusa ekkor készült (ez kötetünkben a 9. számú dokumentum). 1800 és 1810 között az egyházközség ezt a könyvtárat a kollégiumnak ajándékozta.¹⁴ A két XVI-XVIII. századi kolozsvári intézményi könyvtár önálló története ezzel véget ért.

A *harmadik* erdélyi unitárius intézményi könyvtár, amellyel kapcsolatban fennmaradtak jegyzészerű források, a *tordai unitárius iskola könyvtára*.¹⁵ Első, XVIII. századi könyvjegyzéke Gaal György véleményétől¹⁶ eltérően nem egyetlen összeírás alkalmával keletkezett: közel ötven éven keresztül ide jegyezték fel az iskola könyvtárába került újabb kötetek címét. A püspöki vizitációs jegyzőkönyvek mellett a

---

¹³ Két, 1738 előtt készített, illetve készíthetett jegyzéke nem maradt fenn. 1. A RTA Kvt. (Kolozsvár) U 63120 jelzetű kötetében olvasható bejegyzés szerint: „Ubi 1720 Dje 24. Jan(uariis) Conscriptio Libror(um) Amplis(simis) Eccl(esi)ae Unit(arianae) Claud(iopolitanae) per nos facta fuisset, jam defuncto Clarissimo quonda(m) Paulo Dimien Kolosvari, in usucapione(m) Libr(um) p(rae)sentem transtuli Paulus Gyergjai” – 2. A kolozsvári unitárius egyházközség 1722. január 20-án tartott gyűlésén elhatározták, hogy „A T. Eccl(esi)a könyveit juxtra Regestu(m) T. Professor Sz. Abrámi ur(am) kezere kell bizni, melyek(ne)k Regestumának edyjike eok(e)g(e)l(me)nel, masika a T. Eccl(esi)anál álljon.,” – A Kolozsvári Unitaria Eklésia Jegyző-Könyve. 1722-től 1733-ig. Lelőhelye: Belvárosi unitárius egyházközség, Kolozsvár. Jelzete: Lit. N.

¹⁴ SIMÉN *i. m.* 189. - Azt a forrást, amely alapján Simén ezt a kijelentést tette, még nem sikerült megtalálnunk.

¹⁵ Három XVIII. századi katalógusa közül egyik sem keletkezett 1762-ben mint ahogyan a következő munkában olvashatjuk. - MADAS-MONOK *i. m.* 125., 187.

¹⁶ Gaal György feltehetően tévesen értelmezte Varga Dénes szavait: VARGA Dénes: *A tordai unitárius gimnázium története*. Torda, 1907. 361., GAAL György: *A tordai unitárius iskola az erdélyi művelődés szolgálatában*. In: Keresztény Magvető, 1996. 205. és ugyanez, ugyanő, In: *Múzsák és erények jegyében. Dolgozatok Erdély unitárius múltjáról*. Kolozsvár, 2001. 77.

rektori számadások segítségével egészen 1780-ig végigkövethetjük a jegyzék történetét.¹⁷

A fenti három erdélyi unitárius intézményi könyvtár alábbi forrásainak megjelentetése mellett meg kell említenünk, hogy anyaggyűjtésünk most sem teljes, és talán később sem lesz az.¹⁸

A kolozsvári kollégium második „könyvtárának” egy,¹⁹ a kolozsvári egyházközség első és második „könyvtárának” több jegyzéke ugyanis még mindig ismeretlen számunkra. Különösen az az egyházközség második „könyvtárával” kapcsolatos új információ méltó a figyelmünkre, amely szerint a XIX. század elejéig fennálló könyvtárnak 1807-ben még tizenöt – pontosabban tizenhat – katalógusa létezett.²⁰ Ma mindössze négyet ismerünk.²¹

---

¹⁷ BÍRÓ Gyöngyi: *A tordai unitárius iskola könyvtárának története a XVIII. században*. Kézirat. A Sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjteményei által szervezett „Egyházi könyvkultúra Magyarországon és Európában a 15. század végétől a 18. század közepéig. Religious Book Culture in Europe and Hungary from the end of the 15th century to the late 18th century” című nemzetközi tudományos konferencián és kiállításon (Sárospatak, 2003. október 1-3.) elhangzott előadás.

¹⁸ Az Adattár-sorozat 16/2-es kötetében található unitárius fejezet bevezetésében jelzett, akkor még közelebbről ismeretlen források közül ma a *Fasciculus rerum scholasticarum*-sorozat első négy kötetében található feljegyzések mellett ifj. Joachim Stegmann könyveinek katalógusát valamint Rajner Márton és Csanádi István kurátorok 1688 és 1698 közötti számadását ismerjük. A kurátori számadással kapcsolatban meg kell jegyeznünk, hogy a Simén Domokos által már idézett könyvvásárlásról szóló két bejegyzésen kívül más könyves forrást nem találunk benne. – „... Anno 1696. Az Colosvari Vnitaria Ecclesia Curatorinak, ugymint Rayner Márton és Csanadi Istvánnak Számado Regestruma, az megh nevezett Ecclesianak bonumirol, mellyek az Inventariumban be vadnak irattatva, in Anno 1688 die 16 Nov(e)mbris ...” Kézirat. Lelőhelye: EUE GyLvt. (Kolozsvár), jelzete: Reg. A. Fasc. E/5. 24., 28.: SIMÉN *i. m.* 196.

¹⁹ A már említett Nagybányai István-féle jegyzékről van szó.

²⁰ „Ekg. (Egyházközség – a szerző) Kolozsvár. Régi levelek Registruma de anno 1807”. Másolat. – Lelőhelye: EUE GyLvt. (Kolozsvár), jelzete nincs.

²¹ A *Registrumban* Fasciculus XIV. jelzettel „No 1-15.” szám alatt a következő címet olvashatjuk: „Az Ecclesia könyvei Catalogusairól.” Annak ellenére, hogy a kéziratcsomóban található kéziratok száma mellett azok címeit a *Registrum* készítője nem tüntette fel, a Fasciculus- és a kézirat szám ismerete mégis lehetővé teszi az egyházközségi tulajdonból elkerült és fennmaradt jegyzékek

1.

1684. augusztus 26.

Feljegyzés a kolozsvári unitárius *kollégium első könyvtáráról*

Insuper h(ab)et Coetus

unu(m) Calepinu(m),

unum Enyedin(um), et

unu(m) Mirabile opus, cui nomen Noë Barkaja,

item T(e)st(ament)um Ungaricu(m),

(5) Terentiu(m) Christianu(m),

Biblia Latina in folio,

Arithmeticam oblongam in duodecimo.

Calepinu(m) item unum in tribus Voluminibus.

Mai lelőhelye: Erdélyi Unitárius Egyház Gyűjtőlevéltára, Kolozsvár.
Jelzete: nincs: *Fasciculus rerum scholasticarum 1626-1693.* II., az 5. számozatlan oldal.

Megjegyzés:

Említi Gál Kelemen: *A kolozsvári Unitárius kollégium története 1568-1900.* II. kötet. Budapest, 1935. 308.

KtF XII. 39.

2.

1684. augusztus 26.

Feljegyzés azokról a könyvekről, amelyeket Michaël Thorotzkaj ajándékozott a kolozsvári unitárius *kollégium első könyvtárának*

Anno 1684 die 26 Augustj conferunt(ur) a Sp(ectabi)li ac G(ene)roso

D(omi)no Michaële Thorotzkaj in usu(m) Scholae

quinq(ue) libris in summa omnia opera Aristotelica,

Primi Voluminis, Pars Secunda;

---

azonosítását. Az Árkosi-jegyzéken ugyanis megtaláljuk a Fasc. XIV. No. 2., a Stegmann-jegyzéken a Fasc. XIV. No. 4. jelzetet. Tizenhat katalógusról beszélünk. ifj. Adam Franck javainak – és ezenbelül könyveinek – összeírása (1676) régi jelzete szerint nem tartozott ugyan a Fasciculus XIV. katalógusai közé, de a *Registrum* egy másik kéziratcsomójában megtaláljuk Fasc. I No 20. jelzettel. Az 1738-ból származó katalógus kéziratán azonban már nincs olyan jelzet, amelynek alapján azonosíthatnánk a *Registrumban*.

Tertium Volumen, Moralem Philosophiam complectens;
Quartum Volumen Physicorum,
Quintum Volumen de Coelis, De generatione et corruptione
Meteologicorum(!) et
Octavum Volumen Metaphysicorum.

Mai lelőhelye: Erdélyi Unitárius Egyház Gyűjtőlevéltára, Kolozsvár.
Jelzete: nincs: *Fasciculus rerum scholasticarum 1626-1693.* II., az 5.
számozatlan oldal.

Megjegyzés:

Említi Gál Kelemen: *A kolozsvári Unitárius kollégium története 1568-1900.*
II. kötet. Budapest, 1935. 308.

KtF XII. 40.

3.

1700. szeptember 29.

Feljegyzés a kolozsvári unitárius kollégium második könyvtáráról

(1700. szeptember) 29. libros coetus quos hactenus Seniores sibi in
Vic[um] succedentes in sua detinuerunt domo, tradidi in manus
D(omi)ni Stephanj Hunyodi reliquor(um) Coetus libror(um) procuratori,
ut e[ss.]ent hi quoq(ue) simul in eadem Coetus theca, quor(um) hic
subjicio nomina.

Libri Aristotelis in quinq(ue) voluminibus,
Calepinus in tribus voluminibus,
iter alter Calepinus in uno Volumine,
Biblia Latina versionis Vatabl: in folio,
(5) alia iter Biblia in duobus Voluminibus,
Testamentum Hungaricum,
Arithmetica oblonga in duodecimo,
Enyedi Latinum
et liber continens Conciones scriptas.

Mai lelőhelye: Erdélyi Unitárius Egyház Gyűjtőlevéltára, Kolozsvár.
Jelzete: nincs: *Fasciculus rerum scholasticarum III.* 1697. január 1 –
1705. április 22., a 74. oldal.

Megjegyzés:

A feljegyzés nem egészen pontos magyar nyelvű fordítását közölte Gál Kelemen: *A kolozsvári Unitárius kollégium története 1568-1900.* II. kötet. Budapest, 1935. 188. Ezt vette át: Adattár 16/2. 47. KtF VIII. 109.

4.

1661

Árkosi Tegző Benedek és Ferenc könyvei

CATALOGUS LIBRORUM Utriusq(ue) Arkosini Benedicti, et Francisci.

In Folio

1. Hug(onis) Grot(ii) Annot(a) in Vet(us) Test(a)m(entum) Exemplaria 2.
2. Biblioth(eca) S(acra) Ravanelli
3. Pauli Jovij Opera o(mn)ia.
4. Annales Eccl(esi)astici Caes(aris) Baronij. Tom. 4, 5, et 6.
5. Hug(onis) Grot(ii) Annot(ationum) In N(ovum) Test(a)m(entum)
6. Liber Politicor(um), Adamo Gonczen Authore.
7. Episcopij Opera Theologica
8. Rom(anae) Historiae Scriptores, Tom(us) terti(us)
9. Lex(icon) Graec(o) Lat(inum) Joh(annis) Scapulae.
10. Nizolius - Thesaur(us) Cicer(onianus)
11. Arist(otelis) Opera Latina.
12. Niceph(orii) Eccles(ias)t(ica) Histor(ia)
13. Ann(aeus) Lucan(us) cu(m) Comment(ario)
14. Joh(annes) Calv(inus) in 12 Prophetas.[*más kézzel:*] Apud D(omi)num Csikfalui(m)
15. Epitome o(mn)ium op(er)um Aurel(ii) Augustini.
16. Plin(ii) Hist(oria) Natur(alis)
17. Petri Martyris Comment(...) in Ep(isto)lam, ad Rom(anos) et, 1, Corinth(ios) [*más kézzel:*] Est apud D. Georgiu(m) Keopeczium
18. Copernic(us), De Revolutionibus Orbium Coelestiu(m).
19. Lex(icon) Graec(o) Lat(inum)
20. Heinsij Exerc(itationum) Sacrae ad N(ovum) Test(a)m(entum).
21. Grot(ii) Annot(ationes) in Evangelia.

22. Comment(aria) Aretij in N(ovum) Test(a)m(entum). [*más kézzel:*] Est apud D(omi)nu(m) Csikfalui(m).
23. [*más kézzel:*] Ex [C]ysta lignea Dom(ini) Franc(isci) Ark(osi) Ego Daniel Arkosi, accepi libros infra notatos Anno 1663. die 28 Junij: Justi Lipsij Stoica Phyl(osophia) Ovidij Nasonis liber Fastor(orum) et omnia opera Historia Micraellij Philosophia, Baronij. Item Georg(ii) Enyedini Expl(icationes)

In Quarto Folio.

1. Biblia Vatabli, cum Annotat(iones) [*más kézzel:*] h(ab)et Guzovius
2. Palatium Eloquentiae.
3. Vorsti(us), in Omnes Ep(isto)las Ap(osto)licas, Comment(aria)
4. Juvenal(is) Comment(ariorum)
5. Biblia Hebr(aica)
6. Petri Lombardi Liber Sententiar(um).
7. Hug(onis) Grot(ii) contra Socin(um) De Satisfactione.
8. Galilaeus, de System(a) Mundi.
9. Bisterfeldi(us) contra Crell(ii) de Uno Deo Patre
10. Joh(annis) Crell(ii) Ethic(a) Christiana, Ar(i)s(tote)l(i)ca p(rae)fixa.
11. Joh(annis) Cluverij Epitome Hist(oriarum) toti(us) mundi.
12. Tertul(liani) advers(us) Haereticos.
13. Joh(annis) Cloppenburch, adversus Joh(annem) Bidellum.
14. Pet(ri) Fonseca, in Metaph(ysica) Ar(i)s(tote)lis.
15. Fascicul(us) n(on) glutinat(us) disput(atio) Variar(arum).
16. Grotij de Satisfactione a Crell(io) Refutat(atio) (Responsio).
[a következő hat tétel más kéz írása:]
17. De Paedobaptismo, Errores in materia.
18. Lyra Prophetica Victorini Bythneri.
19. Episcopii Conciones Belgicae in Joh. XVII. v. 3.
20. Edvardi Poppii Augusta Borta et Consolatio aegrotor(um) linguae Belgicâ.
21. Wtenbogardi conciones Belgicae volum(...) 2.
22. Episcopus contra Heidanum super Catechesi Remonstrantiu(m) Belgice.

In Octavo Folio.

1. Biblia Hung(arica)
2. Taciti Historia.
3. Grot(ii) de Jure belli.
4. Plin(ii) Secundi Histor(ia) mundi.
5. Salustij Opera o(mn)ia.
6. Svetonij Comment(ariorum) Schildij.
7. Distinctiones Philosophicae Castanei.
8. Florus cum Comment(aris) Salmasij.
9. Euripidis Tragoediae.
10. Phylosoph(ia) Moralis Piccolominei.
11. Biblia Hebr(aica) duo Exemplaria.
12. Dionysi(us) de Sublimi g(ene)re Orat(ioni)
13. Pererij in Genes(is) Comment(...) Tom(us) I.
14. Plauti Comoediae, cum Notis Parei.
15. Grammat(ica) Hebr(aica) Buxtorfij.
16. Maximi Tyrij Dissert(ationes) Philos(o)ph(iae)
17. Synagoga Judaica Buxtorfij.
18. Antropologia Sperlingij.
19. Lexic(on) Hebr(aica) Buxtorfij. Tomi duo.
20. Responso Palaeologi p(ro) Racoviensib(us)
21. Manuctio in Viam pacis Josephi Castin et Camil.
22. Herodoti Histor(ia) Lat(ina)
23. Clavis Hemerica.
24. Grammat(ica) Molnaris, Philip(pi) Melanch(thoni) Trop. [...] [*más kézzel:*] Samuel Colosi
25. Guilielmi Blaeu Institutio Astron(omica)
26. Socini Ep(isto)lae ad And(ream) Dudithiu(m)
27. Hermogenis Ars Oratoria Graec(a) et Lat(ina)
28. Tractatus de Spiritu S(ancto) Crellij.[...]
29. Theatru(m) Histor(icum) et Poëticu(m), Ravisij.
30. Biblia S(acra) Lat(ina)
31. Salmasi(us) de Annis Climactericis.
32. Sculteti Idea Dominic(alium) Concionu(m).
33. Diodori Siculi Bibliotheca Histor(ica) [*más kézzel:*] h(ab)et Guzovius.
34. Opera Hesiodi Graec(a) Lat(ina)
35. Magir(us) in Ethica(m) Ar(i)s(tote)lis Comment(iis)
36. Isocratis Orationes et Ep(isto)lae Graec, et Lat(ina)

37. Claudiani Poëtae Opera, Gasp(ari) Barthij.
38. Latini Sermonis observationes (...) Joh(annis) Godscalcij.
39. Ar(i)s(tote)lis Nat(uralis) Ausculta(tion)is lib(ri) VIII.
40. Ciceronis alteru(m) Ep(isto)laru(m) Volumen.
41. Diogenes Laërt(ius) De Vitis Philosoph(orum) Graec(a) et Lat(ina)
42. Titelmanni Logica cu(m) comment(ario)
43. Lactantij Firmiani Div(inarum) Instit(utionum) libri 7.
44. Libanij Sophistae Ora(ti)o ad Julianu(m) Imp(eratorem)
45. Defensio Francisci Davidis, De n(on) invocando Jesu C(hristi) [...]
46. De Jesu Chr(ist)i Invoca(ti)one Disput(atio) Faust(i) Socinis.
47. Natalis Comitum Mythologiae.
48. De Historia Stirpium Comment(ariorum) insignes L. Fuchsi.
49. Euclidis Element(ae) libri XV.
50. De Transsubstantiatione liber Simplicio Verino Authore.
- 60.! De modo Usuraru(m) Liber Claud(io) Salmasio Auctore.
61. Senecae Opera o(mn)ia in Tomis duob(us) Varior(um) notis illustrata.
62. Sleydani Comment(arii) De Statu Relig(ionis) et Reipub(licae)
63. Homiliae in Evangelia D(omi)nicalia Joh(annes) Doctus.
64. Euclidis Elementor(um) libri XIII.
65. Syntaxis Graec(a) Joh(annis) Posselij.
66. Syntagma Historiar(um) Mundi, Joh(annis) Micraelij.
67. Sphaera Joh(annis) de Sacro-Bosco.
68. Institu(tion)es Log(icae) Burgersdicij. [*más kézzel:*] Ego Dan(iel) Ark(osi) accepi Anno 1663 die 28 Junij
69. De Symbolica Aegyptior(um) Sapiencia, Nicola(us) Caussin(us).
70. Epistolae Ciceronis cum Notis P(auli) Manutij
[a következõ hat tétel más kéz írása]
71. Guilielmus Blavi(us) de usu Globor(um).
72. Liber Josuae ad Hebraicam veritatem recognitus Victorini Strigelii
73. Syntagma Historiar(um) Ecclesiae Joannis Micraelii
74. Liber Germanic(us) de Reformatione.
75. Refutatio Summae Controversiarum Horenbeckii. [*más kézzel:*] sine involucris
76. Graeca Grammatica incerto auctore.

In Duodecimo folio

1. Joh(annis) Baptistae Portae Magia Na(tur)alis.
2. De Judice et Norma Controversiar(um) Stegman(ni)

3. Dionisius, De 4 Hominis novissimis.
4. Justiniani Instit(utiones) libri 4.
5. Institu(tion)es Log(ica) Burgersdicij. Exemplaria duo (áthúzva) tria.
6. Lexicon Pasoris.
7. Just(i) Lipsij Manuductio ad Ph(ilosoph)iam Scholastica(m) (áthúzva) Stoicam.
8. Lucanus, de bello, Civili, cu(m) notis Grot(ii)
9. Ovid(ii) Metamorph(oses)
10. Ar(i)s(tote)lis, alior(um)q(ue) Problemata.
11. Burgersdicij Instit(utionum) Metaph(ysicarum) libri duo.
12. Wegeti(us), de Re militari.
13. Terentij Comoediae cu(m) Notis Thomae Farnabij.
14. Apolegetic(us) eor(um), q(...) Hollandiae Westfrisiaeq(ue) etc. etc.
15. Ludovic(us) Vivis, de Veritate Fidei Christianae.
16. Eilhardi Lubini Clavis Graecae Lingvae.
17. Aristophanis Comoediae XI Graec(a), et Lat(ina)
18. Toti(us) Belgiae Descriptio, Auctore, Lud(ovico) Gvicciardino.
19. Sennertus, Epitome Na(tur)alis Scientiae.
20. Martialis Epigrammata cu(m) Notis Farnabij.
21. Itte(m): Burgersdicij Instit(utionum) Metaph(ysicarum) libri duo
22. Syntaxis Mirabilis Tholossani
- 33.! Marci Zuerij Boxhornij Orationes Varij arg(umen)ti.
34. Joh(annis) Combachij Physica
35. Liber Psalmor(um) Graec(a), et Lat(ina)
36. Canon Trianguloru(m).
37. Geographia Generalis Varenij.
38. Forstnerij Austrij ad Cor(nelium) Tacitu(m) Notae Politicae.
39. Harvei Exercita(tion)es De G(ener)a(ti)one A(nim)alium
40. De Incredibilib(us) Historijs, cu(m) Notis Cornelij Tollij.
41. Cornelij ab Hogelandae, de Dei Existentia.
42. Institu(ti)o Relig(ionis) Christianae.
43. Preces Sacrae ex Psalmis Davidis. Per Petr(um) Martyr(..)
44. Horatij Poëmata cu(m) Annot(ationibus)
45. Alstedij Metaphys(icae)
46. Mores et ritus o(mn)ium Genti(um), Joh(annis) Boëmi, duo Exemplaria.
47. Philostrat(us) De Vita Apollonij Tyanei.
48. Sulpitij Severij Historia Sacra.
49. Lucreti(us) de Rerum natura.

[a következő három tétel más kézzel:]

50. Thesaur(us) phrasiu(m) Poëticaru(m)
51. Flores Doctorum pene o(mn)ium authore Thomae Hibernico.
52. Diatriba Steph(ani) Curcellaei de esu sanguinis.

In decimosexto folio.

1. Verulamij Historia Vitae et Mortis.
2. Cluverij Geographia.
3. Apulejus.
4. Respublica Hollandiae et Urbes
5. Virgilij Opera omnia.
6. Justini Epitoma Histor(iarum) Philippicaru(m).
7. Cluverij Introductio in Geographia(m).
8. Ciceronis Ep(isto)lae Familiares *[más kézzel:]* Samuel Colosi.
9. Jonstonij Historia Civilis et Eccl(esi)astica. Exemplaria duo.
10. Hypocratis Aphorismi Graec(a), et Lat(ina)
11. Ciceronis Offic. lib. 3.

[a következő hat tétel más kézzel:]

12. Ovidii Opera omnia. *[más kézzel:]* Samuel Colosi [h(ab)et]
13. Institutiones Justiniani
14. Lipsii Politica.
15. Tabulae sinuum tangentium, secantium
- 16 Cicero de Officiis [...]
- 17 Ambrosium Lobwasser Psalmi Germ(anicus)

[más kézzel:]

Hic catalogus librorum [e] conscriptus a D(omi)no Valentino Szent Martoni, me et [...] Balthasare Rakoszino Rectore p(rae)sent[...] a(nn)o 1661 die 25 Novembr(is)

Mai lelőhelye: az Erdélyi Unitárius Egyház Gyűjtőlevéltára, Kolozsvár.
Jelzete: nincs.

Tulajdonosa: a kolozsvári unitárius egyházközség.

Megjegyzés:

Árkosi Tegző Benedek (?, 1630? - Kolozsvár, 1661)²² a kolozsvári unitárius kollégiumban tanult.²³ 1651-ben az oderafrankfurti, 1653-ban a leideni egyetemre iratkozott be.²⁴ 1654-től a kolozsvári unitárius kollégium lektora.²⁵

Testvére, Árkosi Tegző Ferenc (?, 1633? - Kolozsvár, 1661)²⁶ is a kolozsvári unitárius kollégiumban tanult.²⁷ 1654 és 1656 között a tordai unitárius iskola rektora.²⁸ 1657-ben a leideni, 1659-ben a franekeri egyetemre iratkozott be.²⁹ Hazatérve a kolozsszentpéteri unitárius iskola rektora.³⁰

A jegyzéket említi JAKAB Elek: *Kolozsvár története. Második kötet, oklevéltárral. Újabb kor. Nemzeti fejedelmi korszak (1540-1690)*, Budapest, 1888. 814.

KtF XI. 38. – Itt tévesen a kolozsvári unitárius egyházközség levéltárában használt régi jelzetet adtuk meg.

5.

1664-1675

Feljegyzések a kolozsvári unitárius egyházközség első könyvtárából való kölcsönzésekről az Árkosi Tegző könyvjegyzék folytatásaként

Ex libris D. B. Arkosini commodato accepi a Clariss(im)o D(omi)no Valentino Baumgartho Commentariu(m) Aretij in N(ovum)

---

²² Protoc. Partiale Consist. II. 191. – Kézirat. Lelőhelye: EUE GyLvt. (Kolozsvár), jelzete: nincs.

²³ Fasciculus rerum scholasticarum 1626-1693. II., (a továbbiakban Fasc. II.) 56. – Kézirat. Lelőhelye: EUE GyLvt. (Kolozsvár), jelzete: nincs.

²⁴ Fontes IV. 308.

²⁵ Fasc. II. 90., Gál i. m. II. 526.

²⁶ Fasc. II. 170. (1661); Protoc. Partiale Consist. II. 191. (1661)

²⁷ Fasc. II. 54 (1651); Fasc. II. 73. (1653); Fasc. II. 82. (1654)

²⁸ Fasc. II. 82. (1654); VARGA Dénes: *A tordai unitárius gimnázium története*. Torda, 1907. 80.

²⁹ Fontes IV. 561. Meg kell jegyeznünk, hogy a Fontes IV. adatával ellentétben Árkosi Tegző Ferenc 1655-ben nem iratkozhatott be az oderafrankfurti egyetemre, mert a Fasc. II. szerint csak később - 1656. január 14-én indult el külföldre. – Fasc. II. 108. Itt szeretnénk megköszönni Dományházi Editnek, hogy felhívta erre a figyelmünket.

³⁰ Gál i. m. II. 527.

Testamentu(m) et Joh(annis) Calvini in 12 Prophetas A(nn)o 1664 4
Augusti *Georgius K. Cziffalii* Mppria

Ego *Georgius Keopeci* p(ro) t(empore) Minister Eccl(esiae) Hevizien(sis)
Accepi ex libris Arkosinor(um) Commentariorum Petri Martjris
utendu(m). in Ep(isto)lae Pauli in folio. Anno 1670 die 15 Januarij
Eod(em) die et Anno accepi Historia(m) eccl(esiae) Eusebij
Georgius Kopeczi mp

Ex libris Ecclesiae e Domo Reverendj Do(mi)ni Plebanj accepi utendu(m)
ducentu(m) ex vigintj Contiones Gualtarij impressu(m) in folio, [...] reddere p(er) mitto post de cursu(m) Annj Actu(m) Anno 1666 die 25
Octob[ris] *Valentinus Szent Martoni* Minister Iklandiensis mp.

Ego *Valentin(us) Aytai* accepi Co(n)ciones Foelicis Bidembachij Anno
D(omi)ni 1667 die 31 Januarij utendas, et post annu(m) restitue[ndas]
[R(evere)ndo] D(omi)no Plebano Valentino Baumgarto in duob(us) in
octavo voluminib(us).

Ego *Georgjus Keopezj* accepi Duas Grammaticar(um) d(enariis) 36
(áthúzva) 72 Anno 1673 die 23 Junij (*végig áthúzva*)

Anno 1674 die 10 Nouembris Ego *Daniel Bora* Minister Also Rakosiensis
recognosco me accepisse Libru(m) Concordantiaru(m) Latinar(um) in
universa Biblia, ex Clarissimo ac R. D(omi)no Plebano (...) Utendum.

A(nn)o 1675. die 16. Febr. *Ambrosius Imechi Vargyasi* accepit a me
uten(dum) Epistolas Socini ad Amicos in 8vo.

Anno 1673 die 5 Junij. Ego infra scriptus fateor me accepisse utendum, a
Reverendo Plebano tres libros, Biblia cum notis Vatabli, Diodorum
Siculum, et Grammaticam Graecam Clenardi.

Hieronym(us) Guzovius Mppria

Bibliotheca Clarissimorum Virorum Arkosinorum accepi ego *Samúel*
Colosi libros, sc(i)l(i)cet Grammatica(m) Gregorij Molnaris, Omnia opera
Ovidij Epistolas Familjares Ciceronis.

Crellii de Spiritu Sancto missis e Danieli Arkossino p(er) Dn Michaellem Istwan a(nn)o 1671 d 20 Martii

Anno 1672 die 22. Septemb. Gen. D(omi)nus *Stephanus Bányai* accepit utend.

Catechesin iuxta Canones Concilij Tridentini expositam in 12. (*áthúzva*) Petrarchae Sermones in 14.

Guzovi(us) Biblia cum Notis Marginalib(us) Vatabli in 4to

6.

1664-1675

Dersi Pál kölcsönzése a kolozsvári unitárius egyházközség első könyvtárából

A(nn)o M DC. LXXIII die 5 April(is) Ego infra scriptus fateor me accepisse utendum ex Publica Bibliotheca Eccl(esi)ae Unitar(iae) Claud(iopolitanae) libros seq(ue)ntes

I Crellium De Uno Deo Patre una cum Bisterfeldio (*végig áthúzva*)

II Tractatus variae Socini, ut pote De justificatione, De Sac(rae) S(cripturae) Auctoritate, De Ecclesia. etc. Item Miscellanea quaeda(m) in uno volumine viridis involucris

III Socinum De invocatione (Chris)ti (con)tra Franciscum Davidis.

4 Socini responsionem ad libru(m) Wuyeki Item, Ejusd(em) Socini Disp(utationis) adversus Volanu(m), Item Lectiones Sacras ejusdem. Item Ejusd(em) Defensio Suae disputationis de loco Cap(itis) 7. ad Rom(ani)

5 Praelectiones Socini

6 Erasmus De Copia Verborum p(rae)ter hos accepi dono N(ovum) T(estamentum) Graecum in 16. Item Adagia Erasmi in 8vo Item 5tam Triacadem Contionu(m) Enyed(ini)

Paulus DERSI mpria

((*Mai lelőhelye: Unitárius Egyház Gyűjtőlevéltára, Kolozsvár, Fasciculus XIV. Nr. 2.*

Tulajdonosa Dersi Pál.

Megjegyzés:

Dersi a könyveket a Kolozsvári Unitárius Kollégium könyvtárából kölcsönözte.

A kölcsönzés tényét Árkosi Tegző Benedek és Ferenc könyveinek összeírásának folytatásaként jegyezték fel. (KtF XII. 31.))

Ego *Basilius Ajtai* fateor me accepisse utendum librum Smalcij contra Francium ex Bibliotheca Ecclesiae Anno 1673. die 19 Aprilis

Anno 1673 die 9 Maj Ego *Lucas Aytai* Rect. Sz. Abrahamiensis fateor me accepisse utendum ex libris Ecl. Claud. Unitar. a [...] Smalcij Opera quaedam in quarto: Idem qui Sup: ad [...] Homilias [... Euang. Johannis] ..... It(em) de verbi incarnati Natura It(em) [...]

Eddig tartanak az Árkosi Tegző-könyvjegyzék kéziratán található feljegyzések.

Mai lelőhelye: az Erdélyi Unitárius Egyház Gyűjtőlevéltára, Kolozsvár. Jelzete: nincs.

7.

1678

ifj. Joachim Stegmann könyveinek jegyzéke

Index Librorum Joachimi Stegmanni
Libri in Folio.

- (1) Biblia Castellionis.
- (2) Maldonati Commentarius in Evangelia.
- (3) Marcus Antonius de Dominis.
- (4) M. Simonis Episcopii, Operum Theologie. pars prima.
- (5) Cnapii Thesaurus Polono-Latino-Graecus.
- (6) Brenii Annotationes in Vetus et Novum Testamentu(m).
- (7) Theathrum Cometicum Stanislai Lubieniecii.
- (8) Bibliotheca Fratrum Polonorum, quae continet octo volumina
  1. Commentarius Crellii in N(ovum) Testamentum. in quo sunt duo tomi Operum Crellij.
  2. Commentarius Schlichtingii in N(ovum) T(estamentum)
  3. Opera Socini in duobus Tomis.
  4. Operum Crellii Tomus Secundus (áthúzva) tertius.
  5. Operum Crellii Tomus Tertius. (áthúzva) quartus
  6. Wolzogenii Operum Tomi duo.

- (9) Lexicon Graeco-Latinum Scapulae.
- (10) Epistolae Erasmi.
- (11) Ecclesiastica Historia Eusebii, et aliorum.
- (12) Fragmentum Annotationum Erasmi in N(ovum) T(estamentum)
- (13) Bullingeri Comment(ariorum) in Johannem et in Acta.

In Quarto

- (14) Baldvini Tvalaei Comment. in Evang(elium) et Acta ex variis
Authoribus collectus.
- (15) Joh(annis) Piscatoris Comment(arii) in totum N(ovum)
Testamentum.
- (16) Biblia cum Notis Vatabli.
- (17) Ciceronis Opera omnia.
- (18) Concordantiae Latinae Bibliorum.
- (19) Conradi Vorstii Comment(arius) in Epist(olas) Apostolicas.
- (20) Dictionarium Historicum Caroli Stephani.
- (21) Historia Concilii Tridentini Petri Svavis Polani.
- (22) Historia Universalis Boxhornii.
- (23) Volckelii Liber De vera religione.
- (24) Episcopii Conciones Belgicae super loco Joh. XVII. 3.
- (25) Smalcii Responsio ad nova monstra Smiglecji.
- (26) Commentarius Belgicus in Mathaeum Hartsoekeri.
- (27) Diariusz Convocatiey Y,? Electiey krola Wladyslawa.
- (28) Confessio fidei Germanica, et vita Petri Martyris, et Historia
Sacramentaria Lavateri.
- (29) Ethica Christiana Crellii.
- (30) Cnapii Minor Thesaurus Latino-Polonicus.
- (31) Testament Polski Rakowski.
- (32) Psalterz Kochanowskiego.
- (33) Biskupskiego odpowiedz ... Słupskiemu.
- (34) Sielanki Simonidesowe, zinszemi niektoremi ksiazkami.
- (35) Piotra Morzskowskiego Odpowiedz na Asymbolum, y Smalcij
odpowiedz na Ogien z Woda.
- (36) Fricii Modrevii Sylvae.
- (37) Speculum Arrianorum Cichovii.
- (38) Smalcus contra Smiglecium de erroribus novorum Arrianorum, unà
cum Notis in nodum Gordium, et aliis opusculis.
- (39) Smalcii idem Tractatus, et de vero Dei Filio.

- (40) Piotra Statoryusza Odpowiedz na Xięgi Marcina Smigleckiego.
- (41) Nowy Testament Rakowski zprzekładanym papierem.
- (42) Johannis Pomerani Buckenhagii Comment. in Psalmos.
- (43) Tractatus de Globo.
- (44) Smalcii Examinatio CLVII errorum Smigleccii.
- (45) Amica Disputatio adversus Judaeos.
- (46) Vedelius Rhapsodus Episcopii.
- (47) Disputatio Christ(ophori) Ostorodi contra Tradelium.
 Ittem: Smalcii odpowiedz na Ogien z Woda.
 Ittem: Schlichtingii odpowiedz na skrypt Xiędza Clementina
- (48) Schlichtingii odpowiedz na Antapologia Xiędza Clementina.
- (49) Odpowiedz Gosławskiego na skrypt Xiędza Ostrowskiego.
- (50) Smalcus contra Smigleccium de erroribus novorum Arrianorum.
- (51) Hieronyma Moskorzowskiego Odpowiedz na książkę Xiędza Gorskiego.
- (52) Smalcii Paraenesis ad Isaacum Casaubonum.
 Ittem: Refutatio Thesium Jacobi Schopperi.
 Ittem. Responsio ad scriptu(m) Hermanni Ravenspergeri.
- (53) Relatio Historica de colloquio Ratisbonensi inter Pontificios et Lutheranos.
- (54) Christophori Stegmanni Dyas Philosophica.
- (55) Xiędza M. Cichowiusa Diabeł zaklęty.
- (56) Hieronyma Moskorzowskiego odpowiedz na skrypt Xiędza Petrycego.
- (57) Braterska Declaratia na niebraterskie napomnienie.
- (58) Tractatus aliquot Zvickeri Germ(anice)
- (59) Smalcus contra Smigleccium de verbo incarnato.
- (60) Privilegia Civitatis Manheim Ger(manice)
- (61) Xięzey Evangelickich na rozmowe P. Andrzejia Chrzastowskiego.
- (62) Socini Disputatio contra Puceium.
- (63) Amica Disputatio adversus Judaeos.
 Ittem: Apologeticon adversus Dan(ielem) Heinsium.
 Ittem: Catechesis Racoviana.
- (64) Cocceji Responsio ad Apologiam Schlichtingii, una cum textu Schlichtingii.
- (65) Descriptio vastationis Romae, Anno 1527.
- (66) Atlas minor Mercatoris.
- (67) Harmonia Biblica Waltheri.
- (68) Smalcii Homiliae decem in initium Johannis.

- (69) Valeriani Magni iudicium de Catholicorum et Aatholicorum regulâ credendi.
- (70) Responsio Remonstrantium ad specimen calumniarum.
- (71) Historia Indica Bartholomaei Casani.
 Ittem: Colloquium Ratisbonense ex Authentico descriptu[m]
- (72) Crellius contra Grotium de Satisfactione.
- (73) Smalcus contra Frantzium
- (74) Richardi Dinothi adversaria, seu loci Communes etc.
- (75) Johannis Cluveri Historiae totius mundi.
- (76) Epistola Andreae Dudithij ad Joh(annem) Lasicium.
 Ittem: De Peccato et Peccatorum Remissione, ex Varijs Auth(oribus)
- (77) Satyry abo Przestrogi do naprawy obyczaiow w Polsce należące
- (78) Hieronyma Moskorzowskiego odpowiedz na skript X. Gurskiego, Wyiawieniem niewstydu Aryanskie, nazwana
- (79) X. Walente Odymalskie Swiat naprawiony.
- (80) Odpowiedz Piotra Statoryusa na xiegi Marcina Smigleckie.
- (81) Apologia pro Principe Radzivilio.
- (82) Jacobi Acontij Sathanæ Stratagemata.
- (83) Georgij Cnapij Soc. Jesu Thesaur(us) Polono-Latino-Graecus.
- (84) M. Johannis Coleri Oeconomia.
- (85) Liber Germanic(us) scriptus de praecipuis articulis Fidei.
- (86) Nabozenstwo prawdziwe; Judith. y inszerzechy piękne P. Wochowâ ręką pizane.
- (87) Liber de Pietate, et alijs quibusda(m), manuscriptus.
- (88) Gvidonis DV BRUECQS Mundus Imperiorum.
- (89) M. Isaaci Polmanni Donatus Germanicus.
- (90) Libellus Germanicus sub Titulo Trost: Schriff.
- (91) Vita Socini.
 Ittem: Dissertatio Equitis Poloni, p(rae)missa operib(us) ejusdem Socini.
 Ittem. Socini Praelectiones Theologicae.
- (92) Jana Niemoiewskie Xięga iz kosciół Rzymski nie iest Apostolski.
- (93) Na Antapologia X. Clementinusa Odpowiedz P. Szlichtinkowa;
 Ittem: P(iotra) Moskorzowskiego Odp(owiedz) na Niewiare Arianow etc.
- (94) Odpowiedz P. Szlichtinkowa, na Antilogiae y Absurda X. Clementinusa

- (95) Zniesienie wtore zawstydzienia przez P. Hieron(yma) Moskorzowskiego.
 (96) De falsa et verâ Patris, Filij, et S(piritus) Sancti cognitione libri duo.
 (97) Politia Ecclesiastica manuscripta.

In Majori Octavo

- (98) Martini Lutheri Biblia Germanica.
 (99) Biblia Polonica.
 (100) B. Ariae Montani Hisp. Test(amentum) Novu(m) Graeco-Latinum.
 (101) Praestantium Viror(um) Epistolae Ecclesiasticae et Theologicae
 (102) Hugonis Grotij de Jure Belli et Pacis
 (103) L(ucii) Annaei Senecae M. F. Philos(ophi) et M. Annaei Senecae
 Rhet. Patris Opera quae extant omnia
 (104) L. Annaei Senecae M. F. Philosoph(i) Operum pars altera.
 (105) Jacobi Aug(usti) Thuani Historiarum sui temp(or)is part(is) I.
 Tomus I.
 Ejusdem Thuani Historiarum Part(is) I. Tomus II.
 Thuani Historiarum Tomi II. Pars I.
 Thuani Historiarum Tomi II. Pars altera.
 (106) Titi Livij Patavini Libri omnes superstites.
 (107) Titi Livij Patavini Hist(oriarum) ab Urbe conditâ Dec(adis) III.
 Liber. XXX.
 (108) Florilegij Ethico-Politici Pars Tertia.
 (109) Plutarchi Chaeronensis de Viris Illustribus Gallicè.
 (110) Joh(annis) Henrici Alstedij Thesaur(us) Chronologiae.
 (111) Matthiae Martinez Dictionarium Tetraglotton Novum.
 (112) Joh(annis) Despauterij Ninivitae Universa Grammatica.
 (113) Kilianus Auctus s(eu) Dictionarium Teutonico-Latino-Gallicum.
 (114) Joh(ann) Carl Buckel Psalterium Germanicum.
 (115) Georgij Pasoris In N(ovum) Test(amentum) Lexicon Graeco-Latinum.
 (116) Sleidani Comment(ariorum) de statu Relig(ionis) et Reipub(licae)
 Liber XV.
 (117) J(ohannis) A(mi) Comenij Janua Lingvarum Graeco-Latino-Germanico-Polonica.
 (118) Santis Pagnini Lucensis Thesaurus Lingvae Sanctae.
 (119) Joannis Barclai Argenis.

- (120) M. Helfrici Emmelij Sylva Vocabulor(um) et Phrasium Quinq(ue) lingvis.
 (121) Petri Dasypodij Dictionarium Latino-Germanicum.
 (122) Sethi Calvisij Enchiridion Lexici Latino-Germanici.

In Minori Octavo

- (123) Biblia Sacra Latina.
 (124) N(ovum) Test(amentum) Germ(anice) Racoviense.
 (125) Felbingeri Test(amentum) Novum Germanicum.
 (126) Ejusdem Felbingeri aliud exemplar Test(amenti) Novi Germ(anici)
 (127) Steph(ani) Curcellaei Quaternio Diss(ertationum) Theol(ogicarum) adversus Maresium.
 (128) Adami Goslavi à Bebelno Refutatio Keckermanni;
 Ittem: Ejusdem de Personâ contra Jacobum Martini, et quidam breves Tractatus Socini.
 (129) Anonymis cujusdam adversus Responcionem Andreae Miedzyboz.
 (130) Jonae Slichtingij Notae in Concionem Doct. Georgij Vechneri.
 (131) Mosis Amyraldi Dissertationes Theologicae quatuor.
 (132) Defensio Anonymi contra Responcionem Andreae Miedzyboz.
 (133) Joh(annis) Simplificij Notae in Doctiss(imi) Cujusda(m) Viri Comment(ationem)
 (134) Irenicum Irenicorum.
 (135) Irenico-Mastix, iteratò victus et constrictus.
 (136) J(ohannes) Amos Com(enius) de iterato Sociniano Irenico.
 (137) Hug(onis) Grotij de Imp(erio) Summarum Potestatum circa Sacra.
 (138) Joh(annis) Preusij Psalterium Germanicum, unâ cum libro Precum Kristlicher Weyrauch Johannis Preussij.
 (139) Nodi Gordij dissolutio per Joh(annem) Volckelium.
 Ittem: Fausti Socini Disp(utatio) de Loc(o) ad Rom. Cap. 7. cum Nob(iliss.) q(uo)dam Viro.
 Ittem: Adami Goslavi á Bebelno Refutatio Kecker(manni) et alia Socini opuscula.
 (140) Commentarius in Epistolam ad Hebraeos.
 (141) Joh(annis) Crellij Explicatio Cap(itis). 15. 1 Epistolae ad Corinthios.
 (142) Joh(annis) Crellij Franci de Uno Deo Patre Libri duo.
 (143) Joh(annis) Crellij Franci in Matthaicum, et Epist(olam) ad Rom(anos) Comment(arii) imper.
 (144) Joh(annis) Crellij Franci Comment(arius) in Epistolam ad Galatas.

- (145) Joh(annis) Crellij Franci Tractatus de Spiritu Sancto.
- (146) Fausti Socini breves quidam de diversis materijs ad (Chris)tiana(m) [...] (áthúzva) religionem pertinentibus tractatus.
- (147) Fausti Socini contra Wujekum de Div(initate) Filij Dei, et S(piritus) Sancti.
 Ittem: Christianae Religionis per Q(uaestiones) et R(esponses) brevissima Institutio.
 Ittem: Ad Andream Dudithiu(m) Epist(olae) et alia pleraq(ue).
- (148) Fausti Socini Senensis ad Amicos Epistolae.
- (149) Fausti Socini contra Palaeologum pro Racovien(sibus) responsio.
 Ittem: Lectiones Sacrae
 Ittem: Defensio Disp(utatii) suae de loco Cap. 7. Epist(olae) ad Romanos etc.
- (150) Fausti Socini Concionis (Chris)ti quae habetur Matth(aei) Cap. 5. 6, et 7. explicatio.
 Ittem: Ejusdem Soc(ini) explicatio I. partis I. Cap(itis) Joh(annis) Evang.
 Ittem: Joh(annis) Crellij Franci explicatio Cap(itis) XV. I. Epist(olae) ad Corinth(ios).
 Ittem. Jonae Slichtingij Disp(utatio) pro Socino contra Meisnerum.
- (151) Fausti Socini Senensis contra Eras(mum) Joh(annem) de Unig(eniti) Filij Dei Exist(entia).
 Ittem: De non invocando Christo Refutatio Franc(isci) Davidis.
 Ittem: (Chris)tianae Relig(ionis) brevissima Instit(utio) etc.
- (152) Fausti Socini, de S(acrae) Scripturae Autoritate
 Ittem: Summa Religionis (Chris)tianae.
 Ittem: Tractat(us) de Deo, (Chris)to, et S(piritu) Sancto. etc
- (153) Fausti Socini Lectiones Sacrae.
 Ittem: Explicatio Cap. 5. 6, et 7. apud Matth(aeum).
 Ittem: De Coenâ Domini.
- (154) Assertiones Theologicae de Trino et uno Deo adversus Samosat(enicos)
- (155) Defensio Fausti Soc(ini) contra Palaeologum pro Racoviensibus.
 Ittem: Elenchi Sophistici ejusdem.
- (156) Fausti Soc(ini) de Unigeniti Filij Dei existentiâ contrâ Eras(mum) Johan(nem)
 Ittem: De adoratione Christi contra Christianum Francken.

- (157) Fausti Socini Comment(arius) in Epistolam Joh(annis) Apost(oli) primam.
- (158) Fausti Socini de Invocatione Christi contrà Franc(iscum) Davidis.
- (159) Fausti Socini Miscellanea [...] Tractat(us) breves de div(ersis) materijs.
- (160) Fausti Socini de Baptismo Aquae
Ittem: Alij Tractat(us) breves.
- (161) Fausti Socini Miscellanea. (...) Tractatus breves etc.
- (162) Fausti Socini Defens(io) Disp(utatii) suae de Loc(o) Cap. 7. Epistolae ad Rom.
- (163) Fausti Socini de Unig(eniti) Filij Dei existentiâ.
Ittem: De adoratione (Chris)ti contrà Franc(iscum) Davidis.
Ittem: Andreae Volani de Jesu (Chris)ti Naturâ sive Essentiâ.
- (164) De Reformatione Ecclesiae Christi Germanicè.
- (165) Fausti Socini Senen(sis) Elenchi Sophistici.
- (166) Jonae Slichtingij de SS. Trinitate, de Moralib(us) N. et V. Test(amenti) praeceptis, itemq(ue) de Sacris Eucharistiae et Baptismi ritibus adversùs Meisnerum Disputatio.
- (167) Jonae Slichtingij pro Socino contra Meisnerum.
- (168) Jonae Slichtingij Confession(is) (Christ)iana Manium sui Vindices.
Ittem: Centuria Argumentorum Cichovij coesa.
- (169) D. Joh(annis) Micraelij Syntagma Historiarum Ecclesiae omnium.
- (170) Francisci Zephyri explicatio locor(um) subobscuror(um) in Pentateucho occurrentium.
- (171) M. Joh(annis) Conradi Idea Boni Interpretis et malitiosi Calumniatoris.
- (172) Thomae a Kempis de Imitando Christo, Interprete Sebast(iano) Castellione.
- (173) De Judice Controversiarum fidei et Relig(ionis) Christ(ianae) Mart(ini) Becani.
- (174) Libell(us) contra Calvinum, haereticos jure coercendos esse, probantem.
- (175) Confessya Wiary Powszechney Kosciółow Chozescianskich Polskich.
- (176) Von der Gottlichen Hoheit Jesu Christi.
- (177) Theodori Bezae Epist(olarum) Theol(ogicarum) Liber unus.
- (178) Syllabus aliquot Synodorum et Colloquiorum etc.
- (179) Disputatio de S. Coenâ etc.
- (180) Philippi Melanchthonis Ethicae Doctrinae Elementa etc.

- (181) Prob der einfaltigen warnung der New Arrianischen lehr etc.
- (182) Examen quadripertitum Apostasiae Sam(uelis) Cudsemi
- (183) Roberti Jansonij Campen(sis) de Visionib(us) Apoc. XIII. et XVII. contentis.
- (184) T. Livij Patavini Hist(...) ab Urbe conditâ, Decas quinta.
- (185) Casparis Barlaei Epistolarum pars prior.
- (186) Comment(arii) in Epist(olas) Paulinas; Petri; etc.
- (187) Bellum Grammaticale.
- (188) Cunradi Theodorici Institutiones Dialecticae.
- (189) Joh(annis) Buxtorfij Epitome Grammaticae Hebraeae.
- (190) Jacobi Gretseri Soc(ietatis) Jesu Rudimenta Lingvae Graecae
- (191) Pauli P. Jasz-Berényi Examen Doctrinae Ariano-Sociniana.
- (192) Laurentij Vallae Elengiatiarum(!) Lingvae Latinae libri sex.
- (193) Hugonis Grotij Poemata.
- (194) Paraphrases manuscriptae in quaedam Capita Nov(i) Test(amenti)
- (195) Auli Persij Flacii Satyrae sex cum Comment(ariis) Joh(annis) Bond.
- (196) J. Baptistae Mantuani Carmelitae, Opera omnia.
- (197) Introductio in Lingvam Gallicam.
- (198) Breve Compendium Grammaticae Gallicae.
- (199) Jocorum atq(ue) senioru(m) Auth(ore) Othone Melandro Liber II.
- (200) M. Fabij Quintiliani Orat(oriarum) Institutionum Libri XII.
- (201) Epicteti Enchiridion.
 Ittem: Cebetis Thebani Tabula.
 Ittem: Sorbitus animarum ex Platone.
 Ittem: Crispi Sallustij bellum Jugurthinum.
 Ittem: Sententiae Cic(eronis) et variorum.
- (202) Tertia pars Chronici Carionis.
- (203) Synonyma, sive Dictionarium Polono-Latinum.
- (204) Gerardi Joh(annis) Vossij Syntaxis Latina.
- (205) Grammatica Latina
- (206) Dr VREEDSAEME CHRISTEN.
- (207) Meditationes, Paraphrases etc. Gallicè.
- (208) Gratiani Prosperi Instrumentum Doctrinarum Aristotelicum.
- (209) Lapis Lydius Sanctorum.
- (210) Sphaera Johannis de Sacro-Bosco.
- (211) Neuers Rechenbüchlin, etc.
- (212) Prima Rudimenta Lingvae Graecae Belgicè.
- (213) Abba ô Vader Libellus Belgicus.
- (214) Confessio fidei Christianae Germ(anice) incompacta.

- (215) Confessio Belgica itidem. incompacta.
- (216) Waterlandsche Gemeynthes Vrede-Praesentatie etc.
- (217) Institutio Religionis Christianae Libellus Belgicè.
- (218) Grammatica Gallica vilis.
- (219) Isaaci Casauboni ad Epist(olam) Card(inalis) Petronij Responsio.

In Duodecimo.

- (220) Biblia Germanica.
- (221) Modlitwy P. Stoinskiego, wbialey oprawie.
- (222) Modlitwy y Piesni Nabozne Jerzego Zmiceryna.
- (223) Minus Psalterium Germanicum.
- (224) Joh(annis) Georgij Dorschei detectio malae fidei Papalis etc.
- (225) Apophthegmata aurea Regia Carolina.
- (226) P. Ovidij Nasonis Fasti, Tristia, de Ponte, etc.
- (227) Silius Italicus de bello Punico.
- (228) Elengatiarum(!) Centum et Undesexaginta regulae Joh(annis) Buchleri.
- (229) Modlitwy P. Stoinskiego, wczarney oprawie.
- (230) Cornelij Taciti Opera quae extant.
- (231) Elementa Philosophica de Cive, Thomae Hobbes.
- (232) Justi Lipsii Politicorum libri sex.
- (233) Hugonis Grotij Annales.
- (234) Angeli Politiani, et aliorum Virorum Illustrium Epistolae.
- (235) Fr. Baconi de Verulamio Sermones fideles Eth(ici) Polit(ici) et Oeconom(ici)
- (236) Hugonis Grotij Epistolae ad Gallos.
- (237) Valerius Maximus.
- (238) Casparis Barlaei Poemata.
- (239) Veritas Pacifica.
- (240) P. Ovidij Nasonis Metamorphosis.
- (241) Michaelis Scoti Mensa Philosophica.
- (242) Claudianus.
- (243) Manuale Christianum Germ(anice)
- (244) Martialis Epigrammata.
- (245) Benedicti Pererij Soc(ietatis) Jesu de Magia.
- (246) Introductio ad Logicam.
- (247) Levini Lemnij de occultis Naturae miraculis.
- (248) Catechesis Major Fratrum Polonorum Latinè.

- (249) Horatius.
- (250) Florus Polonicus Joachimi Pastorij.
- (251) Joach(imi) Stegmanni de Judice et norma controversiarum fidei.
- (252) Bartholomaei Bythneri Enchiridion Consolatorium.
- (253) Steph(ani) Curcellaei Diatriba s(eu) de esu sanguinis.
- (254) Petri Cunaei Sardi venales.
- (255) Discursus Politic(us) de causis et remedijs malorum Poloniae.
- (256) De Divinitate Jesu Christi Disputatio Belgicè.
- (257) Tragoedia Roberti Garnieri Gallicè.
- (258) Historia faceta et moralis Gallicè.
- (259) De Religione Christianâ Libellus Belgicè.
- (260) Le Secretaire du Cabinet Gall.
- (261) Psalterium Germanicum Josuae Stegmanni.
- (262) P. Ovidij Fasti, Tristia, de Ponto, in Ibin, ad Liviam etc.
- (263) Doctrina brevis de Patre, Filio et S. Sancto Gallicè, in eundâ materiâ.
- (264) Lexici Latino-Germanici Exemplaria duo.

In Decimosexto

- (265) Novum Testamentum Belgicum.
- (266) Novum Testamentum Germanicum.
- (267) Novum Testamentum Graecum, ex utrâq(ue) Regiâ, alijsq(ue) optimis editionibus summo studio expressum.
- (268) Novum Testamentum Germ(anicum) D. Martini Lutheri.
- (269) Hier(onymi) Drexelij Infernus Damnatorum Carcer et rogas;
- (270) Erasmi Roterodami Colloqvia familiaria.
- (271) Euphormionis Lusinini s(eu) Joh(annis) Barclaj Satyricon.
- (272) Matth. Casim. Saubievij Soc(ietatis) Jesu Lyrica, et Epigrammata.
- (273) Joh(annis) Oveni Oxoniensis Epigrammata.
- (274) Mart(ini) Becani Soc(ietatis) Jesu controversiarum Manualis de fide ac religione compendium.
- (275) M. Acci Plauti comediae viginti.

Mai lelõhelye: Erdélyi Unitárius Egyház Gyűjtõlevéltára, Kolozsvár.
Jelzete: nincs.

Tulajdonosa: ifj. Joachim Stegmann (? , 1618- Kolozsvár, 1678) 1665-ben vagy 1666-ban telepedett le Kolozsvárott, ahol a szász unitárius

egyházköztség lelkésze lett.³¹ 1678. augusztus 10-én kelt végrendeletében könyveit – néhány kötet kivételével – a kolozsvári unitárius egyházközségre hagyta.³²

Megjegyzés: ifj. Stegmann műveltségéről lásd: MOLNÁR Dávid–SZABÓ Ádám: Az ifjabb Joachim Stegmann és a politika tudománya. Ismeretlen szövegek a 17. század közepéről. In: Scientiarum miscellanea. Latin tudományos irodalom Magyarországon a 15–18. században. Szerk. KASZA Péter, KISS Farkas Gábor, MOLNÁR Dávid. Szeged, Lazi, 2017 (Convivia neolatina Hungarica, 2.), 133–141.

KtF XI. 51.

8.

Az 1680-as évek második fele

Feljegyzés a kolozsvári unitárius egyházköztség első könyvtárából való kölcsönzésekről

NB. Az Ecclesia Könyvei Közzül egy Magyar Biblia vagy(n) Szent Abrahami Uramnál az Sz. Mihalyi Pastornál; mellyet adott Georgius Kalinak.

Sz. Pali Peter Uramnal Gvalter(us) in Esaja(m).

Samuel Boronyai Uramnál Vatabl(us) cu(m) notis.

Institutiones Episcopij Solymosi Boldisarnál (*ez a sor áthúzva*) Reddidit sum Rtia.

Köpeczi Ur(am) hagyott Torda Pestinel Budaeust, Polyantheát, Ovidi(us) cu(m) Com(men)tario in folio.

Sz. Martoni Pal Uramnál Volkelius.

(...)inczi György(ne)k adott volt Sz. Ivani Pleb. egy Gvaltert.

Mai lelőhelye: az Erdélyi Unitárius Egyház Gyűjtőlevéltára, Kolozsvár.
Jelzete: nincs: *Protocollum Generale Consistorium 1629-1736.* 411.

---

³¹ WALLACE, Robert: Antitrinitarian Biography: or sketches of the lives et writings of distinguished Antitrinitarians; exhibiting a view of the state of the unitarian doctrine and worship in the principal Nations of Europe, from the Reformation in the close of the Seventeenth Century, to wich is prefixed a History of Unitarianism in England during the same period. Vol. 3. London 1850. 281.

³² Kézirat. Lelőhelye: EUE GyLt. (Kolozsvár), jelzete: Reg. A. Fasc. H. 1.

Megjegyzés:

A jegyzék keletkezésének időpontját két benne szereplő személy életrajzi adatai alapján tudtuk meghatározni. Szentiványi Márkos Dániel 1672 és 1689 között volt kolozsvári plébános. Szentábrahámi György pedig 1687 után szentmihályi lelkész.

KtF -

9.

1738

A kolozsvári unitárius egyházközség második könyvtárának katalógusa

Catalogus Librorum V. Eccl(esi)ae Vnitar(iorum) Claudiopolitanae,
Scholae Vnitar(iorum) ibidem Claudiopolitanae

A(nn)o 1738. Mense Septembr(is) ad usum Scholasticae Juventutis
transpositorum, per ejusdem Eccl(esi)ae Not(ar)ium Georgium Nagy de
N. Ajta consignat(ur)

- (1) Adriani Spigelii Philos (*áthúzva*) Isagoge in rem Herbariam.
ibidem: Varelii(!) Martialis Epigrammata in minori in 12mo
- (2) Apulei Metamorphosis cum Notis Pricaeiin 8vo
- (3) Hornii Arca Moysis 12mo
- (4) Juvenalis et Persii Flaccii Satyrae 12mo
- (5) Clytophon et Leucyppos de Amoribus 12mo
- (6) M. Annaei Lucani Pharsalia 12mo
- (7) Chirchmannus de Funeribus Romanor(um) 12mo
- (8) Petrus Ciacconius de Triclinio 12mo
- (9) Roma Illustrata 12mo
- (10) Scaligeri Epistolae et Orationes 8vo
- (11) Dissertatio Contra Historiam Aristeeae 8vo
- (12-13) Lucani Samosatensis Oper(um) Tomus I. Latine et Graece in
majori 8vo
ejusdem Tom(!) II.in majori 8vo
- (14) Alexandri ab Alexandro Genialium Dier(um) Lib. VI. Cum
Commentar(iis) Varioror(um)(!) Tomus I. in majori 8vo
Ejusd(em) Tomi II. Libri 6. in majori 8vo
- (15) Cebetis Tabula Gronovii Latine et Graece 8vo

- (16) Antonini Liberalis Transformationes Metamorphoses Graec. et Latine 12mo
- (17) Philippi Cluverii Introductio in Geographiam in minori 12mo
- (18) M. Tullii Ciceronis Fragmenta 12mo
- (19) Strada de Bello Belgico Decas II. 12mo
- (20) Petrus Petitus de Amazonibus 8vo
- (21) Virgilii Opera cum Notis Farnabii 12mo
- (22) Familiarium Argutiar(um) Fontes Jacobi Masenii 12mo
- (23) Idea Principis Christiano Politico Didaci SAVEDRA 12mo
- (24) Hieronymi Mercurialis de Arte Gymnastica Lib. VI. 4to
- (25) Catullus cum Vossii Observat(iones) 4to
- (26) Herodiani Historiae sui Temporis Graece et Latine 8vo
- (27) Laonici Calcondylae de Origine et Rebus gestis Turcor(um) Conrado Clausero Interprete folio
- (28) Institut(ionum) Imperialium Analysis a Pacio 8vo
- (29) Lucretius de Rer(um) Natura
- (30) Dictionarium Teutonico-Latinu(m) Chilianii Dufflaei majori 8vo
- (31) Dale de Oraculis Ethnicor(um) 8vo
- (32) Seldenus de Diis Syriis cum Additamentis 8vo
- (33) Exercitationes Oratoriae Jacobi Masenii in majori 12mo
- (34) Palae Phati de Incredibilibus Graece et Latine 12mo
- (35) Martialis Epigrammata cum Commentariolis 12mo
- (36) Aristophanis Comediae Graec(!) et Latine cum Fragmentis 12mo
- (37) Berosi Antiquitates cum Comment(ariis) Annii 8vo
- (38) Historia Iudaica Gentii 4to
- (39) Regula Perfectionis Benedicti de Canfeld 16to
- (40-41) Appiani Alexandrini Romanar(um) Historiar(um) Pars Prior Graec(!) et Lat(!) cu(m) Notis 8vo
Ejusd(em) Pars Altera 8vo
- (42) Horatii Carmina cum Notis 12mo
- (43) Auli Gellii Noctes Atticae 12mo
- (44) Cooperi Grammatica Linguae Anglicanae 8vo
- (45) Arithmetica Practica Frisii.
Ibidem: Euclidis Elementor(um) Libr(!) 15.
Ibidem: Henrici Brucae de Primo Motu Lib. III.
Ibidem: Sphaera Mundi Petri Riff. 8vo
- (46) Silvius Italicus de Secundo Bello Punico 12mo
- (47) Senecae Tragoediae cum Notis FarNabii (áthúzva) 12mo (áthúzva)
(A tétel után a következő megjegyzés olvasható:)

- „non habe(t) per ca(...)” (*áthúzva*)
- (48) Joannis Barclaii Paraenesis ad Sectarios et de Vera Eccla(!) fide ac Religione Lib. II. 12mo
- (49) Flori Historia Romana cum Notis Salmasii. Ibidem Lucius Ampelius 8vo
- (50) Aphorismi Politici et Militares Lamberti Danaei 12mo
- (51) Goslavii Refutat(io) Keckermanni tribus Partibus distincta.
Ibidem: Goslavii Disputat(io) de Persona contra Jacobum Martini.
Ibidem: Brevis Discursus de Causa ob quam credit(u)r aut non credit(u)r Evangelii Jesu Christi a (*áthúzva*) Fausti Socini.
Ibidem: Fragmenta duor(um) Scriptor(um) Fausti Socini
Ibidem: Disputat(io) de Adorat(ione) Christi int(e)r Socinum et Christianu(m) Francken 8vo
- (52) Felicis Plateri Observat(iones) Medicae 8vo
- (53) Comment(arius) in Epist(olam) ad Hebr(aeos) (:Crellii: [...] non scribat(ur):) 8vo
- (54) Variar(um) Quaest. et Responsiones (:sine initio:) Ibidem Brevis Explica(ti)o Orthodoxae Fidei a(*áthúzva*) Petri Carolini. 8vo
- (55) Ars Medica Explicata a Duncano Liddelio 8vo
- (56) Moysis Amyraldi Theologicae Dissert(ationes) IV.
Ibidem: Jodoci Lareni Responsio ad Analysin Jacobi Arminii in 9m Cap. Rom.
Ibid(em): Gisbertus Voëtius de Termino Vitae.
Ibidem: Antidotum spirituale Pestis.
Ibidem: Vindiciae pro salute Reformato(r)um a Maresio 12mo
- (57) Instrumentum Doctrinar(um) Aristotelicum in Usu Christianar(um) scholarum Exemplis Theologicis illustrat(um) p(er) Gratianum Prosperum 8vo
- (58) Antonii Mureti Orationes 8vo
- (59) Erasmus de Copia Verbor(um) et Rer(um) cum Commentar(iis)
Ibid(em): Erotemata Dialectica Philippi Melancthonis 8vo
- (60) Thomae Aquinatis Theologicae Summae Compendiu(m) Authore Petro Alagona 16to
- (61) Enarratio Evangelior(um) D(omi)nicis Diebus et in Festis Sancto(r)um per Hemmingiu(m) 8vo
- (62) Nicodemi Frischlini Dialogi contra Martinum Crusium.
Ibidem: Ejusdem Orationes Opera Fluegeri 8vo
- (63) Curcius de gestis Alex(andri) Magni cum Annotat(iones) 8vo

- (64) Theatrum Chemicum 8vo
- (65) Livii Patavini Historiae ab Urbe condita 8vo
- (66) Magiri Corona Virtutum Moraliū 8vo
- (67) Quaestiones Morales Alex. Aphrodisaei 8vo
- (68) Schola Anatomica Novis et raris Observat(iones) illustrata Joannis Riolani 8vo
- (69) Dionis Cassii Romanae Historiae Lib(ri) XXV. 8vo
- (70) Thomae Linacri de emendata Structura Litini(!) sermonis cum Recognitione Camerarii 8vo
- (71) Baptistae Mantuani Opera omnia 8vo
- (72) Livii Historiar(um) ab Urbe condita Epitome.
Ibid(em): Luci(us) Florus. Ibid(em): Polibii Historiae 8vo
- (73) Orosii adversus Paganos Historiae 8vo
- (74) Libri de re rustica Catonis. Varronis. Columellae, Palladii 4to
- (75) Institut(iones) Justiniani Principis Graece et Latine) 8vo
- (76) Dictionar(ium) Italicum et Latinu(m) 8vo
- (77) Praxis Medicinae Gualteri 8vo
- (78) Quaestiones et Resp. Christianae Bezae.
Ibid(em): Examen Theologicum He(áthúzva) Tilemanni Hesshusii.
Ibidem: Quaestiunculae Examinis Theologici Alberti Littichii 8vo
- (79) Quaestiones Rhetoricae (:sine initio:)
Ibid(em): Rhetorica Erasmi 8vo
- (80) Fides Jesu et Jesuitar(um) Item Jurament(um) Papisticum 8vo
- (81) Theorematum de puro et expresso Dei verbo per Petrum Laschovium 8vo
- (82) Nicolai Taurelli Cosmologia 8vo
- (83) Martini Crusii Graeca Grammatica 8vo
- (84) Caspari Barlei Epistolae 8vo
- (85) Hemmingii Comment(arii) in Epist(!) Thess. et Petri.
Ibid(em) De Communicat(ione) Idiomatum Vigandus 8vo
- (86) Persii Flacii Satyrae VI. cum Notis Bond.
Ibid(em): Persii Satyrar(um) Liber Unus. Juvenalis Satyrar(um) Lib. V. Sulpitiae Satyra una cum Comment(ariis) 8vo
- (87) Tractatus Astrologicus de Genetliacor(um) Thematum Iudiciis Hendrici Ranzovii.
Ibid(em) Monas Hyeroglyphica Joannis Dee 8vo
- (88) Homerus de rebus ab Ulyse gestis Graec(!) et Latine 8vo

- (89) Polidorus Virgilius De rerum Inventoribus 12mo
- (90) Institutio Christianae Relig(ionis) Calvinii 12mo
- (91) Luciani Samosatensis Dialogor(um) Selector(um) Lib. duo Graeco-Latini 8vo
- (92) Refuta(ti)o Vujeki Jesuitae 8vo
- (93) Antonii Musaei Examen omnium Trochiscor(um), Ungventor(um), Cerator(um) Emplastror(um), Cataplasmatum et Collyrior(am) 12mo
- (94) Observationes et Curationes Febriu(m) Petri Foresti 8vo
- (95) Textus Bibliae cum Glossa ordinaria, Nicolai de Lyra Postilla Moralitatib(us) ejusdem Pauli Burgensis additionibus Matthiae Thoringh Replis folio
- (96) Alchymia Andreae Lybavii cum Commentaris Medico-Physico Chymico folio
- (97) Hebraica Biblia Sebasthiani Munstheri Latinè versa cum quibusdam notis folio
- (98) Calepinus initio destitutus. folio.
- (99) Ciceronis Epistolae cum Notis folio
- (100) Joannis Baptistae Bernardi Seminarii totius Philosophiae, Tomus secundus folio
- (101) Joannis de Janduno, quaestiones in Aristotelis Metaphysicae Libros, cum Atonii(!) Zimarae Notis folio
- (102) Joannes Cottunius de Metéóooris(!) cum quaestionib(us) folio.
- (103) Diodori Philippus et Alexander sine initio.
Ibidem: Ciceronis Epistolae cum varior(um) Notis folio.
- (104) Bullingeri Sermones de potissimis C(hristi)anae Religionis Capitib(us). Tomus Primus folio.
- (105) Bullingeri Commentarius in Matthaeu(m) folio.
- (106) Gregorii Giraldi, Opera omnia folio
- (107) Herodoti Libri Novem, Latinè et Graecè, quib(us) Musar(um) indita sunt nomina. folio.
- (108) Lexicon Graeco-Latinum Gesnerii et Hartongii folio
- (109) Lexicon Juridicum, Simonis Schardii folio
- (110) Danielis Brenii opera Theologica folio.
- (111) Ciceronis Orationes cum Varior(um) enarrationib(us) folio
- (112) Chrysostomi Operum Tom(us) Secundus et Tertius folio
- (113) Zabarella de reb(us) Naturalib(us) folio
- (114) Vestemerus de Tropis, Schematib(us), Idiomatib(us) Communib(us). folio minori.

- (115) Loci Communes Theologiae Musculi. folio
(116) Francisci Picolominaei. Civilis Philosophia. folio
(117) Positiones circa Libros Physicor(um), de anima Aristotelis folio
(118) Magjar Énekek folio.
(119) Zanchius de trib(us) Elohim folio
(120) Dictionarium Tri-Lingvae, Latino-Graeco-Hebraicum Munstheri folio
(121) Magjar Énekek folio
(122) Horatius. Opera Dionysii Lambini emendatus folio
(123) Jacobi Menochii. De adipiscenda, retinenda, et recuperanda possessione folio
(124) Plautus Opera Dionysii Lambini emendat(us) folio
(125) Tullius de Officiis, Amicitia, et Senectute, Paradoxa ejusdem cum variis Commentariis folio
(126) Bezae Novu(m) Testamentu(m) Graeco-Latinu(m) cum Notis folio.
(127) Commentationes Philippi Beroaldi additis Sabellici interpretatione(!) in Svetoniu(m) Tranquillu(m), plurimisq(ue) anotamentis. folio
(128) Erasmi Epistolae folio
(129) Svares Metaphysicor(um) Disputationu(m) Tomi Duo folio.
(130) In quatuor Evangelia Enarrationes Bucceri folio
(131) Paleologi Commentarius in Apocalypsin sine principio et fine folio.
(132) Rejnoldi Commentarii de Bello Muscovitico folio
(133) Quarta Centuria Eccl(esias)ticae Historiae in quarto seculo. folio
(134) Observa[ti]ones Medicinales Petri-Foresti folio
(135) Thom[ae] chaetani Opera in Aristotele(m). folio
(136) Julii Firmici Mathesis.
    Ibide(m): Ptolomaei(!) Quadripartitum. Hermetis Centum Aphorismi Bethe(m) de horis Planetarum, ejusdemq(ue) Centiloquiu(m).
    Ibide(m): Amasor, Zahel, Messa-halak, Omar, Manilius folio
(137) Alexandri Aphrodisiensis Sup(er) priora Resolutoria Aristotelis Explanatio folio
(138) Novum Testamentum Erasmi Rotherodami Graeco-Latinu(m) folio
(139) Joannis Pici Mirandulae, Opera omnia. Item: Joannis Francisci Pici Principis Opera omnia folio
(140) Jacobi Sadolethi Commentarius in Epist. ad Romanos. folio
(141) Instrumentu(m) Sinuum, Petri Apiani cum quadrante Vniversali folio
(142) Joannis Francisci Pici Mirandulae Tomus Secund(us) folio

- (143) Annaeus Lucanus de Bello Civili cum Commentariis Lamberti Hortensi, nec non Sulpitii
 Ibidem: Corpus differendi doctrinae Melanctonis Philippi
 Ibidem: Ejusdem Melanchtonis Syntaxis Nova folio
- (144) Manlii Severini Boetii Dialectica.
 Ibidem: Platonis omnia Opera.
 Ibidem: De Fato Sy(ren)ei Brixian(us). folio.
- (145) Biblia Sacra Tremellii et Junii folio
- (146) Chronologia Functii in ejusdem Commentariis.
 Ibidem: Diodori Siculi Bibliotheca Historica nec non Dictis Cretensis et Daretis Phrygii, de Bello Trojano Hist. folio
- (147) De Regno Christi Bucerus. folio.
- (148) In quatuor Evangelia Bucerus folio.
- (149) Terentius cum Commentariis Donathi Guidonis Calphurnii, Ascensii et Bervii. folio
- (150) Irott Psalterium kezdet és végh nélkűl. folio
- (151) Nizolius, sive Thesaurus Ciceronianus, labore Caelii Secundi Curionis. folio
- (152) Chronicon Joannis Naucleri Tomus Primus. folio
- (153) Livii Patavini rerum gestar(um) populi Romani Libri triginta, cum Castigationib(us) folio
- (154) Chronicon Joannis Naucleri Tomus Secund(us). folio
- (155) Index in Sacra Biblia locupletissim(us) Pauli Thossani folio
- (156) Thomae Aquinatis in Tertio Sententiar(um) Libro Interpretatio a Timothaeo Veronente.
 Ibide(m): Commentaria Thomae sup(er) Libros Metaphysicae. folio
- (157) Appendix Libellor(um) ad Thesaur(um) Graecae Lingvae p(er)tinentiu(m). folio
- (158) Plinii Secundi Historiae mundi cum Gelenii annotationib(us). folio
- (159) Plotinus de reb(us) Philosophicis folio
- (160) Erasmi Adagior(um) Chyliades folio
- (161) Amphiteatru(m) Sapientiae Socraticae jocô Seriae â Gaspare Dornavio. folio
- (162) Homelii(!) Opera Graeco-Latina, Cura Sebasthiani Castellionis. folio
- (163) Novum Testamentum Theodori Bezae cum ejusd(em) annotationib(us) folio
- (164) Tragediae Senecae cum Commentario. folio
- (165) Nicolaus Copernicus de Resolutione orbiu(m) Coelestiu(m). folio

- (166) Spangenbergij Explicationes Evangelior(um) et Epistolar(um) Dominicalium.
 Ibide(m): ejusd(em) Tabulae in Catechismum.
 Ibidem: Locor(um) utriusq(ue) Testamenti Communiu(m), Tabulae Rutheni folio
- (167) Aristotelis opera omnia folio
- (168) Universa Justificationis doctrina Thomae Stapletonae folio
- (169) Aristotelis omnia opera Graecè et Latinè. folio
- (170) Biblior(um) Pars Tertia, Tremelli et Junii cum Notis folio.
- (171) Christophori Longolii Epistolae Ibide(m): Poëmata Georgii Sabini. Octavo
- (172) Fausti Socini Responsio ad Libellu(m) Jacobi Wujechi (vö. 28/293.)
 Ibide(m): Christianae Religionis brevissima Institutio Fausti Socini.
 Ibide(m): Fausti Socini Epistolae ad Andrea(m) Duditii.
 Ibide(m): Fausti Socini de diversis Materiis ad C(hristi)ana(m) Religione(m) pertinentib(us) Tractatus Octavo.
- (173) Virgilii Georgica cum Notis Federitii Ceruthi Octavo.
- (174) Agryppa de Occulta Philosophia Octavo.
- (175) Joannis Thomae Frejgii Quaestiones Physicae Octavo
- (176) De modo Usuraru(m) Octavo
- (177) Thomae Lynacri de emendata Structura Latini Sermonis Recognitio a Joachimo Camerario Octavo
- (178) Theoricae Novae Planetarum, Purbachii, Maurolici, Glareani.
 Ibidem: Sphaera Joannis de Sacro Boscho, cum Scholiis Vineti Heronis etc.
 Ibide(m): Rhudimenta Chosmographia Joannis Honterii Octavo
- (179) Theophilacti Enarrationes in omnes Epistolas Pauli Octavo
- (180) Herodoti Halicarnassaei Historiae Octavo
- (181) Hegesippi Historia de Bello Judaico et Urbis Hierosolymae Excidio octavo
- (182) Luciani Samosatani operu(m) Tom(us) secund(us), cum Gilberti Cognati et Sambuci Annotationib(us) octavo
- (183) Lutherus in Michea(m) Prophetam octavo.
- (184) Porphirius de non necandis ad epuland(um) animantib(us) abstinentib(us) Graecè et Latinè octavo
- (185) Syntaxis Graeca Posselii octavo.
- (186) Senecae operum pars altera cum notis varior(um).
 Ibide(m): Senecae Controversiae cum Notis octavo.

- (187) *Universa Philosophia de morib(us) a Francisco Piccolomeneo. octavo.*
- (188) *Dialectica Joannis Caesarii cum Rajani et Lorithi. Glareani Notis. Rodolphus. Agricola de inventione Dialectica cum scholiis octavo.*
- (189) *Erasm(us) in Epist. ad Galat. et ad Ephesios octavo*
- (190) *Socini ad Amicos Epistolae octavo.*
- (191) *Antonii Ruvio Rhodensis Commentarii in octo Libros Aristotelis octavo.*
- (192) *Homeri Odissea octavo.*
- (193) *Benedictus Pererius de Communib(us) rer(um) Naturaliu(m) principiis et affectionib(us) octavo*
- (194) *Langii Lambergii Epistolae Medicinales octavo*
- (195) *Dissertatio de Visionib(us) decimi tertii et decimi septimi Capitu(m) Apocalypseos a Roberto Jansonio. octavo.*
- (196) *Annotationes Melanchtonis in Matthaeum et Joanne(m). octavo.*
- (197) *Bernardi de Lavintetha Opera omnia pro curante Alsthedio octavo.*
- (198) *Terentii Varronis Opera de Lingva Latina, de re Rustica. Ibide(m): Frejgii Ecclesiastica Hist. Mosaica octavo*
- (199) *Rodolphi Goclenii Dialectica et Praxis Logica. Ibide(m): Logicae Rhameae et Melanchtonianae Collatio Ottonis Casmanni octavo*
- (200) *Pauli Jovii Historiarum sui temporis Tom(us) prim(us) octavo.*
- (201) *Clavis Homerica octavo.*
- (202) *Fausti Socini Epist. ad Andrea(m) Duditiu(m) Ibide(m): Ejusde(m) Epist. ad Amicos octavo.*
- (203) *Photinianism(us) Josue Stegmanni octavo.*
- (204) *Cicero de Philosophia Pars Prima octavo.*
- (205) *Disputatio de Sacra Scriptura contra Papistas Gulielmo Vittakermo(!) octavo.*
- (206) *De rer(um) aeternitate Taurellus octavo.*
- (207) *Cicero de Officiis, de Amicitia, de Senectute, sive principio et fine, octavo.*
- (208) *Annaei Senecae oper(um) pars altera, cum notis octavo.*
- (209) *Sophochlis Tragediae Graecae et Latinae. octavo.*
- (210) *Bellarmini Institutiones Lingvae Hebraicae octavo*
- (211) *Petri Phonsecae Inst. Dialecticae. Ibide(m): Fortunati Crellii Inst. Logica. quarto.*
- (212) *Nov-Antiqua Comparationu(m) vel similium sylvae per Joanne(m) Gonsalez. octavo*

- (213) Adrianus Chrysogonus de modis Latinè loquendi, Ejusde(m) venatio,
 Ite(m): Iter Julii.
 Ibide(m): Ciceronis pro Cecina Oratio.
 Ibide(m): Cicero de Amicitia.
 Ibide(m): Oratio Ciceronis pro Sylla.
 Ibide(m): Annotationes in duas Orationes Ciceronis pro Lege Manilia et pro Archia Nicolai Agricola. octavo
- (214) Lybanii Oratio ad Julianu(m) Imperatore(m) adversus Assessores Magistratu(m) Graecè et Latinè octavo.
- (215) Aristotelis Naturalis Auscultationis Libri octo cum Commentariis octavo
- (216) Zanchius de S. Sacra.
 Ibide(m): De arbore Scientiae boni et Mali, Augustin(us) Electerius. octavo.
- (217) Systhema Ethicum Dichmarsii octavo
- (218) De Secretis Jacob(us) Veccherus octavo.
- (219) Variae Dominicae sine initio.
 Ibide(m): Confessio fidei, Carolo Quinto exhibita cum Ejusde(m) Apologia. octavo.
- (220) Calendariu(m) Histor. Pauli Eberi octavo.
- (221) Erasmus de Copia verbor(um). Ibide(m): Cicero de officiis Octavo.
- (222) Commentarius in Epist. Romanos Hemmingii octavo
- (223) Slejdani Commentarius de Statu Religionis et Reipublicae Carolo Quinto Caesare octavo.
- (224) Vossii Oratoria Institutio octavo
- (225) De Scriptura, Peccato, Lege, Evangelio, Libero Arbitrio, Fide, Justificatione, Bonis operib(us). Poenitentia, Satisfactione, Invocatione Sanctor(um), Coena D(omi)ni, Traditionib(us), Imaginib(us), Matrimonio, Eccla(!) Liber sine initio et fine octavo.
- (226) Chronici Carionis 2da Pars octavo.
- (227) Catechesis ty C(hristi)anismu(m) octavo.
- (228) Kereszturi Pál ellen ki tett Czégér octavo.
- (229) Chronici Carionis a Melanchtone Prima Pars octavo.
- (230) Plutarchi Apophtegmata Politica octavo.
- (231) Pausanias de florentissimis Veteris Graeciae Regionib(us). octavo.
- (232) Joannis Combachii Vetterani Physicor(um) Libri quatuor. 8vo
- (233) Hypochratis Aphorismi Graecè.

- Item: Fenestellae de Magistratib(us) Sacerdotib(us)q(ue)
Romanor(um) Libellus. 10sexto.
- (234) Jodocii Badii in Epistolarum Compositione(m) Compendiu(m)
Isogogicum.(!) quarto.
- (235) Terentii Comediae octavo
- (236) Isocratis Logica (*áthúzva*) Orationes et Epistolae, octavo
- (237) Justi Lipsii de Constantia Libri duo.
Ibidem: Justi Lipsii Epistolarum Centuriae.
Ibide(m): Mellificium duplex.
Alter(um) similia; alter(um) verò Aphorismos Continens ex
ejusd(em) Lipsii monumentis Confectuum.
Ibide(m): Justi Lipsii Epistolica Institutio.
Ibide(m): Justi Lipsii Elector(um) Liber Primus quarto.
- (238) Bellarminus Enervatus a Gulielmo Amesio. 12do(!)
- (239) Theodorethi Episcopi Cyri Dialogi Ibide(m):(áthúzva) Latinè et
Graecè. octavo.
- (240) Qvintiliani Rhetoris Institutionum Oratoriarum Libri duodecim.
octavo.
- (241) Vetussimor(um) Author(um) Georgica, Bucholica, et Gnomica
Pœmata. 12do(!)
- (242) Julii Caesaris 12do(!)
- (243) Lipsi Physica et Physio (*áthúzva*) Justi Lipsii Manuctio ad
Stoica(m) Philosophiam. 12do.(!)
- (244) Disputatio Fausti Socini, de Jesu C(hrist)o Servatore. quarto.
- (245) Antonii Ruvidorensis(!) Commentarius in Libros Aristoteliensis.
octavo.
- (246) Epitome Philosophiae Moralis Philippi Melanchtonis absq(ue)
principio et fine. octavo.
- (247) Excerptae(!) elegantiae et flores ex variis Authorib(us), Collectae,
Opera Joachimi Stegmanni. M. S. octavo.
- (248) Elenchi Fausti Socini octavo.
- (249) Joannes Spinaeus Andegavensis, de tranquillitate animi. octavo.
- (250) Erasmi Colloquim (*átírva*: Colloquia) familiaria octavo majori
- (251) Plauti Comediae Viginti 12do.(!)
- (252) Lectionis Sacrae Fausti Socini octavo.
- (253) Aristotelis Physicor(um) Pars Tertia 12do.(!)
- (254) Euripidis Tragediae Latine et Graecè. octavo.
- (255) Epitome Adagior(um) Erasmi octavo.
- (256) De origine erroris Bullingerus quarto.

- (257) Lingvae Hebraeae Erothemata Bristorphii(!) cum accessor(um) Michäelis Neandri opera quarto.
- (258) Assertionis Lutheranae confutatio p(er) Patre(m) Roffense (m) Episcopu(m) octavo.
- (259) Quaeda(m) scriptae Dominicae, cujus initiu(m): Dominica prima Epistola prima Romanos. octavo.
- (260) Thomae Bartolini Anathomia octavo majori
- (261) Quintiliani Oratoriae Instit(utiones) studiô Hertelii. octavo.
- (262) Magyri Corona Virtutum Moraliu(m) octavo.
- (263) Chronicon sive Synopsis Historiar(um) Michäelis Neandri.
Ibidem: De trib(us) Caesarib(us) Carolo Quinto, Ferdinando Primo, Maximiliano secundo Orationes Chitraei. octavo
- (264) Terentius cum triplici Commentatione quarto.
- (265) Causae: Cur Cathesis Lutheri sit retinend(us) a Joanne Vigando
Ibide(m): De Lege D(omi)na Filema [.] Hethusiis. Ibide(m):
Ejusd(em) Propositiones de officio et beneficiis C(hrist)i.
Ibide(m): Disputatio de Conciliis Joannis Vinshelmanni.
Ibide(m): Varias aliae Dissertationes quarto.
- (266) Pöemata Gregorii Bersmanni octavo.
- (267) Boventurae(!) speculu(m) Disciplinae octavo.
- (268) Laurentii Vallae Elegantiar(um) Libri octavo.
- (269) Logicae Chrysostomi Javelli Compendium octavo.
- (270) Condradus Gesnerus de Remediis secretis. seu: Euonimi Thesaurus. octavo
- (271) Nobilius de Hominis foelicitate, vera et falsa voluptate et honore(m).
Ibidem: Opuscula duo Ethica et Philologica de lingva et (...)dore quarto.
- (272) Theophilacti Enarrationes in quator Evangelia. octavo.
- (273) Marsilius Phicinus de Vita octavo.
- (274) Socini ad Amicos Epistolae octavo.
- (275) Ciceronis Oration(um) Pars Tertia octavo.
- (276) Alexii Pedemontani de secretis Libri a Vecchero Castigati octavo.
- (277) De Barbarie im[mi]nente Sylvala(!) Orationis recitatae a Casparo Hophmanno octavo
- (278) Aristotelis Rhetoricor(um)(!) Pars Secunda. 12do.(!)
- (279) Synagoga Judaica Joannis Buxtorphii.
Ibide(m): Francisci Ariae, Tractatus de Rosario Mariae octavo.

- (280) Commentarius in Vetera Romanor(um) Numismata Eneae Vitii quarto.
- (281) Gregorii Nazianzeni Orationes dece(m) et sex Graecae. octavo.
- (282) Biblia Hebraica quarto.
- (283) Phrases Lingvae Latinae Antonii Schori octavo.
- (284) Postilla Antonii Corvini in Epist. et Evangelia octavo.
- (285) Explicationes in Pentateucho obscurior(um) Francisci Zephyri.
Ibide(m): Homiliae de octavo vigesimo nono Capitibus Ezechielis, de Gog et Magog Hendrici Zephyri octavo
- (286) Martini Bona [Cyne] Compendiu(m) omniu(m) oper(um) Theologiae Moralis, per Antoniu(m) Gophar octavo.
- (287) Isocrates Graeco-Latinus Hieronimii Volphii octavo.
- (288) Levinii Lemnii Occulta n(os)trae Miracula octavo.
- (289) Compendium Naturalis Philosophiae Francisci Titellmanni.
Ibide(m): Laurentii Vallae Elegantiar(um) Libri octavo
- (290) Grammatica Hebraea Avenarii.
Ibide(m): Psalteriu(m) Hebraiae editum. octavo.
- (291) Stratagemata Satanae Jacobi Aconci octavo
- (292) Historiae Parlamenti Angliae Breviarium. T[homas] M[ay]
Ibide(m): defensio Regio(!)
- (293) Socinus Contra Jacobum Vujechum. Ibide(m): Fragmenta duor(um) scriptor(um) Fausti Socini.
Ibide(m): De Unigeniti Filii Dei existentia inter Erasmu(m) et Faustu(m) Socinu(m) Disputatio. octavo.
- (294) Joannis Velchurionis Commentarii in Aristotelis Physica(m). octavo.
- (295) Theocriti Idilia Graece et Latine octavo.
- (296) Paulus Felbinger contra Jona(m) Slichtingiu(m) octavo.
- (297) Gulielmi Rondeletii Opera omnia medica.
- (298) Bezae Annotationum majorum in Novu(m) Testamentu(m) Pars Altera complectens Ap(osto)l(i)cas, Epistolas et Apocalypsim. octavo majori.
- (299) Artis dicendi Praecepta Junii.
Ibide(m): Synopsis doctrinae Physicae et Ethicae, et Dialecticae, Aristotelicae ex Melanchtone a Calebo Frigo-Foro(!) proposita.
Ibide(m): Quaestiones ex organo Logico et Aristotelis a Chrystophoro Pelargo. 8vo
- (300) Annaei Lucani Carmina 8vo

- (301) Melanchton in Epistola(m) Romanos.
 Ibide(m) Gaspar Crucigerus in Epist. Pauli ad Timoth.
 Ibide(m): Jodochus Villichius in Epist. ad Tit.
 Ibide(m): Defensio Conjugi Sacerdotum Melanchtonis et alia. 8vo.
- (302) De C(hrist)i Natura nec non de peccator(um) expiatione(m)
 Disputatio Socini contra Andrea(m) Volanum.
 De Unigeniti Filii Dei existentia int(e)r Erasmu(m) Joannis et
 Faustu(m) Socinu(m).
 Ibide(m): Lectiones Sacrae Fausti Socini.
 Ibide(m): Disputatio de adoratione Christi 8vo.
- (303) Petri Phonsecae Institutio Dialectica. 8vo.
- (304) Thesaurus Lingvae Hebraeae Pagnini 8vo.
- (305) Institutio Hebraica Schingleri 8vo.
- (306) Lyra Prophetica Davidis Regis studio Bithneri quarto
- (307) De morbis Pueror(um) Tractatus, opera Joannis Croscii(!)
 Ejojoscii(!) 4to.
- (308) Francisci Modi Nov-antiquae Lectiones 8vo.
- (309) Heronymus(!) Chardanus de subtilitate 8v[o]
- (310) Epycteti Enchirydion.
 Ibide(m): Bellu(m) Juguratinum Chryspi Sallustii.
 Ibidem: Sententiar(um) Insigniar(um) Thesaurus ex Cicerone Petri
 Lagnerii.
 Ibidem: De providentia D(ivi)na Joannes Fabritius.
 Ibide(m): Antonii Torquati Prognosticon de Eversione Europae et
 alia etc. 8vo.
- (311) Comenius Latine Germanice, et Polonice 8vo.
- (312) Atonii(!) Ruvio Commentarii in Libros Aristotelis 8vo majori
- (313) Stegmanni Geometria sine inito 8vo.
- (314) Alexandri Tralliani Libri 12. Raza de Pestilentia etc. 8vo
- (315) Morbor(um) Curatio p(er) sylvium 8vo.
- (316) Rhetorica Eccl(esiasti)ca a Cekermanno.
 Ibidem: Jornandes de Gottor(um) Origine et reb(us) gestis. Isidori
 Chronica. Procopii Fragmenta 8vo.
- (317) Riolanus in Libros Fermelii Physiologicos et Theraphticos 8vo.
- (318) Quaestio: Num ad Regnu(m) Dei possiden(...) necesse sit in nullo
 peccato Evangelico doctrinae Manere, a Sclichtingio contra
 Meisnerum.
 Ibide(m): Quaestiones duae Jonae Schlichtigii(!) contra Meisneru(m).
 Bux (*áthúzva*) 8vo.

- (319) Buxtorphii Thesaurus Grammaticus Lingvae Hebraeae, 8vo majori
- (320) Socini de diversis Materiis ad C(hristi)ana(m) Religione(m) pertinentib(us) Tractatus, et adhunc circiter 12. ejusde(m) Tractatus. 8vo.
- (321) Thesaurus Aristotelis Commentariis illustratus a Petro Saint S Pleur 12do.(!)
- (322) Sphynx Theologico-Philosophica Hejtfeldi 8vo.
- (323) Xenophon de Cyrii Inst. Graecae. 8vo.
- (324) Jacobi Gorscii Praelectiones Plocenses, sive: de lapsu, restauratione, justificatione Hominis 8vo.
- (325) Herculis Strozae, Tyri, Filii, Carmina 8vo.
- (326) Ludovici Septalii Cautiones Medicae in 8vo.
- (327) Conciones Bullingeri in Jeremiae aliquot Capita. a 14 usq(ue) 30. 8vo.
- (328) Ciceronis de Oratore Libri quatuor, Orator de Claris Oratorib(us). Ibide(m): Ciceronis quaedam opera. 8vo.
- (329) Levin(i) Apolloniis de Perruriae(!) Inventione 8vo.
- (330) Epiphanii Episcopi Constantiae Cypri contra haereses. 8vo.
- (331) Doctrinae Jesuiticae p(rae)cipua Capita. Tomus Quartus. 8vo.
- (332) Philippus Mornae(us) de Veritate Religionis C(hristi)anae etc 8vo
- (333) Examen Libri de duabus in C(hrist)o naturis a Martino Kemnitio Conscripti per Lambertu(m) Danaeum. Ibide(m): Tractat(us) de Anti-C(hrist)o ejusde(m) Lamberti Danaei 8vo.
- (334) Petri Martini Grammatica Hebraea 8vo.
- (335) Laurentii Vallae elengantiar(um) Libri sex 8vo.
- (336) Disputatio de Medicinae Natura (*áthúzva*)
- (337) Danielis Sennerti Compendium Institutionum Medicar(um) 8vo
- (338) Hieronymi Chardani de Malo Recentior(um) Medicor(um) medendi usu Libellus. Ibide(m): Contradicientium Medicorum Liber. 8vo.
- (339) Hermogenis Ars Oratoria Graecae et Latine. Ibidem: In Hermogenis Libr(um) de Partitionib(us) etc Commentarius Gasparis Laurentii 8vo.
- (340) Cornelii Martini Metaphysica. Ite(m): Joannis Combachii Metaphysica. Ite(m): Gaspari Phinchii Theoremata et Problemata Metaphysica. 8vo.
- (341) Joannis Buxtorphi Grammatica Hebraea 8vo.

- (342) Belgii sive Inferioris Germaniae descriptio 4to.
- (343) Commentarius de p(rae)cipuis generib(us) Divination(um) Caspari Peuceri 8vo.
- (344) Basili(us) de operib(us) sex dierum 8vo.
- (345) Isaci Commentarius Abrabannielis in Esaiae Prophetiam.
- (346) De Transsubstantiatione Liber Simplicii Se (áthúzva) Verini contra H. Grotiu(m) 8vo
- (347) Joannes Leucrinus de verbo Mirifico in (áthúzva)12do.(!)
- (348) Dux peccator(um) Ludovici Granatensis 12do.(!)
- (349) Ludovici Vives de Disciplinis Libri viginti 8vo.
- (350) Horatii Poëmata cum castigationib(us) Georgii Fabricii 8vo.
- (351) Brentius in Evangelium Joannis 8vo.
- (352) Slejdan(us) de statu Religionis et Reipublicae Carolo quinto Caesare 8vo.
- (353) Hesiodi Opera cum enarrationib(us) Melanctonis.
Ibide(m): Epicteti Enchiredeon(!) Graece 8vo.
- (354) Thesaurus Lingvae Hebraeae Pagnini 8vo.
- (355) Evonimis (az s-t áthúzták) Thesaurus 8vo.
- (356) Ciceronis Alter(um) Epistolar(um) Volumen 8vo.
- (357) Buxtorphii Grammatica Hebraea 8vo.
- (358) Illustrium Poëtarum Flores p(er) Mirandula(m) Collecti. 8vo.
- (359) Hermogenes de Arte Rhetorica 8vo.
- (360) Magjar Testamentum 4to.
- (361) Drusius de trib(us) Sectis Judaeor(um)
Ibidem: Scaligeri Elenchus Tri haeresii Nicolai Serarii. Drusi Observation(um) Hebraicar(um) Libri tres.
Ibide(m) Drusii Tetragrammaton 8vo
- (362) Jacobi Samnazarii Opera omnia.
Ibidem: Ludovici Maturii Poëmata.
Ibidem: Jacobi Boissartii Ibidem Francisci Hymni Poëmata. 12mo.
- (363) Bodinus de Repub. 4to majori.
- (364) Sallustii Opera omnia cum Notis Variis 8vo.
- (365) Joannis Huss Varia opera 4to.
- (366) Philosophia Naturalis Dun-Scotti 4to
- (367) Crellius in initium Matthaei 8vo.
- (368) Examen Quadripartitum Apostasiae Samuelis Cutsemi 8vo.
- (369) Valerii Martialis Epygrammata 8vo.
- (370) Emilius Probus (áthúzva) Pluratchi vitar(um) Comparatar(um) Appendix 8vo.

- (371) Martini Exercitationes Metaphysicae 8vo.
- (372) Consilia et Epistolae Medicinales Chratonis a Craphtaein studio Scholzii 8vo.
- (373) Socini Tractat(us) de Eccl(esi)a.
Item: Justificatione etc. 8vo.
- (374) Clenardi Graecae Lingvae Institutiones 8vo.
- (375) Chratonis a Chraphtaein Consilia et Epistolae Medicinales. 8vo.
- (376) Georgii Schoni oper(um) Tom(us) Primus, Ejusdem Theses de plerisq(ue) Locis Theologicis 8vo
- (377) Philostrati Lemnii de vita Apollini Libri 8to 12mo.
- (378) Quaestiones Naturales, de Animae vegetabilis virib(us) a Polo Lauredano 4to.
- (379) Paradoxor(um) Medicinae Libri tres a Leonardo Fuxio 8vo.
- (380) Assertiones Theologicae de trino et uno Deo cum Animadversionib(us) Socini, Earumq(ue) Defensio. 8vo.
- (381) Hieremiae Friveri, Bracheli, Commentarii in 7tem Libros Aphorismor(um) Hypochratis 4to.
- (382) Joannes Pomenharius, Bugenhagius in Psalmos 4to.
- (383) Claudiani Poëmata cum Notis Gasparis Barthi 8vo.
- (384) Practica Medicinalis Leonelli Faventini cum scholiis Joannis Raphneri 12mo.
- (385) De statu Primi hominis ante lapsu(m), Disputatio Socini contra Puchium 4to.
- (386) Elementa Doctrinae, de Circulis Caelestib(us) Peuceri Ibid(em) Propositiones in Libros Physicor(um) Aristotelis Nicolai Sejneceri(!) 8vo.
- (387) Veri C(hristi)anismi Philosophiaeq(ue) libertas, Theologiae Enchomium, Bonae causae feducia.
Ibide(m): Peregrini in patria Errores 12mo.
- (388) Auli Gellii Noctes Atticae 12mo.
- (389) Hieronimi Gabucini opera Medica sine initio 4to.
- (390) Aristotelis Logica in duos Tomos divisa cum Commentariis Gerardi Mattisii Geldricensis
Ibidem: Thomas Aquinas de Natura rerum per Gerardum Mattisiu(m) 4to.
- (391) Quaesita Medicinalia juxta Hypochratis Galeni et aliorum sententiam.
Ibidem: Paraphraxis(!) in Nonum Librum Razae ab Andrea Vesalio in 12mo.

- (392) Promptuarium Morale super Evangelia Dominicalia totius Anni a Stapletono
- (393) Catechismus pro pueris et Juventute p(er) Justu(m) Jonam.
Item: Quaed(am) Catecheticae Commonefactiones Authore Joanne Vigando 8vo.
- (394) Hesiodi Poëma v. Opera et dies cum scholiis 8vo.
- (395) Baptistae Mantuani Opera omnia Tom(us) Primus 8vo.
- (396) Aristotelis Politica Graece et Latine 8vo.
- (397) Volchelius de vera Religione 8vo.
- (398) Cicero de Officiis, de Senectute, de Amicitia, Somniu(m) Scipionis Paradoxa, etc 8vo.
- (399) Aristoteles Naturalis Auscultationis Libri octo 8vo.
- (400) Theodori Gazae Introductio Grammatica Graece et Latine 8vo.
- (401) Philippi Melanctonis Vitae Curriculu(m) et Mors a Joachimo Camerario etc 8vo.
- (402) Magyrii Physiologia Peripatetica cum Commentariis 8vo.
- (403) Dialecticae Considerationes Titelmanni 8vo.
- (404) Compendium Medicinae Leonharti Fuxii 8vo.
- (405) Erasmi Roterodami Responsio Apologetica 8vo.
- (406) Caelii Lactantii Firmiani Libri septe(m). 8vo.
- (407) Thesaurus Epistolaris Locor(um) et formular(um) Epistolariu(m) Starchii 8vo majori
- (408) Irenaeus adversis Haereses (áthúzva) 8vo.
- (409) Chronologia Historiae Herodoti et Tucididis p(er) Davide(m) Chytream 8vo.
- (410) Poëmata Georgii Sabini 8vo.
- (411) Quaestiones in Libellu(m) de sphaera Joannis de Sacro Boscho 8vo.
- (412) Commentarius in Matthaei et Epistolae Romanos initia a Joanne Crellio 8vo
- (413) Hesiodi Acraei opera.
Ibidem: Theognidis Sententiae Elegiacea cum scholiis Eliae Vineti 8vo.
- (414) Concilii Tridentini, Canones, et Decreta. 12mo.
- (415) Syntagma Institutionu(m) C(hristi)anar(um) Nicolai Hemmingii 8vo.
- (416) Livii Historiarum ab Urbe condita Decadis tertiae Liber trigesim(us) et sequentes cum Notis 8vo.
- (417) De Alimentis et eor(um) recta administratione Liber Dominici Sala 4to.

- (418) Joannes Rivius de Conscientia.
Idem de Spectris cum notis C(hristi)ani Franchen 8vo
- (419) Plutarchus de Liberor(um) Instit(utio)
Item: Isocratis tres Orationes 8vo.
- (420) Petri Martinii Grammatica Hebraea cum Notis Cottdae
Ibidem Grammatica Caldaea Martinii 8vo.
- (421) Tyrociniu(m) Chymicu(m) Joannis Beguni 8vo.
- (422) Breviloquium Theologiae Bonaventurae et Itinerarius mentis in
Deu(m) 4to.
- (423) Ad Jacobi Paleologi Librum pro Racoviensib(us) Resposio(!) Fausti
Socini.
Ibidem: Ejusd(em) Lectiones Sacrae 8vo.
- (424) Epitome Chrjsostomi Javelli 8vo.
- (425) Justiniani Institutionum Libri quatuor cum Notis 12mo.
- (426) De Curandi ratione Libri octo Leonardi Fuxii 8vo.
- (427) Herodiani Historiae Graece et Latine 8vo.
- (428) Hesiodi Ascraei opera cun Notis 8vo.
- (429) Theodori Bezae Vezelii.
Item: Georgii Bucalari et alior(um) Poëmata etc 8vo.
- (430) Davidis Citraei Oratio de statu Ecclesiar(um) hoc tempore in
Graeia,! Aphrica, Hungaria, Bohemia etc 8vo.
- (431) Rudimenta Cosmographica Honteri.
Item: Quaestiones in Libellum de Sphaera Joannis B (áthúzva) de
Sacro Busto ab Harthmano Bejer 8vo.
- (432) Theophrasti Paracelsi Philosophiae et Medicinae Compendium
8vo.
- (433) Oratio de vita et obitu Petri Martyris a Josia Simlero.
Item: Quaed(am) scripta Patri Martyris.
Item: Historia de origine et progressu Controversiae de Coena
D(omi)ni a Ludovico Lavatero.
Item: Sturmii Ambrosii ejusdemq(ue) Epistola Apologetica; in
initio vero Polonicus Tractatus 4to.
- (434) Sylva quinque Lingvarum Germanice, Latine, Graece, Hebraice et
Gallice per Helfricum Emmelium, ejusdem Nomen-clator
quadrilingvis 4to.
- (435) Petavii Rationariu(m) temporum in 8vo
- (436) Institutiones in Graeca(m) Lingva(m) Clenonardi (áthúzva) 8vo.
- (437) A Jacobi Paleologi Libr(um) pro Rakoviensib(us) Resposio Fausti
Socini

- Ejusdem Elenchi Sophistici 8vo.
- (438) Bresseri(!) Isagoges Historicae Millenarius quintus
Ejusd(em) oratio de Monarchia quarta.
Idem de Festis diebus C(hristi)anor(um), Judaeorum, et
Ethnicorum. 8vo.
- (439) Summa Philosophiae quadripartita Authore Eustachio a Sancto
Paulo, Tomus Prior 8vo.
- (440) Catholicus Reformatus a Perkinsio Conscriptus 8vo.
- (441) Lectiones Sacrae Socini.
Item: Defensio Animadversionum Fausti Socini adversus
Gabrielem Eutropium 8vo.
- (442) Stigellii Dominicae sine initio. 8vo.
- (443) Artis Poëticae praecepta per Ludovicum Piscatore(m) 8vo.
- (444) Terentii Fabulae cum Notis 8vo.
- (445) Alexandri Picolominaei de Sphaera.
Ejusdem Compendium de Stellis fixis cognoscendis 4to.
- (446) Apologia pro veritate accusata 4to (átírva) 8vo
- (447) Scriptae Conciones 8vo.
- (448) Systhema Materiae Medicae a Brun 8vo.
- (449) Magjarul a Soltárok kezdet és vég nélkül. 8vo.
- (450) De Hist. stirpium Commentarii Leonharti Fuxi. 12mo.
- (451) Magyrii Physiologia Peripatetica cum Commentariis 8vo.
- (452) Slejdanus de statu Religionis er Reipub. Carolo quinto Caesare.
8vo.
- (453) Digestor(um) seu Pandectarum Juris Caesarei Tom(us) 2dus 8vo.
- (454) Justi Lipsii Politica sive Civilis doctrina cum Notis.
Ibidem: Morum. Philosophia Historica, juxta Alphabeti seriem
Simonis Goularci 8vo.
- (455) Nodii Gordii Smigletii dissolutio per Joanne(m) Volchelium
Socinus in Epistola(m) Romanos Cap. 7.
Ibidem: Goslavii Refutatio contra Kekermannum.
Ibidem: De Baptismo aquae Disputatio Socini 8vo.
(A következő tétel első része hiányzik.)
- (456) Ibidem: Exercitationes in Isagogen Porphyrii 8vo.
- (457) Elucidatio Fabricae ususq(ue) Astrolabii Joanne Stophlerino 8vo.
- (458) Slicingii Notae in Doct(!) Georgii Vernerii Concionem. 8vo.
- (459) Methodus Medicamenta Componendi Jacobi Sylvii 12mo
- (460) Regulae intelligendi sacras scripturas Francisci Ruizii 8vo.
- (461) Polybius de Dieta salubri sanitate tuenda.

- Ibidem: Joannis Placothonii scholasticae et Philosophicae Disputationes 12mo.
- (462) Aeliani de Varia Historia Libri quatuordecimi 12mo
- (463) Jacobi Hollerii de Morbis Internis Libri duo.
Item: Ejusde(m) de Febrib(us), Peste, Remediis et materia Chirurgica.
Ibidem: Therapia Puerperarum Joannis Leboni(!) 12mo.
- (464) Paraphrasis in Evangelium Matthaei Erasmi Roterodami 8vo.
- (465) Dictionarium Hebraicum Sebastiani Munsteri 8vo
- (466) Maffaei Cardinalis Poëmata in 8vo.
- (467) Novum Test. Graece et Latine Erasmi Roterodami. 8vo.
- (468) Apollodori Atheniensis Bibliotheces, sive: De Deorum origine 8vo.
- (469) Diogenes Laertius de Vitis, Dogmatib(us), et Apophthegmatib(us) clarorum Virorum.
Ibidem: Hadriani Junii Castigationes in Hesichium
Ibidem: Casaubonae Notae ad Libros Diogenis, Graece et Latine 8vo.
- (470) Dictionariolum Hexaglossom sex Lingvar(um) Latine, Germanice, Bel. Gal. Hisp. Ital. 12mo.
- (471) Dionysius Phontanonus de Morbor(um) interior(um) Curatione. 12mo
- (472) Florilegii Ethico-Politici Jani Gruteri Pars Tertia.
Ibidem Gnomae, Paremiaeq(ue) Graecorum
Item: Proverbia Germa: Galli: Bel. Ital. 8vo.
- (473) Elenchi sophistici a Fausto Socino explicati 8vo.
- (474) Novum lumen Chymicum.
Ibidem: Tyrociniu(m) Chymicum Joannis Beguini 12mo.
- (475) Plauti Comoediae viginti 12mo.
- (476) Regulae breves p(ro) Componendis Concionibus 12mo.
- (477) Philippi Melanchtonis Rhetorica.
Item: Epist. Pici Mirandulani et Hermolaei Barbari 8vo.
- (478) Plinii Secundi N(atu)ralis Historia 4to minori
- (479) Joannis Crellii Explicatio Captis. XV.
Ibidem: QVAESTIO: Num ad Regnum Dei possidendum necesse sit in nullo peccato Evangelicae Doctrinae adverso manere?
Ibidem: Contra Meisneru(m) a Sclictingio disputata. 8vo.
- (480) Medicinae Theoreticae et Practicae Enchiridion
Ibid(em): Flosculi Medicinales Cornelii Celsi 12mo

- (481) Jacobi Primi Angliae etc. Regis Regia Institutio ad Henricu(m)
Principe(m) 12mo
- (482) Erasmi Roterodami in Evang(elium) Marci Paraphrasis.
Item: In Acta Ap(osto)lor(um)
Ibidem: Catalogi duo, Operum ejusdem
Ibidem Vita ejusdem
Ibidem: Friderici Nanseae in Erasmum defunctu(m) Monodia
Ibidem Epist. Erasmi. Roter(odami) ad Patrem Servatiu(m)
Item. Epitaphia in mortem Erasmi 8vo
- (483) Vedelius Rapsodus. Sive Vindiciae Doctrinae Remonstrantium, a
Crimina. (...) et calumniis Nicolai Vedelii 4to
- (484) Praxis Chymica Joannis Hartmanni 4to
- (485) Volfgangi Meureri Commentarii Meteorologici 4to
- (486) Aristotelis de Physico auditu Libri 8.in majori 8vo
- (487) Introductio in Universalem Aristotelis Physicen 4to
- (488) Ciceronis Epist. Familiares 8vo
- (489) Epistolae Theologicae Theodori Bezae 8vo
- (490) Historia plerar(um)q(ue) partium Humani Corporis Salamonis
Alberti
Ibid(em): Thesaurus Pauper(um) Petri Hispani Pontif. Romani 8vo
- (491) Hermogenis Rhetor. de statibus.
Ibid(em): Aphthonii Praeexercitamenta, sine initio. 8vo
- (492) Commentaria in Epist. Hebraeos Sclictingii ut ex p(rae)fat(ione)(?)
patet
Ibidem: Joannis Crelli Explicatio I Cor. 15. Capit(ibus)
Ibidem: Quaestio: Num ad Regnum Dei possidend(um) necesse sit
in nullo peccato Evangelicae Doctr(in)ae adverso manere?
Contra Meisner(um) a Schlictingio disputa(ta) 8vo
- (493) Maximiliani Sandaei Considerat. de Synodi Dodrac. emolumentis
8vo
- (494) Dispensatorium Medicum Continens Instit. Pharmaceuticas 8vo
- (495) De Miraculis occultis n(ost)rae
Item: De vita cum animi et corporis tranquillitate optime
instituenda Levinus Lemnius.
Item: Similitudinum et Parabolar(um) quae in Bibliis ex herbis et
arboribus de (...) Explicatio ejusd(em).
Ibidem: De Gemmis praecipue Aqualypticis(!) Authore Francisco
Rueo Libr. duo.
Item: Levini Lemni de Astrolog. Lib. unus. 12mo

- (496) Davidis Kitrei Oratio de studio Theologiae, exercitiis vere pietatis.
Ibidem: De discendi ordine consilium Matthaei Dresseri.
Ibidem: De vestitu et ornatu sacerdotali V. et N. Testamenti 8vo.
- (497) Aristotelis Libri omnes Moralis Philosophiae 12mo
- (498) Hesiodi Ascrei opera 8vo.
- (499) Index rerum omnium, quae in Aristotelis operib(us) Continent(u)r
12mo
- (500) Historia Eccl(esias)tica Eusebii, Ruffini, Theodoriti, Zozomenii etc
Nicaefori Victoris etc folio
- (501) Polani Historia Concilii Tridentini 4to
- (502) Descriptio Britanniae, Scotiae, Hyberniae et Orchadum.
Ibidem: Nicolai Massa Veneti Liber de Febre Pestilentiali(.) etc
- (503) Reusneri Isagogae Historica 4to.
- (504) Bellum Grammaticale 8vo
- (505) Gochlenii Exercitationes Ethicae 8vo
- (506) Idea boni Interpretis, et malitiosi Calumniatoris Danhaveri.
Ejusd(em) Idea boni Disputatoris et malitiosi sophistae.
Ibidem: Aristotelis Ethicor(um) Libri etc. 8vo
- (507) Conciliationes Locor(um) scripturae Altameri 8vo
- (508) Melanthonis Philosophiae Moralis Epitome.
Item: Ejusdem Enarrationes in aliquot Libros Aristotelis 8vo
- (509) Kejragogia Hejli (áthúzva) et Disquisitio Heliana sine Principio 8vo
- (510) Picolominaei Libror(um) ad scientiam de nat(u)ra attinentium etc
pars quinta 4to
- (511) Gregorii Chnapii Thesaurus Latino-Polonicus 4to
- (512) Baptistae Bernardi Thesaurus Rhetoricae
Ibidem: Sturmii Rhetorica 8vo
- (513) Enarratio Elementor(um) Astrologiae, Alchabitii et Ptolomaei a
Valentino Nabod 4to
- (514) Királyok dolgairol irt Kőnyv. kezdet s véghe nélkül. folio
- (515) Terentius cum Commentariis Donathi, Guidonis, Calphurnii,
Ascensii, Servii etc folio
- (516) In Evangelium Joannis Bullingerus folio
- (517) Isocratis scripta Graeco-Latina cum Annotationib(us) et
Casti(gationibus) folio
- (518) Biblia Hebraica ex Recensione Menasse Ben-Israël 4to
- (519) Erasmi Paraphrasis in quatuor Evangelia et Acta Ap(osto)l(o)r(um)
8vo

- (520) Nomen-Clatoris octo Lingvar(um) Tertia pars, ab Hendrico Decimatore 8vo
- (521) Nova Ephemeris Andreae Argoli ad A. 1656 4to
- (522) Augustini Marii Theologi de Merito et Proemio Oratio
 Item: Auctuarium selectar(um) aliquot Epistolar(um) Erasmi.
 Item: Gulielmi Buddaei Epistolae.
 Item: De laterib(us) et angulis Triangulor(um) Copernici.
 Item: Astrolabii declaratio ejusdemq(ue) usus a Jacobo Kebelio.
 Item: Myssae et Canonis Mysterior(um) dilucidatio p(er) Snekanu(m).
 Item: Comprehensio Locor(um) utriusq(ue) Testamenti de absoluta necessitate bonor(um) oper(um) a Vicelio. 4to
- (523) Visiones Ignatii Lojole a Chrystophoro Severo.
 Item: De Pedobaptistar(um) error(um) origine etc 4to.
- (524) Joannes Jovianus de Variis in forma Dialogi 4to
- (525) Acta Philosophica societatis Regiae in Anglia, Authore Oldenburgio 4to.
- (526) De duabus Naturis in C(hris)to Kemnitius.
 Item: Pro Eodem Libro Responsio 4to
- (527) Rudimenta Hebraicae Lingvae Rudolphi Cevallerii in 4to.
- (528) Horatius opera Lambini emendatus et illustratus 4to.
- (529) Ephemerides Brandeburgicae Coelestium Motuum et tempor(um) a Davide Oridano 4to.
- (530) De satisfactione Crellius contra Grotium 4to.
- (531) Joannis Baptistae Bernardi Seminarium totius Philosophiae Tom(us) Primus folio
- (532) Scripta Logica 4to.
- (533) Joannis Pici Mirandulae opera omnia folio
- (534) Speculum Astrologiae a Francisco Junctino
 Item: Tabulae Astronomicae de supputandis sider(um) motib(us) etc 4to.
- (535) Juvenalis Satyrae cum Commentariis 4to.
- (536) Beresith. vel: Biblia Hebraica 4to.
- (537) Hypochratis opera omnia per Janum Kornarium 4to.
- (538) Secundus Tomus Libror(um) N(a)t(u)ralis Philosophiae Aristotelis Interprete Vatablo 4to.
- (539) Chrystophori Clavii Geometria Practica 4to.
- (540) Historiae Augustae scriptores sex a Casaubono recensiti cum Notis 4to.

- (541) Logica Mexicana Antonii Ruvio 4to.
- (542) Gnomologia Graeco-Latina Stobaei per Neandrum.
Item: Luciani Samosatani Somnium 8vo.
- (543) Practica Medicina Senerti 4to.
- (544) De Judiciis Nativitatum Joannis Schoneri folio
- (545) In Aristotelis Analiticorum Libros Joannes Baptista cum scholiis
4to.
- (546) Loci Communes Theologiae, Volphgangi Musculi folio
- (547) Responsiones ad decem rationes et mundi Campiani Authore
Vittachero. 8vo.
- (548) Catalogus Annor(um) et Principum Geminus ab Homine condito
usq(ue) 1540. annu(m) per Anselmum Rid. folio
- (549) Bomphinii Decades rer(um) Hungaricar(um) Decades (:sine initio:)
cum aliis ibidem Contentis etc.
Ite(m): Decretor(um) seu aliquot Hungariae Regn(um) Liber.
Item: Rerum Moscovitarum Commentarii folio
- (550) Richardi Dinoti adversaria sine principio et fine 4to.
- (551) Hieronymi Chardani Commentarius in Ptolomaeum, de
Astror(um) judiciis sine principio. folio
- (552) Annotationes Bugenhagii Joannis in Ep(isto)las Pauli, et quaedam
alia ibidem sine initio etc. 8vo.
- (553) Savanarole Triumphus Crucis. Ejusdem Expositio Orationis
D(omi)n(i)cae.
Ejusde(m) Meditationes in Psalmos: Miserere, in Te D(omi)ne
sperari, et qui regis Israël.
Ejusdem Disolatium itineris mei.
Ejusdem de simplicitate C(hristi)anae vitae. 12mo
- (554) Chronici Charionis Prima Pars a Melancthone. 8vo.
- (555) Irenicum sive de Unione et synodo Evangelicor(um) Concilianda
Paraei (*áthúzva*) 4to majori (*áthúzva*)
- (556) Zanchius de operib(us) Dei, intra sex dierum spatium creatis 4to
majori
- (557) Responsio ad Refutationem Dissolutionis Nodi Gordii a Martino
Smigletio nexi, facta per Joanne(m) Volchelium.
Item: Tractatus de Eccl(esi)a et missione Ministror(um) Refutatio a
Theophylo Nicolaide.
Item: Disputatio Chrystophori Osthodori(!) Germanice 4to
- (558) Commentarii Collegii Conimbricensis in Dialectica(m) Aristotelis
4to.

- (559) Noë Barkája Sárpataki Mihály által 4to.
- (560) Memoria Bergeliana, opera Chrystophori Georgii de Berch.
Item: Germanicus Tractatus Martini Fässel, et Melchioris Mollere(m). 4to.
- (561) Ad Palelogi(!) Libr(um) pro Rakoviensib(us) Responsio Socini
Item: Apologia ad Decretum Foederati Belgii, ab Osthorodo et Vajdovio scripta. 4to.
- (562) Commentarii Zabarellae in Aristotelis Libros de anima 4to.
- (563) Zabarellae opera Logica 4to.
- (564) De C(hrist)i in Terris Eccl(esi)a Laurentius Arturus. 4to
- (565) Amica Disputatio adversus Judaeos.
Ibide(m): Explicatio Locor(um) aliquot in Apoc. a Cap. XI. usq(ue) ad finem Libri 4to
- (566) Davidis Kitraei Chronicon Saxoniae et Vicini orbis 8vo.
- (567) Joannis de Monte Tabulae Directionum de Variis Astronomicis et Regiomontani Tabula sinuum alia varia 4to
- (568) Porphirii Introductio in Dialecticam.
Item Aristot. opera omnia 4to
- (569) Pharmacopoea Dogmaticor(um) Authore Quercetano 4to
- (570) Fonseca in Metphysicos Arist. Libros Tom III 4to
- (571) Fonsecae Comment. in Libros Metaphy. Aristot. Tom I. 4to
- (572) Petri Lombardi Sententiar(um) Libr. IV. 4to.
- (573) De Lingva Graeca Ruellandus 4to
- (574) Ephemeridum Reliquiae Joannis Stephleri(!) 4to
- (575) De Regimine secular(um) et Eccl. Theodori Rejchin(us)(!) 4to.
- (576) Responsio Judaica a 23. Quaestiones et alia
Ibidem: Varia alia impressa et scripta. 4to
- (577) Ranzovii Diarium Romanu(m), Oeconomicum, Ec(c)l(esiasticum) Astronomicum 4to.
- (578) Svetonius Tranquillus cum varior(um) notis folio
- (579) Erasmi Annotationes in Evangelia et Ep(isto)las sine principio et fine folio
- (580) Cassander de Articulis Religionis inter Catholicos et Protestantas.
Ejusdem de officio pii a publicae tranquillitatis amantis viri in religionis negotio.
Item: De Haeresicis an sint persequendi et quomodo cum iis sit agendum Joachimi Cluten 8vo.
- (581) Aratu Fajnomaena(!) KAI ΔΙΟΜΕΜΕΖ 4to.
- (582) Equitis Poloni Apologia Examinata a Joanne Coccaeo 4to.

- (583) Octavum Volumen Aristotelis Metaphysicor(um) cum Averrois
Commentariis etc. 4to
- (584) Georgi(us) Calystus in Acta Ap(osto)l(o)r(um) 4to.
- (585) Quintum Volumen Aristotelis de Coelo et aliis cum Averrois
Commentariis etc 4to.
- (586) Joannis Barclai Parenensis ad sectarios. 8vo.
- (587) Grammatica Hebraea Davidis Ribberi.
Item: Hesiodi opera et dies cum enarrationib(us) Melancthonis 8vo.
- (588) Theodori Bezae Vezelii Poëmata varia.
Item: Jacobi Lectii Poëtica Paraphrasis.
Item: Ausonii opera a Scaligero recognita.
Item: Scaligeri Ausonianae Lectiones. 12mo.
- (589) Gynaeceor(um) Commentarii. Seu: De affectib(us) Mulierum 4to.
- (590) Antonio Ruvio Commentarii in Libros Aristot. 4to.
- (591) Colloquium de norma Doctrinae et Controversiar(um) Religionis
Judice Ratisbonense 4to.
- (592) Soncinatis Quaestiones Metaphysicales 4to.
- (593) Calvini Commentarius in 2dam Epist. Cor. 4to.
- (594) Herodiani Historiar(um) Libri octo Graece et Latine.
Item: Zozimi Historiae Graece et Latine
Item: Buddaei Epistolae Graece et Latine 4to.
- (595) Primus Tomus Libror(um) N(atu)ralis Philosophiae Aristotelis, ut
et Tom(us) 4to.
- (596) Syrinx Physiologica a Papaphava 4to.
- (597) Collegium Physicu(m) Burgesdicii 4to.
- (598) Conformatio Horologior(um) sciotelicorum Hermanni Vitekindi.
4to.
- (599) Demonstratio Allegoriae Historicae V. et N. Testamenti
Item: Revelatio Mysterii Triados 4to.
- (600) De Paedobaptistar(um) errorib(us) a Retio Boaemo Authore Liber
scriptus. 4to.
- (601) Satanae strategemata Acontii.
Ibidem: Licofronis versiones Duae cum Annotationib(us). 4to.
- (602) Aurora Medicor(um), Galeno chymicor(um), Frejtagii 4to.
- (603) Biblia Sacra ex Hebraeo et Graeco Latina fata cum notis Vatabli.
4to.
- (604) A Válság titkának Volumennye Gelei Katona István által. 4to.
- (605) Vocabularius Gemma Gemmar(um) sine inito. 4to.
- (606) Bodecherus Ineptiens.

- Item. Vedelius Rabsodus 4to
- (607) Drusii quinq(ue) Libror(um) Moysis Commentarius.
Item: In Josuam Libr(um) Judicum et Samuelem 4to.
- (608) Andropologium de Hominis dignitate, N(os)tra et proprietatibus sine initio. 4to.
- (609) Petri Maffaei Historiae Indicae.
Item: Selectae Epistolae Ex India 4to.
- (610) Trosti Grammatica Hebraea
Ibidem: Grammatica Caldaea Andreae Milii 4to.
- (611) Varia scripta vix legibilia Theologica 4to.
- (612) De Paedobaptistarum errorib(us) 4to.
- (613) Floculi et emblemata Absurditatum Balduini 4to
Item: Stupenda Jesuiticae sectae miracula et alia scripta etc
- (614) Institutio Astronomica Gassendi 4to.
- (615) Disputatio Cabalistica, Rabbi Israë!, Filii Rabbi Moysis de Anima.
8vo.
- (616) Melanthonis Tom(us) secundus. 8vo
- (617) Antonii Ruvio Commentarius in Libros Aristotelis 4to.
- (618) Orthodoxae Fidei defensio adversus Osthorodum per Jacobum ad Porta(m) 4to.
- (619) Actiones et Monimenta Martyrum a tempore Hussi in folio min
- (620) Hieronimi Osorii Paraphrasis in Esaiam, Libris quinq(ue)
- (621) Praestantium ac Eruditor(um) viror(um) Eccl(esiast)icae (*átírova*)
Epistolae Historiae (*áthúzova*) Eccl(esiast)icae et Theologicae Remonstrantium. 4to
- (622) Condradi Vorstii Commentarius in omnes Ep(isto)las Pauli exceptis quibusdam. 4to.
- (623) Homeri Ilias. sive: omnia opera. 8vo.
- (624) Philippi Melanthonis Praefationes in Authores quosda(m) et Orationes de Clarissimor(um) viror(um) vitis, Tom(us) secundus. 8vo.
- (625) Disputatio Cabalistica Rabbi Israë! 8vo.
- (626) Summa totius Philosophiae Authore Carolo Franco D. Abra. D. Rachonis. 4to majori
- (627) Refutatio Thesiu(m) Volphangi Franzii a Smalcio.
Item: Refutatio Disputationis de Sp(i)r(i)tu Sancto.
Item: Refutatio Thesium de Trinitate.

- Item: Responsio ad Scriptum Hermanni Ravenspergeri, cui Titulus par unu(m) Sophismatu(m) Socinianor(um), ad amussim veritatis examinatorum: Valentini Smalcii.
- Item: Ad Isacum Casaubun(um) Parenaesis, Authore Andrea Reudero.
- Ibidem: Refuatio Disputationis de Persona Christi. Ejusd(em) Valentini Smaltii.
- Item: Refutatio Thesium Alberti Graveri Incarnatione(m) Aeterni Dei Filii tangentium, ab eod(em) Smalcio. 4to.
- (628) Explicatio Perfigiae Valentini Gentilis.
Ibide(m): Protheses Valentini Gentilis.
Item: Ad Quaestiones Georgii Blandratae Responsum Joannis Calvini. Item: Brevis admonitio Joannis(!) Calvini ad Fratres Polonos, ne triplice(m) in Deo essentiam pro tribus Personis imaginando, tres sibi DEos fabricen[.] etc. 4to.
- (629) Polyantea sine initio folio
- (630) Practica Medicina Senerti in 4to.
- (631) Chrystophori Clavii Mathesis in 4to.
- (632) Hermolaei Barbari Scientiae n(a)t(ur)aalis Compendium.
Item. Ottonis Casmani, Marinae Quaestiones.
Item: Georgius Agricola de re Metallica. 8vo.
- (633) In Erothemata Dialecticae Melancthonis Hypomnemata Victorini Strigelini 8vo.
- (634) Rhetorica exemplis referta, Erasmi Sarcerii.
Item: Melancthonis Elementa Rhetorica.
Item: Quaestiones Rhetoricae ex Cicerone per Georgium Majorem. 8vo.
- (635) Poëmata Joannis Stigellii: Item: (áthúzva) etc 8vo
- (636) Jacobi Martini Quaestiones Metaphysicae et Partitiones 8vo.
- (637) De Termis CARolinis Venceslai Paëri
Item: Hofmannus de usu Lienis 8vo.
- (638) Explicatio primae partis, primi Capitis Joannis, et alia Socini opera etc. 8vo.
- (639) Aurelii Augustini Homiliae de tempore (áthúzva) 8vo. (áthúzva)
- (640) Antidotum Continens declaratione(m) sententiae Dodracaenae 4to.
- (641) Zabarellae Opera Logica, Opera Haven-Reofteri
Ejusdem Zabarellae Commentarii in Aristotelis Libros de anima.in folio minori.
- (642) Fonsecae Commentarii in Libros Metaphysicos 4to.

- (643) Amati Lusitani Curationu(m) Medicinalium, Centuriae duae. 12mo.
- (644) Ciceronis Ep(isto)lae familiares cum Commentariis Manucii 12mo.
- (645) Danielis Heinsii Poëmata 12mo.
- (646) Thesaurus Epytaphior(um) Philippi Labbae 8vo.
- (647) Antonii Richoboni Oration(um) volu(...) 2du(m) 12mo.
- (648) Philosophia N(a)t(u)r(a)lis Dun Scotti 4to.
- (649) Titkok titka, Gelei Katona Istváné 4to.
- (650) Andreae Fricii Modrevii Sylvae quatuor 4to.
- (651) Plinii Liber 2dus de mundi Historia. Opera Bartholinii Sonbornii. 4to.
- (652) Annotationes in Pöesi scriptae 4to.
- (653) Andreae Argoli Ephaemeridu(m), Tomus Primus 4to.
- (654) De statu primi hominis ante lapsu(m), Disputatio Fausti Socini Contra Puccium. 4to.
- (655) Ravisii Textoris Epytheta 4to.
- (656) Bibliotheca Libror(um) Novor(um) collecta a Neochoro et Sichio Tomus 2dus 8vo.
- (657) Bibliotheca Libror(um) novor(um) collecta a Neochoro et Sichio, Tomus 4tus. 8vo.
- (658) Bibliotheca Libror(um) Novor(um) Collecta a Sichio Tomus quintus. 8vo.
- (659) Bibliotheca Libror(um) Novor(um) Collecta a Neochoro et Sichio Tomus quartus 8vo.
- (660) Stephani Rittangelii veritas Religionis C(hristi)anae in articulis de Trinitate et C(hrist)o etc 8vo majori
- (661) Joma Codex Talmudias de Sacrificiis Scherinchhanii, vel potius: Joannis Vandervajen Defensionis Limborchianae Discursio 8vo.
- (662) Andreae Argoli Ephaemeridu(m) Tomus 2dus 4to.
- (663) Logica Antiquis Litteris impressa sine titulo et fine 4to.
- (664) Hugonis Grotii Annotata ad V. Testamentu(m) folio
- (665) Hugonis Grotii Annotationes in Libros Evangelior(um) folio
- (666) In principiu(m) Ep(isto)lae ad Ephesiso, ad Jacobi Caput 2du(m)
Item: Hugonis Grotii Annotationes in N. Test. Tomus secund(us) in Acta Ap(osto)l(o)r(um), nec non Epist. Pauli et Jacobi. (*áthúzva*)
Item: In principium Ep(isto)lae ad Eph. ad Jacobi Caput 2du(m). v. 14. Ad primar Joan. Cap. 3. v. 9.
Item: Explicatio Decalogi. Item: Appendix de Anti-C(hrist)o folio

(667) Hugonis Grotii Annotationes in N. Test. Tomus secundus in Acta Ap(osto)l(o)r(um), nec non Epistolas Pauli et Jacobi. folio

Mai lelőhelye: az Erdélyi Unitárius Egyház Gyűjtőlevéltára, Kolozsvár.
Jelzete: Reg. A. Fasc. H. 74.

Tulajdonosa: a kolozsvári unitárius egyházközség.
KtF XII. 83.

10.

1746-1782

A tordai unitárius iskola könyvtárának könyvei

Libri Coetūs Thordensis

1. Calepinus Latino Graecus Donatus quondam ab Illustriss(im)o D(omino) Gabriele Tholdalagi in folio. (*áthúzva:*) Sub Litera A. n(ume)ro I.
2. Biblia Vulgatae Editionis indistinctis Versiculis, (*áthúzva:*) per decessum cujusd(am) Fratris. ex oblatione R(everendi) D(omini) Johan(nis) Szathmári, Pastoris Eccl(esi)ae Sz: Rontásiensis. (*áthúzva:*) C. 2 in 8vo.
3. Refutatio Carolii per Sommerum. in 8o. Donatus ā G(eneroso) D(omino) Paulo Gjergjai. Ubi habetur et alter Tractatus ad finem. sub L(ite)ra C. 3.
4. Ciceronis Epistolaris Liber. in 12o. sub L(ite)ra C. 8.
5. Biblia Sacra in 4o. ex Versione Sanctis Pagnini Lucensis. Habet Coetus per decessum Fratris quondam Stephani Gödri, Kökösi. 1745. sub Litera B. n(ume)ro 9.
6. Dictata Theologiae, Seu: Notae quaedam in Catechesim: Quis Tibi est Christianus? etc. Fuerunt ejusdem Stephani Gödri. 1745. B. 1.
7. Joannis Ravisii Textoris Theatr(um) Philosophicum sive Officina. Sucessit Coetui per decessum Francisci Mattjás Almási. 1740. in 4o sub Litera B. n(ume)ro 6.
- 8 Simil(ite)r Libellus, cujus Titulus: Quaestiones de rebus cognitione dignissimis explicatae etc a Philippo Melancthone 1556. (*átírova 1558-ra*) in 8o. C. 7.
9. Enjedi Magjar in 4o. Per decessum Sigismundi Kolosvári. 1743. B. 5.

- 10 Metaphysica Contracta Auctore Samuele Szath. Némethi. Donavit D(ominus) Johannes Illjefalvi Exactor hujus Scholae, cum amplecteret(ur) Cantoratum Szeplakiensem. 1745. in 12o. C. 9.
11. Andreae Wissovatii Stimuli Virtutu(m), et Traena Peccator(um). M. S. Transpositus Coetui pro alio, fere inutili Libro, qu(em) dictus d(ominus) Illjefalvi donavit C 4 (*áthúzva:*) Liber hic, quem h(ab)eo in manibus, procuratus est Sumptibus Scholae, Sc(i)l(ice)t Pecuniis in Cassa (vulgo dictâ) Existentibus. Inperi(m)us dicenor(um) Matriculae (*áthúzva:*) Matricula una Leges Continens, et aliae numero 12, o(mn)es oblongae
- 12 Calepinus Septem Lingvar(um), testamentalit(er) legatus a G(ene)roso D(omi)no quondam Stephano Mátéffi de Kis Soljmos, qui commendaverat ad resignandum Coetui Thordensi R(everendi) D(omini) piae memoriae quondam Danielis Csokfalvi, Seniori Eccl(esi)ar(um) Unit(ar)iorum in Inclyta Sede Siculicali Keresztur existentium; sed vita(m) durante utilitatem volens accipere, ò resignavit; postquam verò mortuus fuisset, apud haeredes haesiit, usq(ue) ann(um) 1747 Diem 28 Junii; quò tempore Rector Scholae Johannes Kénosi ibi transitum habet ad manus accepit, et Coetui assignavit. A. 2.
13. Apophthegmatum ex optimis utriusque Lingvae Scriptoribus, per Conradu(m) Lycosthenem Rubeaquensem Collectar(um) Loci Communes denuò aucti et recogniti, ad Ordinem alphabeticum redacti. Lugduni apud Bartholomaeum Vincentium. MDLXXI. Ex oblatione R(everen)di D(omini) Andreae Dersi Ministri Eccl(esi)ae Unit(ario)r(um) Jaraiensis. A(nn)o 1748, Die 18. 7br(is). C. 17. in 8vo maj.
14. De Unigeniti Filii Dei existentia, int(er) Erasmu(m) Johannis et Faustu(m) Socinu(m) Disputatio. Item: De Jesu Christi Invocatione Disputatio, quam Faustus Socinus per Scripta habuit cum Francisco Davidis A. 1578 et 1579 paulò ante ipsius Francisci obitum. Racoviae 1626. Item: Christianae Religionis brevissima Institutio. Scripta a Fausto Socino Senensi. Opus imperfectum. Racoviae. 1618. in 8o, Ex oblatione Reverendi D(omini) Georgii Tordai Verbi D(ivi)ni Ministri [...]. in Eccl(esi)a Simfalviensi Unitar(iorum). Hi o(mn)es Tituli in uno Tomo existunt. (más kézzel:) C. 14.
15. Az Evangeliumok(na)k, melljeket Vasárnapokon és egjéb Innepeken esztendő által predikállani szoktak, magjarázattjának második

- Része. Nyomtatott Nagj Szombatban, 1578 esztendőben. in 4o. Obtulit etia(m) hunc Librum jam nominatus R(everendus) D(ominus) Tordai A(nn)o. 1748. 12. Decembr(is). (más kézzel:) B. 4.
16. Index Bibliorum Autore Chonrado Pellicano Rubeaquense. Opus Omnibus Studiosis Sacrar(um) Literar(um); Concionatoribusq(ue) a(...)ime necessarium etc Tiguri. in Officina Froschoviana mense Augusto Anno Domini M. D. XXXVII. Ex oblatione gratuitâ G(ene)rosi D(omi)ni Joannis Almási A(nn)o 1749. 28 Januar(is). in folio. (más kézzel:) A. 3. A. 3.
17. Reverendi Patris D(omini) Joannis Feri Ecclesiastae olim Mogu(n)tini Annotationes Piae et Doctae in Exodum, Numeror(um), Deuteronomium, Libr(um) Josuae et Judicum etc. Coloniae etc. Anno M.D.LXXI. Ex oblatione Andreae Sz: Páli Studiosi Thordensis etc. in 8o majori. (más kézzel:) C. 1.
18. De Articulis Fundamentalibus. Initiô caret et fine. in 8o. Successit Coetui per decessum Francisci Sándor. A. 17[5]1. 8 Febr(uaris). (más kézzel:) C. 15.
19. (más kézzel:) Bibliorum Codex Sacer Authenticus Testamenti Utriusque Veteris et Novi etc. Ex Officina Paltheniana Francofurti A. M D. C. Est Versio Sanctis Pagnini in 4o. minori. Successit Coetui p(er) decessu(m) Andreae Gothárd (más kézzel:) B. 8.
20. Kegyes ajakak áldozó tulkai, és azok meg áldozásának igaz Tudománya etc. Kolosváratt. 1707. in 8o. Possidet Coetus ex oblatione D(omini) Exactoris Samuelis Ūrmösi (más kézzel:) C. 6.
21. (más kézzel:) Mellificium Theologicum M: Johannis Binchii. Francofurti Anno M.D.C. LV. pro pecunia obvenit a p(rae)fato D(omino) Ūrmösi. (más kézzel:) B. 7.
22. Clavis Scripturae Sacrae. in fol. Basileae MD.C. XXIX. Et hi[c] Liber ab eöd(em) D(omi)no Ūrmösi p(ro) pecuniis devenit in Coetum. (más kézzel:) A. 4.
23. (más kézzel:) Defensio Francisci Davidis in Negotio de non invocando Jesu C(hris)to in precibus etc. Item. Judicium Eccl(esi)ar(um) Poloniar(um) de Causa Francisci Davidis etc. Item. de dualitate Tractatus etc. in 8o Liber hic oblatu(m) ab Humanissimo D(omin)o Joanne Vasarhéljî de Sárpatak. (áthúzva:) hic Liber bis computum ingredior(um) (más kézzel:) C. 13.

Praedictis Libris, ab Anno 1755 accesser(um)

24. Synonymus sive Phrasium Poeticar(um) Thesaurus per decessu(m) Andreae Benkő A(nn)o 1758 26 Junii C. 18. in 8o majori.
25. Libri Fastor(um) per decessum Gabrielis Veres A(nn)o 1758 29 Apr(ilis). C. 10.
26. Metamorphosis Ovidii per decessum Michaëlis Deák de Kis Solymos. C. 11.
27. Item Volzogenius Commentarius in quatuor Evangelistas, et Acta Apostolor(um) aliaq(ue) Exegetica Didactica et Polemica continens, Testamentaria Dispositio(n)e Spectabilis Domini Ladislai Zalányi jure pigneris pro fh 15 et 6 Metratar(um) tritico possessus Coetui Thordensi Unit(arium) legatus. A. 5.
NB. Hactenus sub R. D. Kenosi et Tit.(!) D. Balint Rectoratu sunt (con)gesti(!)

- A. 1761. Dieb. Junii R(evere)ndus D(omi)nus Joannes Almási in Eccl(es)ia Unit(arium) Kolosiensi Pastoratu functis, nunc Vacans offert pio in Coetum n(ost)rum (...) motus Libros quatuor, sc(i)l(ice)t
28. (:1:) Annotationes in Acta Ap(osto)lor(um) Clariss. D. Samuelis Kereszturi M. S. in 4to B. 2.
29. (:2:) Barpthol. Vesthemi Tropor(um) in Sacris Literis usus in 8o C. 12.
30. (:3:) Matthiae Keul Fratris Minoritae Dominica in 4to B. 3.
31. (:4:) Apophthegmatu(m) per Des. Erasmum Roterod(amum) collector(um) Libri octo in 8vo. C. 16.

32. A: 1761. Die 1. Aug. Synopsin Theolog. C(hristi)anae a p. m. Clarissimo D. Szt Abrahami elaboratum offert Michaël A. Nagy p. n. hujus Scholae Rector. C. 5.
33. Corpus Legum A. 1711 scribi coeptarum A b.
34. Matricularum Scholae Unitar(iorum) Tord(ensis) Fasc. I. Nomina Studiosor(um) continens e Matriculis confectus E b.
35. Fasciculus II. Matricular(um) Divisiones continens e Matriculis compositus O b.
36. Liber hic, quem h(ab)eo in manibus, pro variis usib. destinatus III. Matricular(um) Fasciculus, compactus e sub Rectoratu R(evere)ndi D(omi)ni Johannis Kenosi. O b.
37. Fasciculus IV. Matricularum Studiosor(um) No(m)i(n)a (con)tinens U 6.

38. Fasciculus V. Matricular(um) Divisio(n)is Studiosor(um) exhibens O b.
 39. Fasciculus VI. Matricula Secundanor(um) Legato No(m)i(n)a exhib. U b.
 40. Fasciculus VII. Matricular(um) p(ro) Mendicandib. confectus A c.
41. C. Julii Caesaris Commentarii de Bellis Gallico, Civili, Alexandrino, Africo, et Hispaniensi. in 12mo. C 19
 42. Hieremiae Drexellii Recta o(mn)ium humanar(um) actionum Intentio, et Tribunal C(hris)ti. in 12mo. C 20.
 43. Terentii Comediae. in 12mo. C 21-21.
 44. L. Annaei Senecae Tragoediae. in 12mo. C 22
 NB: Hoc quatuor Libror(um) statim p(rae)specificatos obtulit Coetui
 Ladislaus Kőpetzi Scholae Exactor.
45. Explica(ti)o(n)es Locor(um) S(ancta) S(cri)p(tu)rae a Fausto Socino Senense scriptae. in 8vo. C. 23.
 46. Septima Pars Arg(umen)tor(um) et R(e)s(ponso)num Theologiar(um) Phil. Melanchthonis. in 8vo. C. 24.
 47. Totius Philosophiae Na(tur)alis Paraphrases. in 8vo. C. 25
 48. Thomae Aquinatis Theolog. Compendium in 12mo. C. 26.
 49. Christiani Liebenthal Collegia Ethicum et Politicu(m) in 12mo. C. 27.
 50. Justi Lipsii Manuctio ad Stoicam Philosophiam in 12mo. C. 28
 51. Aristotelis Physica in 12mo. C. 29.
 52. Ep(isto)lae et Evang. annuatim legi solita (:Pueri expon[.]:) in 16to. C. 30.
 NB: De his statim specificatis octo Libris vid. pag. 305.
53. N. duar(um) Versionum Testamentum. in 8vo majore per decessum Gregorii Vas Tog. A. 1764. 28. Jan. B. 10.
 54. Colloquior(um) Maturini Cord. cum Colloq. Erasmi Centuria. (:per decessum Ladislai Eperjesi Classistae A. 1764; mala vero ejusd(em) Grammat. erudita e:) in 8vo. C. 31
 55. N. duarum (:Latinae et Germanicae:) Versionum Testamentum per Desid. Erasm. Roterod. recognitum. (:per Michaëlis Sándor Togati decessum:) in 4to. B. 11.
 56. Grammatica Latina, vulgo. Plenior. (:p(er) ejusd(em) Sándor decessum:) in 8vo. C. 32.
 57. Ovid. Metamph. per decessum Andreae Albert Togati. in 8vo. C. 33.
 58. Catechesis Major Hung. per nominati Michaëlis Sándor decessum in 12mo. C. 34.

Sequuntur Libri a Reverendis atq(ue) Humanissimis Dominis S.
Diaeceseos. Inclyt. Sedi Siculicali Udvarhely ingremiatae
Ministris, industria. ac exoperatione Reverendissimorum
Dominorum Samuelis Menyhárt qua Senioris, et
Georgii V. Dersi, collati et congesti

59. Biblia Latina S. Pagnini in fol. min. seu in 4to majori.
60. Theologia Pacifica Christoph. Vittich. Defensa in 4to. Amstelaedami A. 1689.
61. Justini (: ut dicimus:) Historiae. in 12mo. Amstelodami A. 1680. ex M. Zuerii recensione.
62. Christianae Relig. Institutio Authore Fausto Socino. Racoviae. A. 1618. in 8vo.
63. Lectiones Sacrae Fausti Socini cum Explicatione Concio(n)is C(hris)ti apud Matthaeum Cap. 5. 6. 7. in 8vo Rachoviae Anno 1618.
- 64 N. Testame(n)t(um) Latinum lacerum secundum versionem (:ut puto:) Hyeronimi in 8vo.
- 65 De Falsa et vera unus Dei etc. Cognitione Libri duo in 4to Albae Juliae Anno 1567.
- 66 Des. Erasmi Roterodami Colloquia in 8vo Basiliae Anno 1661.
- 67 C. Sallustii Crispi Conjuratio Catilinae et Bellum etc. in 12mo Lugduni A. 1570.
- 68 P. Ovid. Nasonis opera Fastor(um), Trist(ium) et De Ponto in 12mo Dassani(!) A 1724.
- 69 Novus Candidatus Rhetoricae in 12mo. Tyrnaviae A. 1720. (:Aliamento maculatur:)
- 70 Examen Logicum Georgii Martanfalvi in 12mo Debreczini A. 1664.
- 71 Axiomata Philosoph. venerabilis Bedae in 12mo Coloniae A. 1616.
- 72 Cura Medica Animae in 12mo A. 1702.
- 73 Commentarius in Matthaeum usq(ue) Cap. 20 Folf. Musculi in folio Basiliae 1556. A.
74. G. Vossii Rhetorica contracta in 12mo A. 1729.
75. Placita Moralia. in 12mo Claudiopoli A. 1744.
- 76 Eruditionis Scholasticae Pars III Atrium A. 1652. in 8vo.
77. Grammatica Philippi Melanctonis in 8vo sine Titulo
- 78 P. S. Papinii Sylvar(um) Libri quinque, Thebaidos Libri XII. Achilleidos Libri II. Ibidem in Libros Praetecensitos Scholia et Notae. Item: P. Terentii Afri Comediae V. in 12mo.

79. De Jesu C(hris)ti Na(tur)a etc. Dispu(tati)o adversus Andream Volanum Racoviae A 1627. in 8vo. Ibidem: Defensio verae Sententiae de Magistratu Quatuor Partib. absoluta.
80. P Virgilii Maronis opera cum adjectis Annotatio(ni)b(us) quib(us) Lipsiae. A. 1584. in 8vo.
81. Aphthonii Progymnasmata in 12mo A 1619.
82. Thesaurus Contexendar(um) Epistolar(um) etc. Authore Andrea Diether Augustano. Coloniae A 1562 in 8vo.
83. Terentius Christianus in 8vo sine Titulo.
84. De Jesu C(hris)ti invocatione Disputatio inter Franciscum Dividis(!) et F. Socinum habita Racoviae A 1626. in 8vo. cum aliis annexis
85. De Jesu C(hris)ti invocatione Disputatio inter Franciscum Davidis et F. Socinum habita Racoviae A. 1626. in 8vo cum aliis annexis.
86. N. Testame(n)t(um) Graeco Latinum indistinctis versiculis sine initio et fine. in 8vo.
87. Manuale Graecar(um) vocum N. Testamenti Georgii Pasoris in 12mo Tiguri A 1644.
88. Petri Rami Dialecticae Libri duo. Ibidem Examen Logicum Georgii Martanfalvi. in 12mo Debreczini A 1664.
89. Magyar Florus. Kolosváratt A(nn)o 1702. in 12mo
(:NB: Hi sunt a p(rae)fata Diaecesi oblati ÷ 31. frustra Librorum:).
90. Poësis Contracta in Octavo.
91. Sententiae Morales. A(nn)o 1763 in 8vo.
92. Rudimentor(um) Historicorum Opusculum 4tum. in 8vo. Tyrnaviae A(nn)o 1761.
93. Rudimentorum Historicorum Opusculum 5tum in 8vo. Tyrnaviae A(nn)o 1761.
94. Aliqua Poëseos Explicati(o) MS. in 4to. A. 1727. (:Hi quinq(ue) Libelli a Rectore M. N. sunt dati:).
95. Latium in Nuce. Albae Juliae. A. 1648. in 8vo. (:A R D(omi)no Josepho Solymosi donatus:).
96. N. Testamentum Hung. Versionis Carol. Debrecini A. 1749. in 12mo.
97. Nehany róvid Imádságok. U. F. I. (:÷ Uzoni Foszto István:) A. 1765. in 12mo.
98. Institutionis Theologicae Francisci Turettini Tomus (aláhúzva, felette Pars) I. in 4to. Genevae. A. 1688.
99. Institutionis theologicae Ejusdem Pars II. in 4to Genevae A. 1689.

100. Institutionis Theologicae Ejusd(em) Pars III. in 4to. Genevae. A. 1690.
101. Ejusdem Francisci Turretini de Satisfactione Christi Disputationes. in 4to. Genevae. A. 1691.
102. In Davidis Psalterium Interpreta(ti)o Poëtica Blasii Appon. in 4to. Viennae Austriae. A. 1624. (:NB: Praecedentes quinq(ue) Libros dedit R(everen)d(u)s D(ominu)s Joh. Kenosi. vid. pag. 306.:)
103. Confessio et Expo(siti)o Fidei Christianae. Vulgo: Confessio Helvetica. in 8vo. Latino=Hungarica.
104. Conciones in Palatinam Catechesin Hungaricae. sine initio. In 4to.
105. Antonii Sadeelis Operu(m) Theologicorum Tomus I. A. 1596. in 8vo.
106. Melotai Nyilas István. Vulgo: AGENDA Eccl(es)iar(um) Reformatae Religionis. In 8vo. In subscriptione Praefationis e(st) A. 1621.
107. In Evangelium Johannis Enarra(ti)o Caspari Crucigeri. Argentorati. A. 1557. in 8vo.
108. Dominicae. (:Seu: Praedicationes ut [...] in Calce aureis characterib:) sine initio. in 8vo.
109. Commentarius in Physicam Aristotelis sine initio et fine. in 8vo. (:Haec septem Libror(um) frustra Vidua R(everen)di D(omi)ni Stephani (:David:) Ajtai D(omi)na sc(i)l(ice)t Borbara Simon gratis dedit etc:) Erant adhuc quaedam lacera, d. sine (...)litate.:)
110. Theatrum Historicum atq(ue) Poëticum. sive: Officina J. Ravisii Textoris. Basileae. A. 1609. in 8vo majori
111. Justini Historiae cum Prologis et quibdam(!) Fragmentis. Amstelodami. A. 1669. in 12mo.
112. Notae quaedam in Ovid. Metamorph. a R(evere)ndo D(omi)no Johanne Kénosi conscriptae Coetuiq(ue) datae. MS. in 4to.
113. Ovid. Metamorph. in 12mo cum Notis marginalibus J. Minellii Roterodami. A. 1710. ex Obla(ti)o(n)e Andreae Máté Scholae interdicentis.
114. Libellus de Papyri Emprionib. et venditionibus in 8vo. A. 1766. Diebus Maji confectus.
115. Justini Historiae cum Prologis et Notis ad calcem adjectis. Lubecae et Lipsiae A. 1702. per decessum Joannis Bias. in 12mo.
116. Explicatio in Rhetoricam MS. in 8vo. p(er) decessum ejusdem Johannis Bias. A. 1768.
117. Diacrisis MS. in 8vo.

Inscribunt(ur) Libri a D(omi)no Samuele, Filio NB. Georgii, Theologi Magni, Pastorisq(ue), dum viveret, Eccl(es)iae Unitar(iae) Heviziensis, Gálffi Coetui n(ost)ro donati A. 1768. Die 7ma Apr(ilis), allati vero A. 1769. Libri hi sunt:

118. Biblia ad vetustissima Exemplaria castigata. Antverpiae. A. 1565. in 4to.
119. Epicteti Moralia. Claudiop. A. 1585. in 8vo.
120. Aegidii Hunnii Theologia. Vitebergae. A. 1605. in 8vo.
121. Summa U(nive)rsae theologiae (Chri)stianae. MS. in 4to.
122. Magyar Leksikon Bod Péter. A. 1746. in 4to.
123. De Divinitate Jesu (Chri)sti MS. in 4to. (:Autore Valentino Smalcio:).
124. Egyenes Ösvény. Kereszturi Pál. Szebenbe A. 1744. in 4to.
125. Proaemium. De S(acra) S(cri)p(tu)ra Theologiae Norma. Seu: Summae Universae theologiae (Chri)stianae certa pars, sc(i)l(ice)t usq(ue) Partem III. Cap. IX. et si alique cum muta(ti)o(n)e. MS. in 4to sine compactura.
126. De Forma Reip. Judaicae. MS. in 4to.
127. Institutio Relig. (Chri)stianae secundum Unitar(ios). MS. in 4to.
128. Brevis Explica(ti)o Logicae. MS. in 8to.
129. Manuctio ad Coelum Joh. Bona. in 16to. A. 1703. Claudiop.
130. Tractatus de Libero Arbitrio etc. Anonymo Aut. A. 1702. Claudiop. in 12mo.
131. Institutionum Logicar(um) Synopsis. MS. in 8vo.
132. Dictys Cretensis et Daretis Phrygii de Bello Trojano Historia. in 12mo.
133. Principia Philosophiae. MS. in 8vo.
134. Institutio Religionis (Chri)stianae secundum Unitar(ios) Quis Tibi e(st) (Christia)nus? Ibi m. Synopsis theologiae (Christia)nae. MS. in 8vo.
135. Catechismus Eccl(es)ia Dei in Na(ti)o(n)e Hung. per Tran(sylva)niam. A. 1566. in 8vo.
136. Grammatica Graeca. A. 1607. Debrecini. in 8vo.
137. Lactantius. Antverpiae. A. 1570. in 12mo.
138. Aphorismi theologici MS. in 16to.
139. Sacer Numerus, sive Alvearium, MS. in 8vo.
140. Titulus: Prudentia. MS. in 8vo.
141. Ars semper gaudendi. in 12mo.

Hi a p(rae)fato D(omi)no Gálffi oblati.

- Sp(ectabi)les ac G(ene)rosi Domini, Eccl(es)iae Tordensis Unitar(iorum)
 Cives Primarii, Daniel et Georgius Kőpetzi, contulerunt Coetui
 huic nostro septem sequentes Libros qui sunt:
142. Dictionarium Ambrosii Calepini. Basileae. in 4to majori.
  143. Theologia Martini Albrichii. in 4tvo (*átírva: 8vo*) 8vo.
  144. Eruditiones Scholasticae Pars II. Janua. A. 1652. in 8vo.
  145. Index Vocabulor(um). sine initio in 8vo.
  146. Elogia S. Stephani Regis Hungariae. in 8vo.
  147. Petri Rami Dialectica. Debrecini A. 1661. in 12mo.
  148. Medulla Latinitatis. Albae Juliae. A. 1646. in 12mo.

  149. R(evere)ndus D(omi)nus Josephus Bentze, Eccl(es)iae Unitar(iorum)
 Tordensis Pastor, hoc eod(em) A. 1769. gratificatur Coetui duos
 Libros offerendo, quor(um) unicus e(st) Commentarius M
 Lutheri in Genesin. Vitebergae. A. 1561. in folio.
  150. Theatri humanae Vitae Volumen 8vum. in folio.
  151. Fabulae Aesopi, (:ab aliquo Abrudano datus:) Varadini A. 1656. in
 8vo.
  152. Aesopi et alior(um) Fabulae, Bassani A. 1764. in 12mo majori [...] 8vo.
  153. Emi per D Georgium Vas a DSzPaliana sequentus, ut sunt: Martini
 Borrhai in Libros Josuae, Judicum, Ruthae, Imum et 2dum
 Regum, Commentar(...). Basileae. in fol. Ibid(em):
 Commentar(...) Petri Martyris in Im(!) et 2do Samuelis Libros.
  154. Homiliae R. Gvalteri in Evang. Lucae et Johannis. in fol.
  155. H. Bullingeri in singulas Ep(isto)las Ap(osto)licas Commentar(um),
 et in Librum Actor(um) Ap(osto)licor(um). in fol.
  156. Prodrumus Religionis Triumphantis etc. Albae Juliae. A. 1635. in fol.
  157. Desperata Causa Papatus Voëtii. Amstelodami. A. 1635. in 4to.
  158. Conciones Petri Bessaei. Colon. Agrippinae. A. 1620. in 4to.
  159. M. Thomae Sagittarii Axiomata Metaphysica. Francof. ad Moen. A.
 1614. in 4to.
  160. Theophylacti Enarra(ti)o in 4. Evangelistas. in 8vo.
  161. Joh. Policarii Dominicae. in 8vo.
  162. Joh. Avenarii Enarrationes in Evang. Feriar(um) Anniversariar(um).
 Lipsiae. in 8vo.
  163. Paulus Eberus et Mart. Kemnicus de Coena D(omi)ni. in 8vo.

164. Brevis Erudita et p(er)spicua Explanatio Orthodoxae Fidei contra Georgium Blandratam et Francis. Davidis etc. Vittebergae. A. 1571. in 8vo. Authore Petro Carolino.
165. Catechesis, seu Religionis (Christia)nae Institutio, secundum Unitar(ios): Quis Tibi est Christianus. MS. in 8vo. in pelle.
166. Tractatus Theologicus Unitar(iorum). MS. in 8vo. Cujus initium: Obs[.]da etc
167. Explicatio in Catechesin: Quis Tibi est (Chri)stianus? MS. in 8vo. Cujus initium: Titulus nostrae Institutionis etc.
168. Ars Argumentandi. MS. in 8vo.
169. Elementa Rhetorica n(ost)ra. MS. in 8vo.
170. Explica(ti)o in eandem Oratoriam. MS. in 8vo.
171. Alia in eandem Explica(ti)o. MS. in 8vo.
172. Az Örök Eletnek szép és gyönyörúséges Nyári Üdejéről. in 12mo.
173. Aonii Palearii Orationes, et 4. adhuc Libri. in 12mo.
174. Nunc, 20ma Julii A. 1769. inscribo Coetui duos, G(ene)rosi p. m. Domini Josephi Bálint, Praedecessoris in Rectoratu mei, Libros, quos a Vidua Ejusdem commodatos acceperam, et, quia ad Reformato(r)um Sacra per Nuptias secundas nantierit, non restitui quorum alter e(st) Explica(ti)o Rhetoricae ab eodem confecta. MS. in 8vo.
175. Explicatio Poeseos item ab eod(em) concinnata. MS. in 8vo.
176. Arithmetica cum Notis Clar D Ben. Pálffi. MS. p(er) decessum Balt. Székely
177. Polyanthea. Cujus Corona hoc h(ab)et: Benedicat Coronae Anni et Psal. 64. 12. in fol. Venit Coetui ab H D Daniele Csokfalvi in D 210. reliquos vero FH decem parato aere solvit. Vide infra pag. 406. et 453.
178. Epiphanií Haeresiu(m) octoginta Liber a Reverendo D Johanne Kováts Pastore Bóloniensi dono datus. in fol.
179. Biblia SSancta (:Versionis Tigurinae:) Tiguri A. 1550. in 4to.

Offert Humanissimus D Michaël Lászlo de Maxa quatuor sequentes Libros A. 1772.

180. (:1:) Logicam (*áthúzva*) Tractatus de Genera(ti)o(n)e (Chris)ti, de Libero Arbitrio, deq(ue) Justificatione cum Annexis. in 12mo.
181. (:2:) Eruditionis Scholasticae Pars II. Janua Rerum et Lingvarum Structuram externam exhibens. A. 1652. in 8vo.

182. (:3) Diarium, sive Leges Adolescentiae probe traducendae. in 12mo.
183. (:4:) Scripta publice proposita a Professoribus in Academiae Witebergensi. in 8vo.
184. Logica Franconis Burgersdicii. Lugduni Batavoru(m). A. 1634. in 8vo. Donavit Coetui Moses Imets. A. 1772.
185. Epitome Historiar(um) ab orbe condito emta a Sigismundo Sandor a D. 48
186. Aphorismi Campegis Vitringa auhore,(!) quos contulit Spectabilis Dominus Stephanus Papai sub D. 83
187. Emmanuelis Alvari Ars Metrica, Candidatus Rhetoricae, aliaq(ue), quae in classe Humanitatis seu Poëseos fere p(er)legi solent. emptus D. 80 in Usus Scholasticos. in Gratiam Orator(um) ac Poëtar(um). sub Lit. D. N(ume)ro 30.
188. Cypriani Soarii Libri tres item explicatio Rhetoricae etc emtus D 102 habet(u)r sub. Litt. D. numero 31.
189. Emmanuelis Alvari Institutionum Grammat(icarum) Libri primi Epitome. ex Oblatione Joannis Orbai Numero 42. sub Y.
190. Medgyesi Pálnak Vásárhellyivel valo Disputatioja ugyan adatott Orbai János Uramtol. sub. Litt. D. N. 32.
191. Ex Pientissima Generosi Domini Stephani Benedek erga Scholam hanc n(ost)ram et imprimis pubem Poëticam benevolentia emi in Scholae rationem Encyclopediam, q(u)ae habet(u)r in Theca sub Numero 16 in A.
192. Dissertatio de Causis Naturalib(us) ab Illustrissimo Samuele Kemény Coetui oblatus. Anno 1779. Dieb(us) Jun(ii).
193. Idolorum Tractatus insignis Anno 1780 Die 6a Martij a Josepho F. Vadadi Coetui oblatus.
194. Logica Rev. Gejza ab Andrea Jot collatus A. dicto.

Hac referri merent(u)r.

195. 1. Lapis Petraefactus a Spect. Stephano Galffi oblatus
 2. Lapis inauratus Hungaris Stufa dictas a Jo. F. Vadadi oblatus
 3. Globus Terraquens(!) ex oblatione Domi. Patronor(um) Tordens(is).
196. Ciceronis Epistolar(um) Selectar(um) Liber tres (áthúzva) emptus a Dr. 48.

197. Theologia mellyett itt Tanított s el nem vezgett Tisz. Rector. Vadadi
Joseff Uram.
198. Logica Baumajszterána Cum Annotationib(us) et Textu(m).
199. Catechesis Latina quae incipit: Quis Tibi est (Chris)tanus.(!)
200. Testamentum Graeco Latinum ab eod(em) Rector(!) oblatum.
201. Beckkerus ab eodem Rectore oblatum.
202. Grotius de veritate Religionis (Chri)stianae oblatum a Rectore
Michaële Kozma
203. Psalmus Cum Funerali manuscriptus ab eod(em) donatus.
204. Synonimus emptus aere parato.
205. Orationes Ciceronis per Thecarium Kolosvari donatus.
206. Epitheta Joannis Ravisii Textoris per Joannem Faluvégi Togatum
Tordensem Coetui oblata.

*Mai lelőhelye: az Erdélyi Unitárius Egyház Gyűjtőlevéltára, jelzete nincs:
Matricula sive Liber, continens (:ab Anno praecipue 1711:) Scholae
Unitariorum O-Thordensis Rectorum, Cantorum, Exactorum nomina,
cum quibusdam constitutionibus, aliisque Rebus memorabilibus, ex
antiquis Matriculis, aliisque scriptis excerpta, rectore H. D. Joanne
Kénosi Anno 1746. Diebus Canicularibus pag. 84–94.*

Tulajdonosa: a tordai unitárius iskola.

KtF XII. 94.

Unitárius vallású magánszemélyek könyvjegyzékei

11

1620 körül

Feljegyzés Lisznyai Gyárfás könyveiről

1. Conciones Ungar(ici) Fra(ncisci) Davidis
2. In folio egj Iratlo(n) keony
3. Egj Cantionalis in octauo. Iratla(n)
4. Psal(terium) Davidis Pr(ophetae) Christo(phori) Corne(ri) explicat(iones)
5. Bartholo(meus) Fomus Villaure(n)sis in sedec(imo)
6. Flores poetar(um) in sedecimo
7. Apologia et Justificatio. Bezae
8. Melle(ti)j (=Meletius Monachus) philoso(phi) de Natura ho(min)is opus
9. Manuscript(us) de ora(n)di modo in quam
10. Bonfini(us) Vngaric(us).
11. Enchiridio(n) advers(us) Lutt(erum) Ecckij in sedecimo
12. Aristotelis de historia animalium in sedecimo
13. Vita Pau(li Apostoli) in octauo Georgi(i) Mai(or)is
14. Postilla Jodochi Villichi (=Willich)
15. Cathecism(us) Lutheri) Stigelij
16. Postilla Antonj Corvini in vsu(m) ex meis libris tradit(us) D(omi)n(u)s Fra(ncisci) Colossi. Caeteri supra scripti su(n)t Orphani Martini Colossi.

Mai lelőhelye: Román Tudományos Akadémia kolozsvári könyvtára, MsU 966/A-N: Lisznyai-kódex, a hátsó kötetéablát megelőző második oldalon.

Tulajdonosa Lisznyai Gyárfás (? - Kolozsvár, 1622) 1613-ban torockói, 1615-től vagy 1616-tól kolozsvári magyar unitárius lelkész.

Megjegyzés: Lisznyai tulajdonosi bejegyzés alapján azonosított könyvei:

I.

Koll. 1. [OSIANDER, Andreas]; JONAS, Justus trad.

Catechismvs pro pveris et ivventute, in Ecclesijs et ditione Illustriss. Principum, Marchionum Brandeborgensium, et inclyti Senatus Norimbergensis, breuiter conscriptus, e germanico latine redditus, per Iustum Ionam. Addita Epistola de laude Decalogi. (Vitebergae), (anno. 1543.), (ex officina Petri Seitz.), in 8.

Koll. 2. RHEGIUS, Urbanus

Catechesis, Illvstriss. Principi Francisco Othoni, Brvnsvicensivm, Lvneburgensiumq(ue) Duci, puero generosissimo, & toti scholae ducali dicata, per Vrbanvm Rhegivm... Vvitebergae, 1550., ex officina haeredvm Georgij Rhau., in 8.

Koll. 3. SARCERIUS, Erasmus

Catechismvs Erasmi Sarcerii plane nouus, per omnes ferè quaestiones & circumstantias, quae in iustam tractationem incidere possunt, in usum scholarum & templorum, Lipsiae conscriptus. Lipsiae, anno M. D. L., Volphgangvs Gvnter excvdebat., in 8.

Koll. 4. WIGANDUS, Joannes

Ex Sidonii catechismo maiore seu Institutione de pietate, Decretis Concilij prouincialis Maguntini adiuncta, quaedam commonefactiones annotatae, quae ostendunt qualem reformationem iam Episcopi moliantur. Authore M. Ioanne VVigando... (Magdebvri), 1550., (excvdebat Michael Lotther.), in 8.

Mai lelõhelye: Román Tudományos Akadémia kolozsvári könyvtára, U 64008-64011. Prov.: 1. L Z 1550 (*supralibros*) 2-3. Vnus ex libris Geruasij Lizniaj. Dono dat(us) ab Ampliss. Viro D(omi)no Stephano Zeki. Claudiop. Anno 1617. II. Augusti. 4. VE 5. [H] 111 5. [E] III. 77. (áthúzva) 5. R. 1877.; *Bibl.:* Koll. 1. VD16 O 1075 Koll. 2. VD16 R 1736 Koll. 3. VD16 S 1680 Koll. 4. VD16 W 2763; *Említi:* MsU 1699 - MsU 1675- MsU 1676 - Kelemen

II.

CORVINUS, Antonius

Postill[a] Antonii Corvini in epistolas et Euangelia, cum de Tempore, tum de Sanctis, totius anni, per ipsum Autorem denuo recognita et locupletata, ut sequens indicat pagella. Wesaliae, Anno M. D. XLIII., [Johann Blawe], in 8.

Mai lelõhelye: Román Tudományos Akadémia kolozsvári könyvtára, U 64015, *Prov.:* 1) E[m]ptus d(enariis) 70 Sum [..]uli Ugraj et amicor(um) volenem(...) me(...) 2) Gervasij su(m) Lizniainj. 3) Sum Laurentij Dalnokj 4) Eccl(esi)ae Vnit(ariae) Claud(iopolitanae) 4) VE 5) Uni Ecc. 5) A. III. 16 (áthúzva) 5) R.

1876. 5) R. 1876.; *Bibl.*: VD16 C 5359; *Említi*: a *Catalogus aliorum liborum*-jegyzék 50. tétele - az 1738-as könyvjegyzék 283. tétele - MsU 1699 - MsU 1675 - MsU 1676 - Kelemen - Bibliotheca Dissidentium XV. - Dankanits; Az MsU 1699 szerint az egyházközségi könyvtár H. 27. jelzetű kötete volt. A Bibliotheca Dissidentium XV. tévesen Enyedi György könyvének tekinti.

KtF -

11

1655. április 22.

Kamuthy László elismervénye Kamuthy Farkas könyveinek átvételéről

Anno 1655 Die 22 Aprillis Kamuthy Farkas Uram konyvi kozzul vettem kezembe en Kamuthy Lazlo ezeket

1. Theatrum Chymici volumen primum
2. Petri Farnesi egy volumen sok könyv
3. Thesaurus Chymicus sok konyv egy volumen
4. Cesalpinus et Hieronimi Rubei Vol(umen) Unum
5. Ingulffi et Scinella konyv Serariensis volumen Unum
6. 7. Pitacer Maga irasa ket darabba konyv
8. Pitacer Az enim Kamuthy Lazloje kibul irta
9. Kamuti Istvan irasa Clavis Salamonis
10. Egy könyv De occultis literarum notis. Baptista Portae
- (11.) Petrarka. Kamuti Laszlo Uramnal vagon
Idem qui supra

Ladislaus Kamuthy manu propria

Megh atta ezeket Cseffei Laszlo uram mind. En elöttem Szegedy Gabor elöt, melyről Kamuthy Laszlo uram quietalta Cseffei Laszlo uramat

Mai lelőhelye: MOL F 12 Lymbus 19(XVIII). csomó, fol. 842b.

Tulajdonosa Kamuthy Farkas fejedelmi tanácsúr (1610-1626)
(TRÓCSÁNYI 1980. 29.)

Megjegyzés: Kamuthy Farkas könyveinek egy részét Cseffei László (1592-1662) meg akarta venni az özvegytől, Jászberényi Zsófiától. A könyveket magához is vette. Ez az 1655-ben kelt irat azokról

a könyvekről szól, amelyeket Kamuthy László visszakért Cseffeitől. 1657-ben készült az a jegyzék, amelyeket végül Cseffei meg is vásárolt (KtF I. 95., ADATTÁR 16/2. 9.). Ennek végén: „A többi könyveket peniglen ... mind megadta, visszaadta szépen” Cseffeiről: Monok István, Századok, 1988. 622–647. (itt: 637–638)
KtF VIII. 31. = KtF XI. 34.

12
1701 után
Petryevity Horváth család könyvei

A

Articuli
Arkosi T. Benedek munkája
Approbatae Constitutiones Regni Tran(sylva)niae et Partium Hungariae
eidem adnexarum
Articuli Fidei viginti octo qui discrimen pronunt. inter dogma
D(omi)norum Fratrum Reformatorum et Unitariorum
Apologia Fratrum Unitariorum Hungarice [1701]
A Logicara valo Exercitiok
Az Úr Vacsorájára valo rövid oktatás
Az engedelmességnek dicseretiről való Deák Oratio

B

Biblia sacra Vulgatae editionis
Biblia Sacra vulgatae editionis sine versicul. distinct.
A Nagy Csergediekkal löt alkalomrol valo levél

C

Confessio fidei Exulum Mi[nistri]
Compilatae Constitutiones Regni Tran(sylva)niae et Partium Hungariae
eidem annexarum
Controversorum locorum dilucidatio

D

Decreti Tripartiti Compendium
Decretum Latino-Ungaricum
Dictionarium Latino-Graeco-Ungaricum

E

(üres)

F

Flavii Josephi Opera de Antiquitate Judaeorum

G

(üres)

H

Holmi Theologica observatiok és Kérdezkedések

I

(üres)

L

Lemborch

M

Moralis Philosophia expressa e monumentis Aristotelis

N

Novum testamentum Dni nostri Jesu Xti, authore Theodor Beza
Novum Testamentum Graecum

O

(üres)

P

Panacea Apostasiae
Portiozásról való Regestrumok
Portioról való Signaturák
Pax corporis [1690]

Q, R

(üres)

S

Sententionale

T

Turba

V

Verböczi István törvénykönyvének Compendiuma

Mai lelőhelye: KvAkKvt RMK U 139/f

Megjegyzések: A könyvjegyzék írása mind P. Horváth Ferenc, mind P. Horváth Miklós írásához hasonlít. Mindenesetre a 18. század első évtizedében keletkezhetett. – Három unitárius művet: Az Háromságnak oltalmazására Kv 1634 (RMNy 1588), Tordai Máté: Az Izraelnek egy Istenéről Kv 1632 (1544), Szent János evangéliuma Kv 1636 (1646) tartalmazó 8rét kolligátum, amelyhez ugyanannyi üres lapot kötöttek (préselt bőr táblák, kötőszalagok maradványaival, 17. századi munka). – Az üres lapokra 17. századi kézzel a *Rakówi káté* és *Az Calvinistaknak és Unitariusoknak vallasok közt valo külömbseg* bemásolva (U 139/d, 139/e). Utánuk következik az ábécérendbe szedett könyvjegyzék, ahol mindegyik betűre két oldalt szánt a beíró, de ezek nem teltek be, sőt némelyik betűhöz egyetlen könyvet sem írt. – A gyűjtőkötet possessorbejegyzései: Címlap r.: Sum Nicolai Petriyevit Horváth de Széplak mpr. (17. sz.). Címelőzéklap: Post decessum Nicolai annumeratus est libris Francisci Petriyevith Horváth de Széplak mpr. (17–18. sz. fordulója) – Említi, de nem közli: SIPOS 2004. 386. p. Nr. 49.

Tulajdonosa Petriyevity Horváth család.

KtF XII. 54.

Josias Dersi könyveinek jegyzéke

Chatalogus Libror(um) Claudiopolim iudeoductorum Josiae Dersi 1716

- Grotij opera in tribus Tomis. 3
 Poli 2dus 3tinisTomis. 2
 Episcopus 1
 Lingborch 1
 (5) Volnelius 1
 Gualter in Marcum et Johannem 1
 Petri Pazmany Conciones hung(arice) 1
 Mercerus in Libris Jobi Psal 1 1
 Lexicon Graecu in folio 1
 (10) Mercuris in libris Jobi Psal(mus) Salamonis quatro 1 (*áthúzova*)
 Plutarchus 1
 Plato 1
 Theatrum vitae humanae
 Sermones (*a cím többi része leszakadva*) trios 1
 (16) David Pont (*a cím többi része leszakadva*)
 Spanhom(?) (*a cím többi része leszakadva*)

...

Mai lelőhelye: Kolozsvár, Egyetemi Könyvtár, 44500 jelzetű kötet első kötetstábla, belső oldal. A mű Faustus Socinus *De Jesu Christo servatore* (Cracoviae), 1594, Alexius Rodecius.

Tulajdonosa Josias Dersi (?-?).

Megjegyzés: A kötet Michael Zebius (1597), Stephanus Sárdi (XVIII. század), Simén Domokos (1863), majd az Erdélyi Múzeum Egyesület tulajdonában volt.

KtF XI. 73.

14

1718

Dimény Ferenc (Franz Dimien) könyveinek összeírása

Inventarium

Über Weyl(and) Hern Franzen Dimiens, gewesten Königl(ichen)
Siebenbürgischen Rahts- und Registratoris ... Verlassenschaft ... 29sten
Aprilis 1718 ...

Bücher in folio

	Fl. Kr.
1. Grotii operum theologorum tomus 1mus et 3tius	6 -
2. Schrötters Arzney-Schatz	5 -
3. Bossevini(!) Bibliotheca	5 -
4. Fabers Thesaurus eruditionis	4 -
5. Marcossius de Sectis	2 -
6. Bukisch Nucleus historicus	1 30
7. Jovii Historia	5 -
8. Vogelii Thesaurus Teologicus	2 -
9. Franck Syntagma historicum	1 -
10. Collectanea Genealogica	1 -
11. Altstedii Encyclopedia 2. bund	12 -
12. Wolffij lectiones memorabiles 2. bund	12 -
13. Thuani Historia 3. bund	12 -
14. Historia diplomatica	1 -
15. Delbene civitas veri	1 30
16. Theatre d'honneur	12 -
17. Trophaeum domus Esterhasianae	1 -
18. Pennalosa opus egregium	1 -
19. Politica Austriaca	1 -
20. Pharmacopeja Augustana	2 -
21. Aetas aurea	- 36
22. Loniceri Chronica turcica	1 30
23. Schoti Cursus mathematicus	3 -
24. Palatii gesta Pontificum 2. bund	16 -
25. Lipsii opera 6. bund	20 -
26. Sorbait opera medica	2 -
27. Caldera Tribunal medicum	3 -

28. Flavii Josephi opera graeco-latina	5 -
29. Regis Anatomia	3 -
30. Aringhii Roma subterranea	7 -
31. Calvini Lexicon juridicum	4 -
32. Scriptores Hungariae	2 -
33. Isthuanfii opera Chirurgica(!)	4 -
34. Ambrosii opera Chirurgica	3 -
35. Zahn Oeconomia 2. bund	8 -
36. Riccioli Geographia reformata	5 -
37. Cujaccius ad Novellas	1 -
38. Wolffgangi Historia defect(um volumen)	1 -
39. Hartmanni opera medica	2 -
40. Magiri Florilegium	4 -
41. Bonae opera	3 -
42. Bonfinii Historia	3 -
43. Corpus J(uris) Hungarici 2. bund	6 -
44. Platina Vitae Pontificum	2 -
45. Annales Ecclesiastici Hungariae	2 -
46. Helmontii Arzney-Schatz	3 -
47. Balbini Missellanea Bohemiae 2. bund	3 -
48. Almagesti novi tomi primi p(ar)s Posterius	2 -
49. Controversista in lingua hungarica	1 -
50. 6 Bücher mit weissen papier, à 30 kr.	3 -

Bücher in 4to

51. Bartoli vita S. Saverii	1 -
52. Cluverii Geographia	2 -
53. Bozius de signis Ecclesiae	2 -
54. Theophrasti Paracelsi Schriefften 2 bund	6 -
55. Plauti Comoediae	1 30
56. Castelli lexicon medicum	1 30
57. Veterani Chymia	1 -
58. Zwelferi Adversiones in Augustanam	1 -
59. Spatens Sprach-Schaz	4 -
60. Tachart Dictionarium latino-gallicum	4 -
61. Luyts Astronomia	1 -
62. Vitriarii ad jus publicum tomus 1mus	2 30
63. Cassiodori opera	1 -

64. Acta S. Ferdinandi	- 30
65. Morley collectanea chymica	2 -
66. S. Bernardi Sermones ad Fratres	1 30
67. Antonii tractatus juridicus	- 30
68. Tractatus de statu politico	- 30
69. Achillis de Primatu Principum Europae	2 -
70. Turlay Corona Australis	- 30
71. Kircheri Iter extaticum	2 -
72. Guevarra Horologium Principum	1 30
73. Braun Historia Caesarum	- 45
74. Scherers Atlas 5. bund	22 -
75. Statuti di Roma	- 30
76. Teütsche Grammatic	- 15
77. Weber annulus memoriae	- 30
78. Descripto ordinum Equestrium	1 30
79. Willis opera medica	1 -
80. Reinzer Meteorologia	- 30
81. Chokier Aphorismi politici	1 -
82. Disputationes missellanae 2. bund	1 -
83. 2 Bücher in futorial	1 -
84. Description de tout L'univers N(icolae) Sanson	7 -
85. Concordantiae S. Bibliorum	3 -
86. Waldscmid opera medica	1 -
87. Scrutinium S. Scripturae	- 30
88. Delvio disquisitiones magicae	2 -
89. Chiffletii Vesontium(! = Franciscis Chiffletius Vesontionensis)	1 -
90. Helmontii opera	1 30
91. Senquerdii Philosophia naturalis	1 30
92. Volusii Catechismus Biblicus	- 30
93. Muresk Antiquitates Romanae	1 15
94. Matthiae Theatrum historicum	3 -
95. Junici Collegium	1 15
96. Salae opera chymica	2 -
97. Natalis Mythologia	1 -
98. Barckhusen Pyrosophia	1 30
99. Pancerolii res memorabiles	1 -
100. Beckmanni Doctrina Juris	1 -
101. Paschius de novis inventis	1 -
102. Richteri Epistolae	1 -

103. Rituale Agriense	1 -
104. Zwitteringeri Hungaria litterata	- 36
105. Compositio pacis cum Aatholicis	1 -
106. Imago Principum Bohemiae	- 30
107. Hirnheim typho generis humani	- 45
108. Roderici speculum orbis	1 -
109. Geigeri Microcosmus	- 30
110. Via lactea	- 24
111. 2 Bett-bücher in ungarischer Sprach	1 -
112. Luchesini(?) de vera fide	- 45
113. Gonsalez de conversione Turcarum	1 -
114. Bosnaniensis Hierarchia	- 30
115. Bartisch Augen-Dienst	- 30
116. Vossius de Phi(losoph)orum sectis	- 24
117. Phylotei Symbola	- 30
118. O'Kelii Philosophia aulica	1 30
119. Icones Regum Poloniae	- 30
120. Anatomia Ecclesiae Catholicae	- 30
121. Dissertatio de Jure Papae in urbem Comach	1 -
122. Schoppi Emanuel Thaumaturgus	- 45
123. Khunrad distillier-Kunst	1 -
124. Schramb Vita Athei	- 24
125. Helmont opera medica	1 -
126. Erasmi Epigramata	- 30
127. Grulingii medicina	- 20
128. Hermes Agyptiorum	- 24
129. Historia orbis	1 -
130. Fabri Opera 2. bund	2 -
131. Musaeum Hermeticum	1 -
132. Michel discussio Theologica	- 24
133. Cardilucii Officina Sanitatis	1 30
134. Wedelii Pharmacia	- 24
135. Doldi praxis medica	1 -
136. Sennerti opera	1 -
137. Guevarra Horologium Principum	1 15
138. Mercklini de casibus Incantationis	- 24
139. Schwimmers Physica	- 15
140. Vitringa dissertationes	- 30
141. Praetorii tuba pacis	- 30

142. Luyts introductio ad Geographiam	3 -
143. Crolly chymisch kleinod	- 30
144. Antidodario Romano	- 20
145. Kunst- und Werck-Schul 2 bund	3 -
146. Deventer operat(iones) chirurgicae	- 30
147. Serrae Synonima	1 -
148. Glauberi opera	1 30
149. Cardanus de subtilitate	1 -
150. Theatrum Sympatheticum	1 -
151. Curioser Künstler	- 45
152. Majeri Emblemata Chymica	- 40
153. Acxtelmeier Calendarium perpetuum	- 36
154. Mynsicht thesaurus chymicus	- 36
155. Sorbait Instit(utiones) Medicae	1 -
156. Duarenus de beneficiis	- 36
157. Musaeum Hermeticum	- 24
158. Ciceronis opera 2 Bund defect(um)	2 -
159. Pelzhofer Arcanorum 6. priores libri	1 -
160. Cellarii Notitiae orbis antiqui p(ar)s 1ma	3 -
161. Gloria bellica Maximiliani	- 20
162. Lucii veri Apocalypsis	- 40
163. Cluverii Historiarum Epitome	1 30
164. Fournier Chirurgie	1 -
165. Theophrastus redivivus	- 45
166. Husani horae subcisivae	- 40
167. Chymica Vani(tate Medicina)(?)	1 -
168. Elsholtzy diaeteticon	1 -

Bücher in 8vo

169. Pomay Pantheon Mythicum	- 40
170. Palingenii Zodiacus	- 15
171. Mollnar Dictionarium	1 -
172. Comazzi Politica e Religione t(om)us 1. et 2dus	- 45
173. Horney Philosophia	- 30
174. Aicher hortus Inscriptionum	- 15
175. Hoffij operum tomus 2dus	- 12
176. Memoires de Tekely	- 24
177. Barclai Argenis cum continuatione	2 -

178. Corpus Juris Civilis	4 -
179. Schrevelii Lexicon Graeco-Lat(inum)	1 30
180. Barclai Satyricon	1 30
181. 2 Gramondi Historia Galliae	3 -
182. Spanhemii Controversiae	- 40
183. Kelnerus Berg-Buch	- 24
184. Florus cum notis Salmasii	1 15
185. Eckhards Apotecker	- 36
186. ejusdem Chymist	- 30
187. ejusdem unwürdiger D(okto)r	- 30
188. ejusdem Chirurgus	- 30
189. Barlaei Epistolae	1 -
190. Jungkens praxis medica	- 30
191. Canelle Gramaire	- 15
192. Biblia Sacra latiae(!)	2 -
193. Cudsemii Hayperaspistes	- 30
194. Curtii Historia cum N(otis) Raderi	1 30
195. 2 Lemery Chymie	3 -
196. Bozius de ruinis	1 30
197. Bernardi Theologia	- 30
198. Schatz-Kammer deren Künsten	- 30
199. Vareni Geographia	- 36
200. Hartmanni praxis chymiatrica	- 36
201. Paricij Rehcnen-Kunst	- 36
202. L'homme de cour	- 36
203. Heinsii Zeuchhaus der Gesundheit	- 30
204. Medicina Dygbiana	- 36
205. Sturmii Mathesis 2. bund	2 -
206. Ternarius ternariorum	- 30
207. Blancardi lexicon medicum	1 -
208. Vita di Guzman	1 30
209. Vallesii Philosophia	- 30
210. Thaumaturgus mathematicus	- 24
211. Viridarium animae	- 24
212. Montalte lettres Provinciales	2 -
213. Comazi Tacitus	- 30
214. Jungkens Lexicon	- 45
215. Weberi Adamus Austriacus	- 24
216. Quercetani diaeteticon	- 45

217. Costeri Controversiae 2. bund	1 -
218. Poterii Opera medica	- 36
219. 2 Pelleri Politicus sceleratus	1 -
220. Sleidanus de Statu Reipublicae	- 45
221. Epitome medicinae	1 -
222. De medices v(om) Stein der Weisen	- 24
223. Gesnerus de Remediis secretis	- 30
224. Bellegarde des Conversations	- 40
225. ejusd(em) Reflexions sur le ridicule	- 40
226. 2 Comenii Janua Linguarum	- 48
227. Patin Historie des medailles	- 30
228. Finckeneis Theologia c(on)troversistica	- 36
229. Schröters v(om) Goldmachen	- 30
230. Pietisti c(on)troversia	- 30
231. Hunoldi notitia congregationum	- 30
232. Otrokocsi origines Hungaricae	- 36
233. Stanihursti tessera	- 30
234. Vallemont Curiosite de la nature	- 30
235. De vineis Epistolae	- 30
236. Stella de contemptu vanitatum	- 45
237. Gonsalez de veritate Religionum	- 24
238. Ratio status animae	- 36
239. Apologie pour Herodote	- 21
240. Bellarminus de scriptionibus Eccle(sia)sticis	- 45
241. Kraus exempla conversionum	- 30
242. Chytraei deliciae	- 24
243. (Johannes) ab Indagine Apotelesmata	- 30
244. Puffendorff Monzambanus	- 45
245. Galloni de cruciatibus martyrum	- 30
246. Mycili Moyses viator	- 30
247. Baronii Epistolae	- 24
248. Masenii meditate Concordiae	- 36
249. Historiae augustae Scriptores c(um) N(otis) Sal(masii)	1 30
250. Theatrum Chymicum 5. bund	2 30
251. Valentini leztes(!) Testament	- 40
252. Jun(k)ers Physica subterranea	- 30
253. Merlini Poesis	- 30
254. Bontekoc Chirurgie	- 21
255. Veritas Hermetica	- 30

256. Wecker de Secretis	- 45
257. Puffendorff Historia	1 -
258. Helwigs Arcana majora	- 30
259. Suquet considerat	- 30
260. Schedius de diis germanis	- 45
261. Jungkens Medicus praesentis saeculi	- 36
262. Mynsicht Theatrum Chymicum	- 36
263. Flosculi Historiarum	- 24
264. Firmiani saeculi genius	- 30
265. Conor Evangelium medii	- 30
266. Aphorismi Hypocratis	- 20
267. Turselini Historia	- 45
268. Reinking tractatus de Regimine	- 30
269. Index S(acrae) Scripturae	- 24
270. Gracian L'homme de cour	- 30
271. Bions Mathematiq(ue)	3 -
272. Barkhusen Acroamata	- 30
273. Bartoli Geographia	- 24
274. Porta de occultis literarum	- 30
275. Histoire de Conclave 2. bund	1 -
276. Boetius de consolatione Philosophiae	- 45
277. Conseils de la Sagesse 2 bund	1 -
278. Stengels Gnomonica	- 45
279. Machiavelli Princeps	- 30
280. Politiq(ue) del(!) escritures p(ar) Bossuet 2. bund	1 -
281. Lemerij traité des Aliments	- 45.

Bücher 12mo

282. Porta Magia naturalis	- 45
283. Florus Polonicus	- 15
284. Baudi Epistolae	- 40
285. Machiavellus de Respublica	- 30
286. Livii Historia	1 30
287. Curtii Historia	- 30
288. Lettres de Richelet	1 -
289. de Boot Symbola	1 -
290. Novum Testamentum graece	1 -
291. Senecae opera 3. bund	2 -

292. Biblia Sacra 24. 5 bund	2 -
293. Patis Numismata	- 30
294. Admirabilium encomica	- 45
295. Fleury Catechisme	- 40
296. Geulinghs ethica	- 30
297. Fausseté des vertus 2. bund	1 -
298. Erasmi Apophtegmata	- 36
299. Barbette Chirurgia	- 30
300. Florus germanicus	- 30
301. Horatii opera	- 20
302. Cornelius Agrippa de vanitate	- 30
303. Hypoliti a Lapide ratio status	1 -
304. Erasmi adagia	- 30
305. Amalthei Carmina	- 24
306. Panoplia manualis	- 20
307. Ovidii Metamorphosis	- 21
308. Typoti Symbola 2. bund	1 -
309. Grotii annales belgii	1 -
310. Albertus Magnus	- 24
311. Salustius Crispus	- 15
312. 2 Julii Caesaris Commentaria	- 48
313. Forstmeri notae ad Tacitum	- 15
314. Origo belgicorum tumultuum	- 15
315. Avancini Orationes 2. bund	- 51
316. Guazzi dissert(ationes) politicae	- 24
317. Petrarcha de remediis fortunae	- 36
318. Barlaei orationes	- 24
319. Florus Hungaricus	- 20
320. Virgilii opera	- 20
321. Hypocratis Aphorismi	- 20
322. Plinii Epistolae	- 30
323. Gollniz Ulysses gallicus	- 24
324. Bartholini de armillis veterum	- 20
325. Crucii Epistolae	- 24
326. Buxhornii tractatus politici	- 30
327. Branck Roma triumphans	- 15
328. Justini Historia	- 20
329. Apuleji opera	- 24
330. Schola Salernitana	- 30

331. Aphtonii progymnasmata	- 24
332. Clapmari Politica	- 20
333. Erasmi adagia	- 21
334. 1 bund in 4to darinnen 42 tractat(lein) misc(ellanea)	6 -
335. 1 bund in 8vo Nr. 1.18. tractatus miscell(anea)	4 30
336. 1 bund Nr. 2.18. tractatus miscell(anea)	4 30
337. 1 bund Nr. 3.18. tractatus miscell(anea)	3 -
338. 1 bund Nr. 4.18. tractatus miscell(anea)	3 -
339. 1 bund Nr. 5.18. tractatus miscell(anea)	4 30
340. 1 bund Nr. 6.18. tractatus miscell(anea)	4 30
341. 1 bund Nr. 7.18. tractatus miscell(anea)	3 -
342. 1 bund Nr. 9.18. tractatus miscell(anea)	3 -
343. 1 bund Nr. 19.25. tractatus miscell(anea)	1 15
344. 1 bund in 12mo Nr. 8.12. tractatus miscell(anea)	3 -
345. 1 bund Nr. 10.15. tractatus miscell(anea)	3 -
346. 1 bund Nr. 11.12. tractatus miscell(anea)	2 -
347. 1 bund Nr. 12.12. tractatus miscell(anea)	2 24
348. 1 bund Nr. 13.17. tractatus miscell(anea)	2 -
349. 1 bund Nr. 14.22. tractatus miscell(anea)	1 28
350. 1 bund Nr. 15.25. tractatus miscell(anea)	1 40
351. 1 bund Nr. 16.15. tractatus miscell(anea)	1 30
352. 1 bund Nr. 17.55. tractatus miscell(anea)	1 22
353. 1 bund Nr. 18.58. tractatus miscell(anea)	1 15
354. 1 bund in 24 Nr. 20.15. tractatus miscell(anea)	3 -
355. 1 bund Nr. 21.11. tractatus miscell(anea)	2 6
356. 1 bund in fol. Nr. 22.	
357. 1 bund in 4to Nr. 23.	
358. 1 bund in 8. Nr. 24.	
359. 1 bund 12mo Nr. 25 (<i>a négy utóbbi tétel közösen</i>)	4 -
360. paar Globi von 5. Zoll	4 -
361. 3 bund litterae Procerum	2 -
362. Schambogen ad jus publicum 1 bund	2 -

Mai lelőhelye: Wien, Österreichische Staatsarchiv, Haus-, Hof-, und Staatsarchiv, Hofarchive Oberstlandmarschallamt Abhandlungen Kt. 665. Nr. 1879.

Tulajdonosa Dimény Ferenc (?-1718), az Udvari Erdélyi Kancellária tanácsosa és regisztrátora, Dimény Pál, kolozsvári unitárius lelkész testvére.

Megjegyzés:

A könyveket a feleség, Maria Theresia Leuckin örökölte.
A hagyatékban ez formailag nagy értéket jelentett, ám az
elhunyt jelentős adósságokat is maga mögött hagyott.

A jegyzéket Fazekas István fedezte fel.

KtF XII. 61.

15

1750 körül

Ismeretlen unitárius személy könyveinek összeírása

Catalogus Librorum

Arkosi

Aphthonij Sophista Progimnasmata

Arithmetica Scripturalis 2

Biblia Latina Vulgatae et Tygurinae versionis

(5) Bellarmini de Lib(ero) Arbitrio lib(ri) 6. (*mellette*) „collegio reliqui”

Braunius in Epist(olas) Pauli ad Phylipp(enses)

Ciceronis Epist(olae) ad Atticum etc. (*mellette*) „Sam(uel) Tordatfalvi
dono datur”

Comenius

Centuria uocabularum

(10) Centuria Colloquiorum

Calendarium Gregorianum (*mellette*) „adhuc noverca tenet”

Ciceronis oper(um) Thesaurus 6.

De Regno X(ris)ti et Antichr(isti) lib(er)

De arte Rhetorica

(15) Duae Chatecheses Scriptur(!)

Diversitas Confessionum

Donatus (*mellette*) „apud novercam est”

Dialectica Conradi

Explicat(iones) Rhetorices script(ae) 2.

(20) Explicat(io) Theol(ogica) Thordensis

Explicat(io) Poetica et Syntactica

Fasciculi rei prophanæ et sacrae

Francionale(!) (*mellette*) „apud novercam est”

Funerale

- (25) Gvalteri Homilia
 Grammatica Molnaris
 Grammatica Analytica
 Grammatica Phylippi Melantonis
 Grammatica plenior
- (30) Herodotus et Historia Hornij
 Johann(is) Crellij scripta in 1 Cor 15
 Logica Burgersdiciana (*mellette*) „Sam(uel) Rozas dedit“
 Logica Mexicana (*mellette*) „non vidi“
 Logica Achersdich
- (35) Lilium Crucis Hungaricum (*mellette*) „pirati sunt in Thorocko“
 Morum Civilitas
 Nomenclatura rerum
 Ouidius cum comment(ariis) Sabini
 Passio
- (40) Plauti comediae uiginti
 Pandectarum Novus lib(ri) 22
 Plutarchi opera
 Polydorus Vergilius
 Principium
- (45) Praecationes quorund(am) uiror(um)
 Praecationes aliae scriptae
 Psalterium cum Franzia (*mellette*) „vendidi et novum curavi“
 Psalmorum explicatci(ones) analyticae
 Refutatio Vujek
- (50) Rauisius Testoris
 Sacra critica
 Scripti Livij Patavinj
 Tractatus de aeterna Gener(...) D(omi)ni N(ost)ri
 Thesaurus Ciceronianus Linguae Lat(inae)
- (55) Theologia Thord(ensis) Scripturalis
 Theolog(ia) cum Explicat(ionibus) Claudipol(itanis)
 Terentius Christianus
 Virgilius cum annot(ationis)
 Vestibulum (*mellette*) „noverca vendidit“
- (60) Balassa (*mellette*) „D(omi)no socero St(ephano) Kardos dedi“
 Benitzki
 Theologia Major Claud(iopolitanis)

Mai lelőhelye: Kolozsvár, Román Tudományos Akadémia Könyvtára,
Unitárius Egyház Kézirattára, MS U 11A. pag. 134–136.

Tulajdonosa ismeretlen.

Megjegyzés:

A jegyzék a „*Cathalogus librorum*” címet viseli egy kézirat-kolligátum kötetben. A kéziratok jelentős része másolat, amelyek a XVIII. század első felében készültek. A kézirat katalogizálója, Lakó Elemér szerint a másoló és a tulajdonos is Uzoni Fosztó János, ugyanakkor az egyes kéziratok másolási idejét 1716, 1722 stb. adja meg. Tekintve, hogy Uzoni Fosztó 1708-ban született, valószínűtlen, hogy valóban ő másolta volna az egyes darabokat. Így nem merjük feltételezni, hogy a könyvjegyzék az ő iskolai könyveiről szólna. Lehetséges azonban, hogy valóban Uzoni Fosztó másolatairól van szó, de akkor a másolás dátumát kell későbbre helyezni. Cf.: *The Manuscripts of the Unitarian College of Cluj/Kolozsvár in the Library of the Academy in Cluj Napoca. I. Catalogue.* Compiled by Elemér Lakó. Szeged, 1997. p. 9.

KtF XI. 122.

Katolikus intézményi és magánkönyvtárak

1591, Kolozsvár

A Szent Erzsébet ispotály kápolnájának könyvei

In Mense Januario. Baloghy Farkas letewen az Zent Ersebety Espotaly Mesterseget es ottan Nireo Daidot az ket Nemzet valasztwan az Espotalt Inuentariummal iktattak azon eztendeobely zamweweo Vram Nireo Daidnak kezibe ...

Az Vdwarhaznal az Espotalyban à keonywek mellieket mindel kel adny

- (1) (Eg)i èoregh postilla szazwl
- (2) (M)issale (*áthúзва*)
- (3) (...)inu(m) keòny (*áthúзва, eleje leszakadt*)
- (4) Explicatio Evangelior(um)
- (5) Explicatio Simboli Ap(osto)licj hungar(ice)
- (6) Annales hungaror(um) Regum
- (7) Orgonahoz Valo fekete keòny
- (8) Egi Magiar Cantualis
- (9) Mas Magiar Cantualis
- (10) Egi dominicale Euangeliu(m)
- (11) Vigasztalo kèoniwechke
- (12) Egi breuiar vagi official
- (13) Mas illien zabasu
- (14) Egi imadsagos zazul
- (15) Deakul es magyarul enekiras
- (16) Egi hitwan Grammatica (*áthúзва*)
- (17) Nemeteòl Euangeliumos keòny
- (18) Egi ueres breuiar (*áthúзва*)
- (19) Egi hitwan pergamenomos(!) (*áthúзва*)

(Kívül, XVIII. századi kézzel:) Conscriptio bonorum Hospitalis S. Elisabet(ae) A(nn)o. 1591

Mai lelőhelye: Kolozsvár, Szent Mihály katolikus plébánia könyvtára,
Fasc: A. Nr^o 53.

Tulajdonos: A Szent Erzsébet ispotály, Kolozsvárott.

Megjegyzés: Az ispotály történetéhez lásd Rűsz-Fogarasi Enikő: *Bevezető a kolozsvári ispotály-számadások első kötetéhez.* In: *A Szentlélek ispotály számadáskönyvei 1601-1650.* A számadások szövegét közzéteszi Márton Tünde és Mihály Ágnes. A kötetet szerkesztette, jegyzetekkel ellátta, és a mutatót készítette Flóra Ágnes. A bevezetőt írta Rűsz-Fogarasi Enikő. Budapest, 2006. p. 12-16. (Transsylvania emlékei. Kolozsvári ispotály-számadások; I.); Makó Mária: *Szent Erzsébet kultuszának megnyilvánulási formái a középkori Erdélyben. A kolozsvári Szent Erzsébet ispotály.* Előadás a sárospataki Szent Erzsébet-konferencián, 2007. okt. 5-én. A könyvjegyzéket említi: *Rűsz-Fogarasai Enikő: Egy elfeledett intézmény. A kolozsvári Szentlélek Ispotály kora újkori története.* Budapest, 2012, L'Harmattan. 14.

KtF –

Gyergyóalfalu

1705(?)

Köszvényesi Miklós kölcsönzése a gyergyóalfalui plébániáról

„Legistrum librorum Mellyek Pater Miklos Uramnal vadnak”.

Vagjon Kaldi Postillaja egy ad est nro 1

Vagjon Telekdj Postillaja egy nro 1

Vagjon egy egesz Biblia Baráth irásos ad est

Vagjon mas Biblia Cardinalis Hugonis, Super Proverbia Ecclesiasten
Cantica Liber sapientiae Ecclesiasticum et Esajae Cum Interpretatione
ad est.

Vagjon mas Biblia is Super qvmqz Libros Moisiej et Super qvatvor Libros
Regum Cum Interpretatione ad est

Vagjon egy Osorius veres festekü el veszet nro 1

Vagjon egy niomatot Metafisica cum Interpretatione absent

Vagjon egy Decretale ... et Clementinarum absent

Vagyon egy Diecz Philippi Lusitani de Dominicis, et Festis ad est

Vagjon egy officium proprium Sanctor(um) Lanonod Hungari
ad est nincsen

Mai lelőhely: Gyergyóalfalu (Joseni, Románia), Plébánia I/15.

Tulajdonosa a gyergyóalfalui plébánia

Megjegyzés: A jegyzéket azokról a könyvekről írták, amelyek
Köszvényesi Miklósnál vannak. A jegyzéket idézi Magyary András:
Gyergyóalfalu a történelem sodrában. Csíkszereda, 1997. 251.

KtF XI. 63.

1711

Köszvényesi Miklós könyvei

Inventarium Librorum

Poss obium Aud... R(everen)di Patria Nicolay Köszvényesi Parocho
Alfaluiensi ju.on Suom propriam dispositianom. Coram Rdstad ...
Archidiacono Gyergyioensi Paulo Mocsonoki A(nn)o 1711 Die 9
Ap(ri)l(i)s

Vagyon egy köny Calepinus Barat irasos egy Nro 1

Vagyon Kaldi Biblia magyar egy Nro 1

Vagyon Sermoris Pomerij Predicatio könyvek ketto Nro 1

Vagyon egy Diecs Philippi Lusitani die Dominicis egy (áthúzza) ketto
Nro 2

Vagyon morale reductorium írásos egy Nro 1

Vagyon Brigae Salutis Predicatio köny de Sanctis egy Nro 1

Vagyon Sermones Francisci Pamigoralé egy Nro 1

Vagyon Conciones Vespertinalae qadragésimales egy Nro 1

Vagyon Matthie Fabri ... Minekutana Laszló János Úr igazittani hova
lett(?)

Vagyon Agenda Ceremoniales egy Nro 1

Vagyon Modus Confidendi egy Nro 1

Vagyon Mariqutus variaru(m) Concionu(m) egy Nro 1

Vagyon Concordancia Cremonis egy nincsen

Breviarium vagyon egy quatuor Pars Nro 3

... Piler P Szabo Úr vitte volt el újj szallasire (?)

Mai lelőhelye: Gyergyóalfalu (Joseni, Románia), Plébánia I/16.

Megjegyzés: A jegyzéket a plébános halálakor készítették Mocsonoki Pál jelenlétében. A könyvek a helyi plébániára maradtak. Vö. 1730. Gyergyóalfalu. – A jegyzéket idézi hibás tételszámmal Magyary András: *Gyergyóalfalu a történelem sodrában*. Csíkszereda, 1997. 251.

Tulajdonosa Köszvényesi Miklós (?–1711), ferences atya, gyergyóalfalui plébános.

KtF XI. 70.

1713

Antalfi János könyvadománya a gyergyóalfalusi plébániának

A(nn)o 1713 Die 17 Martij

Tisztelendő Pater Vicarius Urnak Antalfi János Uram éö K(e)g(y)elme
adat három könyvet pro Saluto az Alfalusi Ecclesia(?) számára

1. Sertum Sanctorum magyar Nro 1
  2. Chatechesis Doctrinae Cristiana Deák Nro 1
  3. Lelki Teij Magyar Nro1
  4. Chorusba valo Gradual vagjon Nro1
  5. Antiphonarium(?) kalauz Nro 1
  6. Vagyon Breviarium Mono partitum Nro 1
- Pater Laszlofi Ur conferalt három könyvet

1. ...arium Concionator(um) Nro 1
2. ... gemalis Nro 1
3. Teologia(?) dé gratia Nro 1

A(nn)o 1716 9. Aug(ustus)

...afalui köllő István úr adott az Témplom számára egy uj és ...rét(?) és
iratos(?) szép vászon ..péndumot

Mai lelőhelye: Gyergyóalfalu (Joseni, Románia), Plébánia I/16.

Megjegyzés: A jegyzéket Antalfi könyvadományáról készítették. A
könyveket a gyergyóalfalui plébániának adta. Vö. 1730. Gyergyóalfalu
Tulajdonosa Antalfi János (?–?), ferences atya, vikárius.

KtF XI. 72.

1730
Gyergyóalfalu plébániájának könyvei

Inventarium Librorum Anno 1730 dei 10 Junij

- Vagyon Calepinus Barát irás nro 1.
Vagyon Káldi Biblja magyar nro 1.
Vagyon Deák Biblia nro 1.
Vagyon Sermones Pomerij Praedicatios könyvek Barát iras nro 3.
(5) Vagyon Diecs Philippi Lusitani de Dominicis kettő nro 2.
Vagyon morale reducterium nro 1.
Vagyon Biod(?) Salutis Predicatio könyv dé Sanctis nro 1.
Vagyon Sermones Francisci Pamgoralé egy nro 1.
Vagyon Conciones Vespertinale quadragesimales egy nro 1.
(10) Vagyon Agyenda Coeremonialis egy nro 1.
Vagyon modus Confidendi nro 1.
Vagyon manipulus Concionum variarum egy nro 1.
Vagyon quodripartitum Breviariumnak nro 3.
Vagyon Nono partitum Breviarium egy nro 1.
(15) Vagyon magyar Cáldi Dominicális, és festivális Concionator egy nro 1.

Tisztelendo Vicarius Uram Pater Antalvi eö ko(egye)lme adot három
könyvet P. Deo

1. Sertum Sanctorum magyar nro 1.
2. Catechaesis Doctrinae Christianae Deák nro 1.
3. Lelki Táj magyar nro 1.
4. A Chorusban Graduál nro 1.
5. Antiphonarium nro 1.

Tisztelendő Pater Lászlóffi Andras uram eö kegyelme, Conferalt három
könyvet

- ... arium Concionatorum nro 1.
... ty emalis nro 1.
Theologia(?) de gratia nro 1.
Vagyon missalé Romanum kettő nro 2.
Vagyon Rituálé kettő nro 2.
Vagyon Szentek élete magyar egy nro 1.

Mai lelőhelye: Gyergyóalfalu Plébánia I/16.

Tulajdonosa a gyergyóalfalui (Joseni, Románia) plébánia.

Megjegyzés: A jegyzék összeírásakor a plébános Andrásy Antal volt. – A jegyzéket idézi hibás tételszámmal Magyar András: *Gyergyóalfalu a történelem sodrában*. Csíkszereda, 1997. 251.; Vö. Hargita Népe, 1995. december 5. Andrásy Antal könyvei.

KtF XI. 100.

Gyegyószárhegy

1722

Gróf Lázár Ferenc könyveinek jegyzéke

Regestrum Librorum Illmi Domini Comitiss Francisci Lazar de Szárhegy
Anno 1722, die 24 Augusti.

- Magyar Biblia
- Marcus Aurelius
- Mausoleum Regni Apostolici Regum et Ducum
- Heltai Gaspar magyar Cronicája A Magyarok dolgairól
- (5) Centuria joco Seriorum Naturae et Artis
  - Summum Bonum magyar könyv
  - Dissertatio Paralipomenica, opus P. Sz. Ivanyi S.J.
  - Via lactea, Liber precatorius
  - Lelki Paradicsom
- (10) Harmas Historia
  - Sertum Sanctorum
  - Szentek élete (*utóbb törölve*)
  - Lelki Tég
  - A Krisztus Jesus élete
- (15) Thesaurus Precum
  - Officium Hallerianum
  - Coeleste Palmetum
  - Paradisus Animae Christianae
  - Methodus Quotidianae Devotionis
- (20) Palmetum Sacrae Devotionis
  - Alphabetum Angelicum
  - Manuale Selectarum Precationum

- Psalmus miserere
 Precationes ante et post missam
 (25) Antidotum Spirituale Contra Pestem
 Officium Rakoczianum
 Aristotelis Problemata
 Breviarium Politicorum
 Commenius
 (30) Lusus Poëtica
 Amores Mariani
 Magyar Kempis
 Liber Elegiacis Versibus Scriptus de 5. Lentibus externis initio carens
 Aucupium Innocentiae
 (35) Parnassus Illustratus
 Pompeius Trogius
 Rosa (teos ...?)
 Cornelius Nepos
 Justus Lipsius
 (40) Phisica Exotica
 Iter ad Templum Honoris
 Apologia Morales S. Cyrilli
 Ovidius Naso
 Ars Heraldica
 (45) Aesopi Fabulae
 Circulus Aureus
 Concilium Tridentinum
 Positiones de Peste Astr. Franc(isci) Sóós
 Kemenj Janos Histor(ia)/(iája) Gjöngyösi munkája
 (50) Justinus
 Quintus Curtius Deák
 Philoxavery Pietas Hebdomadaria
 Fasciculus Benedictionum
 Epistolae Heroum ac Heroidum Regni Hungariae
 (55) Decretum, Approbata et Compilata eggjütt
 Sz. Pali Decretuma
 Kitonics magjarul
 Cynosura
 Balassa Beniczki együtt
 (60) Drexelius
 Horologium Regio-Policum

- Panacea de Magnetico Lapide
 Echo Laudum et Luctuum ad Tumulum
 Cardin(alis) à Kollonics
- (65) Leureatae Saeculi Primitae
 Secundior Sapientia
 Politicarum
 Dissertationum Tomi 4
 A könyvező Boldogságos Szüz Kolosvari keperöl öt keönyvecske,
 ketteje in Quarto folio, harma in Octavo
- (70) Ugyan azonról hatodik in octavo folio Deákul
 Sz. Ivanyi Kalendariuma kettő
 Gaudium Europae
 Pax Bello parata
 Genealogia Familiae Mikola
- (75) Orationes in funere Augustissimi Imperatoris Josephi 1. Illmi
 Comitis Stephani Csaki et Samueli Biro tres
 Item Illmi Comitis Mich(aelis) Mikes et Samuelis Nemethi
 A négy végseő dolgokról való Tanuságok
 Magyar Uy Cationale
- (80) Papai Dictionariuma
 Cizio oeconomicus köny(!) Lucius Annaeus, Muranyi venus es
 Mikola László által magyarra fordított kiss verses köny(!) bé
 kötni valók egy kötésben öszve kötve
 Papai orvos könyve. Pax Corporis.
 Csengettjü.

Mai lelőhelye: Archivele Nationale ale Romanieie, Filiala Cluj, Archiva din Mureseni a familiei Lázár (az Erdélyi Múzeum Egyesület Levéltára, a Lázár család Medgyesfalvi Levéltára) IV. 462. 1722-1741, eredeti jelzete: Fasc. 24. Litt. R. Nr. 35.

Tulajdonosa Gróf Lázár Ferenc.

KtF XII. 63.

Jegyzet: Ugyanebben a kötegben egy egyleveles nyomtatvány. Címe: Lachrymae solutae ... Stephani Lazar de Szarhegy. Reimpressum in Conventu Csikiensi Anno 1731.

Kivonatok az egyházlátogatási jegyzőkönyvekből

Alsótorja

1731

A római katolikus Szent Miklós-plébánia könyvei

Az alsótorjai bónumi s edgyett mássi

Vagyon ...

Templomnak kövér szép missálék 3

Az rituale elszakadozott

Vagyon egy Csiki cantionale viszeltes

Egy régi breviarium, régi himnusok benne

(5) Egy imádsagos Pazman könyve

Missálek vannak numero 3.

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek I 144–145.

Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki Levéltár,

I. doboz, Protocollum actorum episcopaliium, 1727–1737. fol. 154r

Tulajdonosa az alsótorjai plébánia

Megjegyzés: Sorger Gergely, erdélyi püspök vizitációja jegyzőkönyvében fennmaradt jegyzék.

KtF -

Barót

1731

A római katolikus plébánia könyvei

Az bartothi(!) ecclesianak bónumi

Rituale 1

Breviarium 1

Pazmány Praedicator könyv 1

Evangeliumos könyv 1

(5) Psalteriomos könyv 1

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek I. 153.

Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki Levéltár, I. doboz, Protocollum actorum episcopaliū, 1727–1737. fol. 166v

Tulajdonosa a baróti plébánia

Megjegyzés: Sorger Gergely, erdélyi püspök vizitációja jegyzőkönyvében fennmaradt jegyzék.

KtF –

1735

A római katolikus Szent Adalbert-templom és -plébánia könyvei

In possessione Barót, sedis Siculicalis Miklosvár³¹

Missalia 2.

Rituale 1.

Liber Evangeliorum 1.

Breviaria 2, quorum unum lacerum

(5) Psalterium typo gotico 1.

Concionator Pázmán 1.

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek II. (előkészületben)

Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki és Káptalai Levéltár, Visitationes Canonicae. 2. doboz. 4. kötet pag. 1.

Tulajdonosa a baróti plébánia.

Megjegyzés: Sorger Gergely, erdélyi püspök vizitációja jegyzőkönyvében fennmaradt jegyzék. A látogatás idején a plébános az altorjai származású Szabó János volt.

KtF –

---

³¹ A miklósvári egyházlátogatásról lásd alább „Miklósvár, 1731”. „Sedes Sicularis”

Csíkdelne

1735

A római katolikus Keresztelő Szent János-templom és -plébánia könyvei

In possessione Delne

Missale 1.

Rituale 1.

Libri ecclesiae:

Vita Sanctorum 1.

Rodericius controversista 1.

(5) Concionatos Illyes

Cathechismus

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek II. (előkészületben)

Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki és Káptalai

Levéltár, Visitaciones Canonicae. 2. doboz. 4. kötet pag. 89.

Tulajdonosa a csíkdelnei plébánia.

Megjegyzés: Sorger Gergely, erdélyi püspök vizitációja jegyzőkönyvében fennmaradt jegyzék. A látogatás idején a plébános a gyergyószárhegyi származású Ambrus Mihály volt.

KtF -

Csíkmindszent

1735

A római katolikus Mindenszentek-templom és -plébánia könyvei

In possessione Mindszent

Missalia 3, unum ex his antiqium typo Gotico

Ritualia 2 lacera

Liber evangeliorum 1.

Graduale 1.

(5) Sacra Scriptura 1.

Cantionale 1.

Vita omnium sanctorum 1.

Breviarium 1.

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek II. (előkészületben)
Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki és Káptalai

Levéltár, Visitationes Canonicae. 2. doboz. 4. kötet pag. 85.

Tulajdonosa a csíkmindszenti plébánia.

Megjegyzés:

Sorger Gergely, erdélyi püspök vizitációja jegyzőkönyvében fennmaradt jegyzék. A látogatás idején a plébános az oláhfalui származású Antalfy Zsigmond volt.

1731-ben, amikor már ő volt a plébános, a következő könyveket találták: „Missalia 3. Ritualia 2. alii libri 4.” (*Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek I.* 133.)

KtF -

Csíksomlyó

1731

A római katolikus Szent Péter- és Pál-plébánia könyvei

Sessio 19-a In Somolyd(!), 20 10 Novembris

(Ecclesia habet:)

Missalia Romana 2

Unum pro defunctis

Ritualia 2

Graduale unum

(5) Antiphonarium 1

Vitam Sanctorum Hungarico idiomate unam

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek I. 143.

Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki Levéltár, VI. doboz, 13. kötet

Tulajdonosa a csíksomlyó plébánia

Megjegyzés: András István csíki főesperes vizitációja idején a faluban maga a főesperes látta el a plébánosi teendőket.

KtF -

Csíkszentgyörgy

1731

A római katolikus Szent György-templom és -plébánia könyvei

In possessione SzentGyörgy 15. Novembris

Missalia 5 romana, unum pro defunctis

Ritualia 4.

Evangelium Hungaricum unum

Insuper libri de variis materiis numero 126, quorum tituli constant ex
regestrum ecclesiae Sancti Georgi

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek I. 141.

*Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki Levéltár, I.
doboz, Protocollum actorum episcopalium, 1727-1737. fol. 151r*

1735

A római katolikus Szent György-templom és -plébánia könyvei

In possessione SzentGyörgy

Missalia 6, unum pro defunctis ...

Libri concionatores, ascetici, historici, theologi, casuistae etc. nro. 80.

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek II. (előkészületben)

*Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki és Káptalani
Levéltár, Visitationes Canonicae. 2. doboz. 4. kötet pag. 80.*

Tulajdonosa a csíkszentgyörgyi plébánia.

*Megjegyzés: Sorger Gergely, erdélyi püspök vizitációja jegyzőkönyvében
fennmaradt jegyzék. A látogatás idején a plébános az esztelneki
származású Kiss Gergely volt.*

Csíkszentlélek

1735

A római katolikus Szentlélek-templom és -plébánia könyvei

In possessione Szentlélek

Missalia 2.

Rituale 2.

Vita Sanctorum 1.

Liber evangeliorum 1.

(5) Graduale lacerum 1.

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek II. (előkészületben)

Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki és Káptalai

Levéltár, Visitationes Canonicae. 2. doboz. 4. kötet pag. 91.

Tulajdonosa a csíkszentléleki plébánia.

Megjegyzés: Sorger Gergely, erdélyi püspök vizitációja jegyzőkönyvében fennmaradt jegyzék. A látogatás idején a plébános a csmortáni származású Mátyásffy István volt.

KtF -

Csíkszentmihály

1732

A római katolikus templom és plébánia könyvei

Missale num. 3.

Rituale num. 1. ...

Biblia, deák num. 1.

Evangéliomos könyv num. 1.

(5) Lelki Tej, magyar és deák

Cancionale num. 1.

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek II. (előkészületben)

Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki és Káptalai

Levéltár, Visitationes Canonicae. 2. doboz, 4. kötet, pag. 324–325.

Tulajdonosa a csíkszentmihályi plébánia.

Megjegyzés: Sorger Gergely, erdélyi püspök vizitációja jegyzőkönyvében fennmaradt jegyzék.

KtF -

1735

A római katolikus Szent Mihály-templom és -plébánia könyvei

In possessione Szentmihály

Missalia 3.

Rituale 1.

Cantionale 1.

Cathechesis 2.

(5) Sacra Biblia 1.

Liber evangelicus 1.

Vita sanctorum 1.

Contionator 1.

Breviarium 1.

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek II. (előkészületben)

Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki és Káptalai

Levéltár, Visitationes Canonicae. 2. doboz. 4. kötet pag. 98.

Tulajdonosa a csíkszentmihályi plébánia.

Megjegyzés: Sorger Gergely, erdélyi püspök vizitációja jegyzőkönyvében fennmaradt jegyzék. A látogatás idején a plébános az atyhai származású Atyhai István volt.

KtF -

Csíkszentmiklós

1735

A római katolikus Szent Miklós-templom és -plébánia könyvei

In possessione Szentmiklos

Missalia Romana 3. ...

Rituale 1.

Liber evangeliorum 1.

Opus Petri Bessei concionator quadragesimalis 1.
(5) Vita Sanctorum Hungarica 1.
Catechesis Romana Stephani Illyés Latina 1.

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek II. (előkészületben)
Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki és Káptalai
Levéltár, Visitationes Canonicae. 2. doboz. 4. kötet pag. 93.
Tulajdonosa a csíkszentmihályi plébánia.
Megjegyzés: Sorger Gergely, erdélyi püspök vizitációja jegyzőkönyvében
fennmaradt jegyzék. A látogatás idején a plébános a helyi
származású Kósa Mihály volt.
KtF -

Csíkszentsimon

1731

A római katolikus plébánia könyvei

Sessio 13-a In possessione SzentSimon, 10 Novembris

(Ecclesia habet):
Missalia 3
Ritualia 3
Libros 5
    Contiones Pazmani
    Vitam Sanctorum
    (5) Duo Evangelia Hungarica
    Breviarium 1

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek I. 137.
Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki Levéltár, VI.
doboz, 13. kötet
Tulajdonosa a csíkszentsimon plébánia
Megjegyzés: András István csíki főesperes vizitációja idején a faluban a
plébános Bartó Mihály volt.
KtF -

Deményháza

1731

A római katolikus templom könyvei

De libris

Missale Romanum, Venetiis anno 1682 impressum in folio octavo 1

Rituale Strigoniense novum 1

Breviarium monopartitum 1

Concionator Latinus Haimo episcopus 1

(5) Item Missale antiquum non integrum, antiquo typo 1

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek I. 195.

*Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Batthyaneum MS IX.
203. fol. 13v*

Tulajdonosa a deményházi templom

*Megjegyzés: A vizitáció idején a parochus Jakó György volt, mert
Deményháza Székelyhodos leányegyháza.*

KtF -

Ditró

1735

A római katolikus Szent Katalin-templom és -plébánia könyvei

In possessione Ditró

Missalia antiqua 3.

Libri evangeliorum 2.

Ritualia 3.

Cantionalia 2.

(5) Breviana antiqua lacera 2.

Graduale 1.

Vita Sanctorum 1.

Stephani Illyés conciones 1.

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek II. (előkészületben)
Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki és Káptalai
Levéltár, Visitationes Canonicae. 2. doboz. 4. kötet pag. 116.
Tulajdonosa a ditrói plébánia.
Megjegyzés: Sorger Gergely, erdélyi püspök vizitációja jegyzőkönyvében
fennmaradt jegyzék. A látogatás idején a plébános a csíksomlyói
származású Istvánffy Benedek volt.
KtF -

Esztelnek

1747

A római katolikus Szent Simon- és Jуда-templom és -plébánia könyvei

Inventarium rerum ecclesiae KézdiEsztelnekiensis

Missalia Romana, quorum unum novum
alterum antiquatum
tertium et
quartum non sunt usui 4.
(5) Ritualia, unum antiquum,
alterum recentius 2.
Libri Evangeliorum, unus antiquus,
alter recentior 2.

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek II. (előkészületben)
Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki és Káptalani
Levéltár, Visitationes Canonicae. 2. doboz. 4. kötet pag. 527.
Tulajdonosa az esztelneki plébánia.
Megjegyzés: Klobusiczky Ferenc, erdélyi püspök vizitációja
jegyzőkönyvében fennmaradt jegyzék. A látogatás idején a plébános
a kolozsvári származású Bárdos István volt.
KtF -

Gyergyócsomafalva

1735

A római katolikus Szent Péter- és Pál-templom és -plébánia könyvei

In possessione Csomafalva

- Missalia 2. ...
- Libros Evangeliorum 2.
- Ritualia 2.
- Sertum Sanctorum 1.
- (5) Caspari Kitnel conciones 1.
- Verbum abbreviatum 1.
- Aliud Fromo(?) texto 1.
- Conciones Brandis lacerum 1.
- Hecatombae sacrae Orarum(?) evangelicum 1.
- (10) Cationale 1.
- Breviaria antiqua 2.

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek II. (előkészületben)

*Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki és Káptalai
Levéltár, Visitationes Canonicae. 2. doboz. 4. kötet pag. 125.*

Tulajdonosa a gyergyócsomafalvi plébánia.

*Megjegyzés: Sorger Gergely, erdélyi püspök vizitációja jegyzőkönyvében
fennmaradt jegyzék. A látogatás idején a plébános a malomfalvi
származású Lakatos Ferenc volt.*

KtF –

Gyergyószárhegy

1735

A római katolikus Mindenszentek-templom és -plébánia könyvei

In possessione Szárhegy

- Missalia 3.
- Ritualia 2. ...
- Concionator Fabri 3.
- Liber Evangeliorum 2.
- (5) Lux(?) Anima 1.
- Breviarium 1.

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek II. (előkészületben)
Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki és Káptalai
Levéltár, Visitationes Canonicae. 2. doboz. 4. kötet pag. 111.
Tulajdonosa a gyergyószárhegyi plébánia.
Megjegyzés: Sorger Gergely, erdélyi püspök vizitációja jegyzőkönyvében
fennmaradt jegyzék. A látogatás idején a plébános a helyi
származású Barta Ferenc volt.
KtF –

Gyergyóújfalu

1735

A római katolikus Szűz Mária-templom és -plébánia könyvei

In Sedis Siculicalis Gyergyó possessione Ujjfalu

Ritualia 5, duo lacera.
Missalia 2. ...
Vita Sanctorum 1.
Sertum Sanctorum 1.
(5) Catechesis Stephani Illyes 1.
Cancionale 1.

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek II. (előkészületben)
Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki és Káptalai
Levéltár, Visitationes Canonicae. 2. doboz. 4. kötet pag. 107.
Tulajdonosa a gyergyóújfalui plébánia.
Megjegyzés: Sorger Gergely, erdélyi püspök vizitációja jegyzőkönyvében
fennmaradt jegyzék. A látogatás idején a plébános a csíkszentmihályi
származású Szócs András volt.
KtF –

Imecsfalva – Petőfalva

1735

A római katolikus Szent Imre-templom és -plébánia könyvei

In possessione Imecsfalva

Ritualia 2, unum novum.

Libri evangeliorum 2, unum novum.

Concionator Pázmán 1.

Missalia duo, unum ex illis lacera.

(5) Item gotico typo missalia 2.

Filiales habet duas, primam Petőfalva ....

Missalia 2. ...

Concionator Pázmán 1.

rituale 1.

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek II. (előkészületben)

Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki és Káptalai

Levéltár, Visitationes Canonicae. 2. doboz. 4. kötet pag. 29-30.

Tulajdonosa az imecsfalvai plébánia, és ennek filiája, Petőfalva.

Megjegyzés: Sorger Gergely, erdélyi püspök vizitációja jegyzőkönyvében fennmaradt jegyzék. A látogatás idején a plébános a csíkmindszenti származású Cziho József volt.

KtF –

Iszló

1731

A római katolikus Szent Péter- és Pál-templom könyvei

De libris sacelli

Missale sine initio quo ad titulum refert, tamen tabulam tempore anni

1704 1

Rituale Strigoniense 1

Diurnale Breviarii anno 1655 editum in folio octavo 1

Cancionale Csikiense novum 1

(5) Sertum Sanctorum illustrissimi ac reverendissimi domini Stephani
Illyés 1

Conciones dominicales Petri Pázmány 1

Eiusdem authoris liber precationum lacer, nec integer 1

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek I. 196.

*Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Batthyaneum MS IX.
203. fol. 14r*

Tulajdonosa a iszlói templom

Megjegyzés: A vizitáció idején nem volt parochus a faluban.

KtF -

Kászonújfalu

1735

A római katolikus Szent Miklós-templom és -plébánia könyvei

In possessione KászonUjjfalu

Missalia duo, tertium lacerum ...

Libri eiusdem ecclesiae

Breviarium 1.

Lux(?) animae 1.

Biblia 1.

(5) Verbum abbreviatum 1.

Faber Dominicalis 1.

Sertum sanctorum 1.

Cathecesis doctrinae epifaniae 1.

Scintillae Ignatianae 1.

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek II. (előkészületben)

*Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki és Káptalai
Levéltár, Visitationes Canonicae. 2. doboz. 4. kötet pag. 64.*

Tulajdonosa a kászonújfalui plébánia.

*Megjegyzés: Sorger Gergely, erdélyi püspök vizitációja jegyzőkönyvében
fennmaradt jegyzék. A látogatás idején a plébános a kemenfalvi
származású Csergő János volt.*

KtF -

1747

A római katolikus Szent Miklós-templom és -plébánia könyvei

Inventarium templi KászonUjfalvensis

- Missalia 4.
Pro missis defunctorum 1.
Ritualia 2.
Liber Evangeliorum 1.
(5) Libri Concionum Illyés....
Cantionale 1.
Breviarium antiquum laceratum 1
Catechismus vulgo Lelki Tájé1.
Vita Sanctorum hungarica 1.

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek II. (előkészületben)

*Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki és Káptalani
Levéltár, Visitationes Canonicae. 2. doboz. 4. kötet pag. 546-548.*

Tulajdonosa a kászonújfalvai plébánia.

*Megjegyzés: Klobusiczky Ferenc, erdélyi püspök vizitációja jegyzőköny-
vében fennmaradt jegyzék. A látogatás idején a plébános Mátyás
István volt.*

KtF -

Kézdimartonos

1747

A római katolikus templom és plébánia könyvei

Inventarium ecclesiae Martonosiensis

- Missalia 2, unum aptum,
alterum lacerum ...
Rituale 1, aptum.
Liber Evangelium ungaricum 1, antiquus ...
(5) Libellus unus a patribus missionaris donatus pro ecclesia continens
modernas missionis cantiones.

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek II. (előkészületben)
Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki és Káptalani
Levélár, Visitationes Canonicae. 2. doboz. 4. kötet pag. 558.
Tulajdonosa a kézdimartonosi plébánia.
Megjegyzés: Klobusiczky Ferenc, erdélyi püspök vizitációja
jegyzőkönyvében fennmaradt jegyzék. A látogatás idején a plébános
Tóth Ferenc volt.
KtF –

Kézdiszentlélek

1731

A római katolikus Szent Lélek-plébánia könyvei

A SzentLéleki templomnak bónumi

Missalek, egy barát irással való, 4
Missale defunctorum 1
Graduale, rongyos
Rituale 2
(5) Magyar Cantionale 1
Breviarium 1

Kiadta: Kovács András: Kézdiszentlélek templomai. In: A műemlékvédelem
elméleti és gyakorlati kérdései. Nemzetközi Tudományos ülészek. Szerk.:
Benczédi Sándor. Tusnad, 1997. Sfintu Gheorghe-
Gyergyószentmiklós, 1997. 100-105.; Erdélyi rk. egyházlátogatási
jegyzőkönyvek I. 144-145.; Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek I.
116.

Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki Levélár, I.
doboz, Protocollum actorum episcopalium, 1727-1737. fol. 156r-v

Tulajdonosa a kézdiszentléleki plébánia

Megjegyzés:

- 1 Sorger Gergely, erdélyi püspök vizitációja jegyzőkönyvében fennmaradt jegyzék.ú
- 2 Vö.: Kovács András-Tüdös S. Kinga: *Kézdiszentlélek templomai. Két tanulmány.* Kézdivásárhely, 2003, Ambrózia Kiadó.

KtF –

Kolozsvár

1730

A római katolikus Szent Mihály-templom

Inventarium rerum Sacrarum ... ad Ecclesiam Parochialem Claudiopolitanam, Anno 1730. die 16 mensis Maii

...

Hungarica Evangelia numero 2.

Missalia nova numero 3. Antiqua 2.

Inventarium Librorum pertinentium ad Ecclesiam Parochialem Claudiopolitanam, Anno 1730. diebus vero et mensis Junij

Brentius in Isaiam Latinus.

Tomus primus omnium operum R. Domini Martini Luth(eri) latinus

Prima pars operum Joannis Gerson Monachus Typus.

Galenii operum Tomus primus et secundus Latinus.

(5) Platina de vitis pontificum Latinus.

Familiariorum Coloqviorum latinus.

Thucudides cum scholis Graecus.

7mus Tomus D. Aurelij Augustini Latinus.

Comediae Bernardi Saraceni latinus.

(10) Epistolae Erasmi latinus.

In acta Apostorum Heinrichi Bullingeri commentariorum Libri 7.
latinus.

Eoben(!) Tomus 7mus latinus.

Tomus tertius omnium operum Reverendi viri Domini Martini
Lutheri latinus.

Glossa ordinaria Nicolaj de lira antiqvus Typus.

(15) Pandectorum universalium Conradi Gesneri Lib. 21mus Latinus.

Omnia opera Divi Ambrosij Episcopi Latinus.

De B. V. tempore Paschali Collecta typus antiqvus.

Commenatriorum liber primus per Henricum Bullinger Latinus

Sextus Liber a Numero nuncupatus typus antiqvus.

(20) Prophetia Isaiae Latinus.

Tertia pars Lire; Seu Sacra Scriptura Typus antiqvus.

Lexicon Graeco Latinum Joannis Scapulae.

- Tertia pars hujus operis Continentis Glossa ordinariam cum expositione Lyrae Literalium et Mortalium(!) typus antiqvus
 Erasmi Rotae Rodami(!) Germanicae de Coelis N. Graecus et latinus
- (25) Qvarta pars D(omi)ni Hugonis Cardinalis Typus antiqvus
 Senecae Cordubensis Liber de moribus Typus antiqvus
 Nicephori Calisti Xantophuli Scriptoris vere Catholici Ecclesiasticae historiae Libri 10. et 8. Latinus.
 Qvarta pars Lirae Typus antiqvus.
 Sextus. 7. 8. nonus Tomus Hyeronimi Latinus.
- (30) Proemium Bonifacij Super 6to Libro decretalium typus Antiqvus.
 Adagiorum opus Domini Erasmi Rotherodamum(!)
 Archa Noe Thesaurus Lingvae Sanctae Novus Haebreus et Latinus.
 Qvinta pars hujus operis in se Continens Glossam ordinariam cum expositione Lyrae literalis et moralis Typus antiqvus.
 Bulingerus in omnes Epistolas Apostolicas Divi Pauli Latinus.
- (35) Ennarratione Martini Lutheri majoris Latinus.
 Galenus Pergamenus Graecus.
 Thesauri Lingvae Graecae Tomus tertius Latinus et Graecus.
 Divi Cyrili Alexandrini Episcopi Tomus 4. Latinus.
 Divi Hieronimi Lucubrationes Latinae.
- (40) Divi Aurelij Augustini omnium operum Tomus 1. Latinus et Graecus.
 Instituta de fossis Typus Antiqvus
 Opera Divi Joannis Chrysostomi Archi Episcopi Constantinopoli Typus latinus.
 Omnium operum Divi Aurelij Augustini Epitome Typus latinus
 Galeni Librorum pars 5ta Graecus
- (45) Qvartus et qvintus Tomus Divi Hyeronymi Lat(inus) Graecus et Haebraeus
 Joannes Brentius Latinus
 Missale ultra montanarum cum quibusdam Officijs Typus antiqvus
 Epistolae Divi Augustini et tractatus Typus antiqvus.
 Vita Plutarchj Typus Latinus.
- (50) Novi Testamenti Libri Historici Graeci et Latini
 Tomus secundus Divi Hyllari Pictaviorum Episcopi.
 Qvintus et sextus Tomus Divi Hieronymi Latinus.
 Secundus Tomus Conciliorum Latinus
 Asclepius Mercurij Latinus.
- (55) Eoben(!) Tomus tertius Latinus.

- Institutio Christianae Religionis Authore Joanne Calvino Latinus
 Biblia Haebraica et Latina Sebastiani Husteri.
 Tertia pars Joannis Gerson Typus Antiquus.
 Secundus et tertius Tomus operum Divi Aurelij Augustini Typus Latinus.
- (60) Omnia opera Divi Ambrosij Episcopi Typus Latinus.
 Omnia opera Divi Bernardj Typus Latinus.
 Secundus Tomus operum Martij Antonij Cocej Sabellici Typus Latinus.
 Secundus Tomus operum Divi Aurelij Augustini Latinus
 Tertius Tomus Conciliorum Latinus
- (65) Opera Platonis Typus Latinus
 Petri Galatini operum de Archanis Catholicae veritatis Latinus et Haebraicus
 Thesauri Lingvae Graecae Tomus secundus Graecus et Latinus.
 Primus Tomus operum Divi Augustini Latinus
 C(aii) Plinij Secundj Naturae historiarum Libri 37. Latinus.
- (70) Operum Divi Hyeronimi octavus Tomus Latinus.
 Conciliorum omnium tam Generalium, quam particularium Tomus primus Latinus.
 Sextus et septimus Tomus, Divi Augustini Latinus.
 T(it)i Lyvij Pattavini Romanae historiae Typus latinus.
 Tertia pars hujus operis continens postillam D(omi)ni Hugonis Cardinalis Typus antiquus.
- (75) Qvartus et qvintus Tomus Divi Augustini Latinus.
 Plinii Naturalis Historiae Libri 37.
 Petrus de Montagnona Typus antiquus
 Omnia Divi Basilij Magni opera latinus.
 Tomus qvartus Encyclopoediae Latinae
- (80) Joannis de Platea Comentaria, in 4. Libr(is) instituti typus antiquus
 Qvartus Tomus operum Divi Joannis Chrisostomi latinus
 Galeni operum Tomus qvintus et sextus latinus.
 Pars secunda Speculi D(omi)ni Guilhelmi Typus antiquus
 Omnes Divi Hyeronimi lucubrationes Latinus
- (85) Commentarij lingvae Graecae Graecus
 Thesaurus Lingvae Graecae, Graecus et Latinus
 Simplex et pia Evangeliorum explicatio Latinus
 Aristofonis(!) Comediae 11. Graecus

- Tomus quartus omnium operum Reverendi Domini Martini Luth.
Latinus
- (90) Clarius sinus Martini Lutheri
De Sancto Erasmi Rotherodami Annotationes Latinus et Graecus
Liber sextus decretalium Latinus
Dominici Novis mirabili Polyantea Latinus
Brentius in exodum Moysi Commentarium Latinus
- (95) Decretales Gregorij Noni Pontificis Latinus
Joannis Bugenhagi interpretatio Latinus
Ecclesiasticae historiae Auctores Latinus
Secunda pars operum Divi Ambrosij Typus Latinus
Lexicon Graeco Latinum Novum
- (100) Veterum ephemeridum opus Joannis Stoeffleri Typus Latinus
Tomus secundus Reverendi Domini Martini Lutheri Typus Latinus
Plutarchi opera Typus Latinus
Tomus quintus omnium operum Reverendi Domini Martini
Lutheri typus Latinus
Bibliotheca universalis sive Catalogus omnium librorum
locupletissimus Typus Latinus
- (105) Erasmi Roth(erodami) in Novum Testamentum annotationes
Typus Latinus
Loci Communes Sacrae Theologiae Typus latinus.
Bibliorum Haebraicorum pars posterior Typus Haebraicus
Galenus de Pharmaceutica Typus latinus
Egregium opus Sancti Bonaventurae Typus antiqvus
- (110) Tomus tertius omnium operum Reverendi viri D. Martini Lutheri
Typus Latinus
Octavus Tomus operum Aurelij Augustini Typus Latinus
Bulingerus in Mathaeum et Acta Apostolorum Typus Latinus
Commentarium Collegij Coninbricensis Soc. Jesu Typus Latinus
Andreae Vesalij Liber 7. Typus Latinus
- (115) Institutio Christianae Religionis Authore Joanne Calvino Typus
latinus.
D. Anselmi enarrationes Typus Latinus
Operum Philippi Melanconis Tomi 5. Typus Latinus
Esaias propheta Typus Latinus
Tabula definitionum tertia Typus antiqvus
- (120) Tomus quintus R. Domini Martini Lutheri operum Typus Latinus
Tabula distinctionum Typus Antiqvus.

- Decretum Gratiani Typus Antiquus.
 Epistolae Divi Erasmi Roterodami Typus latinus.
 Liber de proprietatibus Typus antiquus.
- (125) Nonus Tomus operum D. Augustini Typus Latinus.
 D. Cecillij opera Typus Latinus.
 Socratis Orationes Typus Graecus et Haebraicus
 Plutarcus Typus latinus alias lingva Italica.
 Institutionum Gramaticarum de lingva Haebrea Lib. 1. Typus
 Latinus
- (130) Julij Caesaris Poemata Typus latinus.
 Consilia Bartholomei Montagnane typus antiquus.
 Simplex et pia Evangeliorum et explicatio per Reverendum
 Dominum Martinum Lutherum Typus Latinus
 Regulae vitae Typus latinus
 Argumentorum Philippicorum Christophori Pezelii pars ultima
 Typus Latinus
- (135) In Genesim D. Martini Lutheri Tomus secundus Typus Latinus
 Prologus in Bibliam Typus antiquus
 De methodis Libri duo typus latinus.
 Practica Valesci de Tharonta Typus antiquus.
 Pauli Orosij Hitoriarum Libri septem Typus Latinus
- (140) (...) Augustini Commentarij Typus Latinus
 Quaestiones Lucae Losi in Evangelia Typus Latinus
 In acta Apostolorum libri 6. Typus latinus
 Haerodoti Hallicar(nassaei) historiae Typus Latinus
 Digestum Novum Pandectarum Juris Civilis Tomus tertius Typus
 Latinus
- (145) Problemata Theologica Typus Latinus
 Ecclesiasticae Historiae Authores Typus latinus.
 Commentariorum Collegij Conibricensis S. J. prima pars Typus
 Grae(cus) et Latinus
 In exodum Moysi Commentarij Authore Joanne Brentio Typus
 Latinus
 Thomae Erpényi Gramatica Arabica.
- (150) Francisci Piccolominei Senensis etc. pars tertia Typus Latinus
 Exegesis Epistolae B. Pauli Apostoli ad Rom(anos) Typus Latinus
 Digestum Vetus digestorum, seu pandectarum Juris Typus Latinus
 Tomus secundus omnium operum Reverendi D. Martini Lutheri
 Typus Latinus

- Epistolae S. Pauli et aliorum Apostolorum etc: Typus Latinus
 (155) Hieronymus Cardani Mediolanensis Libri 4 Typus latinus.
 Urbani Bellunensis libri duo Typus latinus et Graecus.
 Philippi Cominej Eqvitis de rebus gestis Ludovici R. Commentarij
 Typus latinus.
 Clavis artis Lulianae et verae logices Typus Latinus.
 De Baptismo aqvae disputatio Typus latinus.
- (160) Basilij Magni opera Typus Latinus.
 Francisci Valesi liber singularis Typus latinus.
 Tomus tertius Operum Aristotelis Typus latinus.
 En damus lector Conciliationem Sacrae Scripturae Typus latinus
 Joannis Georgij Dorschei detectio malae fidei Papatis ty(pus)
 Latinus
- (165) In Haereticis Coercendis qvatenus progredi liceat Typus Latinus
 Hyeronimi Mercurialis de Arte Gramaticae libri 6. Typ(us) Latinus
 In Evangelia annotationes Philipi Melanctonis Typus Latinus
 Dictionarium Hebraicum Typus latinus.
 De formandis Concionibus Sacris libri 2. Typus latinus.
- (170) Commentarius de praecipuis divinationum generibus Typus
 Latinus
 De imitando Christo libellus auctoris Thoma Kempitio(!) Typus
 Latinus
 Phrases Haebrajcae Typus latinus.
 De Baptismo aqvae disputatio typus Latinus
 Clavis Artis Lulianae et verae loquis Typus Latinus
- (175) Tabulae Gramaticae lingvae, Caldeae Typus Latinus
 Joannis Crelij Francisci de Uno Deo Patre libri 2. Typus Latinus
 Ambrosij Spirae Servorum S: Mariae Typus latinus.
 Alexandri de Ales pars qvarta Typus latinus.
 Venerabilis Bartholomaei Anglici de proprietatibus rerum Typus
 latinus.
- (180) Arca Noe Typus latinus.
 Simplex et pia Evangeliorum explicatio per R. D. Martinum
 Lutherum Typus latinus.
 R. P. Joannis Maldonati S. J. Theologi in qvator Evangelistas
 Commentarij
 In omnia divi Aurelij Augustini Scripta duo etc.
 Missale Typus Antiqvus
- (185) Super Evangelia S Lucae Continuum S. Thomae

- Breviarum Romanum pars Authumnalis
 S. Hyeronimus in Evangelistas.
 Concordia pia Confessionum.
 Evangelia Epistolae.
- (190) Examen Reformationis Lutheri et sociorum ejus
 Tertia pars Cronici Carionisa(!) Cardeo Magno.
 Glossa ordinariae S. Hyeronimi.
 Prologus Galiatu Hyeronimi in librum Regum
 Theoricae Novae Planetarum Georgij Purbekij Germani.
- (195) Conciones dominicales haereticae.
 Tertius et Qvartus Tomus D. Augustini.
 Qvintus Tomus Operum D. Augustini.
 Septimus Tomus D. Aurelij Augustini.
 Octavus Tomus D. Augustini.
- (200) Nonus et Decimus Thomus D. Augustini.
 Naturae totius universi Scientia perfecta atque Philosophica.
 A Válság Titkának Harmadik Volumenje egy behajtogatekja
 Ecclesiasticae historiae
 Legendae SS. Regni Hungariae in Lombardica historia non
 Contentae
- (205) Nicephori Calisti Xantiopoli Scriptoris verae catholicae Ecclesiae
 Historiae libri 10. et octo
 Tertia pars hujus operis in se Continens Glossam ordinariam cum
 expositione Lyrae literali et morali etc: super libros Job
 Psalterium proverbiorum Ecclesiaston Cantica Cantorum
 Sapientiae Ecclesiasticum.
 Aphorismi Rabij Moysis Medici antiqvissimi ac Celeberrimi ex
 Galeno.
 Tertia pars Cronici Carionis a Cardeo Magno, ubi Philosophus
 Melacton desiit, usqve ad Fridericum secundum
 Conradus Theologicus.
 Tucydidis (...)de Bello.

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek I. 62–67.

*Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki és Káptalani
 Levéltár, Visitationes Canonicae, 1. doboz, 3. kötet, fol. 58v., 60r-63v.*

Tulajdonosa a kolozsvári Szent Mihály-templom.

KtF XI. 101.

Korond

1735

Az unitáriusoktól elvett római katolikus templom könyvei

In sedis Siculicalis Udvarhely, possessione Korond

Missalia 2, unum ex his antiqium, lacerum.

Rituale 1.

Cantionale 1.

Liber Evangeliorum 1.

(5) Concionator Chaldi(!) lacer 1.

Cathechaesis Reverendissimi Stephani Illyés 1

Lapis lidius(!) 1.

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek II. (előkészületben)

*Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki és Káptalani
Levéltár, Visitationes Canonicae. 2. doboz. 4. kötet pag. 141.*

Tulajdonosa a korondi plébánia.

*Megjegyzés: Sorger Gergely, erdélyi püspök vizitációja jegyzőkönyvében
fennmaradt jegyzék. A látogatás idején a plébános a
székelyszentkirályi származású Ferenczi István volt.*

KtF –

Lemhény

1747

A római katolikus Szent Mihály-templom és -plébánia könyvei

Inventarium ecclesiae Lemhényiensis

Libri Evangeliorum commodi 2.

Missale novum 1.

Missale non antiquum 1.

Missale antiquum 1.

(5) Ritualia bona 2.

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek II. (előkészületben)
Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki és Káptalani
Levéltár, Visitationes Canonicae. 2. doboz. 4. kötet pag. 495.
Tulajdonosa a lemhényi plébánia.
Megjegyzés: Klobusiczky Ferenc, erdélyi püspök vizitációja
jegyzőkönyvében fennmaradt jegyzék. A látogatás idején a plébános
Csorba István volt.
KtF –

Miklósvár

1731

A római katolikus Szent Miklós-plébánia könyvei

A miklosvari ecclesiának bónumi

Rituale 1

Evangeliumos könyv 1

Praedicator könyv 1

Controversisticus 1

(5) Imádságos 1

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek I. 153.
Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki Levéltár, I.
doboz, Protocollum actorum episcopalium, 1727–1737. fol. 166v
Tulajdonosa a miklósvári plébánia
Megjegyzés: Sorger Gergely, erdélyi püspök vizitációja jegyzőkönyvében
fennmaradt jegyzék.
KtF –

Nagykászon

1735

A római katolikus Mindenszentek-templom és -plébánia könyvei

In possessione NagyKászon

Libri ecclesiae

- Missalia 2, pro requiem 1.
- Rituale 1.
- Evangelia 2.
- Graduale 1.
- (5) Breviaria 3.
- Cantionalia 1.
- item scriptum 1.
- Joannis Chrisostomi contiones 1.
- Summa casuum conscientiae 1.
- (10) Opus R. P. Boronnyai (= Baranyai László) 1.
- Imago vitae et mortis 1.
- Sertum sanctorum, opus illustrissimi domini Stephani Illyes pars 1^a
1.
- Catechesis latino idiomate 1.
- Nova quodam officia cum precibus sanctorum 1.
- (15) Conciones de precibus sanctorum 1.
- Epitomae controversiarum scriptum R. P. Baráti 1.
- Fasciculus benedictionum 1.
- Vita sanctorum, opus illustrissimi domini Stephani Illyés 1.

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek II. (előkészületben)

*Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki és Káptalani
Levéltár, Visitationes Canonicae. 2. doboz. 4. kötet pag. 61.*

Tulajdonosa a nagykászoni plébánia.

*Megjegyzés: Sorger Gergely, erdélyi püspök vizitációja jegyzőkönyvében
fennmaradt jegyzék. A látogatás idején a plébános a csíkdelnei
származású Fülöp Illés volt.*

KtF -

1747

A római katolikus Mindenszentek-templom
és -plébánia könyvei

Inventarium templi N(agy)Kaszoniensis

- Missalia 4.
- Defunctorum 1.
- Ritualia 2.
- Liber Evangeliorum 1. ...
- (5) Cationale ungaricum 1.
- Breviaria 2.
- Libellus regularum Congregationis 1.

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek II. (előkészületben)

*Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki és Káptalani
Levéltár, Visitationes Canonicae. 2. doboz. 4. kötet pag. 543.*

Tulajdonosa a nagykaszoni plébánia.

*Megjegyzés: Klobusiczky Ferenc, erdélyi püspök vizitációja
jegyzőkönyvében fennmaradt jegyzék. A látogatás idején a plébános
Zsógön János volt.*

KtF -

Nyárádköszvényes

1731

A római katolikus Szűz Mária-plébánia könyvei

De libris ecclesiae

- Missale Romanum, unum eorum impressum Antverpiae anno 1695
- Alterum Monachij 1604
- Rituale Strigoniense lacerum 1
- Item missale in agenda defunctorum 1
- (5) Liber evangeliorum novus 1
- Cancionale antiquum Csikiense 1
- Breviarium Romanum 1

- Petri Pazmány Orationes lacerum 1
Alii libri Conciones
(10) Homo Christianus videlicet Knitel Hartung Philippicae dominicales 3.

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek I. 182.

*Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Batthyaneum MS IX.
203. fol. 7r*

Tulajdonosa a nyárádköszvényes plébánia

Megjegyzés: A vizitáció idején a parochus Kósa Mihály volt.

KtF -

Nyárádremete

1731

A római katolikus templom könyvei

De libris ecclesiae

Missale Romanum editum Antverpiae anno 1682 1

Rituale Strigoniense 1

Breviarium monopartitum, sat bonum Antverpiae editum anno 1695 1

Cantionale Csikiense antiquum, sat integrum 1

- (5) Petri Pazmany Conciones, compactura usu attrita secus non lacer 1

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek I. 186.

*Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Batthyaneum MS IX.
203. fol. 8v*

Tulajdonosa a nyárádremetei templom.

*Megjegyzés: A vizitáció idején a parochus Kósa Mihály volt, hiszen
Nyárádremete Nyárádköszvényes leányegyháza.*

KtF -

Nyárádselye

1731

A római katolikus Szűz Mária-plébánia könyvei

Libri ecclesiae

- Missale Romanum Venetiis anno 1620 editum 1
Rituale Strigoniense 1
Liber Evangeliorum 1
Biblia Sacra Latina non integra 1
(5) Petri Pazmány Liber contionum 1
Sertum Sanctorum 1
Cathecheses Latinae domini Stephani Illyés 1
Telegdi Contionum partes duae integrae, ex tertia parte adhuc
exemplar 1
Promtuarium Catholicum Tomae Stapletoni in folio 8. 1
(10) Alius concionator, item typo antiquo, non integer 1
Dionissi Carthusiani de 4 novissimis 1
Breviarium antiquum 1

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek I. 178.

*Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Batthyaneum MS IX.
203. fol. 4v-5r*

Tulajdonosa a nyárádselyei plébánia

*Megjegyzés: A vizitáció idején a parochus a mikházi születésű Török
Mihály volt (licentiatus).*

KtF -

Oláhfalu

1735

A római katolikus Szent András-templom és -plébánia könyvei

In possessione Olahfalu

Missalia 2, unum pro defunctis ...

Rituale 2.

Liber Evangeliorum 1.

Biblia 2.

- (5) Expositiones Charti Rudolffi(?) 1.
Contionator Káldi 1.

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek II. (előkészületben)

*Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki és Káptalani
Levéltár, Visitationes Canonicae. 2. doboz. 4. kötet pag. 163-164.*

Tulajdonosa az oláhfalui plébánia.

*Megjegyzés: Sorger Gergely, erdélyi püspök vizitációja jegyzőkönyvében
fennmaradt jegyzék. A látogatás idején a plébános a szentkatolnai
származású Ferenczi József volt.*

KtF -

Osdola

1747

A római katolikus Szent Mária Magdolna-templom és -plébánia könyvei

Inventarium ecclesiae Osdolaiensis

Könyvek 9.

Missale egyik (...?) 3.

Rituale 2.

Evangeliosmos 1.

Kis régi praedikátioska 1.

- (5) Votiázonos(?) misalécska 1.

Cantionale 1.

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek II. (előkészületben)

*Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki és Káptalani
Levéltár, Visitationes Canonicae. 2. doboz. 4. kötet pag. 570.*

Tulajdonosa az osdolai plébánia.

*Megjegyzés: Klobusiczky Ferenc, erdélyi püspök vizitációja
jegyzőkönyvében fennmaradt jegyzék.*

KtF -

Pálfalva

1735

A római katolikus Szent Mihály-templom és -plébánia könyvei

In possessione Pálfalua, filialia ad Korond

Concionator Kaldi 1.

Pázmány 1.

Lux(?) animae 1.

Liber evangelicus lacer 1.

(5) Biblia antiqua Latina lacera 1. ...

Missale antiquum lacerum 1.

Rituale 1.

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek II. (előkészületben)

*Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki és Káptalani
Levéltár, Visitationes Canonicae. 2. doboz. 4. kötet pag. 145.*

Tulajdonosa a pálfalvai plébánia.

*Megjegyzés: Sorger Gergely, erdélyi püspök vizitációja jegyzőkönyvében
fennmaradt jegyzék. A látogatás idején a plébános a
székelyszentkirályi származású Ferenczi István volt.*

KtF -

Székelyhodos

1731

A római katolikus Szent Mihály-plébánia könyvei

Libri ecclesiae

Missalia Romana quorum unum editum Venetiis anno 1720

Alter Ingolstadii anno 1612 - nro 2

Item missalem in agenda defunctorum, Venetiis anno 1718 editum -
nro 1

Ritualia Strigoniensia quorum unum in folio

(5) Alterum in compactura lacerum - nro 2

Liber Evangeliorum Ungarice - nro 2

Breviarium antiquum - nro 1

- Concordantia Bibliorum typo antiquo - nro 1
Verbum abbreviatum domini Andreae Illyés - nro 1
(10) Conciones Petri Pázmány - nro 1
Item Conciones Georgii Káldi - nro 1
Biblia Ungarica - nro 1
Cancionale Csikiense novum - nro 1

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek I. 189.

*Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Batthyaneum MS IX.
203. fol. 11r*

Tulajdonosa a székelyhodosi plébánia

Megjegyzés: A vizitáció idején a parochus Jakó György volt.

KtF -

Székelykál

1731

A római katolikus templom könyvei

De libris ecclesiae

- Missale Romanum 1
Rituale Strigoniense 1
Cancionale catholicum Csikiense novum 1
Breviarium antiquum pars hyemalis et vernalis 1
(5) Diurnale lacerum 1
Cathecheses christinae 1

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek I. 199.

*Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Batthyaneum MS IX.
203. fol. 15v-16r*

Tulajdonosa a székelykáli templom

Megjegyzés: A vizitáció idején a parochus Benkő János volt.

KtF -

Szováta

1731

A római katolikus Szent Kereszt-plébánia könyvei

De libris ecclesiae

- Missale Romanum Venetiis editum anno 1655 cum propriis
privilegiis regis Hungariae 1
Cantionale Ungarica pro cantore 2
Biblia Latina lacera et non integra 1
Cornelii Musti Conciones dominicales et festivales in folio 8. 1
(5) Item Conciones dominicales et festivales Telegdi in folio 4. 1
Praeterea Sertum Sanctorum Conciones festivales in folio 4. 1
Cathecheses insuper Christianae in folio 4. 1
Diurnale 1
Breviarii Venetiani quadripartiti pars aestiva 1

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek I. 175.

*Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Batthyaneum MS IX.
203. fol. 3r*

Tulajdonosa a szováta plébánia

*Megjegyzés: A vizitáció idején a parochus Lukács Márton volt
(licentiatus).*

KtF -

Tekerőpatak

1735

A római katolikus Keresztelő Szent János-templom és -plébánia könyvei

In possessione Tekerőpatak

- Missale 1. ...
Missale pro defunctis 1.
Cantionale antiquus 1.
Diurnale 1.
(5) Breviarium antiquum 1.

- Rituale 1. ...
Missale 1 novum
Cantionale novum 1.
Rituale novum 1.
(10) Liber Evangeliorum 2.

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek II. (előkészületben)

*Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki és Káptalani
Levéltár, Visitationes Canonicae. 2. doboz. 4. kötet pag. 133-134.*

Tulajdonosa a tekerőpataki plébánia.

*Megjegyzés: Sorger Gergely, erdélyi püspök vizitációja jegyzőkönyvében
fennmaradt jegyzék. A látogatás idején a plébános a gyergyóújfalui
származású Bodó Ferenc Tamás volt.*

KtF -

Zetelaka

1733

A római katolikus Szent András-templom és -plébánia könyvei

Libri

- Missalia unum recens,
alium parvum pro defunctis num. 2
Liber Evangeliorum num. 1.
Ritualia num. 2.
(5) Biblia Latina apud Dominum Thomam Dako restituta num. 1.
Commentaria Sancti Hyeronimi in Psalmos, Evang(elia) et Epistola
Sancti Pauli num. 1.
Epistolae Sancti Hyeronimi num. 1.
Sancti Augustini Opera, Serm(ones) num. 1.
Catechesis doctrinae christianae Stephani Illyés num. 1.
(10) Eiusdem Sertum Sanctorum num. 1.
Cantionale Chikiensis Hungaricum et Latinum num. 1.

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek II. (előkészületben)

*Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki és Káptalai
Levéltár, Visitationes Canonicae. 6. doboz. 4. kötet pag. 135.*

Tulajdonosa a zetelakai plébánia.

Megjegyzés: Sorger Gergely, erdélyi püspök vizitációja jegyzőkönyvében fennmaradt jegyzék.

KtF -

1735

A római katolikus Szent Kereszt-templom és -plébánia könyvei

In possessione Zetelaka

Missalia nova 2, pro defunctis 1.

Ritualia 2, unum lacerum.

Liber Evangeliorum 1.

Biblia Sacra Latina 1.

(5) Commentarium Sancti Hieronimi 1.

Epistolae eiusdem 1.

Ex operibus Sancti Augustini 1.

Sertum Sanctorum 1.

Cathechesis Doctrinae christianae Stephani Illyés 1.

(10) Cationale 1.

Breviarium monopartitum 1.

Kiadta: Erdélyi rk. egyházlátogatási jegyzőkönyvek II. (előkészületben)

Mai lelőhely: Gyulafehérvár (Alba Iulia, Románia), Érseki és Káptalani Levéltár, Visitationes Canonicae. 2. doboz. 4. kötet pag. 159.

Tulajdonosa a zetelakai plébánia.

Megjegyzés: Sorger Gergely, erdélyi püspök vizitációja jegyzőkönyvében fennmaradt jegyzék. A látogatás idején a plébános a csíkszentgyörgyi származású Mihályffy János volt.

KtF -

A Román Görögkatolikus (Unitus) Egyház könyvtára

1747

A Román Görögkatolikus (Unitus) Egyház
Fogarasi Püspökségének könyvei
Balázsfalva

Inventarium Librorum,
Balasfalvae in Residentia Episcopali, sub Cameratico et Episcopale
sigillis antea habitorum, nunc vero curae ad Custodiae
R(everen)d(issi)mi Domini Petri Aaron de Bistrita Vicarij Generalis
concreditorum, ac Mandatum I(ncl)yt(i) Regij Thesauratus Tran(sylva)nici
per infrascriptos A(nn)o 1747 die 14ta Junij confectum.

Libri inveniuntur in Superiori Conclavi juxta inscriptionem,
Episcopatus Graeci Ritus Unitorum Fogarasiensis, hac serie

In Folio

1. Mundus Symbolicus Philipi Piginelli(!) (=Picinelli)
2. Reifenstuel jus Canonicum in 2 Tomis
3. Commentaria in 5. Libros Decretalium Authore Gonzalez
4. P. Kornelij a Lapide Commentaria in I. Scripturam. Tomi 10.
5. Leblanch in Psalmos Sex Tomi
6. Vitae Sanctorum Valachice Tomi duo
7. Ceremoniale Ilyricum manuscriptum
8. Directio Methodica Juris Hungarici Kithonich
9. Missale Ilyricum
10. P. Pineda Tomi duo
11. Concertatio Sapientis adversus Mundum Graeco-Valachicus liber
12. Festivalium et Dominicalium Concionum opera
13. Biblia Germanico-Latina in 2bus Tomis

Libri juxta inscriptionem (Johannis) Pataki

In Folio

14. Biblia Hungarica
15. P. Pazmany Kalauz

In 4to vero

16. Centuria funebris vitae humanae

Sequuntur Libri Ill(ustrissi)mi D. Ep(isco)pi B(aronis) Klein

In Folio

17. Controversiae Belarmini in 4. Tomis
18. Basylij Magni Opera in uno Tomo
19. P. Lonner(!) (=Tobias Lohner) Bibliotheca Concionatoria in 2bus Tomis
20. Emanuelis Alvarecz Pegass Juris-Consulti in Lusitania
21. Cathalogus Parochorum Graeci Ritus Unitorum de A(nn)o 1733
22. Opera Theologica P. Henno Tom. 2dus
23. P. Jordani Opera in 3bus Tomis
24. Commentarius Bellicus S. R. J. Principis Montecuculi
25. Locherer in 3bus Tomis
26. Pirrhi Corradi Tomus Unus
27. Processus juris juridiciarius
28. Hungaria cum suis Regibus
29. Pauli Paraviczini Coordinatio Conciliorum in Tomis 3bus
30. Consilia Ecclesiae in Hungaria celebrata Pars 1 et 2da In uno Tomo
31. Jndex Corporis Juris Hungarici
32. Penalosa de SS. Trinitate Contra Arianos

In 4to

33. Corpus Juris Canonici
34. Monacelli Formularium Legale Practicarum
35. Petri Arcudij de Concordia Ecclesiae Orientalis cum Occidentali Pars Unica
36. Lyturgiarum Orientalium Collectio in 2bus Tomis
37. Cursus Theologicus P. Viva
38. Joannis Gottl(ieb) Heineccius Corpus Juris Romani
39. Zojczius in 4. Tomis
40. Commentarius Keez
41. Engel

42. Monacelli Formularium legale Practicarum in 3bus Tomis
43. Hymni Vespertinum secundum (rituum ecclesiae ...)
44. Dictionarium ParizPapajanum
45. Gramatica Jlyrico-Graeca per modum Dictionarij
46. Alter Liber Similis
(*ezeke mellett Tampa 1979. 128. szerint Micu-Klein kezével:*) inscriptus
videtur Ep(isco)patui
47. Liber annotationum ex S. Scriptura valachicus manuscriptus
48. Codex Valachicus manuscriptus vitam quorundam Sanctorum
Continens
49. Series Romanorum Pontificum
50. Jeremiae Kakavella valachicus
51. Rituale Jauriense
52. Inscriptio Super ritibus aliquibus Graecorum
53. Dictionarium Frisij

In 8vo

54. Fundamenta Lingvae Germanicae
55. Bulla Aurea Caroli 4ti
56. Synopsis Juris Hungarici
57. Historia Bizantinae Tomi duo
58. Speculum Veritatis
59. Thöke Instructiones Philosophicae
60. Vita et virtutes Eleanorae Magdalenae Imperatricis
61. Caeremoniale Ep(isco)porum
62. Phrasiologia Latino-Germanica
63. Gramatica Germanica
64. Joachim Langens
65. Matthiae Belij Instructiones germanicae Lingvae
66. Colloquia Latino-Germanica
67. Epistolae Familiares
68. Theologia Moralis P. Laeroyx in 8 Tom.
69. P. Pichler jus Canonicum in 5 Tomis
70. Compendium Annalium Baronij in 3bus Tomis
71. Bekani Tomus Unicus
72. Literae Procerum Europeorum Part 2 et 3 in 2 Tomo
73. P. Schnell jus Canonicum

74. De Disciplina paenitentiae liber Tertius
(emellett Tampa 1979. 127. szerint Micu-Klein kezével:)
 Patakian(orum) invent(atum) esse (...) – *(vagyis Ioan Patachi püspöké lehetett? – lásd a Patachi könyvek 177. tételét)*
75. Breviarium Ilyricum
76. Catavassier valachicum sive variae Canciones Ecclesiasticae
77. Synopsis Tractatus Theologici

In 12mo

78. Saculus Distinctionum
79. Diurnum Latinum
80. Parvus Catechismus Catholicorum
81. Philosophia Sacra
82. Officium Rakoczianum
83. Vita, et Doctrina Jesu Christi
84. Veritas Catholica adversus haeticam pravitatem
85. Methodus meditationum manuscripta
86. Ariadne Juridica
87. Veritates Christianae

In Inferiori vero Conclavi Sequentes inventantur

Ecclesiastici in Folio

88. Menej Ilyricum pro toto Anno in 6 Tomus
89. Liber Ilyricus abest titulo
90. Evangelium Ilyricum in bysso(?) caerulea, et argento inaurato compactum
91. Alterum Evangelicum Ilyricum in bysso(?) negra et argento inaurato compactum
92. S. Sergij miracula Ilyrice
93. Acta et Epistolae Apostolorum duplicata Ilyrice
94. Opera S. Chrysostomi in Matthaem Evangelistam Ilyrice duplicata
95. Liber aliquas commemorationes p(ro) defunctis continens majori ex parte alias n(on) scriptus nec impress(us)
96. Opera SS. Gregorij Nazianseni Basilij Magni et Joannis Barnasceni Ilyrice
97. Clavis Aurea Concionum Valachicé
98. Psalterium Graecum
99. Vitae Sanctorum Valachice

100. Conciones Ilyricae
101. Divi Basilij Opera Graece

In 4to

102. Directorium Ilyricum pro toto Anno
103. Liber sine titulo Ilyricus
104. Missale Ilyricum manu scriptum

In 8vo

105. Catechismus Ruthenicus

Series Librorum Patakianorum ad Episcopatum Fogarasiensem
deventorum

In Folio

106. Philosophia Scholastico-Ethica
107. Triumphus novem Saeculorum Imperij Romano-Germanici
108. Quinquennium 2dum Imperij Romano-Germanici
109. P. Reding Theologia Scholastica 1mus et Tertius Tomi
110. Philosophiae Scotisticae Tomus 2dus
111. Belarmini Controversiae
112. Liber Pontificalis Ecclesiae Graecae
113. Barbosa de officio et Potestate Episcopi
114. Polyanthea SS. Canonum in 2dus Tomis
115. Diversorum Authorum Responsa
116. Commentarius Veteris, et novi Testament Jacobi Tirini
117. Commentaria perpetua in singulos textus 5 Librorum Decretalium
118. Notitia Ecclesiastica Capasutij
119. Epitome Canonum
120. Corradij Praxis Beneficiariae
121. Epitome Chronologica Rerum Hungaricarum
122. Biblia Sacra Sixti V^{ti}
123. Tamburin opera omnia
124. Examen Episcoporum
125. Liber Variarum imaginum

In 4to

126. Institutiones Juris Canonici
127. Arcadius de spiritu Sancto, et Purgatorio in 2dus Tomis
128. Graecia Orthodoxa
129. Collegij Romani absequia
130. Keez Commentarius ad Institutiones Imperiales
131. Petri Lombardi Sententiae
132. C. Zojesij Commentarius in quatuor Libros Decretalium
133. Synodus Provincialis Ruthenorum
134. Conciones Hungaricae in 2dus Tomis
135. Calepinus parvus
136. Liber Hungaricus de SS: Trinitate
137. Matthiae Fabri Sylva Concionum Tomi 2
138. Lux Moralis
139. Thesaurus Doctrinae Christianae
140. Vita Pontificum Romanorum Italice
141. Institutiones christianae Segnerij Italice
142. Ejusdem de Quadragesima Italice
143. Biblia Sacra
144. Speculum Parochorum
145. Institutionum Imperialium Liber 3tius
146. Annati Apparatus ad positivam Theologiam
147. Commentarius in Regulas Cancellariae Ap(osto)licae
148. Curiosa variarum Scientiarum Miscelanea
149. Refutatio pseudo-Christianae catechesis
150. Hortensia Joannis Lippaj Hungarice
151. Speculum vitae christianae Hungarice
152. Vignola de Architectura germanice
153. Grateleni Chronica Hungariae
154. Magnum Speculum exemplorum
155. Tractatus Scholastico-Theologicus
156. Breviarium Concionatorium
157. Articuli Principales christianae Doctrinae Germanice
158. Tractatus in Physicam particularem duplicatus manuscriptus
159. Tractatus pacis Germanice
160. Tractatus de Deo manuscriptus
161. Tractatus de Incarnatione Verbi Divini manuscriptus

162. Tractatus in Physicam Aristotelis manuscriptus
163. Tractatus in Universam Philosophiam manuscriptus
164. Acta et Decreta Synodi Diaecesanae Strigoniensis
165. Anacephalaeosis Diplomatica
166. Tractatus Polemicus manuscriptus
167. P. Priger (Candidus Prieger; = Candidus Briger) Theologia de Incarnatione
168. Ejusdem Perenne solstitium
169. Concionator extemporaneus
170. Catecheses Hungaricae
171. Tractatus de Virtutibus Thoelogicis manuscriptus
172. Codex mixtus
173. Doctrina christiana Hungaricé
174. Thesaurus Sacrorum Rituum
175. Tractatus de Beatudine manuscriptus
176. Phrancolinus de Disciplina paenitentiae (*lásd még a 74. tételt*)
177. Ortus Coronae Regni Hungariae
178. Compendium Tripartiti et Generalium Decretorum
179. Rospach de comparatione juris Civilis et Canonici
180. Mahometanus dogmatice, et Catechetice in Lege Christi
181. Zojesij Commentarius in Jus Canonicum Universum
182. Maurocordati Principis Valachiae de Officijs Graeco-Latinus
183. Summa Chronicae Hungaricae Hungarice
184. Tractatus de vitijs, et peccatis manuscripus
185. Vindiciae Divi Augustini et Divi Thomae Tom. 2.
186. Logica Manuscripta
187. De ultimo fine hominis valachicus manu(scriptus)
188. Criminalia Praxis Joannis Bernardi
189. Joannis Allatij Confutatio Fabulae de Joanna Papissa
190. Ritij Synopsis Decretorum
191. Concilium Tridentinum
192. Dictionarium Italicum
193. Rerum Liturgicarum Liber 2dus
194. Zahariae Ursini Catheheticarum(!) Doctrinarum Pars 3
195. Pittoni Decisiones ad Confessacios
196. (Pittoni) Ad Canonicos
197. (Pittoni) Ad Vicarois
198. (Pittoni) Ad Concursum Parochialium
199. (Pittoni) Ad parochos utriusque cleri

200. Constitutiones Pontificium ad Romanorum Congregationum
201. Loci Communes Theologica
202. Christianae Isagoges
203. Philosophia Senieri in 2dus Tomis
204. Specimen Orientalis Ecclesiae ab initio ad Concilium Nicaenum
1mum
205. Cabasutij Notitia Conciliorum Ecclesiae
206. Specimen Ecclesiae Orientalis a Nicaeno 1mus ad 2dum
Constantinopolitanum Generalo
207. Petri Annati de Traditione Ecclesiastica
208. Memorabilia de Templo et Turi Wienae ad S: Stephanum
209. Historia Universitatis Viennensis
210. Conciliationes Locorum S. Scripturae
211. Panegerici Sacri
212. Sopronyi Piros Tyuk mony
213. Acta Causae Rituum seu ceremoniarum Sinensium Complectentiae
214. Repertorium Moraliam Utriusque Cleri Tomi 2
215. Discussio Peripatetica
216. Pontificale Romanum
217. Lacroyx Index Locupletissimus
218. Catechismus Romanus
219. Theologia Tripartita Polemica
220. Oposculum historiae Veteris Testamenti usque ad Jesum Christum
221. De Dolore ad sacramentum paenitentiae rite obeundum
222. Tractatus Symbolicus, Asceticus, Historicus
223. Becani Controversisticus
224. Nicolaj Papadopoli
225. Religio Vindicata
226. Relatio Belli Turcici inter Carolum 6tum et Portam Ottomanicam
227. Vita S. Ladislaj
228. Quaestiones et Resolutiones de Deo
229. Immaculata conceptio
230. Praxis observationum Capitularium
231. Speculum Veritatis
232. Manus Religiosorum
233. Leonis Allatij (=Leone Allacci) de aetate et interstitiis Graecorum
234. 50 Motiva Religionis Catholicae
235. Defensor Pacis adversus usurpatam Jurisdictionem Pontificis
236. Lelki Tej seu Cathehismus Hungaricus

- 237. Quingena Casuum
- 238. Emanuelis Alvari Principiae
- 239. Rhetorica ex varijs Authoribus

In 12mo

- 240. Mille Interrogationes Brevesque Responsiones
- 241. Quaestiones disputandi de Sacramentis
- 242. Synopsis Aecumenicorum Conciliorum
- 243. Parochus Instructus Italice
- 244. Observationes S. Caroli Italice
- 245. Busembaum Italice in 2bus Tomis
- 246. Bellum Anime Contra Hostes Capitales
- 247. Petri Annati de Concilijs Ecclesiae Tomi 2
- 248. Meteora experientijs Physicis illustrata
- 249. Cultus Divi Ignatij de Lojola
- 250. Doctrina Moralis
- 251. Lusus Eppigramatici
- 252. Experientia Pietatis
- 253. Placita Physica de motu transpiratimis
- 254. Itinerarium Phylosophi Peregrini
- 255. Metaphysica Contracta
- 256. Cura salutis in 2bs Tomis
- 257. Goliath illustratus(?)
- 258. Instrumentus paenitens Italice
- 259. Imago Hungariae
- 260. Philipicae Latine
- 261. Synopsis Aecumenicorum Conciliorum
- 262. Tyrocinium Horologicum
- 263. Callendarium Veritatis perpetuo valiturum
- 264. Iter per mundum Cartesij
- 265. Bonaventura de sententijs
- 266. Extemporalis Concionator
- 267. Itineranium ad aeternitatem
- 268. Saerum Enchyridion
- 269. Medulla Sacramentorum
- 270. Summa Controversiarum Theologicarum
- 271. Paradoxum chrystianum
- 272. Panis vitae et intelligentiae Hungarice
- 273. Instructio catechetica de signo S. crucis

274. Successio Genealogica Imperij Romani
 275. Instructiones Catecheticae Conradi Dieterici
 276. Analecta Lapidum in Dacia, et antiquitatum Transylvanicorum
 277. Tripartitum Juris Philosophici
 278. S. Vincentius Contra Haereticos
 279. Medicus Spiritualis Hungarice
 280. Speculum Superdotum
 281. Fasciculum Divini Amoris
 282. Doctrina de Cognitione sui ipsius
 283. Historia Thaumaturgae Virginis Claudiopolitanae NB.
 ultimus hic liber inter Patakianos inventus quidem sed videtur ad
 modernum D. Ep(isco)pum pertinere.

Superqua hujusmodi praemissa inventatione nostra, prout videlicet per nos (...) expedita et peracta praesens instrumentum Subscriptionibus p(ro)parijs(?) usualibus (...) sigillis roboratum. De mediante confectum dedimus Balasfalvae A(nn)o Die Mense ut(?) p(rae)insertis

Correcta per Nos

Petrus Aaron manu propria Eppiscopi Fogaras(iensis) V(icarius) Generalis

Daniel Marzsinai manu propria Dominij Balasfalvensis Provisor

Josephus Welss manu propria Provisor et Decimator

Petrus Papp manu propria Dallyaj dicti Dominij Rationista

Kiadatlan. Az Inocențiu Micu-Klein (1692–1768) könyveinek leírását (amelyeket autopszia alapján azonosított), *kiadta* Ioan Chindriș: *Biblioteca lui Inochentie Micu-Klein*. In: Ioan Chindriș: *Cultură și societate în contextul Școlii Ardelene*. Cluj-Napoca, 2001, Cartimpex. 45–76. A jegyzéken nem szereplő további öt, Micu-Klein tulajdonában volt könyv leírását is adja.

Mai lelőhelye: Román Tudományos Akadémia könyvtára, Kolozsvár (Biblioteca Academiei Române, Cluj-Napoca), Ms Lat. 550.

Tulajdonosa a Fogarasi Román Görögkatolikus (Unitus) Püspökség, Balázsfalván.

Megjegyzés: A könyvtár a románok legjelentősebb iskolája, a balázsfalvi gimnázium szolgálatában állt. A könyvjegyzék elemzéséről lásd:

Magdalena Tampe: *Din inceputurile Bibliotecii de la Blaj, despre inventarul manuscris din 14 iunie 1747*. Biblioteca și cercetarea, III(1979), 126-132.; Ioan Chindriș több tanulmányban is elemezte a balázsfalvi könyvtárat, kiegészítve az 1747-es katalógusban összeírtakat, így például Ioan Giurgiu Patachi (Johannes Georgius Pataki, 1680-1727) olvasmányait, vagy Micu-Kleinnek az összeírás után beszerzett, és fennmaradt könyveit. Tanulmányai közül lásd: Ioan Chindriș: *Blajul iluminist. O analiza a structurilor culturale*. Anuarul Institutului de Istorie și Arheologia, Cluj Napoca, XXIII(1980), 187-208.; Uő.: *Unirea cu Roma, și scula Ardeleană*. In: Scoala Ardeleana, II. coordonator Ioan Chindris. Oradea, 2007, Editura Episcop Vasile Aftenie. 9-60. A balázsfalvi iskolának a román művelődéstörténetben betöltött szerepét taglalja Iacob Mârza, franciául is megjelent könyvében: *École et nation. Les écoles de Blaj à l'époque de la renaissance nationale*. Cluj-Napoca, 2005, Institut Culturel Roumain. A tananyag részletezésénél említi az 1747-es könyvtári összeírást (bár alapvetően a későbbi, 1777, és 1830. évi katalógusokat elemzi - lásd: 141-170). A balázsfalvi nyomda jelentőségéről Jakó Zsigmond: *A balázsfalvi nyomda kezdetei*. In: Jakó Zsigmond: *Írás, könyv, értelmiség. Tanulmányok Erdély történelméhez*. Bukarest, 1976, Kriterion. 252-257. - A Patachi-könyvtár elemzéséről lásd: Iacob Mârza: *Biserică, politică, și cultură la episcopul Ioan Giurgiu Patachi*. In: *Annales Universitatis Apulensis, Series Historica*, 11/II (2007), 48-67. KtF XII. 95.

A román görögkeleti egyház könyvtárai

1685, Brassó – Bolgárszeg (Șchei)

A román görögkeleti Szent Mihály templom könyvei

Catalogul al Sfintei Biseareci ot Șchei ia jestăpreamo

Brașovscago grada, etc.

Izbrănitu-s'au acest catastif ca să (se) știe sculele Bisearecei ce sânt: agrintul, sfitele, cărțile și alalte toate, carele s'au inceput din întâiu aceastea. ...

De aicia iaste începătura cărților Sfintei Biseareci
a Șcheailor, toate pre răndu, întâia carte.

1. Biblie noao, dela Stoica Olariul.
1. Biblie, alta, mai veachie.
1. Pendicostariu tiparnic.
1. Pendicostariu scris cu mână.
1. Menei săbornic prăznicari.
1. Menei de vară.
1. Angherest 1.
1. Angherest 5., dela Iliăș.
1. Ohtoih osmoglasnic.
2. Meneae (pe) Septevriea.
1. Menei Octovrie.
1. Menei Noevrie. Dela luga.
1. Menei Dec(emvrie), dela Sava dascalul cumpărat.
1. Menei Ghen(uarie), scris cu mână.
1. Menei Fev(ruarie), dela luga Pojar.
1. Menei Mart(ie) și Aprilie.
1. Menei luna lui Maiui.
1. Menei Iulie și Avgust.
1. Menei Avgust, dela popa Costantin.
1. Ev(an)gh(e)lie, tiparnică, cu o țintă de aramă.
1. Angherest, scris cu mână.
1. Mineiu, Fevruarie, de piale, coajnic.
2. Psaltiri, tiparnice, cu Sinaxari.
2. Psaltiri, mai proaste.
1. Ceasloveat, scris (cu) mână.

1. Menei, micșor.
1. Leturghie, iar mică.
1. Leturghie groasă.
1. Prolog Sep., Oct., Noev., coajnic.
1. Tipic, dela Boul Vistiari(nicul).
1. Anghierest, micșor.
1. sfită de tabin cu florile galbine, dela Văsii Făinăbună.
1. stihari de atlas cu flori, dat (de) Vornicul Stroe.
1. stihari de coftirie vearde, dela popa Vasilie.
1. sfită de atlas vânăt cu flori, dela Ianea Călinescul.
1. stihari de atlas cu dunghi, iar dela Ianea Călinescul.
1. petrahir de atlas cu florile galbine de hir, iar dela Călinescul.
1. dverie de diba roșie cu marginile de taftă albastră.
1. masă de pre preastol, de cofterie albastră.
1. petrahir alb, cu florile galbine, dela popa Smădul.
1. petrahir de diba albastră, proastă, dela dveria.
1. păreachie de rucavițe de lastră roșie dela Drăghicean.
1. păreachie de rucavițe de zarpa pre albastru.
1. păreachie de rucavițe de mari galbine.
1. păreachie de rucavițe de diba albastre.
3. pocroveațe dela Spătariul Mihaiu Cantacuzin.
1. aier de lastră, dela popa Ion.
1. petrahir de coftirie albastră, dela pop(a) Vasilie.
4. poale de icoană, de față de plapomă, dela Palcul neguțătorul.
1. aurariu de zarpa, dela Stan Lupul.
1. candelă de argint, care iaste la H(risto)s; o au dat Dumitru Tărălungă.
1. candilă de argint, care iaste la Preacesta, o au dat Țopal Moisi.
1. candelă care iaste la S(ve)ti Nicolae, de argint, o au dat giupan Ioan Corcodel, 19 luți.
1. candelă de argint dela Bl(a)goveștenii, o au dat giupan Costea Sărbul, luți 19.
1. candilă desupra dveriei din mijloc, de argint, o au dat Curtean Pătru, luți 23.
1. candilă de argint, care iaste la S(ve)ti Ioan, o au dat Mihaiu Gurdul. 11 luți.
1. candilă, care iaste la Uspenie, de argint, și o pitahie(?), o au dat Spăt(ariul) Mihai Can(tacuzino), 8 luți i pol.
1. candilă mare de argint, care iaste din gios la raspetie, o au dat Șerban Voievod Can(tacuzino), 90 de luți

2. candile, sus la raspetie, loa mânăle lui H(risto)s, de argint, le-au dat giupan Palcu negușătoriul, 42 luți.
1. candilă de argint, care împlă în scrip(ă)t, la capul lui Hristos, o au dat Dumitru Sărbul cel orb.
1. candilă, de afar' dela S(ve)ti Nicolae, iar în script, o au dat giupăneasa lui Alixandru, de argint, luți 36.
1. covățea de argint, dela Pătru gocimanul.
1. Moltivănic gros, dela popa Dobri.
1. Moltivănic dela popa Costantin.
1. Praxiu, coajnic.
1. Poucenie, slovenească.
1. Prolog, Mart., Apr., mai, Iul., AVgust, dat pentru sufletul popei Mihăi, și al popei lui Costantin.
1. Prolog, iară Dec., Ghen., Fev., Mart., Apr.
2. cărți date pre groapa Stancăi (<<popei>>, scris cu cerneală roșie) căce s'au îngropat în bisearecă.
1. S(ve)tăi Efrem (Sirul), scris cu mână.

Mai lelőhelye: Brasov, Archiv der Sankt-Nicolaus-Kirche (Archivele Biserica Sfântul Nicolae) VII/1, Fol. 85r-91r.

Kiadta: Mușlea, Candid C.: *Biserica Sf. Nicolae din Șcheii-Brașovului. Vol. I. (1292-1742).* Brașov, 1943. 251-281, 376-377, 380-381; *Acte, documente și scrisori din Șcheii Brașovului.* Text ales și stabilit, note de Vasile Oltean. Prefață de Alexandru Duțu. București, 1980. 3-8.

Tulajdonosa: Brassói Szent Mihály-templom.

KtF X. 26.

1698-1699

A gyulafehérvári román görögkeleti püspökség könyveinek, a felvinczi Ioan Popa, alias Zoba által történt összeírása

Fragmentu istoricu-juridicu de drepturile beserecesi, dein cartea subtu titlu:

Zaconic. ... Înții parte (list) a.: Despre aleagerea Vlădiciei. ... Adoa parte. Vlădica cu ce rînduială trebuie se trăiască. ...

Apatra parte.

Despre avuția besearecei, se știe argintul, odăjdiile, cărțile.

Măria sa prealum. și mil. domnul nostru craiul Mihai Apafi den mila lui Dumnezeu nproci. porăncituneau noao titorilor, cum se luom samă dela părintele mitropolitul Sava Brancovici de tot bunul besearcei și *venitul școlei ș'a tipografiei*. pre porăncia măriei sale străngănduse toți protopopii în Belgrad la mănăstire rojd. ...:
... d, o Evangelie ferecată cu argint ...

Cărțile besearcei sânt aceastea

1. o psaltire sârbască cu sanicsar tiparnic.
2. un meneiu de luni ce se zice lunovnic. mai și iun(ie). este slujba.
3. un prolog de luna lui Sept(embrie). și alui noem(brie).
4. un meneiu de luna lui iul(ie).
5. un meneiu maiu.
6. un meneiu iul(ie).
7. un meneiu mai.
8. un meneiu sep(tembrie).
9. un meneiu fevr(uarie). și martie.
10. un triod de post.
11. un Evang(eliu).
12. apostol sârbesc.
13. un pîntecostariu.
14. un tălc.
15. viața lui Athanasie alexandrei.
16. cinci cărți alui Moisei rumănește.
17. cartea lui grigorie bogoslov.
18. octoih de vineție.
19. psaltire cu sanicsar.
20. psaltire rumănească.
21. psaltire cu pripeale.
22. testament rumănesc, care au cumpărat suci pal.
23. poucenie de moldova.
24. un tipic sârbesc scris cu mână.
25. o pravilă mare tipărită rumănească.
26. un meneiu de luna lui Sept(embrie).
27. un meneiu agust.
28. un prolog tipărit în moldova rumănesc, care l'au dat pater Ianoș.

29. o Evanghelie rumânească, și apostol rumănesc, carele leau dat Șerban vodă, când au mers părintele vlădica Sava veștemanul la vlădicie, leau adus.
30. sicriul de aur.
31. un pintecostariu de ceale din țara muntenească, carele l'au dat jupînul patăr Ianoș, se fie al mănăstirei belgradului.
32. hristovul împăratului Moscului
33. o biblie slovenească tretaz.
34. un mineiu de obște mic tetraz.
35. tălcul lui Ioan evangelist.
36. o carte alui Sergie cu câteva prologe.
37. tălcul lui Ma(tei).o. evangelist.
38. hristovul lui Antonie vodă.
39. poucenie slovenească.
40. o liturgie rusească dela nlnvov. (?)
41. un trifoloiu mare împărțit.
42. o Evanghelie ferecată îmbrăcată cu urșinic vânăț.

Kiadta: Acte si fragmente latine romanesci. Pentru istori'a bisericei romane mai alesu unite. Edite si anotate de Tim. Cipariu canonicu. Blasiu, cu tipariulu Semin. dioecesanu 1855.

Lelõhelye: Román Tudományos Akadémia könyvtára, Kolozsvár (Biblioteca Academiei Române, Cluj-Napoca).

Tulajdonosa: a gyulafehérvári görögkeleti román püspökség.

Megjegyzés:

Elsőként az 1679. július 6-i dátum szerepel a kéziratban, majd az 1680. júliusi és az 1688. évi is. Az utolsó tételek között 1688 után megjelent könyvek is találhatóak. Feltételezhető, hogy az összeírásban szereplő egyik szerző (Mineiele) az 1698-as Buzău-i (Románia) kiadás.

A jegyzék részletes elemzését lásd: Eva Márza: *Die Bibliothek der Metropole von Alba Iulia*. In: *Les bibliothèques centrales et la construction des identités collectives*. Ed. par Frédéric Barbier, István Monok. Leipzig, 2005, Universitätsverlag (L'Europe en réseaux. Contributions à l'histoire de la culture écrite 1650-1918. - Vernetztes Europa. Beiträge zur Kulturgeschichte des Buchwesens 1650-1918. Bd. III.) 133-154.

KtF XII. 49.

Helynévmutató

A helyneveknél a melléknévi formában előforduló alakokat (pl. Germanica, Hungaricus, Turcico) is felvettük, és a megfelelő ország neve alá soroltuk be. A bizonytalan olvasatot vagy az azonosíthatatlan névalakokat (?) -lel jelöltük.

- Aegyptus → Egyiptom
Afrika (Aphrica) 139, 155
Agria → Eger
Aita Mare → Nagyajta
Aiud → Nagyenyed
Alba Iulia → Gyulafehérvár
Alexandria (ET) 122, 155, 209, 241
Alfalu → Gyergyóalfalu
Alsójára (Iara, RO) (Jaraiensis) 152
Alsótorja (Turia, RO) 192, 193
Amsterdam (Amstelodami, NL) 8, 41, 78, 156, 158, 160
Andegavensis → Angers
Angers (F) (Andegavensis) 131
Angletere → Egyesült Királyság
Anglia → Egyesült Királyság
Antwerpen (Antverpia, B) 159, 218, 219
Aphrica → Afrika
Apulum → Gyulafehérvár
Arábia 212
Ardeal → Erdély
Argentoratum → Strasbourg
Atia → Atyha
Atyha (Atia, RO) 198
Ausztia (Österreich, A) 68, 83, 171, 176, 180
Badlinen → Bethlen
Bajorország (Bavaria, Bayern, D) 82
Balázsfalva (Blaj, Blasendorf, RO) XIII, XVII, 227, 236, 237
Baraolt → Barót
Barót (Baraolt, RO) 192
Basel (Basilea, CH) 58, 78, 153, 156, 158, 160
Basilea → Basel
Bassano (IT) 152
Bassin du Carpates → Kárpát-medence
Bavaria → Bajorország
Bayern → Bajorország
Beauvais (FR) (Bellovacensis) 36
Beclean → Bethlen
Bécs (Vienna Austriae, Wien, A) (Vienna) 68, 83, 158, 180, 234
Belgium (B) 11, 25, 27, 44, 45, 46, 47, 74, 76, 77, 78, 79, 101, 104, 110, 117, 118, 119, 122, 136, 141, 146, 179
Belgrad → Gyulafehérvár
Belin → Bölön
Bellovacensis → Beauvais
Bellunum (IT) 213
Besançon (F) (Vesontionensis) 173

- Beszterce (Bistrița, Bistritz, RO)
XII, XVI, 227
- Bethlen (Beclean, Badlinen, RO)
89
- Bethlenszentmiklós (Sînmiclăuș,
Klosdorf, RO) 87
- Bistrița → Beszterce
- Bistritz → Beszterce
- Bizánc [birodalom?, település?]
229
- Blaj → Balázsfalva
- Blasendorf → Balázsfalva
- Blumendorf → Bölön
- Bodrum (Halicarnassos, TR) 212
- Bohemia → Csehország
- Bolgárszeg (Șchei Brașovului,
Wallachische Vorstadt, RO)
238, 240
- Bologna (Bononia, IT) 41
- Bononia → Bologna
- Bosnaniensis → Bosznia
- Bosznia (Bosnaniensis) 174
- Bölön (Belin, Blumendorf, RO)
161
- Brandenburg (D) 144, 165
- Brașov → Brassó
- Brassó (Corona, Brașov,
Kronstadt, RO) XII, XVI, 3, 4,
17, 49, 50, 80, 161, 238, 240
- Braunschweig (Brunsvicum, D)
165
- Brescia (IT) (Brixiensis) 127
- Britannia → Egyesült Királyság
- Britannia → Egyesült Királyság
- Brixiensis → Brescia
- Brunsvicum → Braunschweig
- București → Bukarest
- Budapest (HU) 38, 49, 51, 86, 89,
92, 93, 94, 98, 99, 100, 106, 185
- Bukarest (București, RO) 60, 93,
237, 240
- Bunești → Széplak
- Buzău [megye] (RO) 242
- Călugăreni → Mikháza
- Călușeri → Székelykál
- Campen → Kampen
- Cașinu Nou → Kászónújfalu
- Catalina → Szentkatolna
- Cetatea de Baltă → Küküllővár
- Cibinium → Nagyszeben
- Cyperus (Cyprus) 135
- Ciucsângeorgiu →
Csíkszentgyörgy
- Ciumani → Gyergyócsomafalva
- Claudiopolis → Kolozsvár
- Cluj-Napoca → Kolozsvár
- Coimbra (P) (Conimbricenses)
37, 145, 211, 212
- Cojocna → Kolozs
- Colonia → Köln
- Colonia Agrippina → Köln
- Coltești → Torockószentgyörgy
- Comach(?) 174
- Comănești → Kemenfalva
- Conimbria → Konitz
- Conimbricenses → Coimbra
- Constantinopolis →
Konstantinápoly
- Córdoba (E) (Cordubensis) 209
- Corona → Brassó
- Corund → Korond
- Cracovia → Krakkó
- Cristuru Secuiesc →
Székelykeresztúr
- Cyprus → Ciprus

- Csehország (Bohemia, CZ) 79, 81, 139, 172, 174
- Csík (RO) 191, 192, 195, 199, 204, 218, 219, 223, 225
- Csíkdelne (Delnița, RO) 194, 217
- Csíkmandszent (Misentea, RO) (Mindszent) 194, 195, 204
- Csíksomlyó (Șumuleu Ciuc, RO) (Somolyd) 195, 201
- Csíkszentgyörgy (Ciucsângeorgiu, RO) 196, 226
- Csíkszentlélek (Leliceni, RO) (Szentlélek) 197
- Csíkszentmihály (Mihăileni, RO) 197, 198, 203
- Csíkszentmiklós (Nicoleşti, RO) (Szentmiklos) 198, 199
- Csíkszentsimon (Sânsimion, RO) (Szentsimon) 199
- Csíkszereda (Miercurea Ciuc, RO) 186, 187, 189
- Csomafalva → Gyergyócsomafalva
- Csomortán (Lutoasa, RO) 197
- Dacia → Erdély
- Daia Română → Oláhdálya
- Dallendorf → Oláhdálya
- Dallya → Oláhdálya
- Dămieni → Deményháza
- Dánia 51
- Dassani → Bassano
- Debrecen (HU) 11, 48, 156, 157, 159, 160
- Delnița → Csíkdelne
- Deményháza (Dămieni, RO) 200
- Ditrău → Ditró
- Ditró (Ditrău, RO) 200, 201
- Dordrecht (NL) 24, 69, 142, 149
- Eger (Agria, HU) 174
- Egyesült Királyság (GB) (Angletere, Anglia, Britannia, England, Hybernia, Orchardum, Scotia) 36, 40, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 64, 65, 66, 67, 120, 122, 133, 142, 143, 144, 213
- Egyiptom (Aegyptus) 32, 71, 103
- Eisenberg → Torockó
- Eisenmarkt → Vajdahunyad
- England → Egyesült Királyság
- Enyediensis → Nagyenyed
- Enyedszentkirály (Sâncrai, RO) 29
- Erdély (Transylvania, Siebenbürgen, Ardeal, RO) (Dacia) XI, XII, XIII, XIV, XV, XVI, XVII, 4, 24, 25, 29, 30, 38, 39, 61, 66, 68, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 87, 89, 92, 95, 96, 97, 98, 99, 105, 119, 120, 151, 159, 163, 167, 170, 171, 180, 185, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 236, 237
- Eremitu → Nyárádremete
- Estelnic → Esztelnek
- Esztelnek (Estelnic, RO) (KezdiEsztelnek) 196, 201
- Esztergom (Strigonia, HU) 200, 204, 218, 219, 220, 222, 223, 233

- Európa 63, 64, 65, 67, 75, 77, 87,
97, 120, 134, 173, 191, 229, 242
- Făgăras → Fogaras
- Felvinc (Unirea, Oberwinz, RO)
240
- Ferrara (IT) (Serariensis) 75, 166
- Firenze (Florentia, IT) 76, 130
- Florentia → Firenze
- Fogaras (Făgăras, Fogarasch,
RO) 227, 231, 236
- Franciaország (Gallia, F)
(Francus, Franciscus) 44, 46,
48, 56, 57, 60, 63, 64, 65, 66, 67,
77, 88, 89, 113, 114, 115, 117,
118, 119, 139, 141, 155, 172,
179, 213
- Francofurtum → Frankfurt am
Main
- Franeke (NL) 19, 24, 50, 69, 77,
79, 106
- Frankfurt am Main
(Francofurtum ad Moenum,
D) 5, 50, 74, 80, 153, 160
- Frankfurt an der Oder
(Francofurtum ad Viadrum,
D) 51, 106
- Gagy (Goagiu, RO) 95
- Gallia → Franciaország
- Geldern (D) (Geldricensis) 137
- Geneva → Genf
- Genf (CH) (Geneva) 39, 69, 157,
158
- Germania → Németország
- Gheorgheni →
Gyergyószentmiklós
- Glodeni → Marossárpatak
- Goagiu → Gagy
- Görgényszentimre (Gurghiu,
RO) 29
- Görögország (Graecia, GR) 3, 4,
5, 10, 15, 21, 25, 27, 28, 29, 30,
33, 39, 41, 42, 44, 45, 55, 64, 66,
72, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 83, 84,
90, 100, 102, 103, 104, 105, 108,
109, 110, 112, 113, 117, 119,
121, 122, 124, 125, 126, 128,
129, 130, 131, 133, 135, 138,
139, 141, 143, 145, 146, 147,
151, 157, 159, 163, 168, 170,
172, 176, 178, 208, 209, 210,
211, 212, 213, 227, 228, 229,
231, 232, 233, 234
- Granada (E) (Granatensis) 136
- Groapa Stăncii (RO) 240
- Großsalontha → Nagyszalonta
- Gurghiu → Görgényszentimre
- Gyergyóalfalu (Alfalu, Joseni,
RO) 185, 186, 187, 188, 189
- Gyergyócsomafalva (Ciumani,
RO) (Csomafalva) 202
- Gyergyószárhegy (Lăzarea, RO)
(Szarhegy, Szárhegy) 189,
191, 194, 202, 203
- Gyergyószentmiklós
(Gheorgheni, RO) 207
- Gyergyóújfalu (Suseni, RO)
(Ujjfalu) 203, 225
- Győr (Jaurinum, HU) 229
- Gyulafehérvár (Apulum, Alba
Iulia, RO) (Bălgrad) 7, 8, 10,
11, 19, 48, 57, 93, 156, 157, 160,
192, 193, 194, 195, 196, 197,
198, 199, 200, 201, 202, 203,
204, 205, 206, 207, 214, 215,
216, 217, 218, 219, 220, 221,

- 222, 223, 224, 225, 226, 237,
240, 242
- Haffniensia → Koppenhága
Hafnia → Koppenhága
Hága (NL) (Hagiensis) 51, 71
Halicarnassos → Bodrum
Halle an der Saale (D) 70
Hannover (D) 75
Havasalföld (Valachia, RO)
(Țara Muntenească) 227, 229,
230, 233, 242
Heidelberg (D) (Heidelberga) 11,
27, 71, 89
Helvetia → Svájc
Herbipolis → Würzburg
Hermannstadt → Nagyszeben
Heviziensis → Maroshévíz
Hierosolyma → Jeruzsálem
Hispania → Spanyolország
Hodoşa → Székelyhodos
Hollandia (Westfrisia) 11, 28, 45,
87, 104, 105
Hunedoara → Vajdahunyd
Hungaria → Magyarország
Hunyadiensis → Vajdahunyd
Hybernia → Egyesült Királyság
Hybernia → Írország
- Iara → Alsójárá
Iclandu Mare → Nagyikland
Iernut → Radnót
Ikland → Nagyikland
Illyria [történeti régió] 227, 229,
230, 231
Imecsfalva (Imeni, RO) 204
Imeni → Imecsfalva
India 41, 112, 148
Ingolstadt (D) 222
- Írország (Hybernia, IRL) 64
Isla → Iszló
Iszló (Isla, RO) 204, 205
Italia → Olaszország
Ízник → Nicea
- Jaraiensis → Alsójárá
Jaurinum → Győr
Jeruzsálem (IL) (Hierosolyma)
128
Johannisdorf → Szászszeviván
Joseni → Gyergyóalfalu
- Kampen (Campen, NL) 117
Kárpát-medence (Bassin du
Carpates) 4, 86
Kászónújfalu (Caşinu Nou, RO)
205, 206
Kemenfalva (Comăneşti, RO)
205
Keresd (Criş, Keisch, RO) 89
KezdiEsztelnek → Esztelnek
Kézdimartonos (Mártănuş, RO)
(Martonos) 206, 207
Kézdiszentlélek (Sânzieni, RO)
(SzentLélek) 207
Kézdivásárhely (Târgu Secuiesc,
RO) 207
Kína (Sina, Sinensis) 33, 65, 234
Kissolymos (Şoimuşu Mic, RO)
152, 154
Klosdorf → Bethlenszentmiklós
Kolozs (Cojocna, Salzgrub RO)
(Kolos) 29, 154
Kolozszeptépter → Kolozsvár
Kolozsvár (Claudiopolis, Cluj-
Napoca, RO)
(Kolozszeptépter, Óvár) XII,
XV, XVI, 6, 7, 9, 10, 18, 24, 29,

- 30, 31, 48, 55, 60, 80, 89, 90, 92,
93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 105,
106, 108, 109, 119, 120, 121,
151, 153, 156, 157, 159, 164,
165, 170, 180, 182, 183, 184,
185, 191, 201, 208, 214, 236,
237, 242
- Konitz (Conimbria, D)
- Konstantinápoly
(Constantinopolis, TR) 209,
234
- Koppenhága (Hafnia, DK)
(Haffniensia) 37, 51
- Korond (Corund, RO) 215, 222
- Köln (Colonia, Colonia
Agrippina D) 153, 156, 157,
160
- Krakkó (Cracovia, Kraków, PL)
170
- Kronstadt → Brassó
- Küküllővár (Cetatea de Baltă,
RO) 11, 12
- Lamberg → Lviv/Lvov
- Lăzarea → Gyergyószárhegy
- Leeuwarden (NL) 24
- Leiden (Lugdunum, Lugdunum
Batavorum, NL) 8, 41, 71, 76,
80, 106, 152, 156, 162
- Leipzig → Lipcse
- Leliceni → Csíkszentlélek
- Lemberg → Lviv/Lvov
- Lemhény (Lemnia, RO) 215, 216
- Lemnia → Lemhény
- Lengyelország (Polonia, PL) 77,
78, 109, 110, 112, 113, 116, 117,
118, 119, 134, 139, 143, 146,
149, 153, 174, 178
- Lipcse (Lipsia, Leipzig, D) 51, 79,
157, 158, 160, 165, 242
- Lipsia → Lipcse
- Lombardia (IT) 214
- London (GB) 24, 69, 120
- Lubecae → Lübeck
- Lucca (IT) (Lucensis) 113, 151
- Lucensis → Lucca
- Lugdunum → Leiden
- Lugdunum Batavorum →
Leiden
- Luneburgum → Lüneburg
- Lusitania → Portugália
- Lutoasa → Csomortán
- Luxemburg 67
- Lübeck (Lubecae, D) 158
- Lüneburg (Luneburgum, D) 165
- Lviv/Lvov (Lemberg, UA)
(Lamberg) 129
- Magdeburg (D) 165
- Maguntia → Mainz
- Magyarország (Hungaria, HU)
(Hungarice, Hungaricus,
Ungarice, Ungarisch) 9, 14,
15, 17, 19, 21, 22, 25, 26, 27, 28,
45, 46, 47, 48, 51, 53, 60, 61, 62,
64, 68, 69, 75, 83, 87, 88, 93, 97,
98, 99, 102, 120, 139, 145, 155,
157, 158, 159, 160, 162, 164,
167, 168, 172, 174, 177, 179,
182, 184, 185, 188, 189, 190,
191, 195, 196, 199, 206, 207,
208, 214, 218, 222, 223, 224,
225, 227, 228, 229, 231, 232,
233, 235, 236
- Mainz (Moguntia, D) (Maguntia)
153, 165
- Malomfalva (Morești, RO) 202

- Mannheim (D) 111
 Marburg (D) (Marpurg) 29, 41
 Maroshévíz (Toplița, RO)
 (Heviziensis) 107, 159
 Marossárpatak (Glodeni, RO)
 (Sárpatak) 153
 Marosvásárhely (Târgu Mureș,
 RO) XII, XV, XVI, 19, 39, 48, 93
 Mărtănuș → Kézdimartonos
 Martonos → Kézdimartonos
 Mătrici → Nyárádköszvényes
 Medgyesfalva (Mureșeni, RO)
 191
 Mediolanum → Milano
 Mexikó (MEX) 145, 182
 Micloșoara → Miklósvár
 Miercurea Ciuc → Csíkszereda
 Mihăileni → Csíkszentmihály
 Mikháza (Călugăreni, RO) 220
 Miklósvár (Micloșoara, RO)
 (Siculicalis Miklosvár) 193,
 216
 Milano (Mediolanum, IT) 213
 Mindszent → Csíkmindszent
 Misentea → Csíkmindszent
 Miskolc (HU) 40
 Moguntia → Mainz
 Moldva (RO) (Moldova) 241
 Monachium → München
 Morești → Malomfalva
 Moszkva (RU) (Muscovitico,
 Moscului) 5, 84, 126, 145, 242
 Murány (SL) 191
 Mureșeni → Medgyesfalva
 München (Monachium, D) 218
 Nagj Szombat → Nagyszombat
 Nagyajta (Aita Mare, RO) 80
 Nagyenyed (Aiud, RO)
 (Enyediensis) XII, XV, XVI,
 11, 49, 55, 68, 80
 Nagyikland (Iclandu Mare, RO)
 (Ikland) 107
 Nagykászton (Plăieșii de Jos, RO)
 217, 218
 Nagyszalonta (Salonta,
 Großsalontha, RO) 90
 Nagyszeben (Cibinium, Sibiu,
 Hermannstadt, RO) (Szeben)
 XII, XVI, 8, 11, 12, 18, 19, 38,
 80, 159
 Nagyszombat (Trnava, Thyrnau,
 SK) (Nagj Szombat,
 Tyrnaviense) 83, 153, 156, 157
 Nagyvárad (Varadinum,
 Oradea, RO) (Várad) 8, 25,
 160, 237
 Nápoly (Napoli, IT),
 (Neipolitanum) 36
 Neipolitanum → Nápoly
 Németalföld 8
 Németország (Germania, D)
 (Nemeteol, Teuton) 37, 50, 51,
 56, 57, 58, 60, 61, 62, 63, 64, 65,
 66, 67, 74, 78, 81, 87, 88, 103,
 105, 110, 111, 112, 113, 114,
 116, 117, 118, 119, 122, 136,
 139, 141, 146, 173, 178, 179,
 184, 209, 214, 227, 229, 231,
 232
 Nicea (Nikaia, Íznik, TR) 234
 Nicolești → Csíkszentmiklós
 Nikaia → Nicea
 Norimberga → Nürnberg
 Nürnberg (Norimberga, D) 165

- Nyárádköszvényes (Mătrici, RO) 218, 219
- Nyárádremete (Eremitu, RO) 219
- Nyárádselye (Șilea Nirajului, RO) 220
- Oberwinz → Felvinc
- Odorheiu Secuiesc → Székelyudvarhely
- Ojdula → O(z)sdola
- Oláhdálya (Daia Română, Dallendorf, RO) (Dallya) 236
- Oláhfalu (Vlăhița, RO) 195, 220, 221
- Oláhrákos (Vălișoara, RO) (Rákos) 107
- Olaszország (Italia, IT) 32, 67, 76, 124, 141, 212, 232, 233, 235
- Oradea → Nagyvárad
- Orăștie → Szászváros
- Orchadum → Egyesült Királyság
- Oroszország (RU) (Ruthenicus) 231, 232
- Ottomanica → Törökország
- Óvár → Kolozsvár
- Oxford (Oxonia, GB) 24, 119
- Oxonia → Oxford
- O(z)sdola (Ojdula, RO) 221
- Österreich → Ausztria
- Pálfalva (Păuleni, RO) 222
- Partium (RO) 167
- Passau (Patavia, D) 113, 117, 124, 127, 182, 210
- Patavia → Passau
- Păuleni → Pálfalva
- Peru (Perruria) 135
- Perzsia 64
- Peteni → Petőfalva
- Petőfalva (Peteni, RO) 204
- Pictavium → Poitiers
- Piemonte (IT) 132
- Pisa (IT) 37
- Plăieșii de Jos → Nagykászon
- Plozk (PL) (Plocenses) 135
- Poitiers (Pictavium, F) 209
- Polonia → Lengyelország
- Pomeránia (Pomenharius) 111, 137
- Portugália (Lusitania, P) 67, 150, 185, 186, 188, 228
- Racoviensis → Raków
- Radnót (Iernut, RO) 29
- Rákos → Oláhrákos
- Raków (PL) (Racoviensis) 20, 102, 110, 111, 114, 115, 139, 146, 152, 156, 157, 169
- Ratisbona → Regensburg
- Regensburg (Ratisbona, D) 111, 112, 147
- Rhodensis → Roda
- Ribe (DK) (Ripensis) 51
- Rimetea → Torockó
- Ripensis → Ribe
- Rochester (Roffa, GB) (Roffensis) 132
- Roda (E) (Rhodensis) 129
- Roffa → Rochester
- Roffensis → Rochester
- Róma (IT) (Romana, római, Romanos) 23, 68, 70, 75, 88, 89, 111, 115, 121, 122, 123, 124, 126, 127, 130, 131, 132, 133, 134, 138, 140, 142, 146, 172,

- 173, 175, 179, 188, 192, 193,
194, 195, 196, 197, 198, 199,
200, 201, 202, 203, 204, 205,
206, 207, 208, 210, 214, 215,
216, 217, 218, 219, 220, 221,
222, 223, 224, 225, 226, 228,
229, 231, 232, 234, 236, 237
- Románia XIII, XVII, 55, 80, 90,
95, 164, 165, 183, 186, 187, 189,
191, 192, 193, 194, 195, 196,
197, 198, 199, 200, 201, 202,
203, 204, 205, 206, 207, 212,
214, 215, 216, 217, 218, 219,
220, 221, 222, 223, 224, 225,
226, 227, 236, 238, 240, 241,
242
- Rotterdam (NL) 4, 70, 119, 138,
141, 142, 154, 155, 156, 158,
209, 211, 212
- Rouffach (Rubeae aquae, F) 152,
153
- Rubeae aquae → Rouffach
- Ruthenicus → Oroszország
- Sachsen → Saxonia
- Salernitanus → Salerno
- Salerno (IT) (Salernitanus) 58, 59,
66, 85, 179
- Salonta → Nagyszalonta
- Salzgrub → Kolozs
- Sâncrai → Enyed-szentkirály
- Sâncrai → Székely-szentkirály
- Sânsimion → Csíkszentsimon
- Sânzieni → Kézdiszentlélek
- Sárospatak (HU) 13(?), 40, 97,
185
- Sárpatak → Marossárpatak
- Saxonia (Sachsen, D) 146
- Schäßburg → Segesvár
- Şchei Braşovului → Bolgárorszeg
- Scotia → Egyesült Királyság
- Segesvár (Sighişoara, Schäßburg,
RO) XII, XVI
- Sepsiszentgyörgy (Sfintu
Gheorghe, RO) 207
- Serariensis → Ferrara
- Sfintu Gheorghe →
Sepsiszentgyörgy
- Sibiu → Nagyszeben
- Siculicali Keresztur →
Székelykeresztúr
- Siculicali Udvarhely →
Székelyudvarhely
- Siculicalis Miklosvár →
Miklósvár
- Siebenbürgen → Erdély XII, XIV
- Sighişoara → Segesvár
- Şilea Nirajului → Nyárádselye
- Siménfalva (Şimoneşti, RO)
(Simfalva) 152
- Şimoneşti → Siménfalva
- Sina → Kína
- Sinensis → Kína
- Sînmiclăus →
Bethlenszentmiklós
- Sînmihaiu de Pădure →
Szentmihály
- Sîntioana → Szászszentiván
- Şoimuşu Mic → Kissolymos
- Somolyd → Csíksomlyó
- Sovata → Szováta
- Spanyolország (Hispania,
Spanien, E) 7, 28, 64, 67, 141,
142, 155
- Strasbourg (Argentorum, F)
158
- Strasbourg (F) 65
- Strigonia → Esztergom

Şumuleu Ciuc → Csíksomlyó
 Suseni → Gyergyóújfalu
 Svájc (Helvetia, CH) 81, 158
 Svedia → Svédország
 Svédország (Svedia) 50

 Szarhegy/Szárhegy →
     Gyergyószárhegy
 Szászszevíván (Sîntioana,
     Johannisdorf, RO) 120
 Szászváros (Orăştie, RO) XII,
     XV, XVI
 Szeben → Nagyszeben
 Szeged (HU) XI, XII, XIV, XV,
     XVI, 38, 48, 120, 183
 Székelyhodos (Hodoşa, RO) 200,
     222, 223
 Székelykál (Căluşeri, RO) 223
 Székelykeresztúr (Cristuru
     Secuiesc, Ungarisch-Kreuz,
     RO) (Siculicali Keresztur) 152
 Székelyszentkirály (Sâncrai, RO)
     215, 222
 Székelyudvarhely (Odorheiu
     Secuiesc, RO) (Siculicali
     Udvarhely) XII, XV, XVI, 51,
     52, 80, 156, 215
 Szentháromság (Troiaţa, RO) 151
 Szentkatolna (Catalina, RO) 221
 Szentlélek → Csíkszentlélek
 SzentLélek → Kézidszentlélek
 Szentmihály (Sînmişaiu de
     Pădure, RO) 120, 121
 Szentmiklós → Csíkszentmiklós
 Szentrontás → Szentháromság
 Szentsimon → Csíkszentsimon
 Széplak (Buneşti, RO) 152, 169
 Szíria 27, 28, 43, 44, 77, 122
 Szlovénia 241, 242

 Szováta (Sovata, RO) 224

 Ţara Muntească →
     Havasalföld
 Târgu Mureş → Marosvásárhely
 Târgu Secuiesc →
     Kézdivásárhely
 Tekerópatak (Valea Strâmbă,
     RO) 224, 225
 Teuton → Németország
 Theba (ET) 117
 Thessaloniki (GR) 55
 Thyrnau → Nagyszombat
 Tigurum → Zürich
 Topliţa → Maroshévíz
 Torda (Turda, RO) 29, 30, 92, 96,
     106, 151, 152, 153, 154, 160,
     162, 163, 181, 182
 Torockó (Rimetea, Eisenberg,
     RO) 164, 182
 Torockószentgyörgy (Colteşti,
     RO) 29
 Törökország (TR) (Ottomanica,
     Turcica, Türcken) 66, 84, 171,
     174, 234
 Trento (Trient, Trident, IT) 40,
     53, 86, 108, 110, 138, 143, 190,
     233
 Trident → Trento
 Trient → Trento
 Trnava → Nagyszombat
 Trója (Truva, TR) 33, 127, 159
 Truva → Trója
 Turcica → Törökország
 Turda → Torda
 Turia → Alsótorja
 Tusnád (Tuşnad Sat, RO) 207
 Tuşnad Sat → Tusnád
 Türcken → Törökország

Tygurina → Zürich
 Tyrnaviense → Nagyszombat

 Ujjfalu → Gyergyóújfalu

 Újtorda (RO) 11
 Ultrajectum → Utrecht
 Ungarice → Magyarország
 Ungarisch → Magyarország
 Ungarisch-Kreuz →
     Székelykeresztúr
 Unirea → Felvinc
 Utrecht (NL) 8, 27, 29

 Vajdahunyad (Hunedoara,
     Eisenmarkt, RO)
     (Hunyadiensis) 52, 53
 Valachia → Havasalföld
 Valea Strâmbă → Tekerőpatak
 Vălișoara → Oláhrákos
 Várad → Nagyvárad
 Varadinum → Nagyvárad
 Vatikán 55
 Velence (Venetia, IT) 143, 200,
     220, 222, 224
 Venetia → Velence
 Verona (IT) 127
 Verulam (GB) 50, 105, 118
 Vesontionensis → Besançon
 Vetteran → Wetterau

 Vezelay (Vezeliium, F) 139, 147
 Vienna Austriae → Bécs
 Villiers (F) (Villaurensis) 164
 Vinea → Wangen
 Viteberg → Wittenberg
 Vlăhița → Oláhfalu

 Wallachische Vorstadt →
     Bolgárszeg
 Wangen (Vinea, D) 177
 Wesalia → Wesel
 Wesel (Wesalia, D) 165
 Westfrisia → Hollandia
 Wetterau (D) (Vetteran) 130
 Wien → Bécs
 Wienna → Bécs
 Wittenberg (Viteberga,
     Witebergensis D) 6, 159, 160,
     161, 162, 165
 Wochow [folyó?] 112
 Würzburg (Herbipolis, D) 41

 Zăbala → Zabola
 Zabola (Zăbala, RO) 29, 30
 Zetea → Zetelaka
 Zetelaka (Zetea, RO) 225, 226
 Zürich (Tigurum, CH)
     (Tygurina) 5, 43, 88, 153, 157,
     161, 181

Személynévmutató

A személyneveknél a bizonytalan olvasatúakat is felvettük, és (?) -lel jelöltük. Hasonlóan tettünk azokkal a nevekkal is, amelyek feloldása (pl. a keresztneveké) lehetetlen.

- Aaron, Petrus 227, 236
Abbot, George 15
Abendana, Jacob ben Joseph 41
Abra de Raconis, Charles
    François d' 148
Abravanel (Abrabanniel),
    Yitshak 136
Achersdich, Cornelius →
    Ackersdyck, Kornelis van
Achilles, Friedrich 173
Ackersdyck (Achersdich),
    Kornelis van 182
Aconcio (Acontius), Iacopo 112,
    133, 147
Acxtelmeier, Stanislaus
    Reinhard 175
Adalbert <Szent> 193
Adrichem, Christiaan van 69
Aelianus, Claudius 141
Aemilius <Probus> 136
Aesopus (Esopus) <Phrygius> 9,
    13, 81, 160, 190
Aftenie, Vasile 237
Agricola, Georg 149
Agricola, Nicolaus 130
Agricola, Rudolph 129
Agrippa von Nettesheim,
    Heinrich Cornelius 37, 59, 65,
    128, 179
Aicher, Otto 175
Ajtai Balázs 109
Ajtai (Aytai) Bálint 107
Ajtai Dávid István 158
Ajtai (Aytai) Lukács 109
Ajtai Nagy Mihály 154
Alagona, Pietro 123
Albensis (Albisi) Nagy János 11,
    12
Albert András 155
Alberti, Salomon 142
Albertus <Magnus> 34, 179
Albisi, Johannes → Albensis
    Nagy János
Albrich, Martin 160
Alcabicius 143
Alciatus, Andreas 10, 81
Aldrovandi, Ulisse 37
Ales, Alexander de → Alexander
    <(H)alensis>
Alessio <Piemontese> 132
Alexander <ab Alexandro> 121
Alexander <Aphrodisiensis> 34,
    37, 124, 126
Alexander <(H)alensis> (Ales)
    213
Alexander <Makedónia, király,
    III; Magnus> 123
Alexius <Pedemontanus> →
    Alessio <Piemontese>
Ali pasa 18
Alixandru 240
Allacci (Allatius), Leone 233, 234

Allinga, Peter 71
 Almanzor → Yaḥyā Ibn-Abī-
 Manzūr
 Almási Ferenc Mátyás 151
 Almási János 153, 154
 Almeloveen, Theodoor Jansson,
 ab 59
 Alsted, Johann Heinrich 20, 23,
 26, 28, 32, 42, 43, 44, 45, 49,
 104, 113, 129, 171
 Althamer, Andreas 143
 Alting, Heinrich 50, 51, 63, 73, 74
 Alting, Jacob 27, 41
 Alvares Pegas (Alvarecz Pegass),
 Manuel 47, 162, 228, 235
 Amalteo, Girolamo 179
 Amatus <Lusitanus> → Castelo
 Branco, João Rodrigues de
 Ambrosius <Sanctus> 139, 208,
 210, 211
 Ambrosius → Paré, Ambroise
 Ambrus Mihály 194
 Amerpoel, Johann 32
 Ames, William 20, 23, 27, 28, 39,
 49, 67, 79, 81, 84, 131
 Ammann, Paul 59
 Ammianus Marcellinus 33, 83
 Ampelius, Lucius 123
 Amyraut (Amyraldus), Moïse
 114, 123
 Andala, Ruardus ab 62, 70
 András <Szent> 220, 225
 Andrási István 195, 199
 Andrassy Antal 189
 Andreae → Alciatus, Andreas
 Annat, Pierre 232, 234, 235
 Annius, Johannes → Nanni,
 Giovanni
 Anselmus <Gemblacensis> 211
 Antalfy Zsigmond 195
 Antalfi János 187, 188
 Antonie (?) 242
 Antoninus, Marcus Aurelius 189
 Antonio Musa → Brasavola,
 Antonio Musa
 Apácai Csere János 43
 Apafi család XII, XVI, 55
 Apafi Mihály <Erdélyi
 Fejedelemség, fejedelem, I.>
 25, 29
 Apafi Mihály <Erdélyi
 Fejedelemség, fejedelem, II.>
 241
 Aparhi, Nicolaus → Apáti
 Miklós
 Apáti (Aparhi) Miklós 64
 Aphthonius <Antiochenus> 78,
 79, 142, 157, 180, 181
 Apianus, Petrus 126
 Apollinaire <Sanctus> 137
 Apollodorus <Atheniensis> 141
 Apollonius, Levinus 135
 Apollonius <Tyansensis> 104
 Apor István 83
 Appianus <Alexandrinus> 122
 Apponyi Balázs 158
 Apuleius, Lucius
 <Madaurensis> 33, 105, 121,
 179
 Aquinatis, Thomas → Thomas
 <de Aquino>
 Aratus <Solensis> 146
 Arcudius (Arcadius), Petrus 228,
 232
 Aretius, Benedictus 40, 101, 106
 Argoli, Andrea 144, 150
 Arias Montanus, Benedictus 14,
 28, 113

Arias, Francisco 132
 Aringhi, Paolo 172
 Aristetas <Epistolographus> 121
 Aristophanes 104, 122, 210
 Aristoteles <Stagirita> 3, 10, 32,
 34, 83, 98, 98, 100, 101, 102,
 103, 104, 117, 123, 125, 126,
 128, 129, 130, 131, 132, 133,
 134, 135, 137, 138, 142, 143,
 144, 145, 146, 147, 148, 155,
 158, 164, 190, 213, 233
 Árkosi (?) 181
 Árkosi Tegző Benedek XIII,
 XVII, 94, 98, 100, 106, 107, 109,
 167
 Árkosi Tegző Dániel 101, 103,
 108
 Árkosi Tegző Ferenc 94, 100, 101,
 106, 107, 109
 Armbruster, Georg 12, 19
 Arminius, Jacobus 123
 Arndt, Johann 62, 67
 Arnisaeus, Henning 54
 Arnold, Mikołaj 15, 20, 42
 Arnoldi, Johann Conrad 63
 Ascensius → Badius Ascensius,
 Jodocus
 Asclepius, Trallianus 209
 Atanáz <Alexandriai, Szent>
 (Athanasie) 241
 Atyhai István 198
 Aubery DuMaurier, Benjamin 32
 Augustinus, Aurelius <Sanctus>
 3, 42, 66, 75, 81, 100, 149, 208,
 209, 210, 211, 212, 213, 213,
 225, 226, 233
 Augusztinovics Pál 92
 Aurelius Victor, Sextus 21
 Ausonius, Decimus Magnus 147
 Avancini, Niccolò 67, 179
 Avenarius, Johann 133, 160
 Averroës 34, 147
 Aytai Lucas → Ajtai Lukács
 Aytai Valentin → Ajtai Bálint
 Backer (Baccius), Jean de 21
 Bacon (Baromius Verulamius),
 Francis 33, 35, 50, 89, 105, 118
 Bacon, Roger 34
 Badius Ascensius, Jodocus 127,
 131, 143
 Bairo, Pietro 9
 Balassi Bálint 68, 85, 182, 190
 Balázs Mihály XII, XV, 93
 Balbín, Bohuslav 172
 Balduin, Friedrich 73, 110, 148
 Bálint (?) 154
 Bálint József 161
 Balogh László 24
 Baloghy Farkas 184
 Banck (Branck), Laurentius 179
 Bányai István 108
 Bányai Réka 93
 Baptista <Mantuanus> 4, 117,
 124, 138
 Baranyai Decsi János 9, 86
 Baranyai (Boronyyai) László 217
 Baráti P. 217
 Barbaro, Ermolao 34, 37, 141, 149
 Barbette, Paul 179
 Barbier, Frédéric 242
 Barbo (Soncinatis), Paolo 147
 Barbosa, Agostinho 231
 Barchusen (Barchausen,
 Barkhusen), Johann Conrad
 58, 173, 178

- Barclay (Barclavius), John 27, 28, 65, 83, 113, 119, 123, 147, 175, 176
- Barcsay Ákos <Erdélyi Fejedelemség, fejedelem> 18
- Bárdos István 201
- Barkhusen, Johann Conrad → Barchusen, Johann Conrad
- Barlaam <de Seminaria> 34
- Barlaeus, Caspar 117, 118, 124, 176, 179
- Barnascenus, Johannes 230
- Baronio, Cesare 100, 101, 177, 229
- Barta Ferenc 203
- Barth, Caspar von 103, 137
- Bartholinus, Caspar 57
- Bartholinus, Thomas 36, 37, 58, 132, 179
- Bartholomaeus <Anglicus> 213
- Bartholomaeus <de Montagnana> 212
- Bartisch, Georg 174
- Bartó Mihály 199
- Bartoli, Daniello 172, 178
- Basilus <Caesariensis, Magnus> 136, 210, 213, 228, 230, 231
- Basilus <Valentinus> 34, 177
- Bassani, Jacopo Antonio 160
- Basson, Sébastien 21, 35, 37
- Basylius Magnus → Basilus <Caesariensis, Magnus>
- Battānī (Bethem), Muḥammad Ibn-Ġābir, al- 126
- Batthyány Ignác 200, 205, 219, 220, 223, 224
- Baudius, Dominicus 64, 178
- Baudrand (Boudrand), Michel Antoine 41
- Bauhin, Caspar 56, 57, 58
- Baumeister (Baumajster), Roman 163
- Baumgart, Valentin 106, 107
- Bebel, Heinrich 44
- Becan (Bekan), Martin 116, 119, 229, 234
- Becher (?) 84
- Becker (Becher), Georg 13, 16, 22, 90, 163
- Beckmann, Nicolaus 173
- Becmann, Johann Christoph 62
- Beda <Venerabilis> 156
- Béguin, Jean 38, 59, 139, 141
- Beiderach (?) 68
- Bekan, Martin → Becan, Martin
- Bél (Belius) Mátyás 58, 65, 75, 229
- Bell, Thomas
- Bellarmino, Roberto 11, 27, 28, 32, 39, 52, 78, 79, 129, 131, 177, 181, 228, 231
- Bellegarde → Morvan de Bellegarde, Jean-Baptiste
- Bellovacensis, Vincentius → Vincentius <Bellovacensis>
- Bencze (Bentze) József 160
- Benczédi Pál 93
- Benczédi Sándor 207
- Benedek István 162
- Benedikt <von Canfield> 122
- Beniczky (Benitzki) Péter 182, 190
- Benkő András 154
- Benkő János 223
- Ben-Melech (Malek), Selemon 41
- Berckringer, Daniel 20
- Be-rěšit (Beresith), Šemōt 144
- Beresith → Be-rěšit, Šemōt

- Berg, Johann 53
 Bergel, Joachim → Vom Berge,
 Joachim
 Bergk (Berch), Christoph Georg
 von 146
 Berigard, Claude Guillermet 37
 Bernardo, Giovanni Battista 125,
 143, 144, 145
 Bernardus <Claraevallensis,
 Beatus, Sanctus> 173, 176, 210
 Bernegger, Matthias 51, 53
 Bernier, François 38
 Berniera, Giovanni Angelo 75
 Beroaldo, Filippo 53, 126
 Berosus <Sacerdos> 122
 Bersmann (Besmann), Gregor 60,
 132
 Besold, Christoph 22
 Besse (Bessaes), Pierre de 26,
 160, 199
 Beszermenyi, Stephan →
 Böszörményi István
 Bethem → Battānī, Muḥammad
 Ibn-Ġābir, al-
 Bethlen család XII, XVI, 89
 Bethlen Elek 83
 Bethlen Farkas 89
 Bethlen Gábor <Erdélyi
 Fejedelemség, fejedelem> 11,
 12
 Bethlen Gergely 87, 89
 Bethlen János 66, 78
 Bethlen Mihály 50, 51
 Bettini, Mario 41
 Beuther (Beuvetter), Michael
 Philipp 53
 Beuvetter, Michael Philipp →
 Beuther, Michael Philipp
 Beyer, Georg 61
 Beyer, Hartmann 139
 Beyerlinck, Laurens 41
 Bèze (Beza), Théodore de 9, 27,
 69, 75, 116, 124, 126, 127, 133,
 139, 142, 147, 164, 168
 Bias János 158
 Bidell, John 101
 Bidembach (Wridenbachius),
 Felix 15, 107
 Bidermann, Jacob 59
 Bidloo (Bidlow), Govard 41
 Bidlow, Gottfried → Bidloo,
 Govard
 Bidpai (Pilpay) 65
 Bilsten, Johann 39
 Binchius, Johannes 153
 Bion, Nicolas 178
 Bíró Gyöngyi XIII, XVII, 93, 97
 Bíró Sámuel 191
 Bisterfeld, Johann Heinrich 8, 11,
 13, 23, 26, 31, 38, 101, 108
 Bithner, Victorinus → Bythner,
 Victorinus
 Biturigis, Franciscus Junius →
 Du Jon, François
 Blaeu (Blau, Blavius), Willem
 Janszoon 44, 77, 102, 103
 Blaeu (Blawe), Jean 165
 Blandrata, Giorgio 149, 161
 Blankaart, Steven 59, 176
 Blasius (Blosius), Gerardus
 Leonardus 59
 Blavius, Guilielmus → Blaeu,
 Willem Janszoon
 Blawe, Johannes → Blaeu, Jean
 Bloemaert (?) 43
 Blois (Plosius), Louis de 22
 Blosius, Gerhard Leonhard →
 Blasius, Gerardus Leonardus

Boaemus, Retius 147
 Boate, Gerard 37
 Boccaccio, Giovanni 33
 Bod Péter 57, 87, 159
 Bodecher, Nicolaus 147
 Bodensteiner (Podius Miner),
     Johann 47
 Bodin, Jean 136
 Bodó Ferenc Tamás 225
 Boe (Sylvius), Frans de le 59
 Boeckler, Johann Heinrich 51
 Boehme, Johann 104
 Boehmer, Justus Henning 87, 88
 Boerhaave, Hermann 88
 Boethius, Anicius Manlius
     Torquatus Severinus 65, 127,
     178
 Bogoslov, Grigorije 241
 Boissard, Jean Jacques 136
 Boles (?) 69
 Bomphinius, Antonius →
     Bonfini, Antonio
 Bona, Giovanni 89, 159, 172
 Bonacina (Bona-Cyne), Martino
     133
 Bonaventura <Sanctus> 132, 139,
     235
 Bond, John 43, 117, 124
 Bonfini (Bomphinius), Antonio
     60, 82, 145, 164, 172
 Bonifacius <pápa, VIII.> 209
 Bontekoe, Cornelis 177
 Boodt, Anselmus de 178
 Bora Dániel 107
 Borelli, Giovanni Alphonos 35
 Borichius (Borrichius), Martin 15
 Boronyai Sámuel 120
 Boronnyai → Baranyai László
 Borosnyai Lukács János 69, 80
 Borosnyai Nagy Zsigmond 89
 Borrhaus, Martin 40, 160
 Borrich, Olaus 32
 Bossevinus, Antonius →
     Possevino, Antonio
 Bossuet, Jacques Bénigne 178
 Bouclier, Jules 63
 Boudrand, Michel Antoine →
     Baudrand, Michel Antoine
 Bouricius, Jacobus 22
 Boxhorn (Buxhornius), Marcus
     Zuerius 45, 79, 104, 110, 156,
     179
 Boyle, Robert 35
 Bozio, Tommaso 172, 176
 Böckler, Georg Andreas 42
 Bödiker, Johann 64
 Bösörményi (Beszermenyi)
     István 19
 Braadellus 36
 Brachelius, Adolph 82
 Brachelius, Hieremias →
     Thriverius, Jeremias
 Branck, Laurentius → Banck,
     Laurentius
 Brandis, Johann Eberhard 202
 Brandmüller, Jacob 41
 Branković, Sava 241, 242
 Brasavola, Antonio Musa 59, 125
 Braun, Johann 51, 68, 71, 73, 181
 Braun, Johann Balthasar 173
 Breen (Brenius), Daniel van 109,
     125
 Brenz (Brentius), Johannes 136,
     208, 209, 211, 212
 Brerewood, Edward 20
 Bresser, Matthäus → Dresser,
     Matthäus
 Breth, Clemens 51

- Brevius, Matthias 127
 Brewer, Heinrich 81
 Briger (Priger), Candidus 233
 Brisson, Barnabé 32
 Broekhuisen (Brockhausen),
   Benjamin a 58
 Broen, Johann 61
 Brubachus, Petrus 5
 Brucaeus, Heinrich 122
 Bruele, Gualtherus 58, 124
 Brunn, Johann Jacob von 140
 Bruno, Giordano 35
 Brünings, Christian 88
 Bucalarus, Georgius →
   Buchanan, George
 Bucanus, Guillaume 15
 Bucchanalus, Georgius →
   Buchanan, George
 Bucer (Buccer), Martin 14, 126,
   127
 Buchanan (Bucalarus,
   Bucchanalus), George 59, 79,
   139
 Buchler, Johann 23, 39, 118
 Buckel, Johann Carl 113
 Buckisch (Bukisch) und
   Löwenfels, Gottfried
   Ferdinand von 171
 Buddaeus, Guilielmus → Budé,
   Guillaume
 Buddaeus, Nicolaus 120, 144
 Budé (Buddaeus), Guillaume
   144, 147
 Bugenhagen, Johann 111, 137,
   145, 211
 Bukisch → Buckisch und
   Löwenfels, Gottfried
   Ferdinand von
 Bulinger, Heinrich → Bullinger,
   Heinrich
 Bulläus, Anton 20
 Bullinger (Bulinger), Heinrich
   25, 110, 125, 131, 135, 143, 160,
   208, 209, 211
 Burgensis, Paulus → Paulus
   <Burgensis>
 Burgersdijck, Franco 23, 45, 49,
   77, 103, 104, 147, 162, 182
 Burman, Frans 25, 42, 48, 70, 76
 Busbecq, Ogier Ghislain de 66
 Busenbaum (Busembaum),
   Hermann 235
 Buxhornius, Marcus Zuerius →
   Boxhorn, Marcus Zuerius
 Buxtorf, Johann 27, 28, 42, 44, 46,
   47, 74, 76, 77, 102, 117, 132,
   134, 135, 136
 Buzinkai Mihály, id. 39, 40, 49,
   85
 Buzinkai Mihály, ifj. 39, 40
 Buzogány Áron 92
 Byfield, Nicholas 42
 Bythner (Bithner), Victorinus 74,
   101, 134
 Bythner, Bartholomaeus 119
 Cabassut (Cabasutius,
   Capasutius), Jean 231, 234
 Cacavelas (Kakavella), Jeremias
   229
 Caesar Octavianus Augustus,
   Caius Julius <Római
   Birodalom, császár> 155, 179
 Caesarius, Johann 129
 Cajetan (Chaetanus), Thomas
   126
 Calcius, (?) 40

Caldera de Heredia, Gaspar 171
 Cálidi György → Kálidi György
 Calepino (Calepinus), Ambrogio
 43, 51, 72, 98, 99, 125, 151, 152,
 160, 186, 188, 232
 Calfurnio (Calphurnius),
 Giovanni 127, 143
 Calinescu, Ianea 239
 Calixtus, Georg 147
 Callistus, Nicephorus →
 Nicephorus <Callistus>
 Calovius, Abraham 41
 Calphurnius, Johannes →
 Calfurnio, Giovanni
 Calvin, Jean 14, 15, 24, 25, 46, 52,
 53, 54, 55, 69, 81, 87, 100, 107,
 116, 125, 147, 149, 210, 211
 Calvinus, Johannes → Kahl,
 Johannes
 Calvisius, Sethus 114
 Camerarius, Joachim 36, 54, 124,
 128, 138
 Cameron, John 41, 73
 Campanella (Fardella),
 Tommaso 35, 37, 65, 89
 Campion (Campanus), Edmund
 65, 85, 145
 Canel (Canelle), Peter 176
 Canfeld, Benedictus de →
 Benedikt <von Canfield>
 Canisius, Petrus 52
 Cantacuzin, Mihaiu 239
 Capasutius, Johannes →
 Cabassut, Jean
 Capellus → Cappel, Jacques
 Capellus, Bartholomäus →
 Castelli, Bartolomeo
 Cappel (Capellus), Jacques 79
 Caranza, Alonso 32
 Cardano (Cardanus
 <Mediolanensis>,
 Chardanus), Girolamo 35, 36,
 47, 134, 135, 145, 175, 213
 Cardanus <Mediolanensis>,
 Hieronymus → Cardano,
 Girolamo
 Cardilucius, Johannes Hiskias
 174
 Carion, Johann 10, 76, 117, 130,
 145, 214
 Carl, Joseph Samuel 88
 Caroli Caspar → Károli Gáspár
 Carolinus, Petrus 123, 151, 161
 Carolus → Károly <Német-
 római Birodalom, császár, V.;
 Magnus>
 Carolyi Susanna → Károlyi
 Zsuzsanna
 Carpzov, Benedict 69
 Cartesius, Renatus → Descartes,
 René
 Cartwright, Thomas 26
 Casa, Giovanni della 37
 Casas (Casanus), Bartolomé de
 las 112
 Casaubonus, Isaac 32, 71, 111,
 118, 141, 144, 149
 Case, John 20
 Casmann, Otto 21, 129, 149
 Cassander, Georg 22, 146
 Cassiodorus, Flavius Magnus
 Aurelius 172
 Cassius <Dio> 124
 Castandus/Castaneus, Henricus
 Ludovicus → La Roche-posay,
 Henri-Louis Chasteigner, de
 Castellesi (Chrysogonus),
 Adriano 130

- Castelli (Capellus), Bartolomeo
57, 172
- Castellio, Sebastian 50, 90, 109,
116, 127
- Castelo Branco, João Rodrigues
de (Amatus <Lusitanus>) 150
- Catena, Girolamo 41
- Cato, Dionysius 3, 10, 17, 45, 84
- Cato, Marcus Porcius 124
- Catullus, Gaius Valerius 85, 88,
122
- Caussin, Nicolas 103
- Cave, Josua de la 69, 72
- Ceașescu, Nicolae XIII, XVII, 48
- Cebes <Philosophus> 117, 121
- Cecillius → Plinius Caecilius
Secundus, Caius
- Cekermann, Bartholomäus →
Keckermann, Bartholomäus
- Cellarius, Balthasar 84
- Cellarius, Christoph 175
- Celsus, Aulus Cornelius 141
- Ceporinus, Jacob 5
- Ceruti, Federico 128
- Cesalpino, Andrea 166
- Cevallerius, Rudolphus →
Chevalier, Antoine Rodolphe
- Chacón (Ciacconius), Pedro 121
- Chaetanus, Thomas → Cajetan,
Thomas
- Chaldi György → Káldi György
- Chandieu (Sadeelus), Antoine de
25, 158
- Chardanus, Hieronymus →
Cardano, Girolamo
- Chartesius, Renatus →
Descartes, René
- Charti, Rudolph (?) 221
- Chemnitz, Bogislaus Philipp von
(Hippolithus a Lapide) 179
- Chemnitz (Kemnitius), Martin
14, 20, 53, 135, 144, 160
- Chevalier (Cevallerius), Antoine
Rodolphe 144
- Chifflet, Pierre François 173
- Chindriș, Ioan 236, 237
- Chirchmannus, Johannes →
Kirchmann, Johann
- Chirinos (Quirinus) de Salazar,
Ferdinando 41
- Chnapius, Gregorius →
Knapiusz, Grzegorz
- Chokier, Jean de 173
- Chouët, Jacques 39
- Chouët, Pierre 39
- Chrato a Crapthaein, Johann →
Crato von Crafftheim, Johann
- Chroścziejowski (Croscius
Ejojoscius), Jan 134
- Chrysogonus, Adrianus →
Castellesi, Adriano
- Chrysoloras, Manuel → Manuel
<Chrysoloras>
- Chrysostomus, Johannes →
Johannes <Chrysostomus>
- Chrzastowski, Andrzej 111
- Chytraeus (Citraeus, Kitreus),
David 34, 132, 138, 139, 143,
146
- Chytraeus, Nathan 177
- Ciacconius, Petrus → Chacón,
Pedro
- Cicero, Marcus Tullius 3, 4, 10,
11, 14, 17, 20, 31, 34, 52, 65, 73,
77, 78, 88, 89, 90, 100, 103, 105,
107, 110, 117, 122, 125, 126,
127, 129, 130, 132, 134, 135,

- 136, 138, 142, 149, 150, 151,
162, 163, 175, 181, 182
- Cichocki (Cichovius), Mikołaj
110, 111, 116
- Citraeus, David → Chytraeus,
David
- Clajus, Johannes 58, 78
- Clapmar, Arnold 180
- Clauberg, Johann 27, 35, 57, 74
- Claudius, Claudianus 59, 88,
103, 118, 137
- Clouser, Conrad 122
- Clavius, Christoph 144, 149
- Clemens <pápa, X.> 112
- Clemens <pápa, XI.> 61, 64, 111,
185
- Clemens Alexandrinus →
Flavius Clemens,
Alexandrinus
- Clénard (Clenonard), Nicolas 21,
107, 137, 139
- Clericus, Johannes 77, 78
- Cloppenburg, Johann 42, 84, 101
- Cluever, Detlev 61
- Cluten, Joachim 146
- Clüver, Johann 25, 101, 112, 175
- Clüver, Philipp 47, 70, 72, 85,
105, 122, 172
- Clytophon 121
- Cnapius, Gregor → Knapiusz,
Grzegorz
- Coblaeus, Abraham 36
- Cocaiio, Merlin 177
- Coccaeus, Johannes → Coccejus,
Johannes
- Cocceji, Heinrich von 77, 80
- Coccejus (Coccaeus), Johannes
24, 25, 27, 39, 44, 46, 47, 69, 70,
72, 74, 79, 86, 111, 146
- Coccius, Marcus Antonius
<Sabellicus> 210
- Codde (Cottdaeus), Willem van
der 139
- Cognatus, Gilbert 128
- Colbert, Jean-Baptiste 64
- Coler, Johann 112
- Collinus, Matthias 82
- Colombo, Realdo 58
- Colosi Samuel → Kolosi Sámuel
- Colossi, Franciscus → Kolosi
Ferenc
- Colossi, Orphan Martin →
Kolosi Orbán Márton
- Columella, Lucius Iunius
Moderatus 124
- Comaromi → Komáromi
Csipkés György
- Comazzi, Giovanni Battista 175,
176
- Combach, Johann 104, 130, 135
- Comenius (Commenius), Johann
Amos 11, 21, 35, 42, 44, 45, 47,
48, 52, 113, 114, 134, 177, 181,
190
- Cominaeus, Philipp →
Commynes, Philippe de
- Commenius, Johann Amos →
Comenius, Johann Amos
- Commynes (Cominaeus),
Philippe de 213
- Conor, (?) 178
- Conrad → Dannhauer, Johann
Conrad
- Conradus → Vorstius, Conradus
- Conring, Hermann 32
- Constantin <popa> 238, 240
- Conti, Ingolfo Schinella de 166
- Conti, Natale 173

- Contzen (Gonczen), Adam 100
 Cooper (Coper), Christopher 43, 122
 Copernicus, Nicolaus →
   Kopernikus, Nicolaus
 Corcodel, Ioan 239
 Corderius, Maturinus →
   Cordier, Mathurin
 Cordier (Corderius), Mathurin
   10, 13, 44, 50
 Cornarius (Kornarius), Janus 144
 Cornelis, Martini 54
 Corner, Christoph 164
 Corrado, Pirro 228, 231
 Corvinus van Beldern, Arnold
   65, 66
 Corvinus, Antonius 133, 164, 165
 Costalius, Petrus → Coustau,
   Pierre
 Coster, Franciscus 177
 Cottdaeus, Guilielmus →
   Codde, Willem van der
 Cotter, Christophorus → Kotter,
   Christoph
 Cottunius, Johannes 125
 Courcelles (Curcellaeus),
   Etienne 78, 105, 114, 119
 Coustau (Costalius), Pierre 83
 Craetsius (?) 21
 Cramer, Caspar 38
 Crato von Crafftheim (Chrato a
   Crapthaein), Johann 34, 137
 Crell, Fortunatus 129
 Crell (Francus), Johann 101, 102,
   108, 109, 110, 112, 114, 115,
   123, 136, 138, 141, 142, 144,
   182, 213
 Creydan, Johann 36
 Croll, Oswald 175
 Crook, Samuel 41
 Croscius Ejojoscus, Johannes →
   Chrościejowski, Jan
 Cruciger, Caspar 134, 158
 Crucius, Jacobus 67, 76, 179
 Crug, Johann Daniel 46
 Crugius, Pancratius → Krüger,
   Pankraz
 Crusius, Martin 123, 124
 Crusoe, Robinson 63
 Cruterus, Janus → Gruter, Janus
 Cudsem (Cutsem), Samuel 117,
   136, 176
 Cujas (Cujaccius), Jacques 172
 Cunaeus, Petrus 21, 90, 119
 Cuper, Luca 77, 80
 Curaeus, Joachim 37
 Curcellaeus, Stephanus →
   Courcelles, Etienne
 Curione, Celio Secondo 127
 Curtius Rufus, Quintus 4, 67, 81,
   90, 123, 176, 178, 190
 Curtius, Johannes 71
 Cutsem, Samuel → Cudsem,
   Samuel
 Cyrillus <Alexandrinus> 190,
   209
 Czeglédi István 26
 Cziho József 204
 Czvittinger (Czujtinger,
   Zwittinger) Dávid 70, 174
 Csáki Árpád 29, 30
 Csáki István 191
 Csanádi István 97
 Cseffei László 166, 167
 Csepregi (Czepregi) Turkovics
   Mihály 7, 8
 Cserei Mihály 80, 84, 86
 Csergő János 205

Csíkfalvi (Czikfalvi) K. György
 100, 101, 107
 Csókfalvi Dániel 152, 161
 Csombor → Szepsi Csombor
 Márton
 Csorba Dávid 48
 Csorba István 216

 D'Andilly, Arnauld 63
 Dadai János 11, 12
 Dakó, Tamás 225
 Dale, Antonius van 122
 Dale, Samuel 57
 Dálnoki (Dalnochi) Lőrinc 95,
 165
 Dáné Tibor Kálmán 93
 Daneau (Danaeus), Lambert 14,
 21, 123, 135
 Dankanits Ádám 166
 Dannhauer (Danhaverus),
 Johann Conrad 116, 143, 181
 Dares <Phrygius> 127, 159
 Dasypodius, Conrad 114
 Davenant, John 14
 Dávid (Dividis) Ferenc 103, 108,
 115, 116, 152, 153, 157, 161,
 164
 De Lue 57
 Deák <de Kissolymos> Mihály
 154
 Decimator, Heinrich 144
 Decius, Johannes → Baranyai
 Decsi János
 Décsi Johannes → Baranyai
 Decsi János
 Deé Nagy Anikó 19, 93
 Dee, John 124
 Del Bene (Delbene),
 Bartolommeo 171

 Democritos <Abderita> 33, 37
 Dersi András 152
 Dersi György 94, 156
 Dersi Josias 170
 Dersi Pál 108
 Des Gallars (Gallasius), Nicolas
 24
 Des Pepliers 63, 64
 Descartes (Cartesius,
 Chartesius), René 35, 42, 43,
 66, 71, 73, 80, 235
 Desmarets (Maresius), Samuel
 20, 25, 28, 35, 39, 43, 46, 49,
 114, 123
 Despauter, Johann → Spauter,
 Johannes de
 Deventer, Hendrik van 175
 Dichmars, Christian Matthias →
 Dithmars, Christian Matthias
 Dictys <Cretensis> 33, 82, 127,
 159
 Diest, Heinrich von 15, 16, 21,
 26, 47
 Dieterich (Theodoricus), Conrad
 21, 22, 117, 236
 Diether, Andreas 157
 Diez (Diecs, Diecz), Felippe 185,
 186, 188
 Digby (Dygbi), Kenelm 35, 176
 Dillich, Wilhelm 64
 Dimény (Dimien) Ferenc 171,
 180
 Dimény Pál 180
 Dinoth, Richard 112, 145
 Diodorus <Siculus> 102, 107,
 125, 127
 Dionysius <Carthusianus> 104,
 220

- Dionysius → Longinus,
Dionysius
- Dioscorides, Pedanius 36, 58
- Dithmars (Dichmars), Christian
Matthias 130
- Dividis Ferenc → Dávid Ferenc
- Dobri <popa> 240
- Doc (Docaeus), John 103
- Docaeus, Johannes Doc, John
- Dóczy Örs 48
- Doering (Thoringh), Matthias
125
- Does (Dousa), Johan van der 77
- Doldius, Leonhard 174
- Dományházi Edit 106
- Dombai János 49
- Dominis, Marco Antonio de 109
- Donatus, Aelius 13, 16, 17, 112,
127, 143, 181
- Dornau (Dornavius), Caspar 127
- Dorscheus, Johannes Georgius
118, 213
- Douaren (Duarenus), François
175
- Dousa, Johannes → Does, Johan
van der
- Drăghicean, (?) 239
- Drelincourt, Charles 48, 62
- Dresser (Bresser), Matthäus 140,
143
- Drexel, Jeremias 45, 54, 79, 80,
119, 155, 190
- Drusius, Johannes 54, 136, 148
- Du Bruecqs, Guido 112
- Du Chesne (Quercetanus),
Joseph 146, 176
- Du Jon (Biturigis, Junius),
François 24, 26, 27, 69, 72, 73,
127, 128
- Du Laurens (Laurentius), André
59
- Du Moulin (Molinaeus), Charles
21
- Du Moulin (Molinaeus), Pierre
32, 55
- Du.rein (?) 75
- Duarenus, Franciscus →
Douaren, François
- Dudith András 102, 112, 115,
128, 129
- Dufflaeus, Cornelius Kilian 122
- Duhamel (Hamel), Jean Baptiste
37
- Duns Scotus (Scottus), Johannes
41, 136, 150, 231
- DuPréau (Marcossius), Gabriel
171
- Durantis, Guilelmus 210
- Duțu, Alexandru 240
- Dygbi, Kenelm → Digby,
Kenelm
- Eber, Paul 130, 160
- Eck, Johann 164
- Eckhart <Meister> 176
- Efrem <Sveti> 240
- Egyed Ákos 93
- Eleonóra Magdaléna Terézia
<Német-római Császárság,
császárné> 229
- Eleuterius, Augustinus →
Franck, Sebastian
- Elsholtz, Johann Sigismund 175
- Elsner, Christoph Friedrich 70
- Elzevir, (?) 79
- Elzevir, Daniel 78
- Elzevir, Lowijs 78
- Emanuel <Chrysoloras> 52

Emmel, Helfrich 114, 139
 Empedocles <Agrigentinus> 33
 Engelgrave (Engelgraph),
   Henricus 42
 Enyedi (Enijedi) György 9, 31,
   61, 98, 99, 101, 108, 151, 166
 Enyedi István 68
 Enyedi Sándor 60, 68
 Eperjesi László 155
 Ephesius, Michael 37
 Epictetus <Stoicus> (Epyctetus)
   117, 134, 136, 159
 Epiphanius <Constantiensis> 32,
   135, 161
 Episcopius, Simon 100, 101, 109,
   110, 111, 120, 170
 Erasmus Roterodamus,
   Desiderius 4, 10, 22, 23, 45, 49,
   50, 75, 78, 90, 108, 110, 119,
   123, 124, 126, 127, 129, 130,
   131, 138, 141, 142, 143, 144,
   146, 154, 155, 156, 174, 179,
   180, 208, 209, 211, 212
 Erasmus, Johannes 115, 152
 Erpenius (Erpényi), Thomas 212
 Erythraeus, Janus Nicius 35
 Erzsébet <Szent> (Sancta
   Elisabetha, Zent Ersebet) 92,
   184, 185
 Esopus → Aesopus <Phrygius>
 Essen, Andreas van 20, 27, 28, 44
 Estella (Stella), Diego de 42, 177
 Esterházy (?) 171
 Estienne (Stephanus), Charles
   72, 110
 Ettmüller, Michael
 Euclides 21, 103, 122
 Euonymus (Evonimus), Anton
   136
 Euripides 102, 131
 Eusebius <Caesariensis> 32, 70,
   110, 143
 Eustachius <a Sancto Paulo> 140
 Eutropius 83, 89, 90
 Eutropius, Gabriel → Sadecki,
   Gabriel Eutropiusz
 Evonimus, Anton → Euonymus,
   Anton
 Faber, Anton 173, 174
 Faber, Basilius 171
 Faber, Matthias 186, 202, 205,
   232
 Fabri, Honoré 36
 Fabricius, Franciscus 71
 Fabricius, Georg 136
 Fabritius, Johannes 134
 Fabricius (Fabritius), Lorenz 54
 Face, Collis 83
 Făinăbună, Văsii 239
 Faluvégi János 163
 Fardella, Tommaso →
   Campanella, Tommaso
 Farkas Gábor Farkas XII, XV,
   XVI, 51
 Farnaby, Thomas 23, 104, 122
 Farnese, Pietro 166
 Faselt (Fasenli), Christian 45
 Fässel, Martin 146
 Faunteus, Laurentius Arturus
   146
 Faventinus, Leonello → Vettori,
   Benedetto
 Fazekas István 181
 Fecht (Futius), Johann 43
 Felbinger, Jeremias 114
 Felwinger (Felbinger), Johann
   Paul 133

- Fenestella, Lucius 131
- Ferdinánd <Kasztíliai és Leoni Királyság, király, III.> 173
- Ferdinánd <Német-római Császárság, császár, I.> 132
- Ferdinánd <Német-római Császárság, császár, II.> 50
- Ferdinánd <Német-római Császárság, császár, III.> 50
- Ferenczi István 215, 221, 222
- Feri, Johannes 153
- Fernel (Fermelius, Hernel), Jean 58, 134
- Ferrari, Filippo 41
- Ferrari, Giovanni Baptista 23
- Feurborn, Justus 54
- Ficino (Phicinus), Marsiglio 41, 132
- Fillius → Melanchthon, Philipp
- Finck (Phinchius), Caspar 135
- Finkeneis (Finckeneis), Basilius 177
- Firmianus, Petrus 178
- Firmicus Maternus, Iulius 126
- Flacius (Flaccius) Illyricus, Matthias 14, 53
- Flavius Clemens, Alexandrinus 32
- Flavius, Josephus 32, 69, 82, 168, 172
- Flender, Johann 74, 79
- Fleury, Claude 179
- Fleury (Floridus), Julien 33
- Flocken (Flocchenius), Heinrich 42
- Flóra Ágnes 185
- Floridus, Julianus → Fleury, Julien
- Florus, Publius Lucius Annaeus 21, 67, 68, 78, 85, 102, 123, 124, 157, 176, 178, 179
- Flosculus, Johannes 178
- Fludd, Robert 35
- Flueger (?) 123
- Fomus, Bartholomaeus → Fumo, Bartholomeo
- Fonseca (Phonseca), Pedro da 101, 129, 134, 146, 149
- Font Zsuzsa 68
- Fontaine, Jacques 58
- Fontanon (Phontanonus), Denys 59, 141
- Forbes, John 51
- Foreest, Pieter van 61, 125, 126
- Forstner (Forstmerus), Christoph von 104, 179
- Forte, (?) 52
- Fortius, Joachimus → Ringelberg, Joachim Sterck, van
- Fotherby, Martin 41
- Foulnemius(?), Johann 59
- Fournier, Denis 175
- Foxius Morcillo, Sebastian 36
- Földesi Ferenc XII, XVI
- Francisco <de Javier> (Saverius) 172
- Franciscus → Petrarca, Francesco
- Francius, Petrus 76, 77
- Franck, Adam 95, 98
- Franck (Eleuterius), Sebastian 130
- Franck von Franckenstein, Michael Adam 171
- Francke, Christian 115, 123, 139

- Francolini (Phrancolinus),
     Baldassare 233
 Francus → Crell, Johann
 Franz, Wolfgang 90, 148
 Fredro, Andrzej Maksymilian 85
 Freig, Johann Thomas 128, 129,
     147
 Freitag, Johann 35
 Freyer, Hieronymus 90
 Fricius Modrevius, Andreas →
     Frycz Modrzewski, Andrzej
 Frigo-Forus, Caleb →
     Trygophorus, Caleb
 Frigyes (Fridericus) <Német-
     római Birodalom, császár,
     II.> 214
 Frischlin, Nicodemus 123
 Frisius, Johannes 5, 229
 Frisius, Rainer → Gemma
     Frisius, Rainer
 Friverius, Hieremias →
     Thriverius, Jeremias
 Frontinus, Sextus Iulius 54
 Froschauer, Christoph 5, 153
 Frölich, David 57
 Frycz Modrzewski (Fricius
     Modrevius), Andrzej 110
 Fuchs (Fuschius, Fux),
     Leonhart 58, 103, 137, 138,
     139, 140
 Fuller, (?) 23
 Fumo (Fomus), Bartholomeo 164
 Funcius, Christianus → Funcke,
     Christian
 Funck (Functius), Johann 127
 Funcke (Funcius), Christian 63
 Futius, Daniel 44
 Futius, Johann → Fecht, Johann
 Fux, Leonhard → Fuchs,
     Leonhart
 Fülöp Illés 217
 Gaal György 96
 Gabuccini, Girolamo 137
 Gaillard, Jacques 46
 Gál Kelemen 92, 93, 94, 95, 98,
     99, 100, 106
 Galatino, Pietro 210
 Galenus, Claudius 56, 59, 76,
     137, 147, 208, 209, 210, 211,
     214
 Gálffi György 159
 Gálffi István 162
 Gálffi Sámuel 159
 Galilei, Galileo 101
 Gallasius, Nicolaus → Des
     Gallars, Nicolas
 Gallonio, Antonio 177
 Gallus, Gaius Cornelius 53
 Garnier, Robert 119
 Garzoni, Tommaso 37
 Gassendi, Pierre 33, 35, 38, 41,
     73, 148
 Gaza, Theodorus → Theodorus
     <Gaza>
 Geier, Martin 69, 79
 Geiger, Malachias 174
 Geleji Katona István 147, 150
 Gelen, Sigmund 127
 Gellius, Aulus 32, 88, 122, 137
 Gemma Frisius, Rainer 122
 Gentilis, Giovanni Valentino 149
 Gentius, Georg 122
 Gergely (Gregorius) <pápa, IX.>
     211
 Gergely <pápa, XIII.> 181
 Gerhard, Johann 79, 82

- Gerling (?) 69
 Germberg, Hermann 66
 Gerson, Jean 208, 210
 Gessner, Conrad 125, 132, 177, 208
 Geulincx (Geulincs, Geulingh, Geulint), Arnold 65, 79, 179
 Giarmathi István → Gyarmathi István
 Gilbert, William 35
 Giltichius, Christoph → Wittich, Christoph
 Giovio (Jovius), Paolo 34, 86, 100, 129, 171
 Giraldi, Giglio Gregorio 125
 Giuntini (Junctinus), Francesco 144
 Gjergjai Pál → Gyergyai Pál
 Glareanus, Henricus Loriti 128, 129
 Glaß (Glassius), Salomon 74
 Glauber, Johann Rudolph 175
 Goclenius (Gochlenius), Rudolph 35, 129, 143
 Godschalck (Godscalculus), Johannes 103
 Godwin, Francis 32
 Godwin, Thomas 32, 64, 74
 Goelicke, Andreas Ottomar 57, 59
 Goepelius, Andreas → Göpel, Andreas
 Goffar (Gophar), Antonius 133
 Golan, (?) 73
 Goldast, Melchior 34
 Goldschmidt, Peter 63
 Golius, Theophilus 44, 74
 Gol(l)niz, Abraham → Gölnitz, Abraham
 Gomarus, Franciscus 70
 Gonczen, Adam → Contzen, Adam
 González <de Critana>, Juan 129
 González <de Santalla>, Tirso 174, 177
 González Téllez, Emanuel 227
 Gophar, Antonius → Goffar, Antonius
 Gordius, Nodus 110, 114, 140, 145
 Górski (Gorscius), Jakub 111, 112, 135
 Goslav von Bebelnus (Gosławski), Adam 111, 114, 123, 140
 Gothárd András 153
 Goulart, Simon 140
 Gödri István 151
 Gölnitz (Gollniz, Golnicz), Abraham 85, 179
 Gönczi (Jensi) István 15
 Göpel (Goepelius), Andreas 62
 Görkei György 19
 Graaf, Regnier de 57
 Gracián y Morales, Baltasar 178
 Gradelehnus (Gratelenus), Johannes 232
 Graffius, Abraham → Gravius, Abraham
 Gramond, Gabriel Barthélemy de 176
 Granatensis, Ludovicus → Luis <de Granada>
 Gratelenus, Johannes → Gradelehnus, Johannes
 Gratianus <de Clusio> 212
 Gravius (Graff, Grau), Abraham 34

Grawer, Albert 149
 Gregorius <Nazianzenus> 133, 230
 Gregorius → Gergely <pápa, IX.>
 Grempp von Freudenstein, Ludwig 21
 Gretser, Jacob 4, 117
 Gronius, Hartus 78
 Gronovius, Jacob 76, 77, 121
 Gronovius, Johann Friedrich
 Groß, Johann Georg 15, 26, 40
 Grosse, Alexander 8
 Grotius, Hugo 32, 50, 68, 75, 76, 77, 78, 87, 100, 101, 102, 104, 112, 113, 114, 117, 118, 136, 144, 150, 151, 163, 170, 171, 179
 Gruling (Grüling), Philipp 56, 174
 Gruter (Cruterus), Janus 53, 141
 Grüling, Philipp → Gruling, Philipp
 Grynaeus, Johann Jacob 14
 Guadard (Guaderd), Samuel 23
 Gualther, Rudolf → Gwalther, Rudolf
 Gualtherus → Bruelle, Gualtherus
 Guazzo, Stefano 179
 Guericke, Otto von 61
 Guevara, Antonio de 46, 61, 173, 174
 Guiccardini, Lodovico 104
 Guido → Jouenneaux, Guy
 Guilhelmus → Durantis, Guilelmus
 Gulichius, Abraham 26, 73
 Gurdul, Mihaiu 239
 Gurtler, Nicolaus → Gürtler, Nicolaus
 Gutbier, Aegidius 43
 Guzman de Alfarache 176
 Guzovius, Hieronymus 101, 102, 107, 108
 Gündisch, Gustav 4
 Günther (Gvnter), Wolfgang 165
 Gürtler (Gurtler), Nicolaus 70, 77
 Gvanner, Christoph 37
 Gvnter, Volphgangvs → Günther, Wolfgang
 Gwalter, Michael → Walther, Michael
 Gwalther (Gualther), Rudolf 21, 24, 25, 40, 107, 120, 160, 170, 182
 Gyalui Farkas 48
 Gyarmathi (Giarmathi) István 19
 Gyergyai (Gjergjai) Pál 96, 151
 Gyöngyösi István 44, 190
 György <Szent> 196
 Gyula <pápa, II.> (Julius) 130
 Gyulai Kata 57
 Gyulai Sámuel 88
 Hafenreffer (Haven-Reofer), Matthias 149
 Haimo <Halberstadensis> 200
 Hain (Hayn) von Löwenthal, Christoph 61, 67
 Haller, Albrecht von 189
 Haller, Wolfgang
 Hallius, Johannes 27
 Hamel, Johann Baptista → Duhamel, Jean Baptiste
 Hamerstede, Jan van 73
 Hammond, Henry 63

Hanertius, (?) 87
 Harder (Paeon), Johann Jacob 58
 Hartmann, Johann 57, 142, 172,
 176
 Hartnack, Daniel 58
 Hartongius, Johannes →
 Hartung, Johann
 Hartsoeker, Christiaan 110
 Hartung (Hartongius), Johann
 125, 219
 Haupt, Johannes 12
 Haven-Reofter, Matthias →
 Hafenreffer, Matthias
 Havenreuter, Johann Ludwig 37
 Heereboord (Herbord),
 Adrianus 20, 35, 43, 44
 Hegenitius, Gottfried 44
 Hegesippus 128
 Heidanus, Abraham 72, 73, 101
 Heidegger, Johann Heinrich 27,
 42
 Heidenstein, Reinold 126
 Heidfeld (Heitfeld), Johann 135
 Heineccius, Johann Gottlieb 88,
 89, 90, 228
 Heinsius, Daniel 34, 79, 100, 111,
 150
 Heinsius, Nicolaas 176
 Heister, Lorenz 56, 57
 Heitfeld, Johann → Heidfeld,
 Johann
 Hellwig (Helwig), Johann Otto
 von 178
 Helmont, Jean Baptist van 34,
 172, 173, 174
 Heltai Gáspár 189
 Helvetius, Christophorus →
 Helwig, Christoph
 Helwig (Helvetius), Christoph
 41
 Helwig, Johann Otto von →
 Hellwig, Johann Otto von
 Hemmingsen, Niels 123, 124,
 130, 138
 Henich (Henno), Johannes 228
 Henrik <Anglia, herceg> 142
 Herbin, Johannes 35
 Herbord, Hadrianus →
 Heereboord, Adrianus
 Hermann, Paul 56
 Hermes <Trismegistus> 126, 174
 Hermogenes <Tarsensis> 3, 102,
 135, 136, 142
 Hernelius, Johannes → Fernel,
 Jean
 Hero, Albert 128
 Herodianus <Historicus> 122,
 139, 147
 Herodotus <Halicarnasseus> 33,
 81, 87, 102, 125, 128, 138, 177,
 182, 212
 Hertel, Jacob 132
 Heshusen (Heshusius,
 Hethusius), Tilemann 124,
 132
 Hesichius → Hesychius
 <Milesius>
 Hesiodus <Acraeus> 4, 5, 33,
 102, 136, 138, 139, 143, 147
 Hessus, Helius Eobanus 84
 Hesychius <Milesius>
 (Hesichius) 34, 141
 Hethusius, Tilemannus →
 Heshusen, Tilemann
 Heurne, Johan van 60
 Heurne, Otto van 32, 56
 Hévízi Natália 48

Hibernicus, Thomas → Thomas
     <de Hibernia>
 Hieronymus, Sophronius
     Eusebius <Sanctus> 156, 209,
     210, 214, 225, 226
 Hilarius (Hyllarius)
     <Pictaviensis, Sanctus> 14,
     16, 209
 Hildebrand, Friedrich 47
 Himmel, Johann 34
 Hippocrates <Cous>
     (Hypocrates) 33, 41, 56, 57, 59,
     105, 130, 137, 144, 178, 179
 Hirnhaim, Hieronymus 174
 Hispanus, Petrus → Petrus
     <Hispanus>
 Hobbes, Thomas 35, 118
 Hobrecht, (?) 23
 Hoffius, (?) 175
 Hoffmann, Friedrich 32, 62, 87
 Hofmann (Hophmann), Caspar
     132, 149
 Hogelande, Cornelius ab 104
 Holl Béla 31
 Hollandus, Isaacus Johannes 34
 Hollerius, Jacobus → Houllier,
     Jacques
 Homeros 33, 75, 102, 124, 127,
     129, 148
 Honert, Tako Hajo van den 70,
     74
 Honter, Johann 3, 4, 128, 139
 Hoofken, (?) 47
 Hooght, Everardus van der 74
 Hoornbeeck (Horenbeckius,
     Hornbekius, Horrenbechius),
     Johannes 15, 20, 44, 72, 75, 76,
     103
 Hophmann, Caspar →
     Hofmann, Caspar
 Hoppe, Joachim 61, 66
 Horatius Flaccus, Quintus 4, 43,
     60, 79, 89, 104, 119, 122, 126,
     136, 144, 179
 Horn, Georg 27, 32, 43, 78, 79, 80,
     81, 121, 182
 Hornbekius → Hoornbeeck,
     Johannes
 Horneius, Conrad 33, 175
 Horrenbechius, Johannes →
     Hoornbeeck, Johannes
 Horst (Horscius), Gregor 56
 Horst, Jacob 76
 Hortensius, Lambertus 127
 Hospinianus, Rudolph 70
 Hottinger, Johann Heinrich 21,
     73
 Houllier (Hollerius), Jacques 141
 Huber, Ulrich 50
 Huet, Pierre Daniel 32, 76, 80, 87
 Hugo <de Sancto Caro> 185,
     209, 210
 Huguenin (Hugreninus), David
     63
 Hulsius, Heinrich 47, 48, 75
 Hunnius, Aegidius 159
 Hunold → Plettenberg, Hunold
 Hunold (Menantes), Christian
     Friedrich 63
 Hunyadi István 99
 Husanus, Johannes → Santes,
     Johannes
 Huss, Jan 136, 148
 Huster, Sebastian → Münster,
     Sebastian
 Huszár Mihály 94
 Huszti András 87

Hübner, Johann 57, 61, 67, 90
Hyllarius → Hilarius
<Pictaviensis>
Hyperius, Andreas 9
Hypocrates → Hippocrates
<Cous>

Iamblichius <Chalcidensis> 32
Ianoş <pater> 241, 242
Ignacio <de Loyola, Sanctus>
144, 205, 235
Illyefalvi János 152
Illyés András 194, 223
Illyés István 199, 200, 203, 205,
206, 215, 217, 220, 225, 226
Imechi Vargyasi Ambrus 107
Imets Mózes 162
Imperato, Ferrante 36
Imre <Szent> 204
Ince <pápa, XIII.> 190
Indagine, Johannes ab 177
Ingulff → Conti, Ingolfo
Schinella de
Intius(?) 52
Ioan <Sveti> 239
Ion <popa> 239
Irenaeus <Lugdunensis> 77, 114,
138, 145
Isendoorn, Gisbert ab 45
Isendorn, Peter 42
Isidorus <Hispalensis> 134
Isocrates 102, 131, 133, 139, 143
Isthuanffi, Nicolaus → Istvánffy
Miklós
István <Magyar Királyság,
király, I.; Szent> (Stephanus
<Sanctus>) 160
István <vértanú, Szent> 234
István Mihály 108

Istvánffy Benedek 201
Istvánffy (Isthuanffi) Miklós 60,
82, 172

Jablonski, Daniel Ernst 62
Jackson, Joseph 63
Jacobus <ad Portum> 148
Jakab <Anglia, király, I.> 142
Jakab Elek 94, 106
Jakó György 200, 223
Jakó Klára XII, XV
Jakó Zsigmond XII, XV, XVI, 52,
237
Jankovics József 51
János <Szent, Keresztelő> 194,
224
Janssonius, Robert 117, 129
Jantke, Johann Jacob 59
Jasbringius → Jászberényi Pál
Jástfalvi János 51, 52
Jászberényi (Jasbringius) Pál 15,
19, 24, 117
Jászberényi Zsófia 166
Jatrion(?) 58
Javellus, Chrysostomus 132, 139
Jenkin Thomas → Philipps,
Jenkin Thomas
Jensi, Stephan → Gönczi István
Jessen, Johann von 59
Johann Bernard → Moscatello,
Giovanni Bernadino
Johann Conrad → Dannhauer,
Johann Conrad
Johanna <nőpápa> 233
Johannes <Chrysostomus> 125,
209, 210, 217, 230
Johannes <Damascenus> 52
Johannes <de Janduno> 125
Johannes <de Platea> 210

- Johannes <de Sacro Bosco> 10, 43, 103, 117, 128, 138, 139
- Johannes <Regiomontanus> 146
- Johannis, Erasmus 133, 134
- Jonas, Justus 138, 164, 165
- Jonsius, Johann 33
- Jonston, Jan 58, 59, 105
- Jordanes <Gotus> (Jornandes) 134, 228
- Josephus → Flavius, Josephus
- Jot, Geisa ab Andrea 162
- Jouenneaux, Guy 127, 143
- Jovianus, Johannes → Pontano, Giovanni Gioviano
- Jovius, Paulus → Giovio, Paolo
- József <Német-római Birodalom, császár, I.> 191
- Júdás (Juda) <Szent> 201
- Julianus <Római Birodalom, császár; Apostata> 103, 130
- Julius → Gyula <pápa, II.>
- Juncken, Johann Helfrich → Jüngken, Johann Helfrich
- Juncker, Johann 177
- Junctinus, Franciscus → Giuntini, Francesco
- Jungius, Joachim 32
- Junicius 173
- Junius, Adrianus 141
- Junius, Franciscus, Biturigis → Du Jon, François
- Junius, Melchior 11, 133
- Justinianus <Bizánci Birodalom, császár, I.> 3, 61, 67, 85, 104, 105, 124, 139
- Justinus, Marcus Junianus 4, 85, 89, 105, 156, 158, 179, 190
- Justinus, Martyr 33
- Justus → Landsberg, Johannes
- Justus
- Juvenalis, Decimus Junius 45, 81, 89, 101, 121, 124, 144
- Jüngken (Juncken), Johann Helfrich 58, 176, 178
- Kahl (Calvinus), Johannes 172
- Kakavella, Jeremias → Cacavelas, Jeremias
- Káldi (Cáldi, Chaldi) György 185, 186, 188, 215, 221, 222
- Káli György 120
- Kamuthy Farkas 166
- Kamuthy István 166
- Kamuthy László 166, 167
- Kannagyártó Ferenc 6
- Kaposi Juhász Sámuel XIII, XVII, 40, 42, 48
- Kardos István 182
- Károli (Caroli) Gáspár 90, 157
- Károly <Német-római Birodalom, császár, IV.> (Carolus) 149, 229
- Károly <Német-római Birodalom, császár, V.; Magnus/Nagy> (Cardeo Magno, Carolus) 130, 132, 136, 140, 214
- Károly <Német-római Birodalom, császár, VI.> (Carolus) 234
- Károlyi (Carolyi) Zsuzsanna 26
- Kasza Péter 120
- Katalin <Szent> 200
- Kazay György 91
- Kebelius, Jacobus → Koebel, Jacob

- Keckermann (Cekermann,
Kekhermann), Bartholomäus
21, 44, 52, 81, 83, 114, 123, 134,
140
- Kees (Keez), Johann Georg 228,
232
- Kelemen Lajos 93, 165, 166
- Kellner, David 176
- Kemény család 83
- Kemény János <Erdélyi
Fejedelemség, fejedelem> 18,
84, 190
- Kemény Sámuel 162
- Kemnitius, Martinus →
Chemnitz, Martin
- Kempffer, Matthias 50
- Kempis (Kempitius), Thomas de
79, 85, 89, 116, 190, 213
- Kénosi Tózsér János XII, XVI,
152, 154, 158, 163
- Kentz, Paul 37
- Keopeczai Georg → Köpeczi
György
- Keresztelő Szent János → János
<Szent, Keresztelő>
- Keresztúri Pál 15, 130, 159
- Keresztúri Sámuel 154
- Keserű Bálint XII, XV
- Keul, Matthias 154
- Khunrath (Khunrad), Conrad
174
- Kiel (Kilianus), Cornelis 113
- Kimpingius, Henricus →
Kipping, Heinrich
- Kipping (Kimpingius), Heinrich
75, 77
- Kirch, Adam Friedrich 87
- Kircher (Kirker), Athanasius 32,
33, 41, 46, 54, 56, 173
- Kirchmann (Chirchmannus),
Johann 121
- Kirchner, Hermann 23
- Kirker, Athanasius → Kircher,
Athanasius
- Kiss Farkas Gábor 120
- Kiss Gergely 196
- Kitnel, Caspar → Knittel, Kaspar
- Kitonics János 60, 85, 190, 227
- Kitreus, David → Chytraeus,
David
- Klein <balázsfalvi püspök> 228
- Klobusiczky Ferenc 201, 206,
207, 216, 218, 221
- Kmita János 95
- Knapiusz (Chnapius, Cnapius),
Grzegorz 109, 110, 112, 143
- Knijff, W. 23
- Knittel (Kitnel), Kaspar 202, 219
- Kochanowski, Jan 110
- Koebel (Kebelius), Jacob 144
- Kollonich Lipót Károly 191
- Kolosi (Colossi) Ferenc 164
- Kolosi (Colossi) Orbán Márton
164
- Kolosi (Colosi) Sámuel 102, 105,
107
- Kolozsvári (?) 163
- Kolozsvári Dimény Pál 94, 96
- Kolozsvári (Kolosvári)
Zsigmond 151
- Komáromi (Comaromi) Csipkés
György 12, 13, 16, 47
- Koncz József 48
- Kopernikus (Copernicus),
Nicolaus 100, 127, 144
- Kornarius, Janus → Cornarius,
Janus
- Kósa Mihály 199, 219

- Kotter (Cotter), Christoph 75
 Kovács András 207
 Kovács Mária 86, 94
 Kováts János 161
 Kozma Mihály 163
 Kökösi György 95
 Kökösi István 151
 Köllő István 187
 Köpeczi (Kőpetzi) Dániel 160
 Köpeczi (Keopecki) György 100, 107, 120, 160
 Köpeczi (Kőpetzi) László 155
 Kőrösi (?) 90
 Köszvényesi Miklós 185, 186, 187
 Kraus, Johann 177
 Krug, Sebald 66
 Krüger (Crugius), Pankraz 46
 Kurta József 80
 Kuszálík Eszter 94
 Kyber (Ribberus), David 147

 L'Espine (Spinaeus), Jean de 131
 La Roche, M. 63
 La Rocheposay (Castandus), Henri-Louis Chasteigner, de 46, 102
 La Rue (Rueus), François 142
 Labbé, Philippe 150
 Lacroix (Lacroyx, Laeroyx), Claude 229, 234
 Lactantius, Lucius Caecilius Firmianus 34, 77, 103, 138, 159
 Laeroyx, Claude → Lacroix, Claude
 Laertius, Diogenes 9, 56, 103, 141
 Laet (Latus), Johannes de 21, 39, 75
 Lagnier (Lagnerius), Pierre 134

 Lajos <Franciaország, király, XI.> (Ludovicus) 213
 Lajos <Franciaország, király, XIV.> (Ludwig) 67
 Lakatos Ferenc 202
 Lakó Elemér 183
 Lambin, Denys 126, 144
 Lampe, Friedrich Adolph 62, 73, 74
 Landsberg, Johannes Justus 67
 Lange, Johann 129, 229
 Lange, Villum 72
 Lansberge (Landsbergius), Philips van 46
 Laonicus <Chalcocondyles> 122
 Lapide, Cornelius a 41, 227
 Lapide, Hippolithus a → Chemnitz, Bogislaus Philipp von
 Laren, Joos van 123
 Lascovius, Petrus Monedulatus 124
 Lasicius, Johann 132
 Lassenius, Johannes 62
 László <de Maxa> Mihály 161
 László <Magyar Királyság, Király, I.; Szent> 234
 László János 186
 Lászlófi András 187, 188
 Latus, Johannes → Laet, Johannes de
 Launoy, Jean de 34
 Lauredanus, Polus 137
 Lauremberg, Peter 21
 Laurent (Laurentius), Gaspard 135
 Laurentius → Heister, Lorenz
 Laurentius, Andreas → Du Laurens, André

- Laurentius Arturus → Faunteus,
     Laurentius Arturus
 Laurentius, Jacobus 20
 Lauterbach, Wolfgang Adam 61
 Lavater, Ludwig 25, 78, 88, 110,
     139
 Lavinheta, Bernardus de 129
 Lázár család 191
 Lázár Ferenc 189, 191
 Lázár István 191
 Le Blanc, Thomas 227
 Le Bon (Lebonus), Jean 141
 Le Bouquet 63
 Le Grand, Antoine 61, 70
 Le Moyne (Lemoien), Stephanus
     44, 67
 Lebonus, Johannes → Le Bon,
     Jean
 Lect (Lectius), Jacques 147
 Leibniz, Gottfried Wilhelm von
     35
 Leigh, Edward 46
 Lemborch, Philippus →
     Limborch, Philippus van
 Lemée (Lemeus), François 32
 Lemery, Louis 178
 Lemery, Nicolas 176
 Lemnius, Levinus 57, 58, 118,
     133, 137, 142
 Lemoien, Stephanus → Le
     Moyne, Stephanus
 Leuckin, Maria Theresia 181
 Leucrinus, Johannes →
     Reuchlin, Johannes
 Leucyppos 121
 Leusden, Johannes 25, 27, 28, 43,
     44, 47, 72, 75, 79
 Leydekker, Melchior 41, 43
 Libanius <Antiochenus>
     (Lybanus) 103, 130
 Libavius (Lybavius), Andreas
     125
 Libenitius → Łubieński,
     Stanisław
 Libental, Christian →
     Liebenthal, Christian
 Liberalis, Antoninus 122
 Libertus, Baptista 58
 Liceti, Fortunio 36
 Licofron → Lycophron
 Licostenus, Conrad →
     Lycosthenes, Konrad
 Liddell (Lydelius), Duncan 58,
     123
 Liebenthal (Libental), Christian
     43, 155
 Limborch (Lemborch,
     Lingborch), Philippus van
     150, 168, 170
 Linacre (Linacer, Lynacre),
     Thomas 124, 128
 Linden, Jan Antonides van der
     33, 37
 Lingborch, Philippus →
     Limborch, Philippus van
 Lippai János 232
 Lipsius (Lypsius), Justus 22, 34,
     51, 66, 67, 86, 88, 89, 101, 104,
     105, 118, 131, 140, 155, 171,
     190
 Lipstorp, Daniel 35
 Lira, Nicolaus de → Lyra,
     Nicolaus de
 Lirinensis → Vincentius
     <Lirinensis>
 Lisznyai (Lizniaj) Gyárfás 164,
     165

Lisznyai Pál 83, 84
 Littichius, Albertus → Lyttich,
     Albert
 Livius <Patavinus>, Titus 81,
     113, 117, 124, 127, 138, 178,
     182, 210
 Liznij Geruasius → Lisznyai
     Gyárfás
 Lobwasser, Ambrosius 62, 105
 Locherer, Johannes 228
 Lohner (Lonner), Tobias 228
 Lombardus, Petrus → Petrus
     <Lombardus>
 Lomeier, Johann 32
 Longinus, Dionysius 102
 Longolius, Christoph 128
 Lonicer, Philipp 171
 Lonner, Tobias → Lohner,
     Tobias
 Lorich, Reinhard 59
 Lorithi → Glareanus, Henricus
     Loriti
 Lossius (Losius), Lucas 212
 Loyola, Ignacio de → Ignacio
     <de Loyola, Sanctus>
 Lubbertus, Sibrandus 26
 Łubieński (Libenitius,
     Lubieniecius), Stanisław 77,
     109
 Lubin, Eilhard 104
 Lucanus, Marcus Annaeus 67,
     100, 104, 121, 127, 133
 Luchsius → Mangelt, Luchsius
 Lucianus <Samosatensis> 52,
     121, 125, 128, 145
 Lucius Annaeus → Seneca,
     Lucius Annaeus
 Lucretius Carus, Titus 38, 104,
     122
 Ludwig <von Bourbon> 62
 Luis <de Granada>
     (Granatensis) 136
 Lujes, (?) 45, 48
 Lukács <Szent> 213
 Lukács Márton 224
 Lukinich Imre 89
 Lull, Raimund 20, 34, 213
 Lupul, Stan 239
 Lusitanus, Amatus → Castelo
     Branco, João Rodrigues de
 Luther (Lutterus), Martin 9, 14,
     62, 65, 111, 113, 119, 128, 132,
     160, 164, 208, 209, 211, 212,
     213, 214
 Luyts, Johann 172, 175
 Lybanus → Libanius
     <Antiochenus>
 Lybavius, Andreas → Libavius,
     Andreas
 Lycophron (Licofron) 147
 Lycosthenes (Licostenus),
     Konrad 43, 152
 Lycurgos 64
 Lydelius, Duncan → Liddell,
     Duncan
 Lynacre, Thomas → Linacre,
     Thomas
 Lypsius, Justus → Lipsius,
     Justus
 Lyra (Lira), Nicolaus de 125, 208,
     209, 214
 Lyttich (Littichius), Albert 124

 Macchiavelli, Niccolò 76, 178
 Macovius → Makowski, Jan
 Macrelius, Johann → Micraelius,
     Johann
 Madas Edit 93, 96

Madas István, id. 89, 90
 Madas István, ifj. 89, 90, 91
 Madas János 91
 Madas Pál 91
 Madas Sándor 91
 Maffaeus → Orbán <pápa, VIII.>
 Maffei (Maffaeus), Giovanni
     Pietro 148
 Maffei (Veronense),
     Timotheus 127
 Magirus (Magyrus), Johann 52,
     77, 102, 124, 132, 138, 140, 172
 Magnen, Jean Chrysostome 33
 Magni, Valeriano 112
 Magnus, Albertus → Albertus
     <Magnus>
 Magone, Giovanni Battista 20
 Magyary András 186, 187, 189
 Magyrus, Johann → Magirus,
     Johann
 Maier, Michael 175
 Maimonides, Moses 214
 Major, Georg 149, 164
 Major, Johann Daniel 37
 Major, Martin 19
 Makó Mária 185
 Makowski (Maccovius,
     Macovius, Makkovius), Jan
     15, 22, 42, 46, 81
 Maldonado (Maldonatus), Juan
     de 109, 213
 Malek, Salamon Ben → Ben-
     Melech, Selemon
 Malnoratus, Augustinus →
     Marlorat, Augustin
 Mangelt, Luchesius 174
 Manilius, Marcus 126
 Mantuanus → Baptista
     <Mantuanus>
 Manuel <Chrysoloras> 34
 Manuzio, Aldo 84, 85
 Manuzio, Paolo 103, 150
 Marci Z. Kronlandu, Jan Marek
     37
 Marckius, Johannes 71, 74
 Marcossius, Gabriel Prateolus →
     DuPréau, Gabriel
 Marcus Aurelius → Antoninus,
     Marcus Aurelius
 Maresius, Samuel → Desmarests,
     Samuel
 Marggraf (Markgraff), (?) 6
 Marggraf (Martgrau), Christiaan
     56
 Marius, Augustinus 144
 Mark, Johannes van der
 Markgraff → Marggraf
 Markos György 95
 Marlorat (Malnoratus), Augustin
     24, 29, 30, 69
 Maróthi György 90
 Martanfalvi Georgius →
     Martonfalvi Tóth György
 Martellus, Johannes Petrus 37
 Martgrau, Christiaan →
     Marggraf, Christiaan
 Martialis, Marcus Valerius 45,
     85, 104, 118, 122, 136
 Martinez van Waucquier,
     Matthias 113
 Martini, Cornelis 135
 Martini, Heinich 59
 Martini, Jacob 52, 114, 123, 137,
     149
 Martini, Martino 33
 Martini, Matthias 41, 54
 Martinius, Petrus 135, 139
 Martinus, Johannes 21

- Martinus <Transylvanus> 4, 5
 Márton Tünde 185
 Martonfalvi (Martanfalvi) Tóth
     György 28, 156, 157
 Martyr, Petrus 25, 100, 104, 107,
     110, 139, 160
 Mârza, Eva 242
 Mârza, Iacob 237
 Marzsinai Dániel 236
 Māšā' allāh Ibn-Aṭarī (Messa-
     halak) 126
 Masen, Jacob 121, 122, 177
 Massa, Niccolò 143
 Maastricht, Peter van 35
 Máté András 158
 Mátéffy <de Kissolyomos>, István
     152
 Mathurin (Maturinus), Cordier
     155
 Matolcsi Sámuel 91
 Matthiae, Christian 42, 61, 82,
     173
 Matthisius, Gerhard 137
 Maturinus, Corderius →
     Mathurin, Cordier
 Maturius, Ludovicus 136
 Mátyás István 206
 Mátyásffy István 197
 Maurocordatos, Nikolaos 233
 Maurolico, Francesco
 Maximilian → Miksa
     <Bajorország,
     választófejedelem, I.>
 Maximilian II. → Miksa
     <Német-római Császárság,
     császár, II.>
 Maximus <Tyrius> 102
 May, Thomas 133
 Mazarin, Jules 62, 67
 Mazocchi, Giacomo 36
 Meadleus → Mencke, Johann
     Burchard
 Medgyesi Pál 162
 Meelführer (Melfurevus,
     Merfurer), Johann 43, 47
 Meisner, Balthasar 115, 116, 134,
     141, 142
 Melanchthon (Fillius, Melacton,
     Melanchon, Melancton),
     Philipp 5, 9, 10, 14, 34, 37, 49,
     52, 79, 81, 84, 102, 116, 123,
     127, 129, 130, 131, 133, 134,
     136, 138, 141, 143, 145, 147,
     148, 149, 151, 155, 156, 182,
     211, 212, 213, 214, 219, 235
 Melander, Otto 117
 Melchioris, Johann 58, 70, 74
 Meletius <Monachus> 164
 Melfurevus, Johann →
     Meelführer, Johann
 Melotai Nyilas István 158
 Menantes → Hunold, Christian
     Friedrich
 Menasheh ben Yiśra'el (Menasse
     Ben-Israël) 143
 Mencke (Meadleus), Johann
     Burchard 61
 Menochio, Giacomo 126
 Menyhárt Sámuel 156
 Mercator, Gerhard 42, 111
 Mercier (Mercer, Mercur), Jean
     170
 Mercklin, Georg Abraham 37,
     174
 Mercklin, Johann 21
 Mercuriale, Girolamo 122, 213
 Merfurer, Johann → Meelführer,
     Johann

- Merlin → Cocaio, Merlin
Messa-halak → Māšā' allāh Ibn-
Atarī
Meulen, Gerard van der 72
Meurer, Wolfgang 142
Meyer, Wolfgang 172
Michael <Scotus> 118
Michel, Augustin 174
Micraelius (Macrelius), Johann
20, 44, 101, 103, 116
Micu-Klein, Inochentie 229, 230,
236, 237
Międzyboż, Andrzej 114
Mihăi <popa> 240
Mihály Ágnes 185
Mihály <Szent> 92, 93, 94, 185,
198, 208, 214, 215, 222, 238
Mihályffy János 226
Mikes Mihály 83, 191
Miklós <Szent> 192, 205, 206,
216, 240
Mikola család 83, 191
Mikola László 191
Mikolai János 14
Miksa <Bajorország,
választófejedelem, I.>
(Maximilian) 175
Miksa <Német-római
Császárság, császár, II.>
(Maximilian) 132
Miles, Matthias 68
Milius, Andreas → Mylius,
Andreas
Millieu (Mycilus), Antoine 177
Milotai Hegedűs János 8
Minell, Jan 158
Minsicri, Hadrianus →
Mynsicht, Adrian van
Mirandula → Pico della
Mirandola, Giovanni
Francesco
Mittelholzer (Mittelholzen),
Melchior 46
Mizauld (Mizlad), Antoine 37,
47, 80
Mocsonoki Pál 186, 187
Modius, Franciscus 134
Modrzewski (Modrevius),
Andrzej Frycz 150
Moebius, Godofredus →
Möbius, Gottfried
Molinaeus, Carolus → Du
Moulin, Charles
Molinaeus, Petrus → Du
Moulin, Pierre
Moller, Heinrich 40
Moller, Melchior 146
Mol(l)nar → Szenci Molnár
Albert
Molnár Dávid 120
Momma, Wilhelm 25, 42, 46, 71,
75
Monacelli, Francesco 228, 229
Monai A. József 60
Monkonesius 36
Monok István XII, XIII, XV, XVI,
XVII, 19, 93, 96, 167, 242
Montagnana, Bartholomaeus →
Bartholomaeus <de
Montagnana>
Montagnana, Petrus de → Petrus
<de Montagnana>
Montalte, Louis de 176
Montano, Benito → Arias
Montanus, Benedictus
Monte, Johannes de → Johannes
<Regiomontanus>

- Montecuccoli (Montecucli),
Raimondo 228
- Monzambano, Severinus de 51,
63, 177
- More, Henry 35
- Morel, Pierre 58
- Morhof, Daniel Georg 34
- Morley, Christopher Love 173
- Mornay (Mornaesus, Mornatus),
Philippe de 55, 73, 135
- Morus, Thomas 36
- Morvan de Bellegarde, Jean-
Baptiste 177
- Moscatello, Giovanni Bernadino
233
- Moskorzowski (Morzskowski),
Hieronim 110, 111, 112, 113
- Möbius (Moebius), Gottfried 56,
57
- Muelen, Johannes Andries van
der 86
- Munther, Sebasthian →
Münster, Sebastian
- Muresk → Rosinus, Johannes
- Muret, Marc-Antoine 90, 123
- Musculus, Wolfgang 25, 126,
145, 156
- Musso (Mustus), Cornelio 224
- Mustus, Cornelius → Musso,
Cornelio
- Müller, (?) 64
- Müller, Johann 21, 22
- Müller, Johann Georg 65
- Münster (Huster, Munther),
Sebastian 125, 126, 141, 210
- Mycilus, Antonius → Millieu,
Antoine
- Mylius (Milius), Andreas 148
- Mynsicht (Minsicri), Adrian van
56, 175, 178
- N., M. 157
- Nabod, Valentin → Naibod,
Valentin
- Nabú-kudurri-uszur <Újbabiloni
Birodalom, király, II.>
(Nabukodonozor) 31
- Nádudvari Péter 87
- Nagy <de Nagy Ajta> György
121
- Nagy Géza 60
- Nagybányai István 93, 97
- Naibod (Nabod), Valentin 143
- Nanni (Annius), Giovanni 122
- Nansea, Friedrich → Nausea,
Friedrich
- Natale → Conti, Natale
- Nauclerus, Johannes 127
- Naudé, Gabriel 34
- Nausea (Nansea), Friedrich 142
- Nazianzenus, Gregorius →
Gregorius <Nazianzenus>
- Neander, Michael 132, 145
- Németh (?) 90
- Németh Noémi → Viskolcz
Noémi
- Némethi Mihály →
Szatmárnémeti Mihály
- Nemethi Samuel →
Szatmárnémeti Sámuel
- Némethi Sámuel 191
- Nenter, Georg Philipp 57, 58
- Neochorus 150
- Nepos, Cornelius 67, 78, 89, 190
- Neyhoff, Johannes → Nieuhof,
Johann

- Nicephorus <Callistus Xanthopulus> 100, 143, 209, 214
- Nicolaide, Theophilus 145
- Niemojewski, Jan 112
- Nieremberg, Juan Eusebio 62
- Nieuhof (Neyhoff), Johann 33
- Nieupoort, Willem Hendrik 88
- Nikola <Sveti> 239, 240
- Nilus <Ancyranus> 4
- Nilus <Episcopus Thessalonicensis> (Nylus) 55
- Nireo Dávid → Nyírő Dávid
- Nizzoli (Nizolius), Mario 100, 127
- Noldius (Nolaeus), Christian 46
- Nolle, Heinrich 32
- Nylus → Nilus <Episcopus Thessalonicensis>
- Nyárádi Mihály 49, 50
- Nyírő (Nireo) Dávid 184
- O'Kelly D'Aghrim, William 174
- Ocellus Lucanus 33
- Odymalski, X. Walenty 112
- Oertel (Ortelius), Hieronymus 60, 61
- Oldenburg (Oldenburg), Henry 144
- Oldenburger, Philipp Andreas 46
- Oltean, Vasile 240
- Olympiodoros 37
- Omar → 'Umar Ibn-al-Farruḥān at-Ṭabarī
- Omeis, Magnus Daniel 66
- Opitz (Opin), Heinrich 47
- Orbai János 162
- Orbán <pápa, VIII.> (Maffaeus) 141
- Origanus (Oridanus), David 144
- Origenes <Adamantius> 25
- Orosius, Paulus 124, 212
- Orpheus 33
- Ortelius, Hieronymus → Oertel, Hieronymus
- Osiander, (?) 11
- Osiander, Andreas 164
- Osiander, Lucas 40
- Osório (Osorius), Jerónimo 148, 185
- Osorius, Hieronymus → Osório, Jerónimo
- Ostorodt (Osthodorus), Christoph 111, 145, 146, 148
- Ostrowski, Piotr 111
- Othone, Franz 165
- Otrókócsi Fóris Ferenc 51, 68, 77, 85, 177
- Otto, Everhard 87
- Ouseel, Philipp 70
- Ovidius Naso, Publius 4, 10, 59, 67, 78, 85, 89, 90, 101, 104, 105, 107, 118, 119, 120, 154, 155, 156, 158, 179, 182, 190
- Owen (Ovenius), John 45, 48(?), 119
- Ősz Sándor Előd 29
- Ötvös Péter XII, XVI
- Pace, Giulio 20, 122
- Paeon → Harder, Johann Jacob
- Paër, Venceslaus → Payer, Wenceslaus
- Pagnini, Sante 27, 28, 78, 113, 134, 136, 151, 153, 156

Pál <Szent> 14, 16, 25, 73, 107,
 117, 128, 134, 145, 148, 150,
 151, 181, 195, 202, 204, 209,
 212, 213, 225
 Palaeologus, Jacobus 102, 115,
 126, 139, 146
 Palaephatus 122
 Palazzi (Palatius), Giovanni 171
 Paleario, Aonio 161
 Pálffy Benedek 161
 Palingènio Stellato, Marcello 175
 Palladius, Rutilius Taurus
 Aemilianus 124
 Palthenius, Zacharias 153
 Pam(i)gorale, Franciscus →
 Panigarola, Francesco
 Panaceus, Nicolaus 191
 Panciroli (Pancerolius), Guido
 173
 Panigarola (Pam(i)gorale),
 Francesco 188
 Papadopoulos, Nikolaos
 Komnenus 234
 Papafava (Papaphava), Roberto
 147
 Pápai István 162
 Pápai Páriz András 56, 57, 60
 Pápai Páriz Ferenc XIII, XVII, 53,
 55, 56, 58, 60, 63, 81, 87, 90,
 191, 229
 Pápai Páriz Imre 60
 Papaphava, Roberto →
 Papafava, Roberto
 Papinius → Statius, Publius
 Papinius
 Papius, Johann Caspar Christian
 158
 Papp Péter 236
 Pappius, Johannes 54
 Papyrus, Johannes → Papius,
 Johann Caspar Christian
 Paracelsus, Theophrastus 34, 58,
 139, 172, 175
 Paradin, Claude 67
 Paravicini, Giovanni Paolo 228
 Paré, Ambroise 172
 Pareus, Daniel 38
 Pareus, David 11, 15, 25, 26, 33,
 40, 69, 145
 Pareus, Johann Philipp 102
 Paritius (Paricius), Georg
 Heinrich 176
 Parmenides <Eleusis> 33
 Pasch, Georg 173
 Pasor, Georg 39, 66, 76, 78, 79,
 104, 113, 157
 Pastorius, Joachim 119
 Patachi (Pataki), Ioan Giurgiu
 230, 231, 236, 237
 Patai István 14
 Pataki István 24, 27, 28, 29
 Pataki János 228
 Pataki, Johannes Georgius →
 Patachi, Ioan Giurgiu
 Pater Miklós 185
 Patin (Patis), Charles 177, 179
 Patrizi, Francesco 33, 35
 Pătru, Curtean 239
 Pătru, Gociman 240
 Paullini, Christian Franz 58, 65
 Paulus <Burgensis> 125
 Pausanias <Periegeta> 130
 Payer (Paër), Wenceslaus 149
 Pázmány (Pazman) Péter 52,
 170, 192, 193, 199, 204, 205,
 219, 220, 222, 223, 228
 Pearson, John 69

- Pejer, Conrad → Peyer, Johann Konrad
- Pelargus, Christoph 133
- Pelegromius, Simon 22
- Peller von und zu Schoppershof, Christoph 177
- Pellican, Conrad 25, 153
- Pelzhoffer, Franz Albrecht 60, 175
- Peñalosa (Pennalosa), Ambrosio de 171, 228
- Peplier → Des Pepliers
- Perchinsius → Perkins, William
- Peregrinus, Silvius 235
- Pereira (Pererius), Benet 34, 102, 118, 129
- Pérez, Antonio 48
- Perizonius, Jacob 50, 73, 77
- Perkins (Perchinsius, Perkinz), William 7, 8, 14, 40, 55, 140
- Perrenot de Granvelle, Antoine 36
- Persius, Aulus, Flaccus 89, 117, 121, 124
- Persona, Giovanni Battista 33
- Peson, (?) 46
- Pesti Gáspár 3
- Petau (Petavius), Denis 74, 87, 139
- Petavius, Dionysius → Petau, Denis
- Péter <Szent> 20, 39, 117, 124, 195, 202, 204
- Petit, Pierre 122
- Petki János 50
- Petrarca, Francesco 108, 166, 179
- Petricego (Petrycego), Sebastian 111
- Petrycego, Sebastian → Petricego, Sebastian
- Peucelius → Pezel, Christoph
- Peucer, Caspar 136, 137
- Peuerbach (Purbachius, Purbekius), Georg von 128, 214
- Peyer (Pejer, Pythagoras), Johann Konrad 56, 58
- Pezel (Peucelius), Christoph 15, 212
- Pfeiffer, August 47
- Phaedrus <Augustus Libertus> 77, 79
- Phicinus, Marsilius → Ficino, Marsiglio
- Philipps, Jenkin Thomas 88
- Philo <Judaeus Alexandrinus> 34
- Philoponus, Johannes 37
- Philostratus, Flavius 104, 137
- Philotheus (Phyloteus) 174
- Philo-Xaverius 190
- Phinchius, Gaspar → Finck, Caspar
- Phonseca, Petrus → Fonseca, Pedro da
- Phontanonus, Dionysius → Fontanon, Denys
- Petrycego, Sebastian → Petricego, Sebastian
- Peucelius → Pezel, Christoph
- Peucer, Caspar 136, 137
- Peuerbach (Purbachius, Purbekius), Georg von 128, 214
- Peyer (Pejer, Pythagoras), Johann Konrad 56, 58
- Pezel (Peucelius), Christoph 15, 212
- Pfeiffer, August 47
- Phaedrus <Augustus Libertus> 77, 79
- Phicinus, Marsilius → Ficino, Marsiglio
- Philipps, Jenkin Thomas 88
- Philo <Judaeus Alexandrinus> 34
- Philoponus, Johannes 37
- Philostratus, Flavius 104, 137
- Philotheus (Phyloteus) 174
- Philo-Xaverius 190
- Phinchius, Gaspar → Finck, Caspar
- Phonseca, Petrus → Fonseca, Pedro da
- Phontanonus, Dionysius → Fontanon, Denys

Phrancolinus, Balthasar →
     Francolini, Baldassare
 Phrygius, Dares → Dares
     <Phrygius>
 Phyloteus → Philotheus
 Piccolomini, Aeneas Sylvius →
     Pius <pápa, II.>
 Piccolomini, Alessandro 140
 Piccolomini, Francesco 126, 129,
     143, 212
 Pichler, Vitus 229
 Picinelli, Filippo 227
 Pico della Mirandola, Giovanni
     Francesco 36, 126, 136, 141,
     144
 Pierio, Valeriano 55
 Pilpay → Bidpai
 Pineda, Juan de 227
 Piscator, Johannes 10, 23, 26, 40,
     41, 49, 110
 Piscator, Philipp Ludwig 140
 Pison (?) 72
 Pistillius, Antonius 20
 Pittoni, Giovanni Battista 233
 Pius <pápa, II.> (Piccolomini)
     102
 Placotomus (Placothonius),
     Johann 141
 Plancy (Plantius), Guillaume 59
 Platea, Johannes de → Johannes
     <de Platea>
 Plater, Felix → Platter, Felix
 Platina, Bartolommeo 71, 172,
     208
 Platon <Tiburtinus> 20, 41, 117,
     127, 170, 210
 Platter (Plater), Felix 56, 57, 123
 Plautus, Titus Maccius 89, 102,
     119, 126, 131, 141, 172, 182
 Plettenberg, Hunold 177
 Plinius Caecilius (Cecillius)
     Secundus, Caius 33, 36, 82, 90,
     100, 102, 127, 141, 150, 179,
     210, 212
 Plosius, Ludovicus → Blois,
     Louis de
 Plotinos 127
 Plutarchus <Chaeronensis> 84,
     113, 130, 136, 139, 170, 182,
     209, 211, 212
 Podius Miner → Bodensteiner,
     Johann
 Poelmann, Isaac 112
 Pojar, (?) 238
 Polanus von Polandsorf,
     Amandus 21, 26, 40, 143
 Pole, Reginald 67
 Policarius, Johannes →
     Pollicarius, Johannes
 Polienaenus → Polyaeus
     <Macedo>
 Poliziano (Politianus), Angelo
     118
 Pollicarius (Policarius), Johannes
     160
 Polus, Timotheus 37, 170
 Polyaeus <Macedo>
     (Polienaeus) 55
 Polybius 124, 140
 Pomer, Johann 186, 188
 Pomey, François 56, 61, 88, 175
 Pompeius <Trogus> 190
 Pont[...], David 170
 Pontano (Jovianus), Giovanni
     Gioviano 144
 Pontanus, Johannes 54
 Pontianus <Római Birodalom,
     császár > 83

- Popa <alias Zoba>, Ioan 240
 Popma, Ausonius von 53
 Poppius, Eduard 101
 Porphyrios 32, 128, 140, 146
 Porta, Giambattista della 36, 103,
 166, 178
 Portam, Jacobus ad → Jacobus
 <ad Portum>
 Pósaaházi, János 39
 Possel, Johann 103, 128
 Possevino (Bossevinus), Antonio
 171
 Posta János 12
 Postma Ferenc 24
 Potier (Poterus), Pierre 177
 Praetorius, Matthaeus 174
 Prasch, Johann Ludwig 59
 Preuß, Johann 114
 Price (Pricaeus), John 121
 Priger, Candidus → Briger,
 Candidus
 Probus, Emilius → Aemilius
 <Probus>
 Procopius <Caesariensis> 134
 Propertius, Sextus 85
 Prosper, Gratian 117, 123
 Ptolemaeus, Claudius 126, 143,
 145
 Publilius <Syrus>
 Puccio (Puccius, Puchius),
 Francesco 111, 137, 150
 Pufendorf, Samuel von 50, 61,
 62, 63, 67, 77, 87, 88, 177, 178
 Purbachius, Georg →
 Peuerbach, Georg von
 Purbekius → Peuerbach, Georg
 von
 Pythagoras → Peyer, Johann
 Konrad
 Pythagoras 32, 33
 Quercetanus, Josephus → Du
 Chesne, Joseph
 Quintilianus, Marcus Fabius 3,
 117, 131, 132
 Quirinus, Ferdinandus →
 Chirinos de Salazar,
 Ferdinando
 Quistorp, Johann 132
 Rabbi Israel → Yiśrā'el Ben-
 Moše
 Rabbi Moyses → Maimonides,
 Moses
 Rádai Pál 85
 Rader, Matthäus 176
 Radziviłł, Janusz 112
 Raei (Ray), Johannes de 35, 36,
 56
 Rajanus, Hermannus →
 Rayanus, Hermannus
 Rajner Márton 97
 Rákóczi (?) 66
 Rákóczi Ferenc <Erdélyi
 Fejedelemség, fejedelem, I.>
 190, 230
 Rákosi Baltazár 105
 Ramus (Rhamus), Petrus 13, 20,
 21, 22, 28, 35, 85, 129, 157, 160
 Rantzau (Ranzovius), Heinrich
 124, 146
 Raphner, Johann 137
 Ravanellus, Petrus 19, 100
 Ravensberger, Hermann 111, 149
 Ravisius Textor, Johannes →
 Tixier, Jean
 Ray, Johannes de → Raei,
 Johannes de

- Rayanus (Rajanus), Hermannus 129
- Rāzī (Raza), Muḥammad Ibn-Zakarīyā, ar- 137
- Reding, Augustin 231
- Reelant (Relandus), Adriann 71, 75
- Regius, Henrik 20, 35
- Regius, Urbanus → Rhegius, Urbanus
- Reiffenstuell (Reifenstuel), Ignatius 227
- Reineck (Reineskius), Reiner 36
- Reinesius, Thomas 36
- Reineskius, Reinerus → Reineck, Reiner
- Reinking (Rejchinus), Theodor 146, 178
- Reinzer, Franz 173
- Rejchinus, Theodorus → Reinking, Theodor
- Rejnold → Heidenstein, Reinold
- Relandus, Hadrianus → Reelant, Adriann
- Remi (Remigius), Nicolas 55
- Reuchlin (Leucrinus), Johannes 136
- Reuder, Andreas → Schmalz, Valentin
- Reusner, Elias 143
- Reys, Franco Gaspar dos 32
- Rhamus, Petrus → Ramus, Petrus
- Rhau, Georg 165
- Rhegius (Regius), Urbanus 42, 165
- Rhodiginus, Ludovicus Caelius → Ricchieri, Lodovico Coelio
- Rhuschat, Abraham → Ruchat, Abraham
- Ribberus, David → Kyber, David
- Ricchieri (Rhodiginus), Lodovico Coelio 31
- Riccioli, Giovanni Battista 172
- Riccus (Ritius), Petrus Andreas 233
- Riccoboni (Richobonus), Antonio 150
- Richelet, Pierre 178
- Richelieu, Armand Jean du Plessis 62
- Richobonus, Antonius → Riccoboni, Antonio
- Richter, Christian Friedrich 63
- Richter, Georg 173
- Rid, Anselmus → Ryd, Valerius Anselmus
- Riff, Peter → Ryff, Peter
- Rijssen, Leonard van 27, 28, 45, 46, 48, 67
- Ringelberg (Fortius), Joachim Sterck, van 44
- Riolan, Jean 124, 134
- Ritius, Petrus Andreas → Riccius, Petrus Andreas
- Rittangel, Johann Stephan 75, 150
- Ritter, Paul 84
- Riverius, Lazarus → Rivière, Lazare
- Rivetus, Andreas 40, 75
- Rivière (Riverius), Lazare 57
- Rivius, Johann 139
- Robinson, Ralph 42
- Rodericius → Rodríguez, Alonso

- Rodericus → Sánchez de Arévalo, Rodrigo
- Rodolph, Johann Rudolph 62, 75
- Rodríguez (Rodericius), Alonso 194
- Rogierus, Abraham 32
- Rohault, Jacques 64
- Rolfinck, Werner 38
- Rondelet, Guillaume 133
- Rorario, Girolamo 59
- Rosa, Petrus 11
- Rosbach (Rospach), Johann Emerich von 233
- Rosinus (Muresk), Johannes 173
- Rózsás (Rozas) Sámuel 182
- Röell, Herman Alexander 71, 72
- Rubeus, Hieronymus 166
- Rubio (Ruviodorensis, Ruvius), Antonio 129, 131, 134, 145, 147, 148
- Ruchat (Rhuschat, Ruschat), Abraham 74, 76
- Rudbeck, Olof 33
- Ruellandus, Martinus → Ruland, Martin
- Rueus, Franciscus → La Rue, François
- Rufinus <Aquileiensis> 143
- Ruiz de Montoya, Francisco 140
- Ruland (Ruellandus), Martin 146
- Ruland, Johann David 57
- Rupe Scissa, Jean de 34
- Ruschat, Abraham → Ruchat, Abraham
- Russen, David 74
- Ruthenus, Johannes 128
- Ruviodorensis, Antonius → Rubio, Antonio
- Ruvius, Antonius → Rubio, Antonio
- Rüsz-Fogarasi Enikő 185
- Ryd (Rid), Valerius Anselmus 145
- Ryff (Riff), Peter 122
- Rzymiski, (?) 112
- Saavedra (Savendra) Fajardo, Diego de 44, 81, 122
- Sabellicus, Marcus Antonius 126
- Sabinus, Georg 58, 128, 138, 182
- Sachs de Lewenheim, Philipp Jacob 37
- Sacro Busco, Johannes de → Johannes <de Sacro Bosco>
- Sadecki, Gabriel Eutropiusz 140
- Sadeelus, Antonius → Chandieu, Antoine de
- Sadoleto, Jacopo 126
- Sagittarius, Thomas 34, 60, 160
- Sahl Ibn-Bišr (Zahel) 126
- Saint-Fleur (Saint-Pleur), Pierre 135
- Sala, Angelo 173
- Sala, Giovanni Domenico 138
- Sallustius Crispus, Gaius 27, 28, 63, 102, 117, 134, 136, 156, 179
- Salmasius, Claudius → Saumaise, Claude de
- Salvianus <Massilienis> 33
- Sambucus, Johannes → Zsámboky János
- Samnazarius, Jacobus → Sannazaro, Jacopo
- Sánchez de Arévalo, Rodrigo (Rodericus) 174
- Sancta Elisabetha → Erzsébet <Szent>

Sandaeus, Maximilianus 142
 Sandinus, Antonius 75
 Sándor Ferenc 153
 Sándor Mihály 155
 Sándor Zsigmond 162
 Sannazaro (Samnazarius),
     Jacopo 136
 Sanson, Guillaume 41
 Sanson, Nicolas 173
 Santes (Husanus), Johannes 175
 Sántha Emese 94
 Saraceni, Bernardo 208
 Sarbiewski (Saubievius), Maciej
     Kazimierz 119
 Sârbul, Costea 239
 Sârbul, Dumitru 240
 Sarcerius, Erasmus 149, 165
 Sárdi István 170
 Sárospataki Sára 68
 Sárpataki Mihály 146
 Saubievius, Matthias Casimir →
     Sarbiewski, Maciej Kazimierz
 Saumaise (Salmasius, Simplicius
     Verinus), Claude de 34, 36,
     103, 123, 136, 176, 177
 Savedra, Diego → Saavedra
     Fajardo, Diego de
 Saverius, Franciscus →
     Francisco <de Javier>
 Savonarola, Giovanni Michaele
     56
 Savonarola, Girolamo 34, 145
 Saxopolitanus, Johannes 50
 Scalichius, Paulus → Scaliger,
     Paul
 Scaliger, Joseph Juste 54, 69, 136
 Scaliger, Julius Caesar 31, 34, 36,
     37, 78, 82, 121, 131, 147, 212
 Scaliger (Scalichius), Paul 36
 Scapula, Johann 15, 100, 208
 Scarpus, Johannes → Scharp,
     Johann
 Schall von Bell, Johann Adam 33
 Schambogen, Johann Christoph
     61, 180
 Schanius, Daniel 54
 Schardius, Simon 125
 Scharp (Scarpus), Johann 39, 40
 Schedius, Elias 178
 Scheffer, Johann 32, 76
 Schegk, Jacob 37
 Scheibel, Johann Georg →
     Schiebel, Johann Georg
 Scheibler, Christoph 20, 39
 Schelinsing(?) 62
 Schenck von Grafenberg, Johann
     58
 Scherer, Heinrich 173
 Scheringham (Scherinchanus),
     Robert 150
 Schickard (Schiccard,
     Schicchard), Wilhelm 21, 47,
     74
 Schiebel (Scheibel), Johann
     Georg 64
 Schild, Johann 102
 Schingler 134
 Schlichting (Sclichting,
     Sclictingus, Simplicius,
     Slichting), Jonas 109, 111, 112,
     114, 115, 116, 133, 134, 140,
     142
 Schlüter (Sluterus), Severin 21
 Schmalz (Reuder, Smalcus),
     Valentin 109, 110, 111, 112,
     148, 149, 159
 Schmidt (Smidius), Erasmus 41
 Schmitz, Johannes A. 76

Schmuck, Martin 62
 Schnell, Anselm 229
 Scholz, Lorenz 137
 Schon, Georg → Sohn, Georg
 Schoner, Johann → Schöner,
     Johann
 Schoock, Marten 35, 44
 Schoppe (Sciopius, Scoppius),
     Caspar 53, 55, 174
 Schopper, Jacob 111
 Schore, Antonius van 133
 Schotanus (Scotanus),
     Meinardus 20, 22, 23, 52
 Schotanus, Johannes 56
 Schott (Scottus), Kaspar 46, 171
 Schönborn (Sonbornius),
     Bartholomäus 150
 Schöner (Schoner), Johann 145
 Schramm (Schramb), Johann
     Moritz 174
 Schreder, Johann → Schröder,
     Johann
 Schrevel, Cornelis 176
 Schritsmeier, Leonhard 63
 Schröder (Schreder, Schrötter),
     Johann 32, 38, 56, 171
 Schröder (Schröter), Wilhelm
     von 177
 Schuler, Joahannes 32
 Schweitzer (Suicerus, Svicer),
     Johann Heinrich 36, 50, 64
 Schwimmer, Johann Michael 174
 Scinella → Conti, Ingolfo
     Schinella de
 Sciopius, Casparus → Schoppe,
     Caspar
 Scipio 138
 Schlichting, Jonas → Schlichting,
     Jonas
 Sclictingius, Jonas → Schlichting,
     Jonas
 Scoppius, Caspar → Schoppe,
     Caspar
 Scotanus, Meinardus →
     Schotanus, Meinardus
 Scottus, Caspar → Schott,
     Kaspar
 Scottus, Johannes → Duns
     Scotus, Johannes
 Scotus, Michael → Michael
     <Scotus>
 Scultetus, Abraham 15, 26, 102
 Sebestyén-Spielmann Mihály 19,
     38
 Segner (Senier), Johann Andreas
     von 234
 Segneri, Paolo 232
 Seitz, Petrus 165
 Sejnecer, Nicolaus → Selnecker,
     Nicolaus
 Selden, John 41, 54, 77, 122
 Selnecker (Sejnecer), Nicolaus 14,
     137
 Selyki D. 28
 Seneca, Lucius Annaeus 3, 21,
     31, 76, 79, 81, 84, 103, 113, 122,
     127, 128, 129, 155, 178, 191,
     209
 Senguerdus, Arnoldus 23, 44
 Senguerdus, Wolferdus 173
 Senier, Johann Andreas von →
     Segner, Johann Andreas von
 Sennert (Senert), Daniel 31, 56,
     59, 104, 135, 145, 149, 174
 Senophon Xenophon
     <Atheniensis>
 Septalius, Ludovicus → Settala,
     Ludovico

Serarius, Nicolaus 136
 Şerban, Radu 239, 242
 Sergiu, (?) 242
 Sergius, S. 230
 Serina (Syrenaeus), Giulio 127
 Serra, Francisco 175
 Serrarius, Nicolaus 32
 Servatius <pater> 142
 Servius 143
 Settala (Septalius), Ludovico 135
 Severus, Christoph 144
 Severus, Lucius Septimus 75
 Sextus <Empiricus> 32, 42
 Seybold, Johann Georg 74
 Sibelius, Caspar 26, 40, 41, 71
 Sichius 150
 Sidonius <Episcopus> 165
 Siegmund, (?) 56
 Sigonio, Carlo 53
 Silius (Silvius) Italicus, Tiberius
     Catius Asconius 67, 118, 122
 Simén Domokos 93, 95, 96, 97,
     170
 Simler, Josias 139
 Simon <Szent> 201
 Simon Barbara 158
 Simon Melinda 39
 Simonides, Simon →
     Szymonowicz, Szymon
 Simplicius Verinus → Saumaise,
     Claude de
 Simplicius, Johann →
     Schlichting, Jonas
 Sipos Gábor 29, 30, 93, 94, 169
 Sirylicius 36
 Sisto <da Siena> (Sixtus
     Senensis) 55
 Sithmann, Johann 22
 Sitruvius, Burckard Gotthelf →
     Struve, Burkhard Gotthelf
 Sixtus <pápa, V.> 231
 Sixtus Senensis → Sisto <da
     Siena>
 Sleidanus, Johannes 75, 76, 80,
     88, 103, 113, 130, 136, 140, 177
 Slichting, Jonas → Schlichting,
     Jonas
 Słupski, (?) 110
 Sluterus, Severinus → Schlüter,
     Severin
 Smădul <popa> 239
 Smalcus, Valentinus →
     Schmalz, Valentin
 Smetius, Henricus 46, 90
 Smidius, Erasmus → Schmidt,
     Erasmus
 Śmiglecki (Smiglecius), Marcin
     110, 111, 112, 140, 145
 Sneckanus, Cornelius → Sneek,
     Cornelis van
 Sneek (Sneckanus), Cornelis van
     144
 Soarius → Suárez, Cipriano
 Socinus, Faustus → Sozzini,
     Fausto
 Socrates <Constatinopolitanus>
     127, 212
 Sohn (Schon), Georg 137
 Solinus, Gaius Julius 34
 Solymosi Boldizsár 120
 Solymosi József 157
 Sommer, Johann 151
 Sonbornius, Bartholinus →
     Schönborn, Bartholomäus
 Soncinatis, Paulus → Barbo,
     Paolo
 Sonntag, Christoph 72

- Soós Ferenc 190
 Sophocles 129
 Sorbait, Paul de 171, 175
 Sorger Gergely 192, 193, 194,
 195, 196, 197, 198, 199, 201,
 202, 203, 204, 205, 207, 215,
 216, 217, 221, 222, 225, 226
 Sozomenus, Salaminius Hermias
 143
 Sozzini (Socinus), Fausto 15, 20,
 71, 75, 101, 102, 103, 107, 108,
 109, 111, 112, 114, 115, 116,
 117, 123, 128, 129, 131, 132,
 133, 134, 135, 137, 139, 140,
 141, 146, 149, 150, 151, 155,
 156, 157, 170
 Spangenberg, Johann 128
 Spanheim (Spanhemius,
 Spanhom), Friedrich 26, 32,
 43, 47, 75, 77, 79, 80, 170, 176
 Spaten → Stieler, Caspar von
 Spattenbach, Georg Lorenz von
 63
 Spauter (Despauter), Johannes
 de 39, 113
 Spencer, John 46
 Sperling, Johann 36, 45, 58, 59,
 102
 Speth, Wolfgang 43
 Spicelius, Theophilus → Spizel,
 Theophil
 Spiegel (Spigelius), Adriaan van
 de 121
 Spielmann-Sebestyén Mihály 93
 Spiera, Ambrosius 213
 Spigelius, Adrian → Spiegel,
 Adriaan van de
 Spinaeus, Johannes → L'Espine,
 Jean de
 Spinoza, Benedictus de 35, 70
 Spizel (Spicelius), Theophil 33
 Stahl (Stalius), Georg Ernst 58,
 64
 Stalius, Georg Ernst → Stahl,
 Georg Ernst
 Stanyhurst (Stanihurstus),
 Guillaume 177
 Stapfer, Johann Friedrich 88
 Stapleton, Thomas 128, 138, 220
 Starcke (Starchius), Johann 138
 Statius, Publius Papinius 27, 156
 Statorius, Petrus 111, 112
 Steckelius, Leonhardus →
 Stöckel, Leonhard
 Stegmann, Christoph 111
 Stegmann, Joachim, ifj. XIII,
 XVII, 97, 98, 103, 109, 119, 120,
 131, 134
 Stegmann, Josua 49, 119, 129
 Stella, Diego → Estella, Diego de
 Stengel, Johann Peterson 46, 178
 Stephanus <Sanctus> → István
 <Magyar Királyság, király, I.;
 Szent>
 Stephanus, Carolus → Estienne,
 Charles
 Stephler, Johann → Stöffler,
 Johann
 Stieler (Spaten), Caspar von 61,
 172
 Stier, Johann 46
 Stigel, Johann 9, 140, 149, 164
 Stobaeus, Johannes 145
 Stock, Christian 74
 Stoeffler, Johannes → Stöffler,
 Johann
 Stoican, Olaru 238
 Stojeński (Stoinski), Jan 118

- Stophlerinus, Johannes →
 Stöffler, Johann
- Stöckel (Steckelius), Leonhard 14
- Stöffler (Stephler, Stoeffler,
 Stophlerinus), Johann 140,
 146, 211
- Strabo 32
- Strada, Famiano 122
- Streso, Caspar 53, 73
- Stribner, (?) 46
- Strigel, Victor 37, 103, 149
- Stroe, Vornicul 239
- Strozzi (Stroza), Ercole 135
- Struve (Sitruvius), Burkhard
 Gotthelf 61
- Stryk, Samuel 61
- Sturm, Johann 139, 143
- Sturm, Johann Christoph 35, 62,
 176
- Suárez (Soarius), Cipriano 4, 162
- Suárez (Svarez), Francisco 126
- Suavis (Svavis), Petrus 55, 110
- Suetonius Tranquillus, Gaius 71,
 76, 85, 102, 126, 146
- Suicerus, Johannes Henricus →
 Schweitzer, Johann Heinrich
- Suki László 95
- Sulpicius <Severus> 85, 104, 124
- Sulpizio <da Veroli>, Giovanni
 127
- Suquet 178
- Sutcliffe (Sutlivius), Matthew 52
- Svaning, Hans Jensen 51
- Svarez, Franciscus → Suárez,
 Francisco
- Svavis, Petrus → Suavis, Petrus
- Svicer, Johann Heinrich →
 Schwyzer, Johann Heinrich
- Swalve, Bernhard 33
- Sydenham, Thomas 58
- Sylburg, Friedrich 34
- Sylvanus, Martinus 84
- Sylvius, Franciscus → Boe, Frans
 de le
- Sylvius, Jacobus 134, 140
- Syrenaeus, Julius → Serina,
 Giulio
- Szabó Ádám 120
- Szabó János 19, 193
- Szabó, P. 186
- Szathmári János 151
- Szathmári Mihály 86
- Szatmárnémeti (Némethi)
 Mihály 30, 31, 90
- Szatmárnémeti (Nemethi)
 Sámuel 44, 152
- Szegedi Gábor 166
- Szegedi Kis István 40
- Székely Boldizsár 161
- Székesfehérvári (Zekes
 Feyervari) Anna 12
- Széki (Zeki) István 165
- Szenci (Zentzij) Kertész
 Ábrahám 8, 12, 17, 19
- Szenci Molnár Albert 13, 16, 26,
 39, 102, 107, 175, 182
- Szent Adalbert → Adalbert
 <Szent>
- Szent András → András <Szent>
- Szent Erzsébet → Erzsébet
 <Szent>
- Szent György → György
 <Szent>
- Szent Ignác → Ignacio <de
 Loyola, Sanctus>
- Szent Imre → Imre <Szent>
- Szent János → János <Szent>

Szent Júdás → Júdás <Szent>
 Szent Katalin → Katalin <Szent>
 Szent Mihály → Mihály <Szent>
 Szent Miklós → Miklós <Szent>
 Szent Pál → Pál <Szent>
 Szent Péter → Péter <Szent>
 Szent Simon → Simon <Szent>
 Szentábrámi György 96, 109,
 120, 154
 Szentiványi Márkos Dániel 121
 Szentiványi Márton 189, 191
 Szentkirályi (Zentkiralj) András
 5
 Szentmártoni Bálint 105, 107
 Szentmártoni József 95
 Szentmártoni Pál 120
 Szent-Páli András 153
 Szent-Páli Nagy Ferenc 190
 Szent-Páli Péter 120
 Szepsi Csombor Márton 85
 Szerémi (Zeremi) István 12
 Szinnyei József 31, 60, 68, 80
 Szokolyai Anderkó István 8
 Szócs András 203
 Szőke Imola 94
 Szymonowicz (Simonides),
 Szymon 110
 Tachard, Guy 172
 Tacitus, Cornelius 33, 62, 79, 82,
 102, 104, 118, 176, 179
 Tamburin, (?) 231
 Tampa, Magdalena 229, 230, 237
 Taralunga, Dumitru 239
 Tarnovius, Johann 54
 Tatianus <Syrus> 33
 Tatinghoff, Johannes 21
 Taurellus, Nicolaus 124, 129
 Tavvry, Daniel 58
 Tavernier, Jean Baptiste 65
 Taylor, Thomas 42, 75
 Técsi Joó István 7, 8
 Teelman, Henricus 70
 Tekeli/Tekely, Emericus →
 Thököly Imre
 Telegdi Pap Sámuel 185, 220, 224
 Teleki család XII, XVI, 53
 Teleki Mihály 29
 Teleki Sámuel 39
 Teleki Sándor 80
 Telesio (Thylesius), Bernardino
 35
 Terentius Afer, Publius 3, 16, 23,
 66, 79, 83, 89, 90, 98, 104, 127,
 131, 132, 140, 143, 155, 156,
 157, 182
 Terentius, Johannes Gerhardus
 27, 28
 Tertullianus, Quintus Septimius
 Florens 63, 101
 Testor, Rauisius → Tixier, Jean
 Teutsch, Joseph 50
 Textor, Johannes Ravisius Tixier,
 Jean
 Thaddaeus, Johannes 81
 Thalaesus, Prudentius 22
 Thaumaturgus, Emmanuel 174,
 176, 236
 Theocritus 133
 Theodoretus <Cyrrhensis> 131,
 143
 Theodoricus, Cunradus →
 Dieterich, Conrad
 Theodorus <Gaza> 34, 138
 Theognis <Megarensis> 138
 Theophilus <Antiochenus> 33
 Theophrastos <Ereseos> 33

Theophrastus → Paracelsus,
 Theophrastus
 Theophylactus <Bulgaria,
 Archiepiscopus> 128, 132, 160
 Thévenot, Melchisédech 37
 Thisius(?) 15
 Tholdalagi Gábor → Toldalagi
 Gábor
 Tholosanus, Peter Gregor 104
 Thomas <de Aquino>
 (Aquinas) 22, 123, 127, 137,
 155, 233
 Thomas <de Hibernia> 105
 Thomasini, Jean Baptiste 62
 Thomasius, Christian 61
 Thomasius, Jacob 36
 Thoringh, Matthias → Doering,
 Matthias
 Thorotzkaj Mihály → Torockai
 Mihály
 Thossanus, Paulus → Tossanus,
 Paul
 Thou (Thuanus), Jacques
 Auguste de 113, 171
 Thöke(?) 229
 Thököly (Tekeli, Tekely) Imre
 68, 175
 Thriverius (Brachelius,
 Friverius), Jeremias 137
 Thucydides <Atheniensis> 87,
 138, 208, 214
 Thylesius, Bernhardinus →
 Telesio, Bernardino
 Tiber, Thomas 48
 Tibullus, Albius 85
 Tidicaeus, Franz 57
 Til, Salomon van 70, 72, 73
 Tilenus, Daniel 52, 75
 Timaeus von Guldenklee,
 Balthasar 56
 Timpler, Clemens 35, 46, 49, 52
 Tirinus, Jacobus 231
 Titelmann, Franz 34, 103, 133,
 138
 Titus → Vespasianus, Titus
 Tixier (Ravisius, Testor, Textor),
 Jean 4, 10, 39, 102, 150, 151,
 158, 163, 182
 Toldalagi (Tholdalagi) Gábor
 151
 Toletus, Franciscus 9
 Tollius, Cornelius 104
 Tolnai (Tholnai) F. István 81
 Tonk Sándor XII, XV, XVI
 Torda Pesti (?) 120
 Tordai György 152, 153
 Tordai Máté 169
 Tordátfalvi György 95
 Tordátfalvi Sámuel 181
 Torockai (Thorotzkaj) Mihály 98
 Torquatus, Antonius 134
 Torsellini (Tursellinus), Orazio
 75, 78, 178
 Tossanus (Thossanus), Paul 127
 Tóth Ferenc 207
 Tóth Zsombor 86
 Tőke István 88
 Török Mihály 220
 Tradel, Georg 111
 Trallianus <Alexander> 134
 Trallianus, Alexander →
 Trallianus <Alexander>
 Transylvanus, Martinus →
 Martinus <Transylvanus>
 Tremellius, Immanuel 24, 27,
 127, 128
 Trew, Abdias 36

- Trigault (Trigaltius), Nicolas 33
 Trigland, Jacob 71
 Trócsányi Zsolt 166
 Trost, Martin 148
 Trygophorus (Frigo-Forus),
     Caleb 133
 Tschirnhaus (Tsirnhausen),
     Ehrenfried Walther von 56
 Tullius → Cicero, Marcus
     Tullius
 Turba, Johann Heinrich 169
 Turlay, Władisław 173
 Turretini (Turettinus), François
     157, 158
 Tursellinus, Horatius →
     Torsellini, Orazio
 Tüdös S. Kinga 207
 Tympe, Matthäus 43
 Typotius, Jacobus 179

 Ugrai Pál(?) 165
 ʿUmar Ibn-al-Farruhān at-Ṭabarī
     (Omar) 126
 Urbano <Bellunensis>, Bolzanio
     213
 Ursinus, Johann Heinrich 44, 77,
     81
 Ursinus, Zacharias 25, 40, 75, 233
 Uzoni Fosztó István 157, 183
 Ürmösi Sámuel 153

 V. Ecsedy Judit 19
 Vadadi F. József 162, 163
 Vaeyen, Johannes → Waeyen,
     Johannes van der
 Vajdovius, Andreas →
     Wojdovius, Andrzej
 Vakarcz Szilárd 19

 Valaeus, Antonius → Walaeus,
     Antonius
 Valentinus → Basilius
     <Valentinus>
 Valerius <Maximus>, Quintus
     21, 87, 118
 Valescus <de Taranta> 212
 Valesius, Franciscus → Vallés,
     Francisco
 Valeus, Balduinus → Waleus,
     Balduinus
 Valla, Lorenzo 35, 44, 117, 132,
     133, 135
 Valleius, Paterculus → Velleius
     <Paterculus>
 Vallemont, Pierre Le Lorrain 177
 Vallés (Valesius), Francisco 32,
     35, 62, 176, 213
 Vandervajen, Johannes →
     Waeyen, Johannes van der
 Varenius, Bernhard 37, 43, 104,
     176
 Várfalvi Pálfi Zsigmond 94
 Varga András XII, XV, XVI
 Varga Dénes 96, 106
 Varga Imre 24
 Vargas, Alphonsus de 53
 Varjas János 91
 Varro, Marcus Terentius 124, 129
 Varsányi Dániel 28
 Vas Gergely/György 155, 160
 Vásárhelyi <de Sárpatak> János
     153
 Vásárhelyi Dániel 162
 Vásárhelyi K. Péter 50
 Vasilie <popa> 239
 Vatablus, Franciscus 99, 101, 107,
     108, 110, 120, 144, 147

Veccherus, Johannes Jacobus →
     Wecker, Johann Jacob
 Vechner, Georg 114
 Vecker, Johann Jacob → Wecker,
     Johann Jacob
 Vedel, Nicolaus 111, 142, 148
 Vegetius (Wegetius) Renuat,
     Flavius 104
 Velcurio (Velchurio), Johannes
     34, 37, 133
 Velleius (Valleius) <Paterculus>
     76, 77
 Velthuysen, Lambert van 78
 Vendelin, Marcus Friedrich →
     Wendelin, Marcus Friedrich
 Verbotius, Stephanus →
     Werbőczy István
 Verbőczy István → Werbőczy
     István
 Veres Gábor 154
 Vergilius (Virgilius), Polydorus
     Maro 9, 17, 47, 52, 66, 84, 85,
     89, 105, 122, 125, 128, 157, 179,
     182
 Verhagen, (?) 58
 Verino, Simplicio → Saumaise,
     Claude
 Vernerius, Georgius → Werner,
     Georg
 Verók Attila XII, XVI
 Verolano (Verulanus), Giovanni
     Sulpizio 49
 Veronense, Thimotheus →
     Maffei, Thimotheus
 Verulanus, Baromius → Bacon,
     Francis
 Verulanus, Johannes Sulpitius →
     Verolano, Giovanni Sulpizio
 Verus, Lucius 175
 Vesalius, Andreas 56, 137, 211
 Vespasianus, Titus 135
 Vesselius, Johannes → Wessel,
     Johann
 Vest(h)emerus, Bartholomaeus
     → Westheimer, Bartholomäus
 Veterani, Simon Laurentibus 172
 Vettori (Faventinus Leonello,
     Victori), Benedetto 57, 59, 137
 Vicelius, Georg → Witzel, Georg
 Vico (Vitius), Enea 133
 Victori, Benedictus → Vettori,
     Benedetto
 Vittichius, Christoph →
     Wittich, Christoph
 Vigand, Johann → Wigand,
     Johann
 Vignola, Giacomo Barozzi da
     232
 Viktor <von Vita> 143
 Villichius, Jodocus → Willich,
     Jodocus
 Villis, Thomas → Willis, Thomas
 Vimercati (Vito Mercatus),
     Francesco 36
 Vincentius <Bellocensis> 36
 Vincentius <Lirinensis, Sanctus>
     67, 236
 Vincentius, Bartholomäus 152
 Vineis, Petrus → Petrus <de
     Vinea>
 Vinet, Elie 138
 Vinnius, Arnoldus 89
 Vinshelmann, Johannes →
     Winckelmann, Johannes
 Virgilius, Polidorus → Vergilius,
     Polydorus
 Viskolcz (Németh) Noémi XII,
     XV, XVI, 8, 11, 38

Vistiari, Boul 239
 Vit(t)sius, Hermann → Witsius,
 Hermann
 Vitekind, Hermann → Witekind,
 Hermann
 Vitius, Enea → Vico, Enea
 Vito Mercatus, Franciscus →
 Vimercati, Francesco
 Vitriarius, Philipp Reinhard 63,
 88, 172
 Vitringa, Campegius 71, 73, 76,
 78, 162, 174
 Vittacherus/Vittakermus,
 Guilielmus → Whitaker,
 William
 Vittichius, Christophorus →
 Wittich, Christoph
 Vives, Juan Luis 35, 59, 104, 136
 Vodroffe, Benjamin →
 Woodroffe, Benjamin
 Voet, Daniel 46
 Voet, Gijbert 20, 31, 41, 44, 52,
 53, 71, 75, 123, 160
 Voet, Johannes 77
 Vogel, Matthäus 171
 Vokel, Johann → Völkel, Johann
 Volanus, Andreas 108, 116, 134,
 157
 Volchelius/Volckelius, Johann
 → Völkel, Johann
 Volder, Burcherus de 64, 72, 75,
 76
 Volff → Wolff
 Volkelius, Johann → Völkel,
 Johann
 Vollebius, Johannes →
 Wollebius, Johannes
 Volnelius 170
 Volphius, Hieronymus → Wolf,
 Hieronymus
 Volphius, Thomas → Wolf,
 Thomas
 Voltaire (Volter) 83
 Volusius, Adolph Gottfried 173
 Volzogenius, Johannes
 Ludovicus → Wolzogen,
 Johann Ludwig von
 Vom Berge (Bergel), Joachim 146
 Vormius, Ole → Worm, Ole
 Vorstius (Worstius), Conradus
 70, 101, 110, 148, 214
 Vossius, Gerardus Joannes 27,
 28, 33, 36, 44, 71, 77, 117, 122,
 130, 156, 174
 Völkel (Vokel, Volchelius,
 Volckelius, Volkelius), Johann
 20, 110, 120, 138, 140, 145
 Vries, Gerard de 47, 76
 Vujek, Jacob → Wujek, Jacob
 Vultejus, Hermann 55
 Waeyen (Vaeyen, Vandervajen),
 Johannes van der 71, 76, 77,
 79, 80, 150
 Walaeus (Valaeus), Antonius 26
 Waldschmidt (Waldfried),
 Johann Jacob 47, 62, 173
 Waleus (Valeus), Balduinus
 Wallace, Robert 120
 Walther (Gwalter), Michael 54,
 111
 Wasius, David 23
 Wassenberger, Michael 78
 Weber, Johann Adam 46, 173,
 176
 Wecker (Veccherus, Vecker),
 Johann Jacob 56, 130, 132, 178

Wedel, Georg Wolfgang 174
 Wegetius, Flavius → Vegetius
     Renus, Flavius
 Weller, Jacob 77
 Wels, Joseph 236
 Wendelin (Vendelin), Marcus
     Friedrich 23, 26, 43, 44, 45, 81
 Werbóczy (Verbotius, Verböczy)
     István 61, 88, 169
 Werner (Vernerius), Georg 140
 Wessel (Vesselius), Johann 15
 Westheimer (Vestemerus,
     Vesthemerus), Bartholomäus
     125, 154
 Whitaker (Vittacherus,
     Vittakermus), William 129,
     145
 Wigand (Vigand), Johann 124,
     132, 138, 165
 Willich (Villichius), Jodocus 134,
     164
 Willis (Villis), Thomas 37, 59
 Winckelmann (Vinshelmann),
     Johannes 132
 Wissowaty (Wissovatus),
     Andrzej 152
 Witekind (Vitekind), Hermann
     147
 Witsius (Vitsius, Vittsius),
     Hermann 26, 42, 71, 79
 Wittich (Giltichius, Victtichius,
     Vittichius), Christoph 22, 35,
     70, 73, 156
 Witzel (Vicelius), Georg 144
 Wojdovius (Vajdovius), Andrzej
     146
 Wolf (Volphius), Hieronymus
     133
 Wolf, Johann 171
 Wolf Rudolf 93
 Wolf (Volphius), Thomas 40
 Wolff (Voff), (?) 14
 Wolfgang → Meyer, Wolfgang
 Wollebius (Volebius, Vollebius),
     Johannes 45, 79, 84
 Wolzogen (Volzogenius), Johann
     Ludwig von 109, 154
 Woodroffe (Vodroffe), Benjamin
     82
 Worm (Vormius), Ole 37
 Worstius, Conradus → Vorstius,
     Conradus
 Woyt, Johann Jacob 56, 87
 Wridenbachius, Felix →
     Bidembach, Felix
 Wtenbogaert, Johannes 101
 Wujek (Vujek), Jacob 108, 115,
     125, 128, 133, 182
 Xenophon <Atheniensis>
     (Senophon) 33, 135
 Yaḥyā Ibn-Abī-Manzūr
     (Almanzor) 126
 Yiśrā'el Ben-Moše (Rabbi Israel)
     148
 Zabarella, Giacomo 125, 146, 149
 Zaepper, Wilhelm → Zepper,
     Wilhelm
 Zahel → Sahl Ibn-Biṣr
 Zahn, Johann 41, 172
 Zalányi László 154
 Zanchius, Hieronymus 14, 126,
     130, 145
 Zebius, Michael 170
 Zefiro (Zephyrus), Francesco
     116, 133

Zeidler, Melchior 34, 36
Zeisold, Johann 36
Zekes Feyervari Anna →
    Székesfehérvári Anna
Zeki István → Széki István
Zent Ersebet → Erzsébet
    <Szent>
Zentkiralj, Andreas →
    Szentkirályi András
Zentzij Abraham → Szenci
    (Zentzij) Kertész Ábrahám
Zephyrus, Franciscus → Zefiro,
    Francesco
Zepper (Zaeppe), Wilhelm 26
Zeremi István → Szerémi István
Zimara, Marco Antonio 125
Zoatmaat, C. 79
Zoesius (Zojczius), Hendrik 228,
    232, 233
Zosimus <Historicus>
    (Zozimus) 147
Zuerius → Boxhorn, Marcus
    Zuerius
Zwelfer, Johann 172
Zwicker, Daniel 111
Zwinger, Theodor 57
Zwittinger, David →
    Czvittinger, David
Zsámboky (Sambucus) János 81,
    128
Zsögön János 218